

Täysistunto

Keskiviikko 7.5.2025 klo 14.00—20.32

Täysistunto alkoi klo 14.00. Täysistunto päättyi klo 20.32.

Puhetta johtivat puhemies Jussi Halla-aho (14.00—16.00), ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko (16.00—17.01 ja 19.28—20.32) ja toinen varapuhemies Tarja Filatov (17.01—19.28).

1. Nimenhuuto

Nimenhuutoraportti Liite 1A

Toimitettiin nimenhuuto.

2. Valtiovarainvaliokunnan täydennysvaali

Vaali VAA 35/2025 vp

Vaaleja

Eduskunta valitsi valtiovarainvaliokunnan jäseneksi edustaja Henrik Wickströmin ja varajäseneksi edustaja Anders Norrbackin.

3. Puolustuslakivaliokunnan täydennysvaali

Vaali VAA 36/2025 vp

Vaaleja

Eduskunta valitsi puolustusvaliokunnan jäseneksi edustaja Christoffer Ingon.

4. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tupakkalain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 221/2024 vp

Valiokunnan mietintö StVM 9/2025 vp

Ensimmäinen käsittely

Puhemies Jussi Halla-aho: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 4. asia. — Pieni hetki. Meillä on tekninen ongelma, jonka yritämme ratkaista.

No niin, jatkamme asian 4 käsittelyä. Koska edustaja Hyrkön paneeli ei toimi toistaiseksi, pyydän, että kunkin äänestyksen yhteydessä edustaja Hyrkkö nousee seisomaan ja kertoo mikrofoniin, kuinka haluaa äänestää.

Pöytäkirja PTK 46/2025 vp

Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 4. asia. Käsittelyn pohjana on sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö StVM 9/2025 vp. Yleiskeskustelu asiasta päättyi 6.5.2025 pidetyssä täysistunnossa.

Yleiskeskustelussa edustaja Ville Merinen on edustaja Aino-Kaisa Pekosen kannattamana ehdottanut, että käsittelyn pohjaksi otetaan vastalauseeseen 1 sisältyvä lakiehdotus, ja edustaja Markku Siponen on edustaja Hanna-Leena Mattilan kannattamana ehdottanut, että käsittelyn pohjaksi otetaan vastalauseeseen 2 sisältyvä lakiehdotus.

Lisäksi yleiskeskustelussa edustaja Bella Forsgrén on edustaja Tiina Elon kannattamana ehdottanut, että lakiehdotus hyväksytään vastalauseen 3 mukaisena.

Tulkki esitti selonteon ruotsiksi.

Selonteko hyväksyttiin.

Puhemies Jussi Halla-aho: Edustaja Merisen ehdotus ja edustaja Siposen ehdotus ovat samansisältöiset, joten niistä äänestetään yhdessä mietintöä vastaan.

Äänestysjärjestys hyväksyttiin.

Mietintö ”jaa”, Ville Merisen ehdotus ja Markku Siposen ehdotus ”ei”.

Puhemies Jussi Halla-aho: Edustaja Hyrkkö.

Saara Hyrkkö vihr: Arvoisa puhemies! Äänestän ”ei”.

Äänestyksen tulos: jaa 88, ei 68; poissa 43 (äänestys 1). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

25 a §

Mietintö ”jaa”, Bella Forsgrénin ehdotus ”ei”.

Puhemies Jussi Halla-aho: Edustaja Hyrkkö.

Saara Hyrkkö vihr: Arvoisa puhemies! Äänestän ”ei”.

Äänestyksen tulos: jaa 89, ei 67; poissa 43 (äänestys 2). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Äänestykset 1 ja 2 toimitettiin eduskunnan työjärjestyksen 61 §:n 1 momentin mukaisesti äänestystapojen yhdistelmänä.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 221/2024 vp sisältyvän lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely päättyi.

5. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ulkomaalaislain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 10/2025 vp

Valiokunnan mietintö HaVM 10/2025 vp

Pöytäkirja PTK 46/2025 vp

Toinen käsittely

Puhemies Jussi Halla-aho: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 5. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotus, jonka sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä. Keskustelu asiasta päättyi 6.5.2025 pidetyssä täysistunnossa.

Keskustelussa edustaja Aino-Kaisa Pekonen on edustaja Tiina Elon kannattamana ehdottanut, että lakiehdotus hylätään.

Tulkki esitti selonteon ruotsiksi.

Selonteko hyväksyttiin.

Lakiehdotuksen hyväksyminen ”jaa”, hylkääminen ”ei”.

Puhemies Jussi Halla-aho: Edustaja Hyrkkö.

Saara Hyrkkö vihr: Arvoisa puhemies! Äänestän ”ei.”

Äänestyksen tulos: jaa 103, ei 53; poissa 43 (äänestys 3).

Äänestys toimitettiin eduskunnan työjärjestyksen 61 §:n 1 momentin mukaisesti äänestystapojen yhdistelmänä.

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyn, hallituksen esitykseen HE 10/2025 vp sisältyvän lakiehdotuksen. Lakiehdotuksen toinen käsittely päättyi. Asian käsittely päättyi.

6. Valtioneuvoston selonteko julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2026-2029

Valtioneuvoston selonteko VNS 2/2025 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Jussi Halla-aho: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 6. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään valtiovarainvaliokuntaan, jolle muut valiokunnat voivat antaa lausunnon viimeistään 23.5.2025.

Valtiovarainministeri Riikka Purra esittelypuheenvuoron jälkeen keskustelu käydään etukäteen varattujen puheenvuorojen osalta nopeatahtisena. Aluksi pidetään yksi ryhmäpuheenvuorokierros, jossa puheenvuorojen pituus on enintään viisi minuuttia. Muut ennakolta varatut puheenvuorot käytetään ryhmäpuheenvuorojärjestyksessä, ja niiden pituus on enintään viisi minuuttia. Puhemiesneuvosto suosittelee, että nopeatahtisen keskusteluosueiden jälkeenkin pidettävät puheenvuorot kestävät enintään viisi minuuttia. Lisäksi voin myöntää harkitsemassani järjestyksessä vastauspuheenvuoroja. — Valtiovarainministeri Purra, olkaa hyvä.

Pöytäkirja PTK 46/2025 vp

Keskustelu

14.13 Valtiovarainministeri Riikka Purra (esittelypuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Hallitus lähti tekemään työtään keväällä 2023 hyvin erilaisen talouden tilannekuvan vallitessa. Tiedämme toki ja tiesimme tuolloin, että julkisen talouden haasteet ovat mittavat, mutta haasteiden vuori on matkan edetessä kasvanut. Emme kuitenkaan anna periksi. Olemme linjakkaasti kyenneet tarvittaessa tekemään uusia päätöksiä, myös lisää säästöjä. Valtiovarainministeriön arvion mukaan olemme edelleen pääsemässä tärkeimpään talouspoliittiseen tavoitteeseemme eli velkasuhteen vakauttamiseen hallituskauden loppuun mennessä. Velkasuhteen nousu saadaan taitettua mittavilla sopeutustoimilla julkiseen talouteen. Pelkkiä suoria säästöjä on melkein kuuden miljardin euron edestä. Monet niistä ovat olleet vaikeita mutta välttämättömiä. Valtion budjettitalouden tulot ovat vuosikymmenen lopulla edelleen noin 12 miljardia pienemmät budjetin menoihin nähden, eli valtiontalouden alijäämä on valtaisa sopeutustoimista huolimatta. Valtionvelka nousee lähelle 200:aa miljardia vaalikauden loppuun mennessä.

Arvoisa puhemies! Vuosi sitten kehysriihessä ei ollut vielä näkymää maailmantalouden turbulenssista ja globaalista kauppasodan uhasta. Suomi on pieni avotalous, ja maailmantalouden laineet lyövät tännekin. Valtiovarainministeriön ennuste ennakoi kuluvalle vuodelle vain 1,3 prosentin talouskasvua. Lukua jouduttiin laskemaan heti, kun epävarmuus tulleista alkoi. 1,3 prosentin talouskasvu on vaatimaton. Suomi kasvoi aikoinaan 1990-luvulla noin viiden prosentin vuosivauhtia. Tuollaisista on sen jälkeen saanut lähinnä haaveilla, ja reaalin kasvu on vuosikaudet ollut säälittävää, siis olematonta. On selvää, että mikään määrä leikkauksia ei auta, jos emme saa maata ripeämmän talouskasvun uralle. [Välihuutoja vasemmalta] Haastekerrointa lisää se, että maamme väestörakenne on epäterve, syntyvyys on liian alhaista. Alhainen syntyvyys näkyy muun muassa eläkemaksujen nousussa ja talouden tuotannon matalana tasona. Maahanmuutosta ei ole avuksi, ellei kyse ole korkean tuottavuuden ja hyvin integroituvan väestön maahanmuutosta. Sellaista Eurooppa ei ole valitettavasti isossa kuvassa saanut.

Arvoisa puhemies! Tarvitsemme kasvua ja kasvua tukevaa talouspolitiikkaa. Nyt hallitus tekee sitä vielä huomattavasti lisää. Päätimme puoliväliriihessä reilusti yli miljardin euron kevennyksestä ansiotuloverotukseen. Valtaosa veronkevennyksestä painottuu pieni- ja keskituloisille. Nostimme myös työtulovähennyksen lapsikorotuksen kaksinkertaiseksi. Koko kaudella pieni- ja keskituloisiin ja lapsiperheisiin kohdistuu suuret, 1,25 miljardin euron veronalennukset. [Perussuomalaisten ryhmästä: Upeaa!] Samalla esimerkiksi liikennepolttoaineen hintaa auttavat pitämään kurissa veronalennukset ja selvästi edellisen hallituksen urasta alennettu jakeluveto. Jopa ruuan arvonlisäveroa onnistuimme laskemaan, vähän, mutta laskemaan kuitenkin. Suuremmat ongelmat ruokaketjussa koskevat kuitenkin juuri nyt jauheliha-hyllä nähtävää vuosikautia jatkunutta tuottajien aliarvostusta ja liian keskittynyttä kauppaa. Kotimainen ruuantuotanto ei ole tälle hallitukselle mikään ilmastohaitta. Vahvistamme alkutuottajan asemaa ja ruokaturvaa. Kotimainen ruoka on myös huoltovarmuutta ja turvallisuutta.

Haluamme Suomeen lisää työtä ja lisää tehtyjä työtunteja. Työnteon tulee olla aina kannattavaa. Hallitusohjelmassa jo sovittujen veronalennusten kanssa ansiotuloveroja kevennetään yli puolitoista miljardia euroa vaalikauden aikana. Se on valtava summa lisää ostovoimaa työntekijöille. Samaan aikaan palkat nousevat reippaasti, inflaatio on taittunut, ko-

Pöytäkirja PTK 46/2025 vp

rot jatkavat laskuaan. Palkansaajan ostovoima siis paranee. Nyt noustaan siitä syvästä kuopasta, johon ostovoima viime hallituskauden aikana putosi.

Ansiotuloverotuskokonaisuuteen kuuluu myös ylimpien rajaveroasteiden rajaaminen 52 prosenttiin. Marginaaliverotuksen ylin optimaalinen taso on IMF:n arvioissa enimmillään noin 44 prosenttia. Akateeminen tutkimus aiheesta pitää marginaaliverojen alennusta erittäin tehokkaana kasvutoimena. Lisätyöstä pitää jäädä riittävästi käteen. Lisääntynyt työ- ja kulutuskysyntä tukevat taloudellista toimintaa. Kansantalous on kysyntävetoinen järjestelmä. Suhdanne on edelleen heikko, ja pyrimme saamaan ansiotuloverojen kevennykset voimaan nopeasti kotimaista kysyntää tukemaan. On tärkeää muistaa, että veropolitiikka on myös arvopolitiikkaa. Ihmisten rahat ovat lähtökohtaisesti ihmisten omia rahoja. Valtio ottaa niitä itselleen jatkossa hieman vähemmän. Ansiotuloverotus säilyy Suomessa edelleen kovana ja tuloja voimakkaasti tasaavana.

Verota vähemmän sitä, mitä haluat enemmän. Siksi hallitus laskee yhteisöverokantaa 18 prosenttiin. Tämä kannustaa yrityksiä investoimaan ja työllistämään. Vain yksityiset yritykset voivat luoda tähän maahan kestävästä kasvua. Hallitus päätti myös isosta joukosta muita yrittäjyyttä helpottavia kasvutoimia. Esimerkiksi tappioiden verovähennys-oikeutta pidennetään 25 vuoteen nykyisestä 10 vuodesta. Tästä on tullut paljon kiitoksia esimerkiksi startup-kentältä. Yrittäjien eläkejärjestelmään tehdään muutoksia siten, että eläkemaksu määräytyy nykyistä selkeämmin yrittäjän todellisten tulojen mukaan. Koko YEL-järjestelmä uudistetaan oikeudenmukaisemmaksi. Tästä kiittävät ennen kaikkea pienet yritykset ja mikro- ja yksinyrittäjät. Lisäksi suurten puhtaan siirtymän investointien tukemista jatketaan verohyvytyksellä. Tulee erittäin voimakkaita kasvutoimia yritys-kenttään, ja tässä oli vain pieni osa kaikista päättämistämme toimista.

Myös perintöverotusta kohtuullistamme. Sen alarajaa korotetaan 20 000 eurosta 30 000 euroon ja lahjaveron alarajaa 5 000:sta 7 500 euroon. Myös perintöveron maksuajalta maksettavaa korkoa alennetaan.

Arvoisa puhemies! Geopoliittinen tilanne pakottaa meidät kasvattamaan merkittävästi puolustusmenojamme. Suomi nostaa puolustusmäärärahojen tason vähintään kolmeen prosenttiin suhteessa bkt:hen vuoteen 2029 mennessä. Siitä lähtien puolustusmenot siis nousevat pysyvästi yli kolmella ja puolella miljardilla eurolla. Maantieteellemme emme voi mitään.

Ulkoisen turvallisuuden lisäksi valtion ydintehtäviin kuuluu sisäinen turvallisuus. Poliisille esitetään kehyskaudella noin kahdeksan miljoonan euron tasoon nousevaa lisärahoitusta valmiusyksikön suorituskyvyn nostoon. Poliisin rahoitusta on lisätty jo aiemmin jengirikollisuuden torjuntaan, nuorisorikollisuuden torjuntaan, harmaan talouden ehkäisyyn, koulupoliisitoimintaan. Suojelupoliisille esitetään pysyvää noin kymmenen miljoonan euron lisäystä ennakoivan strategisen suorituskyvyn turvaamiseksi.

Entä rakkaat rajamme? Vallitsevassa turvallisuustilanteessa Rajavartiolaitoksella on oltava välitön kyky toimia ja vaikuttaa kaikissa olosuhteissa. Rajavartiolaitokselle päätettiin lisäyksestä strategisen suorituskyvyn turvaamiseen.

Arvoisa puhemies! Vallitsevassa suhdannetilanteessa teemme merkittäviä talouskasvua edistäviä investointeja. Valtuuksien ja määrärahojen yhteismäärää t&k-toimintaan nostetaan 1,2 prosenttiin suhteessa bkt:hen vuoteen 2030 mennessä. T&k-panostukset ovat lähes 3,2 miljardia euroa ensi vuonna ja vielä enemmän sitä seuraavana. Nämä rahat tuovat aikanaan hedelmää uusina innovaatioina ja tuotteina maailmanmarkkinoille.

Pöytäkirja PTK 46/2025 vp

Myöskään alueellista näkökulmaa ei unohdeta. Hallitus panostaa maakuntien liikenneyhteyksiin. Osana investointiohjelman rahoitusta esimerkiksi Savon rataa osoitetaan 42 miljoonan euron valtuus ja vastaavat määrärahat. Hallitus turvaa maakuntalentojen jatkumisen vuoteen 2028 saakka.

Hallituksen investointiohjelmalla laajennettiin noin 3,5 miljardiin euroon. Nämä investoinnit rahoitetaan omaisuustuloilla. Infrahankkeita käynnistetään ympäri Suomen, teitä pannaan kuntoon ennätysmäärä, siltoja korjataan — aivan oleellisia perusasioita, jotka valitettavasti ovat päässeet Suomessa rapistumaan. [Tuomas Kettunen: Turun tunnin juna!]

Arvoisa puhemies! Hallituksen finanssipoliittinen linja pitää. Veronkevennyksistä osa rahoitetaan karsimalla verotukia ja verovähennyksiä. Uusina toimina alkoholiverotus siirretään indeksiin, virvoitusjuomaveroa korotetaan, nikotiinipussien ja sähkösavukkeiden verotusta kiristetään. Työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksujen verovähennysoikeus poistetaan sekä työnantaja- että työntekijäpuolelta. Työttömyyskassamaksut säilyvät tulonhankkimiskuluina eli vähennettävänä. Sähköpyöriä ei enää tueta veronmaksajan rahalla. Kaava- ja vuokratuottojen poistaminen. Verotuksen vertailutietojen tarkastuksia tehostetaan sääntelyä kehittämällä. Osinkoverotuksen minimoiminen keinokeinojen osakevaihtojärjestelyiden avulla estetään. Tämä ratkaisu lopettaa holdingyhtiökkailun listaamattomien verotuksessa. Suurta kannatusta kansan parissa saanut kaivosmineraalivero kiristyy nelinkertaiseksi edelliseen hallitukseen nähden. Sivuvirtojen verotus poistetaan samalla.

Tällä kokonaisuudella, hyvä eduskunta, kokonaisveroaste laskee reippaasti hallituskauden kuluessa. Painopiste siirtyy työstä ja yrittämisestä haittoihin ja kulutukseen — oppikirjan mukaisesti.

Valtiovarainministeriön ennusteissa eivät vielä näy puoliväliriihessä päätettyjen toimenpiteiden kasvuvaikutukset. Uskomme vahvasti, että työmarkkinoita joustavoittavat rakenteelliset toimet, verotuksen nettomääräinen keventyminen sekä suuri budjettitalouden sopeutus etupäässä menoleikkauksin ovat oikeaa ja tervettä talouspolitiikkaa. Kovenevassa kilpailussa meidän on pärjättävä pienemmällä valtiolla. On kuitenkin jo nyt selvää, että seuraavalle hallitukselle jää tehtäväksi vähintään yhtä suuri julkisen talouden sopeuttaminen.

Arvoisa puhemies! Näissä oloissa hallitus antaa eduskunnalle selonteon julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2026—2029.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia, ministeri. — Sitten siirrymme ryhmäpuheenvuoroihin. — Edustaja Valkonen, olkaa hyvä.

14.24 Ville Valkonen kok (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Terve talous on hyvinvoinnin perusta. Ainoastaan vahva yhteiskunta pystyy pitämään huolen kaikista. Suomen talous on pitkään ollut ison remontin tarpeessa. Valtio on ottanut velkaa joka vuosi vuodesta 2008, ja kansantalous on polkenut paikallaan. Lähes kaksi menetettyä vuosikymmentä on taloushistoriassa surullinen esimerkki — ja siihen mahtuu muuten aika monta hallituskautta. [Antti Kaikkonen: Olisipa kokoomus ollut hallituksessa!]

Nyt taloutta vihdoin remontoidaan kunnolla. Orpon hallitus on tehnyt ja tekee historiallisia uudistuksia taloutemme perustuksiin. Muun muassa työmarkkinoita, sosiaaliturvaa ja investointien luvitusta on päivitetty tälle vuosituhannelle. Rakennemuutosten ohella on myös leikattu valtion menoja eli pienennetty liian suureksi paisunutta julkista sektoria.

Pöytäkirja PTK 46/2025 vp

Tämä on välttämätöntä talouden tervehdyttämiseksi. Mikään kansakunta ei ole koskaan leikannut tai verottanut itseään vauraaksi. Ongelmien ratkaisuun tarvitaan vääjäämättä aitoa talouskasvua — sitä, että suomalaiset yritykset pärjäävät maailmalla, investoivat ja työllistävät. Suomella on valtavat mahdollisuudet muun muassa kvanttiteknologiassa, puhtaassa siirtymässä, avaruudessa, matkailussa, datataloudessa, meriteollisuudessa, pelialalla ja monilla muilla aloilla. Suomessa on potkua, kunhan toimintaympäristö laitetaan kuntoon. [Johannes Koskinen: Hallitus on helpottanut potkuja!]

Arvoisa puhemies! Remontti ei ole vielä valmis. Nyt kasvuriihessä pääkohteena oli verotus. Näin suurista kasvua ja työntekeä tukevista veromuutoksista ei Suomessa ole päätetty ehkä ikinä. [Antti Kurvinen: Velka unohdettiin!] Ensinnäkin, työn verotus kevenee jokaisella työssäkäyvällä suomalaisella. Hallituskauden aikana työnteon verotus kevenee noin 1,6 miljardilla eurolla vuositasona, ja tämä kohdistuu pääosin pieni- ja keskituloisiin. Meneillään on työnteon kunnianpalautus. [Miapetra Kumpula-Natri: Väärä mainos!] Kevennykset helpottavat arkea. Kahden opettajan kaksilapsiselle perheelle jää yli tonni enemmän käteen vuodessa veronkevennysten vuoksi. [Veronika Honkasalo: Miten kehtaatte?] Kun ottaa huomioon myös nyt sovitut palkankorotukset ja laskevat korot, niin ostovoima kasvaa selvästi lähivuosina. [Veronika Honkasalo: Kuuluvatko liittoon?] Jotta ahkeruus olisi Suomessa kannattavampaa, ylin marginaalivero lasketaan 59 prosentista 52 prosenttiin. Vai onko teistä oikein, arvoisa vasemmisto-oppositio, että verokarhu vie lähes 60 prosenttia tienatusta lisäeurosta? Suuritulot maksavat edelleen noin kaksi kolmasosaa kerätyistä tuloveroista. Toiseksi, yhteisövero lasketaan kahdella prosenttiyksiköllä. Tämä antaa kaikenlaisille, kaikenkokoisille yrityksille mahdollisuuksia kasvuun. Suomen houkuttelevuus investointien kohteena paranee, kun yhteisövero laskee Pohjoismaiden matalimmalle tasolle. Kotimaisilla pk-yrityksillä jää lisää rahaa kasvuun, kun verokarhu ei vie niin suurta osaa voitosta. Kaikki veropäätökset tehdään valtiontalouden kannalta vastuullisesti, ja kaikille on valtiovarainministeriön riippumattomasti vahvistama rahoitus olemassa. Hallitus sopeuttaa julkista taloutta enemmän kuin yksikään sitten 90-luvun.

Arvoisa puhemies! Rohkeat päätökset ovat edellytys sille, että käänämme talouden kasvuun. Siinä vasta riski olisikin, ettei tehtäisi mitään vaan seurattaisiin hiljaa, kun tilanne pahenee. [Antti Kurvinen: Vääriä asioita, se on se ongelma!] Täytyy uskaltaa ryhtyä toimeen ja, kyllä, purkaakin aikansa eläneitä rakenteita. Silloin kun remontoidaan ja tehdään uutta, löytyy aina vastaansanojia. Sosiaalidemokraateilla vallitsee ikuinen vappu, jossa hallituksen kaikki tekemiset ovat surkeita ja kaikki huonot asiat säästä suhdanteisiin ovat hallituksen vika. Annatte ymmärtää, että talouden kuntoon laittaminen on mahdollista ilman vaikeita päätöksiä. Ei ole. Oma uskottava vaihtoehtonne loistaa poissaolollaan. Suomea ei rakenneta pelottelulla ja mielikuvilla vaan teoilla. [Perussuomalaisten ryhmästä: Eikä lakkoilemalla!]

Arvoisa puhemies! Päätöksiä ei pidä tehdä suosion vaan suomalaisten takia. Olen täysin varma siitä, että suomalaiset säilyvät jatkossakin maailman onnellisimpana kansana, kunhan uskallamme uudistua. Kokoomuksen eduskuntaryhmä kiittää hallitusta rohkeista talouspäätöksistä kasvuriihessä. [Antti Lindtman: Rohkeasta velanotosta!] Yhteinen talomme pitää laittaa kuntoon. Remontti on kesken, nyt eivät hanskat saa pudota. [Vasemmalla: Rohkeaa velanottoa! — Ben Zyskowicz: Vasemmalla ollaan huolissaan velanotosta!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja... [Hälinää — Puhemies koputtaa] — Rauhoittukaapa nyt. — Edustaja Mäkelä, olkaa hyvä.

Pöytäkirja PTK 46/2025 vp

14.29 **Jani Mäkelä ps** (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Julkisen talouden suunnitelma kertoo hallituksen talouspolitiikan ison linjan tuleville vuosille. Me teemme määrätietoisesti työtä talouden suunnan kääntämiseksi parempaan päin. [Vasemmalta: Ei näytä siltä!] Vastuullinen taloudenpito ja liikenne- ja turvallisuuspanostukset ovat oikeaa politiikkaa, kuten myös veronkevennykset siellä, missä ne tehoavat. Me perussuomalaiset pidämme erityisen tärkeinä hallituksen uusia lisäpäästöksiä pieni- ja keskituloisiin sekä lapsiperheisiin painottuvista verojen alennuksista. Vastaavasti menoleikkaukset esimerkiksi kehitysapuun, maahanmuuttoon, Yleisradioon, julkishallintoon ja valtionavustuksiin ovat olleet oikein kohdennettuja toimia.

Lähivuosien merkittävin menojen kasvu tapahtuu puolustusmenoissa. Hallitus on päättänyt nostaa puolustusmenot kolmeen prosenttiin bkt:stä vuoteen 29 mennessä. Meidän on välttämätöntä entisestään vahvistaa puolustuskykyämme ja pelotetta ulkoista uhkaa vastaan. Puolustuksesta emme voi tinkiä nykyisessä maailmanpoliittisessa tilanteessa. Siinä on kyse maamme alueellisen koskemattomuuden, itsenäisyyden ja suomalaisen elämäntavan turvaamisesta.

Suomessa on paljon puolustamisen arvoisia asioita. Yksi sellainen on suomalainen hyvinvointiyhteiskunta. Suomi on ja sen tulee olla maa, jossa voi tehdä työtä ja työllistää, perustaa perheen ja toteuttaa itseään. Oppositiopuolueet ovat median välityksellä ja avustuksella esittäneet väitteitä, että hallitus pyrki heikentämään hyvinvointivaltiota. [Vasemmalta: Oho!] Tämä on vahingollista populismia ja kaukana totuudesta. Sosiaali- ja terveyspalveluihin panostetaan vuosittain lisää miljardeja. Koulutus on toinen iso panostus yhteiskunnalta. Suomessa jokainen kansalainen pidetään jatkossakin mukana yhteisessä veneessä.

Hyvinvointivaltio on vahva tulevaisuudessakin. Kuitenkin hyvinvointi ja holhoaminen ovat kaksi eri asiaa. Meidän on uskallettava puhua siitä, kuinka laajan holhousvaltion tarvitsemme. Antaisimmeko sen sijaan kansalaisille nykyistä enemmän vapautta päättää omasta elämästään ja omasta rahankäytöstään sen sijaan, että verottaja vie jopa yli puolet pois palkasta ja valtio ohjaa rahoja kohteisiin, jotka eivät millään mittarilla ole välttämättömiä? Täytyy laittaa asiat tärkeysjärjestykseen: mitkä ovat valtion ydintehtäviä, jotka täytyy turvata, ja toisaalta, mistä on varaa säästää. Meidän perussuomalaisten mielestä hyvinvointivaltion palvelut pitää turvata ensisijaisesti Suomen kansalaisille. Hallituksen tekemät mittavat maahanmuuttopolitiikan kiristykset osaltaan vähentävätkin maahanmuutosta aiheutuvaa julkisen talouden kuormaa.

Arvoisa puhemies! Maailmassa eletään erittäin epävarmoja aikoja. Haasteita aiheuttavat Venäjän käymä hyökkäyssota sekä globaali kauppasota. Onneksi näkyvissä on kuitenkin myös käännettä parempaan. Investoinnit ovat kasvussa, asuntorakentaminen elpymässä, kansalaisten ostovoima vahvistumassa, ja työllisyydenkin ennustetaan nousevan.

Nostan tässä kuitenkin esiin kaksi keskeistä virhettä, jotka aiemmat hallitukset ovat tehneet. Ne ovat eurovaluutta ja ilmastolaki.

Euroon liittymisen myötä Suomelta on puuttunut oman rahapolitiikan tarjoama jousto negatiivisen talouskehityksen oloissa. Muilla Pohjoismailla on käytössään oma valuutta, ja sen näkee niiden taloudesta. Ruotsissa marginaaliverojen kevennys [Hälinää — Puhemies koputtaa] oli kannattava taloustoimi. Myös Suomessa hallituksen tekemillä veronkevennyksillä tähdätään talouskasvuun ja lisäverotuloihin. Suomessa kuitenkin tarvittaisiin itsenäistä rahapolitiikkaa tukemaan hallituksen vero- ja työmarkkinapolitiikkaa. [Aki Lindén: Onko hallituksen linja tämä?] Euro on kiistatta ollut haitallinen Suomen kilpailukyvyille, ja

Pöytäkirja PTK 46/2025 vp

se on yksi keskeinen syy liki 20 vuotta Suomessa jatkuneelle nollakasvulle. Nämä asiat huomioiden onkin käsittämätöntä, että oppositio vastustaa käytännössä kaikkia toimia, joilla hallitus on pyrkinyt lieventämään eurosta Suomelle aiheutuvaa heikkoa kilpailukykyä ja parantamaan kilpailukykyämme siihen suhteutettuna.

Toinen aiemman hallituksen virhe oli Suomen sitominen tavoitteeseen olla hiilineutraali vuonna 2035. Tähän tavoitteeseen päästäksemme meidän täytyisi joko romahduttaa hakuut eli Suomen talouden selkäranka tai merkittävästi nostaa asumisen, elämisen ja liikkumisen kustannuksia suomalaisille. Tämä ei meille perussuomalaisille käy, ja onneksi hallitusohjelmassa onkin tästä selvät kirjaukset.

Arvoisa puhemies! Uskon ja toivon, että oppositiopuolueet lopulta tulevat perussuomalaisten järkilinjalle keskeisissä asioissa, aivan kuten ne ovat tulleet monessa muussakin asiassa, [Veronika Honkasalo: Perussuomalaisten järkilinja!] aina koulujen kännykkäkiellosta jalkaväkimiinojen palauttamiseen. Nythän näitä tuntuvat kaikki kannattavan. Toivon myös, ettei tässä salissa kuultaisi tänään vaikkapa, että yhteisöveron lasku on väärin. Suurin oppositiopuolue SDP on itse hallituksessa ollessaan laskenut merkittävästi yhteisöveroa, ja keskusta on omassa kasvupaperissaan esittänyt sille vielä tätäkin suurempaa laskua. [Antti Kaikkonen: Rakennemuutosta!] Pysykäämme siis rehellisyydessä ja kantakaamme yhteinen vastuu Suomesta ja suomalaisista.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Joona Räsänen, olkaa hyvä. [Hälinää — Puhemies koputtaa]

14.34 Joona Räsänen sd (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Miten kestävyysvaje muuttuu jakovaraksi? Hallituspuolueiden kunta- ja aluevaalitappion myötä. Näinhän tässä kävi. Hävittyjen vaalien jälkeen hallitus heitti kaikki taloustavoitteensa roskakoriin ja piti jakovarariihen omille eturyhmilleen. Notkuva noutopöytä katettiin yhteiskunnan raharikaille. Tavallisille suomalaisille jätetään tylsti näiden bileiden laskun maksajan rooli. Hyvätkin päätökset jäävät tämän tosiasian varjoon: te pääsitte valtaan lupaamalla lopettaa velkaantumisen — siis lupaamalla lopettaa velkaantumisen — mutta tämänkin lupaus katosi Smolnasta savuna ilmaan.

Arvoisa puhemies! Puoliväliriihen suurin uutinen on tosiaan se, että pääministeri Orpos on tullut todellisen velkalaivan kippari. Olette viemässä Suomea tukevasti EU:n tarkkailuluokan etupulpettiin. Valtiovarainministeriön ennusteen mukaan Suomen velkasuhde kasvaa tulevina vuosina jo 90 prosenttiin bruttokansantuotteesta. Ylitämme joka vuosi EU:n sallimat rajat velkaantumiselle. Tämä hallitus velkaantuu jopa enemmän kuin se paljon haukuttu edellinen hallitus. Kaiken kukkuraksi hallitus otti mallia Kreikasta ja lähti kaunistelemaan tilikirjoja lunastamalla pikavipin Valtion Eläkerahastosta. [Eduskunnasta: Ohhoh!]

Mutta älkää, pääministeri, huoliko. Ette te päädy velkaennätyskirjaan yksin. Ministeri Purra jää nimittäin historiaan valtiovarainministerinä, joka on eniten kuitannut velkaa koko Suomen historiassa. [Vasemmalta: Ohhoh!] Pitäkö siis valtiovarainministeriä nimittää jatkossa velkahamstraajaksi?

Arvoisa puhemies! Olin vilpittömän yllättynyt puoliväliriihen veropäätöksistä. Olisiko nyt vihdoinkin ollut tavallisen suomalaisen vuoro? [Veronika Honkasalo: Ei ollut!] Valitettavasti jouduin jälleen pettymään. Jakovarariihen suurimmat voittajat ovat kiistatta yhteiskunnan kaikista rikkaimmat. Heidän verotustaan hallitus keventää miljardiluokassa ja tie-

Pöytäkirja PTK 46/2025 vp

tenkin velaksi. Pieni- ja keskituloisten veronkevennykset hallitus imuroi suurimmaksi osaksi takaisin uusilla veronkorotuksilla. Samaan aikaan kun esimerkiksi liittoon kuuluvan luokanopettajan tilipussi kasvaa alle viidellä eurolla kuukaudessa, niin hallituksen veropolitiikka hellii ministerin tuloluokkaa noin satakertaisella veronkevennyksellä — siis johtajille lähes satakertainen veronkevennys tavallisiin suomalaisiin verrattuna. Tätä ei voi käsittää, saati hyväksyä.

Ikävät yllätykset eivät lopu tähän. Koska hallitus on hoitanut työllisyyttä surkeiden koko Euroopassa, kohdistuu työttömyysvakuutusmaksuihin merkittävä korotuspaine. Tämä uhkaa kääntää monen veronalennuksen kokonaan pakkasen puolelle. [Vasemmalta: Ei ole totta!] Jos näin käy, niin hallituksen veroale kohdistuu tosiasiasa vain yli 9 000 euroa kuukaudessa ansaitseville. Paljon mainostetusta veroalesta uhkaa tulla verohistorian suurin bluffi. Johtopäätös on selvä: Orpon hallitus on kyllä todella ärhäkkä verokarhu pieni- ja keskituloisille mutta vastaavasti höveli mesenaatti rikkaille ja ökyrikkaille. [Sari Sarkomaa: Se nyt ei pidä paikkaansa!]

Arvoisa puhemies! Hallituksen politiikalle on vaihtoehto. Veronalennusten on nyt kohdennettava tavallisille suomalaisille. Heille pitää jäädä enemmän käteen. Emme tekisi veronkiristyksiä järjestäytyneille palkansaajille, mutta laittaisimme institutionaaliset sijoittajat verolle. Yleisen yhteisöveroalen sijaan olisi parempi antaa laajempi investointikannustin. Kannustetaan yrityksiä mieluummin laittamaan kuokka maahan kuin palkitaan laiskasta pääomasta nykyisiä omistajia. Puolen prosenttiyksikön arvonlisäveron alennus tuskin tulee kuluttajille näkymään. Parannetaan sillä rahalla mieluummin kotitalousvähennystä ja nostetaan yritysten arvonlisäverovelvollisuuden alarajaa. Näin myös pienet yritykset hyötyisivät. Vahvistetaan myös kotimaista kasvurahoitusta miljardiluokassa ja panostetaan osaamiseen, kasvun tärkeimpään käyttövoimaan. [Sheikki Laakso: Miksette tehneet aikaisemmin?]

Arvoisa puhemies! Moni suomalainen on nyt todella ihmeissään. Rahojen piti olla aivan loppu. Uhrauksia piti tehdä. Piti olla oikea aika lopettaa velkaantuminen. Nyt nämä suomalaiset kysyvät: menivätkö ihmisten uhraukset hukkaan? Hallituksen vastaus on jyrkeä: eivät ne hukkaan menneet, ne menivät lyhentämättöminä vuorineuvosten taskuihin.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. [Hälinää — Puhemies koputtaa] — Edustaja Kurvinen, olkaa hyvä.

14.40 Antti Kurvinen kesk (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kaksi vuotta on Orpon hallitusta takana, kaksi vuotta kokoomuksen johdossa. On aika tehdä välitilinpäätöstä: ennätysmäärä konkurssseja, kymmeniätuhansia uusia työttömiä, joka puolella yt-neuvotteluita, suljettuja terveysasemia, suljettuja vanhainkoteja, lomautettuja ja irtisanottuja hoitajia ja lääkäreitä. Tavalliset ihmiset ovat tiukoilla. Kulutusverot nousevat, vaikka inflaatio ja elinkustannusten nousu tuovat harmaita hiuksia jo valmiiksi.

Arvoisa puhemies! Suomen suuntaa pitää muuttaa. Myös kansa näyttää haluavan muutosta — siitähän huhtikuun vaalien tulos kertoo, siitähän perussuomalaisten romahdus vaaleissa kertoo. Keskustan vaihtoehto on kiinni arjen todellisuudessa, jossa kodeissa ja työpaikoilla kautta maan eletään. Linjamme on selvä: tuplataan talouskasvu, ja tällä me pelastamme palvelut. Ollaan tavallisten ihmisten asialla. Tästä on vaihtoehdossamme kysymys.

Suomi tarvitsee kaikenkokoisia yrityksiä, mutta näissä oloissa talouden kasvu kuitenkin tehdään pienissä ja keskisuurissa yrityksissä. Tämän vuoksi parantaisimme esimerkiksi

Pöytäkirja PTK 46/2025 vp

kotitalousvähennystä ja yrittäjävähennystä. Kumpikin ratkaisu olisi tärkeä varsinkin noin 200 000:lle suomalaiselle yksinyrittäjälle. Toteuttaisimme investointihyvityksen myös pienemmille yrityksille. Käynnistäisimme erityistalousalueen itäisessä Suomessa. Viron tyyliin verottaaisimme vähemmän yritykseen sisään jätettäviä voittoja kuin ulos jaettavia.

Keskusta ei leikkaisi sosiaali- ja terveyspalveluista eikä koulutuksesta. Hoitoonpääsyn nopeuttamiseksi parantaisimme perusterveydenhuoltoa ja tekisimme totta oma- ja perhelääkäreistä. Antaisimme hyvinvointialueille paremmin aikaa laittaa taloutensa kuntoon, ja näin välttyttäisiin lähi- ja peruspalvelujen alasajolta, johon hallituksen politiikka on johtanut. Antaisimme alimman eläkeiän saavuttaneille osan työtuloista kokonaan verottomaksi, jos jatkaa hieman pidempään työelämässä. Tekisimme perhevapaista asteittain verottomia, sillä tiedämme kaikki, että nuorillapareilla ja pienten lasten vanhemmilla toimeentulo on usein niukempaa ja perheen perustamiseen liittyy ylipäätään monenmoista kuluja.

Herra puhemies! Olen pahoillani siitä, että nämä keskustan ideat eivät siellä hallituksen puoliväliriihessä kelvanneet. [Juho Eerola: Eikä kelvannut edellisenkään hallituksen! — Jenna Simula: Ette olleet siellä!] Hallituksen ja hallitusryhmien kovakorvaisuus hätkähdyttää. Suomen tarpominen lamassa ja työttömyydessä vaan jatkuu ja jatkuu, lähi- ja peruspalvelujen alasajo jatkuu ja jatkuu. Leikkaamalla kuntataloudesta, hyvä hallitus, te leikkaatte päiväkodeista, kouluista ja muutenkin koulutuksesta ja sivistyksestä. Velkaantuminen jatkuu ja kiihtyy.

Pidän puoliväliriihen suurimpana virheenä ja vääränä arvovalintana sitä, että tuette nyt kaikista eniten kaikista suurituloisimpia ihmisiä ja kaikista suurimpia yrityksiä. Tästä kuvaava esimerkki on yhteisöveron alentaminen. Tämä toteutetaan velaksi, ja se hyödyttää tosiasiallisesti isoimpia, osakeyhtiömuotoisia yrityksiä, ja useiden arvioiden mukaan tästä hyötyvät eniten ulkomaiset sijoittajat osinkojen muodossa. Sen sijaan toiminimellä, kommandiittiyhtiöllä tai muuten henkilöyhtiöllä yrittävät, jotka ovat monet juuri niitä yksinyrittäjiä ja pienimpiä yrittäjiä, jäävät nuolemaan näppejään näissä teidän valinnoissanne. Näyttää siltä, että sekä kokoomus että SDP ovat hyvin nuivia pienyrittäjille. Ero on vain siinä, että SDP on tässä avoimempi, mutta kokoomus käyttää korulauseita. [Johannes Kosken välihuuto]

Sama pätee tuloverotuksen alennuksiin. Keskusta kannattaa tuloveron alentamista, mutta me kohdistaisimme ne pääosin keskituloisille. Hallitus kohdentaa tuloveronalennukset pääosin suurituloisille. Keskiluokka saa veronalennuksista enintään murusia, kun huomioidaan verovähennyksien poistot, mukaan lukien työhuonevähennyksen ja työsuuhdepyörän vähentämisen poistaminen. [Sari Sarkomaan välihuuto]

Näyttää siltä, että symboliksi Orpon hallituksen keskiluokkaa kurittavalle linjalle on muodostumassa opettajien kohtelu. Ensin perussuomalaiset leimasivat opettajat epäsovasti ja tuhmasti käyttäytyviksi, [Jenna Simula: Älä höpötä!] ja nyt sitten kokoomus epäsuorasti kehottaa eroamaan opettajien ammattijärjestö OAJ:stä. [Välihuutoja] Näyttää siltä, hyvä hallitus, että valta on noussut päähän. [Vasemmalta: Pahasti!]

Herra pääministeri, keskiluokan mitta alkaa olla täynnä. Keskusta vaalisi visusti oikeudenmukaisuutta tällaisina aikoina. Kokoomus kysyi vaalimainoksessa: ”Kukahen tämän sotkun selvittää?” Ja minä kysyn nyt: kukahan tämän sotkun selvittää? Ja, puhemies, minulla on siihen onneksi vastauskin olemassa: Kaikkosen keskusta selvittää. [Naurua — Perussuomalaisten ryhmästä: Tyhjällä paperilla!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hyrkkö, olkaa hyvä.

Pöytäkirja PTK 46/2025 vp

14.46 **Saara Hyrkkö vihr** (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun maailma ympärillä myrskyää, Suomi-laivan kipparin ylivoimaisesti tärkein tehtävä on varmistaa, että suomalaiset pysyvät samassa veneessä. Onko tämä päässyt teiltä unohtumaan, pääministeri Orpo? Ei pääministeri voi heittäytyä risteilyisännäksi ykkösluokan matkustajille silloin, kun osa porukasta meinaa pudota yli laidan ja koko velkalaiva on muuttumassa sukellusveneeksi.

Ert stora löfte var att vända kursen för skuldskeppet, men som så många av samlingspartiets löften har det nu svikits. Målet att balansera ekonomin har övergivits, men urholkningen av välfärdsstaten fortsätter.

Arvoisa puhemies! Puoliväliriihen päätökset paljastivat hallituksen talouspolitiikan todelliset kasvot. Kasvuriihestä kehkeytyikin eriarvoisuusriihi. Kahden vuoden ajan hallitus on perustellut leikkauksia lapsiperheiltä, opiskelijoilta ja vanhuksilta pakolla: rahaa ei vain ole. Mutta nyt sitä rahaa yhtäkkiä onkin, nimittäin suuryrityksiä ja suurituloisia suosiviin veronalennuksiin. Törkeyden huippu on se, että te näiden omien veropäätöstenne varjolla leikkaatte jälleen lisää esimerkiksi koulutuksesta, vaikka juuri koulutuksen piti olla erityis-suojeluksessa ja vaikka juuri koulutuspanostukset olisivat tärkeimpiä troppeja myös taloudelle.

Arvoisa puhemies! Ymmärrätkö te, pääministeri Orpo, miten suuren riskin olette päättänyt ottaa? Aikana, jolloin Suomi kaipaisi yhtenäisyyttä, te päätätte repiä railoja ihmisten välillä entistä syvemmiksi. Aikana, jolloin taloutemme tarvitsisi terhakkaa tuottavuuden parantamista, te leikkaatte korkeakouluilta. Aikana, jolloin ympäristökatastrofit kolkuttavat jo ovellamme, te laiminlyötte edelleen vastuutanne luonto- ja ilmastotoimista. Aikana, jolloin meillä on edessämme historiallisen suuret menopaineet puolustuksen vahvistamiseksi, te ammutte miljardiluokan aukon tulevien vuosien verotuloihin. Ja aikana, jolloin maailma kipeästi kaipaisi vastuunkantajia, te leikkaatte jo kolmannen kerran maailman köyhimmillä. Melko noloon valoon asettuvat viime vuosien puheet jälkien siivoamisesta, laskujen maksamisesta ja vastuullisesta taloudenpidosta, kun se onkin teidän hallituksen, jonka jälkiä siivotaan ja laskuja maksetaan tässä maassa vielä pitkään.

Arvoisa puhemies! Joidenkin päätösten osalta motiivina vaikuttaa olleen pikkusieluinen näpäyttäminen. Pyöräilijöitä näpäytetään, mutta seurauksena onkin konkurssseja ja menetettyjä terveyshyötyjä. Valtionhallintoa näpäytetään, mutta seurauksena lupaprosessit uhkaavat hidastua. Ja ay-liikettä näpäytetään, mutta seurauksena liittoon kuuluvien opettajien ja muiden palkansaajien verotus saattaaakin kiristyä. Tämä yksisilmäinen sopimusyhteiskunnan murentaminen alkaa keittää yli jopa kokoomuksen omilla ay-pomoilla. Kuunnelkaa heitä, pääministeri Orpo. Korkea järjestäytymisaste ei ole taakka työnantajille, vaan tasapainoisten ja tasa-arvoisten työmarkkinoiden turva.

Arvoisa puhemies! Yksi hallituksen perustelu on ollut se, että yhtä lailla riski olisi olla tekemättä mitään. Mutta ei kukaan ole esittänyt, että Suomi istuisi käsiensä päälle odottelemaan. [Jenna Simulan välihuuto] On silkkää sumutusta väittää, että valittavana oli tämä tai ei mitään. Aina on vaihtoehtoja. Jos valtiontaloudessa on liikkumavaraa miljardiluokan panostuksille dynaamisten vaikutusten toivossa, paukut kannattaisi aivan ehdottomasti laittaa koulutustason nostamiseen. Juuri koulutus ja osaava työvoima ovat kestävimpiä keinoja pärjätä muuttuvassa maailmassa ja kansainvälisessä kilpailussa. Vihreät eivät leikkaisi koulutuksesta, vaan me panostaisimme siihen. Haluamme, että jokainen nuori saa kou-

Pöytäkirja PTK 46/2025 vp

lutuksesta eväät elämään ja että Suomesta tehdään vapaan tieteen turvasatama. Työperäisen maahanmuuton jarruttamisen sijaan me helpottaisimme Suomeen tuloa ja täällä työskentelyä.

Suomeen tarvitaan ratkaisuja, jotka uudistavat taloutta, parantavat tuottavuutta ja nostavat jalostusarvoa. Meidän ei tule tyytyä tuottamaan sellua, vetyä ja kaivannaisia muiden jalostettavaksi. Vihreät eivät toteuttaisi tehottomia ja kalliita yleisiä veronalennuksia velaksi tai suojelisi vanhaa säilyttäviä yritystykä. Sen sijaan kannatamme kohdennettuja toimia startup- ja kasvuyritysten menestyksen edistämiseen, kilpailun lisäämiseen, vihreän siirtymän vauhdittamiseen ja luovien alojen kasvupotentiaalin lunastamiseen.

Arvoisa puhemies! Suomi on täynnä ihmisiä, jotka välittävät toisistaan ja tästä maasta. Suomalaiset ovat valmiita osallistumaan taloustalkoisiin, kunhan se tehdään oikeudenmukaisesti ja järkevästi. Siksi monella on nyt huijattu olo. Ei ole ihme, että Helsingin Sanomien kyselyssä yli kaksi kolmasosaa suomalaisista tyrmäsi veronkevennysten suuntaamisen suurituloisille. Eivät suomalaiset ole unohtaneet, mitä viimeisen kahden vuoden aikana on tapahtunut. Emme me ole unohtaneet yksinhuoltajan kukkarolla käymistä, ihmisten tyrkkimistä toimeentulotuelle, 17 000 lapsen sysäämistä köyhyyteen tai opiskelijoiden kurnittamista aina vain uusilla leikkauksilla. Emmekä me purematta niele tätä hallituksen linjaa, jossa köyhiä kannustetaan kepillä mutta rikkaita porkkanalla.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Meriluoto, olkaa hyvä.

14.51 **Laura Meriluoto vas** (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies! ”Nyt on aika lopettaa velaksi eläminen”, kuului kokoomuksen iskulause viime eduskuntavaaleissa. Tämän lupauksen siivittämänä kokoomus pääsi muodostamaan nykyisen hallituksen, ja tähän julkilausuttuun tavoitteeseen etenkin perussuomalaiset ovat innolla tarttuneet. Kansalle on väitetty, että jotta velaksi eläminen saataisiin loppumaan, on aivan pakko leikata työttömiltä, pakko leikata sairailta, pakko leikata vanhuksilta ja vammaisilta, pakko leikata opiskelijoilta ja syrjäytymisvaarassa olevilta nuorilta. Valtiovarainministeri Purran mukaan tässä on nyt uusi normaali. Leikkausten kohteena olevien kansalaisten on pakko kärsiä ja hyväksyä tilanne, sillä muuten ei velkalaiva käänny.

Arvoisa puhemies! Kahden vuoden ajan meille on kerrottu tarinaa siitä, kuinka näitä leikkauksia on pakko tehdä, koska Suomen rahat ovat loppu, kuinka laarin pohjaltakaan ei enää euroja löydy, vaikka kuinka on kaiveltu. Niinpä pari viikkoa sitten moni varmasti yllättyi, kun hallitus ilmoitti yömyöhään puoliväliriihen tiedotustilaisuudessa, että Suomella on siltikin rahaa. Yhtäkkiä sitä rahaa on miljardikaupalla jaettavaksi rikkaille ja suuryrityksille. Velkaantuminenkaan ei ole mikään ongelma, kunhan velkaa otetaan rikkaiden rikastuttamiseksi. Viimeistään tuon tiedotustilaisuuden myötä lienee käynyt kaikille selväksi, että Orpon ja Purran hallituksen politiikassa ei koskaan ole ollut kyse velkaantumisen taittamisesta tai hyvinvointivaltion pelastamisesta. Kyse on köyhiltä ottamisesta ja rikkaille antamisesta, julkisten palveluiden murentamisesta ja tulonsiirrosta yksityiselle sektorille, työntekijöiden aseman polkemisesta ja suuryritysten palvelemisesta. Hallituksen oikeistolaisen ideologian mukaan rikkaat ansaitsevat rikkautensa ja köyhät köyhyytensä. Viis siitä, että Suomessa on nyt 270 000 työtöntä ja vain 46 500 avointa työpaikkaa. Viis siitä, että Suomessa yhä useampi ihminen on nyt koditon hallituksen politiikan seurauksena. Ja viis siitä kasvavasta määrästä lapsia Suomen leipäjonoissa. Ehkä se on juuri sitä toimeliaisuutta, mitä hallitus pyrkii lisäämään.

Pöytäkirja PTK 46/2025 vp

Arvoisa puhemies! Te taisitte hallituksessa kuvitella, ettemme osaisi laskea, millaisen loven miljardien veroalet tulevat Suomen talouteen jättämään, tai ettemme osaisi laskea, kuinka paljon ay-jäsenmaksun verovähennysoikeuden poisto vähentää liittoon kuuluvien tuloja. Luulitte kai, ettemme osaa ynnätä, että jos koulutuksesta leikataan satoja miljoonia pysyvästi, eivät kertapanostukset tilannetta pelasta. Mutta kyllähän me osaamme. Siksi hallituksen politiikalle ei löydy sen enempää vasemmistoliiton kuin kansankaan tukea. Helsingin Sanomien tuoreessa kyselyssä vain joka viides kannatti yhteisten rahojen kaatamista Orpon ja Purran malliin rikkaiden taskuun. Jopa kokoomuksen kannattajista lähes kolmannes pitää hallituksen veronkevennysten kohdentamista vääränä.

Arvoisa puhemies! Toisin kuin hallitus, me vasemmistoliitossa tunnistamme sen aidon hädän, mitä ihmiset kokevat arjessaan tämän hallituksen lukemattomien leikkausten seurauksena. Me ymmärrämme, etteivät 270 000 työtöntä voi kaikki mahtua 47 000 avoimeen työpaikkaan. [Ben Zyskowicz: Luvut ovatkin staattisia, eikö niin?] Tiedämme, ettei Suomea saada nousuun leikkaamalla koulutuksesta eikä Suomen velkaantumista saada taitettua leikkaamalla ensin pienituloisilta ja sitten jakamalla veronalennuksia rikkaille. Siksi me julkaisimme juuri oman vaihtoehtomme hallituksen niin kutsutuille kasvutoimille. Vasemmistoliiton kasvusuunnitelma pohjaa siihen periaatteeseen, että talouden pitää palvella ihmistä ja hyvinvointia, eikä toisinpäin. Suunnitelmamme perustuu muun muassa kotimaisen kysynnän vahvistamiseen, suhdanteita tasoittavaan finanssipolitiikkaan, tuottavuuden kasvattamiseen ja aktiiviseen teollisuuspolitiikkaan.

Arvoisa puhemies! Nyt on aika lopettaa ihmisten eriarvoistaminen ja aika ryhtyä kulkemaan kohti uudenlaista taloutta, jonka keskiössä on ihmisten, luonnon ja ilmastoinnin hyvinvointi. Toivon siis, että perehdytte huolella tarjoamaamme vaihtoehtoon. Vielä ehtii muuttaa suuntaa. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ledamot Wickström, varsågod.

14.56 **Henrik Wickström r** (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallituksen kehysriihipäätökset ovat keskeisiä talouskasvun luomiseksi ja kansalaisten arjen parantamiseksi vahvemman ostovoiman kautta. Talous on myös psykologiaa, ja me tarvitsemme nyt luotamusta tulevaisuuteen. Ruotsalaisessa eduskuntaryhmässä katsomme, että Suomi tarvitsee yhteiskunnallisen ilmapiirin, jossa yrittämiseen kannustetaan, halutaan palkata työntekijöitä ja investoida. Näin vahvistamme maamme hyvinvointia pitkällä tähtäimellä.

Suomessa ei ole ollut kunnollista talouskasvua 18 vuoteen, ja siksi tarvitsemme nyt toimenpiteitä, joilla talouden rattaat saadaan pyörimään. Hallitus lisää työnteon kannustimia tuntuvilla tuloveroalennuksilla, ja nämä jakaantuvat oikeudenmukaisesti siten, että ne tuntuvat myös pieni- ja keskituloisten kukkaroissa. RKP on johdonmukaisesti korostanut sitä, että työnteon ja työn vastaanottamisen tulee aina olla kannattavaa. Sosiaalidemokraattien kritiikki tuloveroalennuksia kohtaan on hämmäntävää, varsinkin kun puolue viime syksynä ehdotti tuloverotuksen keventämistä. Nyt kun hallitus alentaa palkansaajien verotusta jopa enemmän kuin SDP ehdotti, se ei kelpaa.

Ärade talman! Allt som allt kommer de finländska hushållens köpkraft att bli bättre nu tack vare regeringens åtgärder tillsammans med den avtagande inflationstakten och att de höga räntorna sjunkit. Regeringen förbättrar även ensamstående föräldrars situation genom att höja ensamförsörjartillägget. För att ytterligare stödja köpkraften väddar vi i SFP till dag-

Pöytäkirja PTK 46/2025 vp

ligvaruhandeln att momssänkningen ska synas i konsumentpriserna. Många finländare gynnas även av att den skattefria andelen för arvs- och gåvoskatten höjs, vilket är mycket välkommet.

Arvoisa puhemies! Elinkeinoelämä piristyy, kun yhteisövero alennetaan yrittäjyyden ja innovaatioiden edistämiseksi samalla, kun hallituksen veropolitiikka suosii yritysten perustamista juuri Suomeen. Iloitsemme myös vihreää siirtymää tukevien suurten investointien verokannustimien säilyttämisestä.

Regeringen finansierar tillväxtåtgärderna genom att höja vissa skatter och genom inbesparingar i bland annat statlig förvaltning. Det centrala målet för SFP har varit att tillväxten inte får bekostas av social- och hälsovården eller den sociala tryggheten, vilket vi är mycket nöjda över att vi lyckades med. I stället gör regeringen märkbara förbättringar i dessa. Utkomstskyddet för dem som är både löntagare och företagare förbättras genom lanseringen av den efterlängtrade kombinationsförsäkringen, vilket gynnar särskilt kreativa branscher.

Tillgången till vård förbättras genom ett nationellt försök av egenläkarmodellen. En bekant vårdkontakt skapar trygghet för patienten. Att vi nu höjer närståendevårdarnas lägsta ersättningsnivå är ett viktigt steg mot deras jämlika bemötande. För att råda bot på personalbristen inom vården är det mycket välkommet att regeringen nu på SFP:s initiativ skapar en skattemorot för att få finländare som bor utomlands att flytta tillbaka till Finland.

Arvoisa puhemies! RKP:ssä haluamme, että Suomesta tulisi maailman lapsiystävällisin maa. RKP:läisen ministerin johdolla hallitus tekee nyt harrastamisen Suomen mallista pysyvän. Tämä merkittävä panostus, jolla mahdollistetaan lasten ilmainen harrastus koulupäivän yhteydessä, tavoittaa menestyksekkäästi lapsia kaikista eri taustoista. Merkityksellinen harrastus vahvistaa hyvinvointia ja yhteenkuuluvuuden tunnetta. Koska kieli on aivan kaikessa oppimisessa tärkeää, on hyvä, että hallitus kohdistaa nyt lisärahoitusta suomen ja ruotsin kielen opetukseen toisena kielenä ja valmistavaan opetukseen. Olemme RKP:ssä tyytyväisiä, että opetus- ja kulttuuriministeriön säästöt eivät kohdistu peruskoulutukseen.

Ärade talman! Finland ska fortsätta vara aktivt på det internationella planet. Att vi nu lanserar ett program för att främja finländares arbetsmöjligheter i EU är ett bra sätt att öka vårt inflytande. Vi måste arbeta för att stabilisera turbulensen kring det regelbaserade frihandelsystemet, inte bara för att långvariga handelstullar påverkar tillväxten negativt, utan framför allt för att stärka det positiva sambandet mellan handel och fred. Finlands stöd för Ukraina är på en god nivå och ska fortsätta, men det behövs även åtgärder för en hållbar fred i Mellanöstern.

Ärade talman! Utan SFP skulle nedskärningarna i biståndet ha varit större. Vi måste fortsätta bära vårt internationella ansvar i den turbulenta värld vi lever i just nu.

Puhemies Jussi Halla-aho: Tack. — Edustaja Päivi Räsänen, olkaa hyvä.

15.01 Päivi Räsänen kd (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kestävä Suomi rakentuu nyt ja tulevaisuudessakin kannattavalle työlle ja yritystoiminnalle, osaamiselle ja per-

Pöytäkirja PTK 46/2025 vp

heiden hyvinvoinnille. Taloudellinen kasvu syntyy yrityksissä, ja hyvinvoinnin tulevaisuus rakennetaan perheissä. Kristillisdemokraattien keskeinen tavoite on, että Suomessa on jatkossakin turvallista tehdä työtä, yrittää, perustaa perhe ja vanheta. Luottamus on peruskallio, jonka varaan tulevaisuuden investoinnit niin kodeissa kuin yrityksissä voidaan rakentaa.

Puoliväliriiheen käytiin maailmanpoliittisesti haastavissa lähtökohdissa, jotka luovat epävarmuutta globaaleille markkinoille. Tehtyjen päätösten tavoitteena on luoda kasvun edellytyksiä. Laajaa palveluverkkoa ja sosiaaliturvaa tarjoava hyvinvointiyhteiskunta ei pitkällä aikavälillä voi nojautua kasvavaan velkaan velan päälle.

Hallitus on sitoutunut tekemään työnteosta ja yrittämisestä kannattavampaa sekä parantamaan suomalaisten ostovoimaa. Alhaisempi työn verotus jättää enemmän rahaa ihmisten arkeen. Ruuan ja lääkkeiden arvonlisäveroalennus vahvistaa ostovoimaa — ja suhteessa eniten pienituloisten, joilla ruoka ja lääkkeet muodostavat suuremman osuuden kulutusmenoista. Yhteisövero alentamalla kannustetaan työhön ja yrittämiseen sekä parannetaan yritystoiminnan kilpailukykyä kansainvälisillä markkinoilla. Ylimmän marginaaliveron maltillistaminen on samaa kokoluokkaa kuin Ruotsin sosiaalidemokraattisen hallituksen toimesta tehty ratkaisu. Naapurimaan esimerkki osoittaa, että tällainen päätös edistää kasvua, vaikkakin pienellä viiveellä. Näillä toimilla synnytetään vaurautta, joka ylläpitää hyvinvointiyhteiskunnan rahoitus pohjaa. Lisäksi hallitus nostaa perintöveron alarajaa 30 000 euroon ja lahjaveron osalta 7 500 euroon. Näillä kevennyksillä tunnustetaan ihmisen elämäntyötä sukupolvelta toiselle siirtyvänä arvona.

Kasvupakettiin sisältyy lukuisia tulevaisuustoimia: tekoälyn kehityksen tukeminen, kotimaisen ruuantuotannon turvaaminen, panostukset alkutuotantoon, biotalouteen ja ruokavientiin. Rakennamme kasvua koko Suomen alueelle — emme vain suuriin keskuksiin, vaan myös pieniin kuntiin ja maaseudulle.

Eduskuntaryhmämme tavoitteet lapsiperheiden ja omaishoitajien aseman turvaamisesta toteutuivat. Meille oli tärkeää, että sosiaali- ja terveyspalveluihin ei kohdennettu leikkauksia. Omaishoidon tukien alarajoja ja perhehoidon palkkioita korotetaan. Pidän tärkeänä myös riihipäätöstä, jolla varmistetaan, että jokaisella tarvitsevalla tulee olla lakisääteinen oikeus hyvään saattohoitoon. Arvokas elämä viimeisiin hetkiin saakka kuuluu kaikille asuinpaikasta riippumatta. [Vasemmalta: Hyvä niin!] Mittavista talouden sopeutuksista huolimatta kotihoidon tuki on turvattu, lapsilisiä on korotettu, perusopetukseen ja oppimisen tukeen on osoitettu lisäresursseja ja lasten ja nuorten terapiatakuu on toteutettu. Lapsiperheiden verotus kevenee. Työtulovähennyksen lapsikorotus nousee 50 eurosta 105 euroon, ja asuntolainojen sääntelyn keventäminen helpottaa nuoria perheitä kodin hankinnassa. Harrastamisen Suomen malliin saadaan viiden miljoonan euron lisäpanostus, ja valmistavaa koulutusta vahvistetaan oppilaiden kielellisten valmiuksien tukemiseksi.

Näitä viestejä tarvitaan, sillä syntyvyyden romahdusmainen lasku ja väestörakenteen muutos uhkaavat talouden kestävyttä, työvoiman saatavuutta ja myös eläkejärjestelmää. Siksi on välttämätöntä edelleen vauhdittaa uusilla toimilla myönteistä väestökehitystä. Ja myös asennemuutosta tarvitaan. Jokainen vauva on tervetullut ja toivottu. Tarvitaan myös tukea yllätysraskauksissa, jotta yhä useammalle lapselle turvattaisiin oikeus elämään.

Arvoisa puhemies! Suomi tarvitsee nyt toivoa ja luottamusta. Kristillisdemokraatit näkevät, että päätöksenteon ytimessä tulee olla vahva arvopohja: huolehdimme heikoimmista, tuemme perheitä, lapsia ja nuoria sekä arvostamme rehellistä työtä ja yrittämistä. Ter-

Pöytäkirja PTK 46/2025 vp

veiden arvojen kalliopohjalle rakennettu yhteiskunta kestää myös maailman myrskyissä. [Aki Lindén: Kauniita sanoja, mutta tulokset ovat toista!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Harkimo, olkaa hyvä.

15.06 Harry Harkimo liik (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies, ärade talman! Tuurilla ne seilaavat suuremmatkin laivat. Pääministeri Orpo ja valtiovarainministeri Purra, onko oikeasti niin, että teille tuli täysin yllätyksenä, että Suomessa on hyvätuloisia eläkeläisiä? Pääministeri on kertonut, että suurituloisten eläkeläisten veronalennuksia tarkastellaan uudelleen. Kyllä kai nämä tarkastelut olisi pitänyt miettiä huolellisemmin ennen kuin ne tuodaan julkisuuteen.

Pääministeri on myös sanonut, että lääkärit tulevat tekemään viisipäiväistä työviikkoa. Voin kertoa teille uutisen: ei tule toteutumaan. Suo siellä, vetelä täällä.

Julkisen talouden velkalaiva vuotaa pahasti. Kaikki ei vielä edes näy. Hyvinvointialueiden palkoista ja palkkaharmoniasta puuttuu miljardi euroa. Veronmaksajat maksavat, mutta eivät pääse hoitoon eivätkä saa vanhuuden hoivaa.

Arvoisa puhemies, ärade talman! Suomelta puuttuvat suunta ja tarina. Päättäjien tärkein tehtävä on luoda toivoa tulevaan. Olen erittäin huolissani siitä, että alle 30-vuotiaat suomalaiset eivät tutkimusten mukaan enää luota siihen, että saavat aikanaan heille kuuluvan eläkkeen. Tämä on aito hätähuuto meille päättäjille. Mitä meidän pitää tehdä, että nuorten luottamus palaa?

Olen oikeistolainen ja kannatan lujasti markkinataloutta. Mutta näissä veronalennuksissa mentiin rajan yli. En voi mitenkään hyväksyä sitä epäoikeudenmukaisuutta ja kohtuuttomuutta, minkä Orpon ja Purran hallitus on tekemässä. On silti hyvä, että hallitus on tehnyt veronalennuksia. Ne olisi kuitenkin pitänyt kohdistaa enemmän keskituloisille, joilla tänä päivänä on vaikeata. [Vasemmalta: Samaa mieltä!] Heillä rahat eivät kohta riitä edes ruokaan. Työttömyys kasvaa, töitä ei löydy, ja korvauksia leikataan. Suomalaisten kokemaa eriarvoisuutta kasvaa äärimmilleen, ja näin ei voi jatkua. Lopputulos on se, että ne työssä käyvät suomalaiset, joita tässä piti kannustaa, joutuvatkin maksajiksi. Keskituloiset suomalaiset ovat taloutemme selkäranka. Rikkaita ja hyvin toimeentulevia veronalennukset eivät kannusta kuluttamaan, koska heillä on jo kaikkea. Nämä veronalennukset ovat kohtuuttomia ja epäreiluja. Taloudellinen merkitys on mitätön, mutta moraalinen vaikutus on suuri.

Yhteisövero olisi pitänyt alentaa viidellä prosentilla niin, että se tulee yrityksille, kun ne investoivat. Tarvitsemme uusia yrityksiä ja kannustusta niille, jotka pystyvät kasvamaan.

Kotitalousvähennystä olisi pitänyt korottaa niin, että se olisi tuonut vauhtia kotien remontteihin ja apua vanhustenhoitoon. Kotitalousvähennyksen korotus olisi auttanut myös yksityisyrityksiä ja pienyrityksiä, jotka hallitus on unohtanut kokonaan. Pienille yrityksille olisi pitänyt kohdistaa arvonlisäveron alennuksia.

Hallitus yrittää peitellä ennätyksellistä velkaantumista vippaskonstein, jotka tulevat kalliiksi. Riihessä lainattiin miljardi euroa Eläkerahastosta, missä tuotto oli yhdeksän prosenttia. Hallitus olisi saanut 2,5 prosentin korolla saman verran rahaa. Nyt häviämme saman verran kuin yliopistoista leikataan. Onko tässä mitään järkeä? [Eduskunnasta: Ei ole!]

Arvoisa puhemies! Jos haluamme saada Suomen talouden kuntoon, pitää se tehdä oikeudenmukaisesti. Nyt hallituksessa tehdyt päätökset jakavat yhä enemmän kansaa, ja se ei ole

Pöytäkirja PTK 46/2025 vp

hyvä asia. Suunta on täysin väärä. Tarvitaan aivan uusia toimenpiteitä, jotka nostavat talouden kasvuun. Ja nämä päätökset pitää tehdä yhdessä ja oikeudenmukaisesti. Kaikkien pitää osallistua, mutta ihmisiä ei saa kohdella väärin. Kaikessa pitää välttää vastakkainasettelua. Vain se on oikea reitti saada Suomi takaisin jalkeille.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Valtiovarainministeri Purra, olkaa hyvä. Kolme minuuttia.

15.11 Valtiovarainministeri Riikka Purra: Arvoisa puhemies! Kiitoksia eduskunnalle keskustelusta.

On pakko palata aiemmin sanomaani, miten saada SDP ja jopa vasemmisto puhumaan velasta: keventämällä veroja. [Vasemmalta: Ottamalla lisää velkaa!] Kuten täällä todettiin, niin meidän kasvupaketti puoliväliriihestä oli varmasti monille yllätys. Se, että kykenemme tekemään uusia veronalennuspäätöksiä yli miljardilla, yllätti monet. Me menimme kasvuriheen, [Vasemmalta: Jakovarariihi!] tekin odotitte meiltä kasvutoimia, ja me todella teimme kasvutoimia. Tällä kaudella tulee pieni- ja keskituloisia ja lapsiperheitä painottaen 1,25 miljardilla työn verotuksen alentaminen. Nämä ylimmät marginaalit lasketaan 52:een, mikä tarkoittaa, että lisätulosta jää käteen 48 prosenttia. [Ben Zyskowiczin välihuuto] Eli edelleen yli puolet menee valtion verokarhulle. Tämä sama on tehty Ruotsissa hyvin tuloksin. Tätä tukee akateeminen tutkimuskirjallisuus, valtiovarainministeriön arvio. Kyse ei ole siitä, että tehdään uutta tulonjakopolitiikkaa rikkaita suosien, vaan kasvutoimesta, jolle on hyvin laaja asiantuntijoiden tuki. IMF arvioi, että kannattava marginaaliveroasteen taso on noin 44 prosenttia. Tässä ei ole kyse mistään muusta kuin tästä. Samaan aikaan siellä ylimmissä tuloluokissa jätetään indeksit tarkistamatta, mikä nostaa tämän kustannuksen lyhyellä aikavälillä 350 miljoonaan — 350 miljoonaan, mikä erittäin todennäköisesti tulee ainakin osittain itse rahoitetuksi [Vasemmalta: Osittain!] verrattuna yli 1,25 miljardiin euroon pieni- ja keskituloisille kohdennettuja veronalennuksia. Tässä on hallituksen painotus. [Eduskunnasta: Rahaa on!]

Arvoisa puhemies! Velasta puheen ollen: Te esititte, että velka, kun se kasvaa, on jotenkin erityisesti nyt tämän hallituksen toimenpiteiden syy. Paitsi että kasvuriiehessä sopimalemme paketille on hoidettu rahoitus säästöillä ja tietyillä haittaverojen korotuksilla, meillä edelleen on tämä kokonaisuus, joka nyt koostuu kymmenen miljardin paketista. Me aiomme saavuttaa velkasuhteen vakauttamisen hallituskauden loppuun mennessä. Miksi velkaluvut ja alijäämäluvut ovat edelleen niin rumia? Uskon, että oppositiokin sen tietää, mutta kerron sen silti. Yksi syy, kaikkein tärkein syy, on tietenkin onneton talouskasvu. Se ei johdu hallituksen politiikasta vaan vaikeasta suhdanteesta. Se johtuu Venäjän hyökkäyssoadasta, suljetusta rajasta, sulkeutuneesta kaupasta, meidän euroalueen oleellisten vientimarkkinoiden ankeasta kasvusta ja niin edelleen. Lisää menoja on jouduttu laittamaan kohteisiin nimeltä puolustus, turvallisuus ja Ukraina, sote- ja hyvinvointialueet ja valtion lainan korkomenot.

Viime kaudella uskottiin, että korot eivät tule koskaan nousemaan ja tämä velanotto on halpaa, mutta tällä hetkellä Suomessa maksetaan valtion lainan korkomenoja enemmän kuin koko maan kaikkien kuntien peruspalveluiden valtionosuuksia yhteensä. [Perussuomalaisten ryhmästä: Ohhoh!] Ajatelkaa, mikä summa velkakorkomenoja. [Välihuutoja vasemmalta] Ja nämä tulevat edelleen lisääntymään tulevinä vuosina, puhutaan jopa viiden

Pöytäkirja PTK 46/2025 vp

miljardin korkomenoista. Me pidämme finanssipoliittisista tavoitteistamme kiinni. [Juho Eerola: Aiemmin otetun velan korot!]

Yksi huomio vielä: [Puhemies koputtaa] Ainakaan korkomarkkinat eivät ole olleet huolissaan puoliväliriihen päätöksistä. Päinvastoin näyttää, että siellä usko hallituksen toimiin on vahvistanut Suomen asemaa.

Jatkan seuraavissa puheenvuoroissa. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ja vielä pääministeri ministeri Orpo, kolme minuuttia, olkaa hyvä.

15.15 Pääministeri Petteri Orpo: Arvoisa herra puhemies! Oppositio haukkui värikkäin ja tutun väristelevin sanankääntein hallituksen esitykset. [Antti Kurvinen: Voi voi voi!] Vasemmisto-opposition keskeinen viesti ja vaihtoehto näyttää todella olevan kaiken haukkuminen plus sanominen kaikelle ”ei”, eli vaihtoehtoa sieltä sai hakea. Keskusta niitä lueteli, niistä löytyy aika moni meidän päätöksistämme.

Hallituksen politiikka on alusta lähtien ollut täysin määrätietoista. Se perustuu työn linjaan, kestäväan työhön ja yrittämiseen ja siihen perustuvaan talouden kasvuun. Talouden kasvu, suomalainen työ ja yrittäminen, on ainut kestävä tapa huolehtia hyvinvoinnista ja turvallisuudesta ja saada se velkaantuminen aidosti taittumaan ja päättymään. [Välihuutoja vasemmalta — Puhemies koputtaa]

Me olemme tehneet määrätietoisia toimia. Kun me kaksi vuotta sitten aloitettiin, niin meillä oli valtava urakka edessä, ja se työ on kesken. Suomea ei ollut uudistettu vuosikymmeniin riittävästi, [Vasemmalta: Ennätystyöllisyys!] ja talous ei ollut kasvanut noin 15 vuoteen. Kun me lähdimme liikkeelle, me teimme sopeutuksia — niitä on tehty nyt kymmenellä miljardilla — ja me olemme laittaneet talouden perustaa kuntoon: työmarkkinointa, sosiaaliturvaa. Me olemme panostaneet tutkimukseen ja kehitykseen, sujuvoittaneet luvitusta, luoneet pohjaa kasvulle.

Vuosi sitten me päätettiin toisesta kasvupaketista, ja kun viime kesänä totesimme, että sekään ei riitä, käynnistimme Risto Murron johdolla kasvutyön. Nyt me kokoonnuimme kasvuriiheen päättäväisesti. Sitä varjostavat sota Ukrainassa, kiinni pysyvä itäraja, kauppasodan uhka ja yleinen epävarmuus. Nämä ovat pidätelleet kasvun käynnistymistä, joka on siitä huolimatta lähtenyt käyntiin. Käännös on tapahtunut — inflaatio on laskenut, ostovoima kasvaa, investointiuitisia saadaan — mutta me emme tyydy: me aloitamme seuraavan vaiheen eli rytmin muutoksen. Me haimme kasvuun vahvoja eväitä. Oli selvää, että pienillä liikkeillä me emme saa kasvua sysättyä liikkeelle. Siksi työn tekemisen ja lisätyön ottamisen pitää kannattaa aina. Siksi kevennämme tavallisten suomalaisten työn verotusta ja yrittämisen verotusta. Verotuksen pitää olla sellaista, että omasta työstä jää enemmän omaan käteen. Se vahvistaa suomalaisten ostovoimaa. Miljardin veronkevennyksestä 650 miljoonaa kohdistetaan pieni- ja keskituloisille. Me laskemme yhteisöveron 18 prosenttiin, jotta Suomeen saadaan investointeja ja jotta yrittäjät uskovat tulevaisuuteen Suomessa. Se parantaa suomalaisten yritysten kilpailuasemaa Euroopassa.

Me teemme nämä veronkevennykset vastuullisesti. Me olemme osoittaneet niille rahoituksen. Me uskomme vakaasti siihen, että hallituksen määrätietoinen työn ja yrittämisen linja on ainut tapa saada Suomi pysymään hyvinvoivana maana, ainut tapa, jolla pystymme huolehtimaan ihmisten sosiaali- ja terveyspalveluista, ainut tapa luoda tulevaisuutta ja huolehtia koulutuksesta, [Vasemmalta: Leikkaamalla!] puolustuksesta. Ei ole muuta tietä.

Pöytäkirja PTK 46/2025 vp

Toivon, että kaikki tutustuvat niihin lukemattomiin kasvupäätöksiin, joita riihessä olemme tehneet, ja antavat myös arvoa sille rohkeudelle, jota hallitus pystyy puoliväliriihesään osoittamaan.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustajat voivat nyt pyytää vastauspuheenvuoroja nousemalla seisomaan ja painamalla V-painiketta. — Edustaja Valkonen, olkaa hyvä.

15.19 Ville Valkonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Taas ei ole tiennyt, itkeäkö vai nauraako, kun on kuunnellut erityisesti sosiaalidemokraattien häpeilemättömän populistisia puheenvuoroja. Te annatte ymmärtää, että hallitus määrittäisi suhdannetilannetta, vaikka taloustieteen alkeetkin tietävä ihminen ymmärtää, että mikään hallitus ei tätä määritä. [Vasemmalta: Suhdannepolitiikka!] Samalla logiikalla odotan, että edustaja Räsänen sitten vuolaasti keväällä 2027, kun talous kasvaa ja työllisyys paranee, kehuu hallituksen hyviä toimenpiteitä. Tosin en jää pidättämään hengitystäni.

Talouspolitiikassa fokuksen pitää olla rakenteissa, niin kuin tällä hallituksella on, ja nämä uudistukset, joita nyt tehdään työmarkkinoilla, sosiaaliturvassa, verotuksessa uusimpana, hyödyttävät Suomea kaikissa suhdannetilanteissa pitkällä aikavälillä. [Vasemmalta: Kuinka pitkällä?] Ja kuten valtiovarainministeri totesi, rahoitusmarkkinat ovat reagoineet hyvin myönteisesti näihin uusiin päätöksiin.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Mäkelä, olkaa hyvä.

15.20 Jani Mäkelä ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun täällä salissa välillä kuuluu näitä kauhistelevia huutoja leikkauksista, niin ihmettelen hieman tätä, että kun seuraavan hallituksen — me kaikki tiedämme — täytyy säästää vähintään saman verran kuin tämä hallitus on säästänyt, ehkä jopa enemmän, niin mistähän löytyvät eväät näihin säästöihin nykyisiltä oppositiopuolueilta. Ei ole oikein kuulunut tässä keskustelussa sellaisia eväitä. Keskusta sanoo, että tuplataan talouskasvu. No, minä sanon, että kielletään rikollisuus ja laitetaan työttömät töihin. Nämä ovat vähän samantyyppisiä toimia. [Ben Zyskiewicz: Ei kun triplataan talouskasvu!] — Oliko se kolminkertaistaminen?

Kotitalousvähennystä täällä julistetaan suureen ääneen. Kuitenkin on todettu, että se on varsin toimimaton verotuki. [Mikko Savola: Käsittämätön lausahdus!] On mielenkiintoinen tämä väite siitä, että on rahan kaatamista jonkun taskuun, kun ihmisiltä otetaan vähemmän heidän omista rahoistaan. Onko teidän mielestänne tilanne se, että ihmisen omaisuuden omistaa valtio ja ihminen itse saa valtiolta sen rahan, jonka itse omistaa? Tämä ajatushan on sosialismia.

Minä periaatteessa kannatan ainoastaan kaivosveroa, ja se nousee toista kertaa tämän hallituksemme aikana.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Joona Räsänen, olkaa hyvä.

15.21 Joona Räsänen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ette te, hyvä hallitus, nyt näin helpolla pääse tästä teidän velkapetoksestanne. Siis koko viime kauden te huusitte täällä pää punaisena ja syytitte edellistä hallitusta velkaantumisesta — siis koko viime kauden syytitte kaikesta mahdollisesta — ja sitten te lupasitte lopettaa velkaantumisen. [Välihuutoja] Tämän kahden vuoden aikana, jonka te olette istuneet, ei velkaantuminen ole

Pöytäkirja PTK 46/2025 vp

mihinkään loppunut, se on kiihtynyt, ja edelleen sieltä aitiosta te syytätte aina sitä edellistä hallitusta, kuinka se velkaantui niin hirveän paljon. Katsokaa nyt näitä teidän lukujanne ja ottakaa vastuu omista tekemisistänne. Valtiovarainministeriö kertoi juuri viime viikolla, että tämä hallitus tulee velkaantumaan enemmän kuin se edellinen hallitus. Te jätte historiaan eniten velkaantuneena hallituksena Suomen historiassa, joten kantakaa nyt se vastuu. Ja kun, valtiovarainministeri, sanoitte, että kyllä velkasuhde pieneksi ajaksi vakautuu hallituskauden lopulla, niin eihän teidän oma ministeriökään usko siihen. Viime viikolla se juuri kertoi, että velkasuhde tulee pahanemaan [Puhemies koputtaa] joka vuosi tämän hallituksen aikana. Nyt on vihdoinkin se aika, kun teidän pitää [Puhemies koputtaa] ottaa vastuu omista päätöksistänne.

Puhemies Jussi Halla-aho: Ja nyt on se aika, kun puheenvuoro loppuu. [Naurua] — Edustaja Kurvinen, olkaa hyvä.

15.23 Antti Kurvinen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Puoliväliriihessä, arvoisa hallitus, te teitte minusta pahan virheen. Te päätitte priorisoida suurimpia yrityksiä ja kaikista eniten tienavia suomalaisia sen sijaan, että te olisitte tukeneet suurta suomalaista keskiluokkaa: poliiseja, opettajia, sairaanhoitajia, elinkeinonharjoittajana ja pienyrittäjänä toimivia ihmisiä. Te unohditte keskiluokan. Tämä näkyy teidän lukuisissa päätöksissänne puoliväliriihen osalta.

Toinen asia, minkä, puhemies, haluan nostaa esille, on se, että mitään apuja ei tullut so-teen, mitään apuja ei tullut hyvinvointialueille, ei rahaa, ei aikaa. Elikkä tämä sotekriisi jatkuu edelleenkin teidän hallituksen toimesta.

Mutta nyt, puhemies, kysyisin taloudesta vastaavilta ministereiltä, pääministeriltä ja valtiovarainministeriltä, kolme kysymystä keskustan ehdotuksista:

Miksi te ette parantaneet yrittäjävähennystä verotuksessa? Sipilän hallituksessa keskustan johdolla tämä tuotiin, jotta ero osakeyhtiöitten ja henkilöyrittäjien välillä ei repeäisi.

Miksi te ette vie Viron veromallia eteenpäin yhteisöverossa? Teette yleisen kevennyksen.

Ja miksi te ette ottaneet meidän ehdotustamme 4 000 euroa [Puhemies koputtaa] ja sen päälle tienaaivien sivukulujen alentamisesta? Meillä olisi malli siinä paperissa, [Välihuuto- ja perussuomalaisten ryhmästä] jonka te olette saaneet vaihtoehtobudjetissa, [Puhemies: Kiitoksia, edustaja Kurvinen!] marginaaliverojen kevennys keskiluokalle.

Puhemies Jussi Halla-aho: Edustaja Hyrkkö, olkaa hyvä.

15.24 Saara Hyrkkö vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Pääministeri Orpo, te puhuitte työn linjasta, ja toden totta, sillä työn linjallahan te olette perustelleet jos jonkinlaisia leikkauksia viimeisen kahden vuoden aikana — leikkauksia opiskelijoilta, leikkauksia myös muun muassa yksinhuoltajilta, jotka ovat jo töissä. Ja nyt tällä samalla perusteella te jaatte niitä veronkevennyksiä velaksi suurituloisille, myös muuten eläkeläisille. [Välihuuto vasemmalta: Kyllä!] Käviköhän teille tässä joku moka, voisiko olla niin? Ja voisiko, pääministeri Orpo, olla niin, että jos tässä kävi moka, niin ehkä niitä mokia on mahtunut tehdä matkanne varrelle muitakin? Vai mitä te itse tuumitte, kun luette uutisia kasvavista leipäjonoista tai luette viestejä ihmisten arjen ahdingoista? Koetteko te, että kaikki on mennyt todella putkeen? Koetteko, että olette onnistuneet pitämään kaikki suo-

Pöytäkirja PTK 46/2025 vp

malaiset samassa veneessä? [Ben Zyskowicz: Mites ne leipäjonot kasvoivat teidänkin aikana?]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Meriluoto, olkaa hyvä.

15.25 Laura Meriluoto vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallitus päätti tässä tulonjakorihessä laskea roimasti kaikkein suurituloisimpien verotusta. Kun tavalliset suomalaiset kamppailevat esimerkiksi sosiaaliturvaleikkausten keskellä, hallitus antaa veronkevennyksiä kaikkein rikkaimmille. Päätöksenne laskea korkeinta marginaaliveroastetta hyödyttää vain yli 96 000 euroa vuodessa tienavia. Ei siis ole mikään ihme, että kansalaisetkin ovat nämä päätöksenne jo tyrmänneet. Pääministeri Orpo ja ministeri Purra, onko teidän mielestänne oikein, että samaan aikaan kuin pienituloisilta leikataan ja hoitojonoissa odotetaan kuukausia, suurituloiset saavat lisää rahaa taskuihinsa? Eikö tämä jos mikä ole luokkapoliittikkaa? Suurituloisia kannustetaan veronkevennyksillä, pienituloisia leikaamalla. Ei tätä maata ole rakennettu hyväosaisten etua ajamalla, eikä sitä sillä myöskään pelasteta.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ledamot Wickström, varsågod.

15.26 Henrik Wickström r (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies, värderade talman! Suomessa ei ole ollut talouskasvua lähes 18 vuoteen. Nyt tämän hallituskauden aikana, ensimmäisen kahden vuoden aikana, hallitus on pystynyt viemään läpi täältä eduskunnasta lukemattoman määrän meidän työmarkkinoita parantavia uudistuksia, jotka ovat aivan välttämättömiä, ja tulokset näistä näkyvät muutaman vuoden kuluttua.

Tilanne ei kuitenkaan ole helppo. Me tiedetään, että Suomen on jatkettava tukea Ukrainalle, puolustusmenot kasvavat ja maailman taloustilanteessa on todella turbulენტista tällä hetkellä. Kuitenkin tästä huolimatta hallitus teki liudan, lukuisia, kasvutoimia tämän kehysriihen yhteydessä. Me RKP:ssä ollaan todella tyytyväisiä siitä, että niistä 86 toimesta ja ehdotuksesta, jotka me esitettiin viime syksynä, yhdeksän myöskin saatiin läpi tämän kehysriihen yhteydessä.

Tässä kritisoidaan myöskin sotelinjauksia. Nyt kehysriihen yhteydessä linjattiin, että hallitus esimerkiksi panostaa kertaluontoisesti valtakunnallisesti omalääkärimallin kehittämiseen, ja myöskin alempia omaishoidon tukia lähdetään nyt korottamaan. Eli tervetulleita linjauksia myöskin sotepuolelle [Puhemies koputtaa] tuli.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Räsänen, Päivi, olkaa hyvä.

15.27 Päivi Räsänen kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Todellakin, myös sotepuolelle tuli arvokkaita lisäyksiä, toisin kuin edustaja Kurvinen täällä väitti. [Mikko Savola: Kurvinen oli oikeassa!] Muun muassa omaishoidon tuen osalta näitä pienimpiä palkkioita korotetaan.

On kuitenkin noussut huoli siitä, että kun samanaikaisesti tämä kaavamainen työhuonevähennys poistetaan, niin sulaako ikään kuin tämä omaishoidon tukeen tehty vahvistus sitten tämän työhuonevähennyksen poiston vuoksi. Omaishoitajathan tekevät työnsä kotona, ja usein tämä omaishoitajan työ vaatii vielä enemmänkin kuin vain yhden huoneen. Kysynkin: voitteko tämän huolen, valtiovarainministeri, poistaa sillä, että vakuuttaisitte, [Puh-

Pöytäkirja PTK 46/2025 vp

mies koputtaa] että omaishoitajilla säilyy tämä työhuonevähennys, [Puhemies koputtaa] samalla kun kategorinen vähennys poistuu?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Harkimo, olkaa hyvä.

15.28 Harry Harkimo liik (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies, ärade talman! Verojen kevennys on hyvä asia, ja myös yhteisöveron alennus on hyvä asia, jos olimme tehneet ne vähän eri lailla.

Yhtä asiaa ihmettelen tässä, ja se on näiden suurituloisten eläkeläisten veronkevennys. Onko oikeasti niin, että teidän valmistelu on niin huonolla tasolla, että te kaksi viikkoa sen jälkeen alatte ymmärtää, mitä te olette tehneet? Tämähän on ihan käsittämätöntä. Miten te ette tienneet tästä? Piti tulla Hesariin iso juttu siitä, että tämä on väärin. Sitten tajusitte ja annoitte seuraavana päivänä haastattelun: juu, tätä pitää kyllä tarkastella, tämä ei tullutkaan meidän mieleen. Mitä te meinaatte tehdä tälle asialle? Tämä on minun mielestäni tosi huonoa valmistelua. [Eduskunnasta: Samaa mieltä!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lindtman, olkaa hyvä.

15.29 Antti Lindtman sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä tämän puoliväliriihen suurin uutinen on se, arvoisa pääministeri, että teidän suurin lupaus, pysäyttää velkaantuminen, eli se lupaus, joka teidät sinne ministeriaitioon ja pääministeriksi on vienyt... Päivästä toiseen te tässä salissa oppositioaikana väsymättä haukuite edellistä hallitusta liiallisesta velkaantumisesta: [Ben Zyskowiczin välihuuto] velkalaiva seilaa, velkalaiva uppoaa, velkaralli on ennennäkemätöntä. Ei ollut huolta, vaikka siellä ministerit yrittivät kertoa teille koronasta ja energiakriisistä, mikään ei vaimentanut teidän kritiikkiä, kun te olitte huolissanne Suomen liiallisesta velkaantumisesta. Ja mitä nyt olemme saaneet lukea? [Antti Kurvinen: Näin siinä kävi!] Te tuotte tänne eduskuntaan esityksen, jonka paperissa lukee, että te esitätte, että nyt tämä teidän hallitus ei pysäytä velkaantumista, [Puhemies koputtaa] ei hidasta, vaan ottaa enemmän velkaa kuin se teidän kritisoinut Marinin hallitus. [Puhemies koputtaa] Pääministeri, te olette suomalaisille selityksen velkaa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kaikkonen, olkaa hyvä.

15.31 Antti Kaikkonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Onhan se kieltämättä hämmäntävää, että kaksi ensimmäistä vuotta, hallitus, teidän viestinne on ollut: säästöt, leikkaukset, veronkiristykset, jotta velkaantuminen loppuisi. Sitten tuli riihi, ja teillä päällimmäinen viesti onkin veronkevennysten ilosanoma. Velkaantumisen loppumisesta puhutte nyt selvästi vähemmän, ja se on tavallaan hyvin ymmärrettävää, sillä toden totta, ei velkaantuminen ole loppumassa eikä sinne päinkään, valitettavasti.

Arvoisa puhemies! Vaikka teidän paketissa on oikeitakin asioita, kyllä tässä päälle jää kysymys, onko tämä iso linja teillä kohdillaan. Tapanne keventää yritysverotusta suosii suuria yrityksiä, pienyritykset unohtuvat veronkevennyksissä. Tässä on väärä valinta. Entä tuloverot sitten? Kun tätä pakettia hieman raaputtaa, niin ei se pieni- ja keskituloiselle enää kovin hääppöiseltä näytäkään, kun otetaan huomioon nämä verovähennysten poistot, mitä teette. Se veronkevennysten hyöty haihtuu savuna ilmaan, mutta [Puhemies koputtaa] jos

Pöytäkirja PTK 46/2025 vp

tulosi ovat yli kymppitonnin kuussa, massia tulee. Silloin tulee massia ja huolella. [Puhemies koputtaa] Eihän tämä nyt ihan oikein mennyt.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Viitanen, olkaa hyvä.

15.32 Pia Viitanen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Arvoisa pääministeri Orpo, kyllähän tämä on käsittämätöntä, että te lupasitte suomalaisille, että velkaantuminen lopetetaan, ja nyt olemme saaneet kuulla, että tämä hallitus ottaa enemmän velkaa kuin esimerkiksi edellinen tai mikään hallitus aiemmin. Pääministeri, te olette kaksi vuotta täällä kertoneet meille, että on suorastaan pakko leikata pienituloisilta, on pakko leikata vanhuksilta, ihan vain sen vuoksi, että rahaa ei ole ja velkaantuminen pitää taittaa. [Ben Zyskowicz: Menot on liian suuret!] Mutta nyt sitä rahaa sitten löytyi. Sitä löytyi kaikkein varakkaimpien ja rikkaimpien veronalennuksiin. Ja pääministeri, se, mikä teidän on tärkeää huomata, on se, että nämä veronalennukset rikkaille te teette velkarahalla. Mutta samaan aikaan, kun te olette valmis jatkamaan velkarallia suurituloisten veronkevennysten mahdollistamiseksi, niin tavalliselle suomalaiselle, keskituloiselle, te ette saa aikaan kunnon veronkevennyksiä, vaan teette piiloveronkiristyksiä. Tavalliselle suomalaiselle jää vain muruja. Pääministeri, minä hivenen ihmettelen, että vaikka te jatkatte tätä velkarallia, niin siitä huolimatta te olette tavalliselle pieni- ja keskituloiselle suomalaiselle varsin äreä verokarhu. Miten tämä on mahdollista, pääministeri ministeri Orpo?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lintilä, olkaa hyvä.

15.33 Mika Lintilä kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kyllähän totuus on se, että tämän riiden jälkeen tapahtui merkittävä suunnanmuutos, eli siitä saksia heiluttelevasta leikkuulautaprofiilista siirryttiin erittäin kovan riskin talouspolitiikkaan. Nyt tämä taloussuunnitelma on hyvin vahvasti sellainen, voisiko sanoa, toivotaan, toivotaan -suunnitelma. Siellä on selkeästi ongelmia ja riskejä, joista liian paljon rakentuu esimerkiksi kirjanpitokikkailuun / sammon ryöstöön, plus sitten se, mikä ottaa itselläni silmään, että dynaamiset vaikutukset verotuksessa on arvioitu erittäin korkealle, sieltä optimismin ylärajasta. On hyvin, hyvin epätodennäköistä, että ne tulevat toteutumaan. Eli tällaiset isot talouden palikat ovat nyt selkeästi tässä liikkuneet. Ja se, mitä oikeastaan tämän julkisen talouden suunnitelman jälkeen voi varmuudella sanoa, on se, että taloustilanne ei näillä toimilla parane. [Puhemies koputtaa] Vielä useat hallitukset joutuvat tekemään töitä Suomen talouden tasapainottamiseksi.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Mäkinen, olkaa hyvä.

15.35 Riitta Mäkinen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hyvä hallitus, te rävytitte juuri miljardien loven valtion kassaan rahoittaaksenne toimia, joiden kasvuvaikutukset ovat heppoisia. Työllisyystavoitteet ovat mennyttä, töitä ei ole, ja käynnissä on historiallisen kova velkaralli. Kyllä tämä tilanne on, arvoisa puhemies, suoraan sanottuna melko hirveä. Puoliväliriihi oli tämän hallituksen konkurssihakemus, ja uskottavuutenne romahti. Valtionvelka kasvaa noin 43 miljardilla ensi vuodesta vuosikymmenen loppuun, ja tämä arvio perustuu oletukseen, että kauppasota hellittäisi pian. Kuka tällaisen arvion on tehnyt, ja mihin se perustuu? Arvoisa pääministeri, politiikassa päämäärätietoisuus on hy-

Pöytäkirja PTK 46/2025 vp

ve, mutta jos se muuttuu kyvyttömyydeksi nähdä tehtyjä virheitä, saati korjata niitä, jälki on kestänyt. Oletteko valmis kantamaan vastuuta ja muuttamaan tämän konkurssipolitiikan suuntaa ja lopettamaan tämän uhkarohkean [Puhemies koputtaa] ruletin?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Tynkkynen, olkaa hyvä.

15.36 Oras Tynkkynen vihr (vastauspuheenvuoro): Kiitos, puhemies! Valtiovarainministeri Purra ja edustaja Valkonen kokoomuksen ryhmäpuheenvuorossa toistuvasti väittivät, että hallituksen veronkevennykset painottuvat pieni- ja keskituloisille. [Perussuomalaisten ryhmästä: Kyllä!] Onko kuitenkin niin — ehkä te hallituksessa voitte auttaa — että jos palkansaaja tienaa 2 000 euroa kuukaudessa ja kuuluu ammattiliittoon, niin hän voittaa näistä hallituksen veronkevennyksistä 8 euroa vuodessa — 8 euroa vuodessa? Ja onko myös niin, arvoisa hallitus, että jos palkansaaja tienaa 16 000 euroa kuukaudessa, niin hän tienaa 5 700 euroa vuodessa lisää? [Ben Zyskiewicz: Kuuluuko ammattiliittoon?]

Nyt ehkä hallituksesta teidän vinkkinne on, että jos ei kuulu ammattiliittoon, niin siinä hän säästää rahaa. Minulla on tarjota palkansaajille toisenlainen vinkki: jos eroaa kokoomuksen jäsenyydestä, niin säästää sen jäsenmaksun, niin kuin OAJ:n puheenjohtaja Katarina Murto on tehnyt, mutta samalla voi varmistaa, että kokoomus ei pääse harjoittamaan talouspolitiikkaa, joka pahentaa julkisen talouden alijäämää [Puhemies koputtaa] ja velkaantumista.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Minja Koskela, olkaa hyvä.

15.37 Minja Koskela vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olin valmistellut debatin ihan toisesta aiheesta, mutta kun valtiovarainministeri Purra mainitsi äsken tuolla puhujanpöytästä, että Suomessa syntyvyys on liian alhaista — mikä on toki asia, jonka kaikki tunnistamme — niin puhutaan sitten siitä. Nimittäin eilen, valtiovarainministeri, te kirjoititte viestipalvelu X:ssä, että Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen kaikista synnyttäjäistä on muita kuin suomalaisia 38 prosenttia ja tämä on teidän mukanne huolestuttavaa. Ministeri Purra, ovatko nämä jotenkin vääränlaisia vauvoja, vai mikä tässä on huolestuttavaa? Ja onko tämä sitten taas toisaalta, pääministeri Orpo, sellaista puhetta, mitä te ja kokoomus jälleen olette valmiit katsomaan sormien läpi?

Ministeri Purra, kun tässä puhutaan julkisen talouden suunnitelmasta ja kehysriihipäätöksestä, niin tämä kysymys liittyy tähän todella akuutisti. Mikäli te haluatte kasvua, niin kannattaisi ymmärtää realiteetit. Me tarvitsemme maahanmuuttoa, me emme tarvitse tänne muualta tulevien ihmisten vähättelyä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lindén, olkaa hyvä.

15.38 Aki Lindén sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Valtio velkaantuu tänä vuonna ainakin 12 miljardia euroa lisää. Se tarkoittaa, että nyt kun tämä kokous on kestänyt tunti neljäkymmentä minuuttia, on otettu kolme miljoonaa euroa lisää velkaa sinä aikana. [Sosiaalidemokraattien ryhmästä: Aika hurjaa!] Mikään aikuinen hallitus ei tällaisessa tilanteessa alenna suurituloisten verotusta. Mikään vastuullinen hallitus ei alenna suurituloisten verotusta. Te kerrotte täällä mielellänne näitä lukuja, miten tämä veronalennus jakaantuu. Mutta vaikka 650 miljoonaa euroa menisi veronalennuksena 90 prosentille

Pöytäkirja PTK 46/2025 vp

palkansaajista ja muista ansaitsijoista, niin 350 miljoonaa menee 10 prosentille, ja se aiheuttaa juuri sen, minkä ryhmäpuheenvuoromme pitäjä kollega Räsänen tässä kertoi, että sata kertaa suurempi on se veronalennus siellä 16 000 euron kuukausitulossa kuin siellä 2 000—3 000 euron tasolla. Mikään aikuinen hallitus ei toimi tällä tavalla.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Satonen, olkaa hyvä. [Arto Satonen: Arvoisa puhemies! Mikään...] — Mikrofoni.

15.40 Arto Satonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! — Pientä harjoittelua vielä. [Naurua — Vasemmalta: Tervetuloa!] — Ilman talouskasvua me emme kykene pitämään yllä tätä hyvinvointiyhteiskuntaa emmekä kääntämään työllisyyden kehitystä, ja sen takia nämä toimet, mitä nyt on tehty, ovat ihan välttämättömiä.

Nyt täytyy huomioida se, mitä tässä nyt tapahtuu keskituloisten ostovoimalle, kun se asia on ollut täällä. Tässä on monta asiaa, jotka vaikuttavat. Ensimmäinen on se, että toisin kuin jotkut täällä luulivat, meillä ei ole mitään työmarkkinakaaosta, vaan valtaosa palkansaajista on tehnyt jo TES-sopimukset, joissa palkat nousevat noin kahta ja puolta prosenttia, ja kun inflaatio on alle prosentin, niin siitä nousee jo huomattava ostovoiman parannus. Samaan aikaan meidän korkotaso on laskenut erittäin paljon, mikä helpottaa asunovelallisten asemaa. Ja kun tähän lisätään nämä veronkevennykset ja muistetaan vielä myöskin se lapsivähennys, joka erityisesti tulee niille työssäolijoille, joilla on lapsia, niin tavallisten suomalaisten ostovoima paranee todella merkittävästi ja sen avulla me saamme kotimaisen kysynnän ja työllisyyden kasvuun. Tämä on se kaiken lähtökohta, mistä nyt mennään eteenpäin, ja uskon kyllä, että hyvin nopeasti työllisyys lähtee kohenemaan.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kalli, olkaa hyvä.

15.41 Eeva Kalli kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kunpa olisikin noin kuin äsken kuulimme, mutta valitettavasti se resepti, jolla hallitus nyt yrittää leipoa talouskasvuun, on kyllä melkoista uhkapeliä. On isot alijäämät ja velkaantumisen kasvu, se on varmaa, mutta toisaalta kasvun syntyminen on hyvin epävarmaa. Näin sanovat riihen tuloksia tulkitsevat talouden asiantuntijat. Kaikella kunnioituksella: eihän maan hallitus voi suhtautua politiikan tekemiseen hiekkalaatikon tutulla ”älä tule paha kakku, tule hyvä kakku” -menetelmällä. Tällaisen ”toivotaan parasta, pelätään pahinta” -riskipelin sijaan olisi oleellista nyt tehdä ratkaisuja, jotka koetaan laajasti oikeudenmukaisiksi ja jotka pitävät sen laajan työtä tekevän pieni- ja keskituloisten suomalaisten joukon motivoituneena työn tekemiseen ja yrittämiseen. Ja nyt te unohdatte heidät. Kyllä sille tavalliselle hiekkalaatikon reunalla istuvalle perheelle uhkaa jäädä käsiin lopulta vain iso velkakakku. Kysyn teiltä, arvoisa pääministeri: miksi te ette kohdenna veroalea isommin sinne keskituloisille? [Puhemies koputtaa]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Bergbom, olkaa hyvä.

15.42 Miko Bergbom ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tämä keskustelu on aika mielenkiintoista. Silloin kun hallitus aloitti ja lähti vakauttamaan julkista taloutta, niin oppositio huusi, että te leikkaatte liian lujaa, nyt tarvitaan kasvutoimia. [Antti Lindtman: Kyllä!] Ja sitten kun todettiin, että velkaantuminen kiihtyy ja tarvitaan lisäpää-

Pöytäkirja PTK 46/2025 vp

töksiä, niin te huusitte, että nyt tuli veromoukari [Pia Viitanen: Niin tuli!] ja suomalaiset verotetaan hengiltä, kokonaisveroaste kasvaa. Ja nyt kun tehtiin puoliväliriihessä toimia, jotka alentavat tavallisen suomalaisen palkansaajan ja lapsiperheiden verotusta ja keventävät yhteisöveroa yrityksille, jotta ne investoisivat Suomeen, niin te olette kauhean huolissanne, että väärin toimittu, väärin tehty, ei näin saa tehdä, mitä tälle maalle tapahtuu. Ajatelkaa nyt teidän omia puheitanne. Ne ovat täysin ristiriitaisia keskenään.

Ja tiedoksi myös sosiaalidemokraateille, että tämä hallitus keventää pieni- ja keskituloisten verotusta enemmän kuin te omassa vaihtoehdossanne. [Antti Lindtman: Ei pidä paikkaansa!] Teidän vaihtoehtonne, mukaan lukien keskustan, perustuu täysin veronkorotuksiin.

Ja pyytäisin myös pientä johdonmukaisuutta. Yhteisöverolennuksen, jonka tämä hallitus tekee, sosiaalidemokraatit ovat toteuttaneet hallituksessa ja keskusta vaihtoehdossaan vielä isompana. Miksi te nyt kritisoitte sitä?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kurvinen, olkaa hyvä.

15.43 Antti Kurvinen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Hallitus on kaikista suurimpien yritysten asialla, kaikista parhaintuloisten ihmisten asialla. Keskusta on ennen kaikkea keskiluokan asialla ja pienten ja keskikokoisten yritysten asialla. [Jenna Simula: Entä heikoimpien?]

Mennäänpä tähän yhteisöveroon hetkeksi. Suomen suurimmat yhteisöveron maksajat ovat Osuuspankkiryhmä, Nordea Pankki ja Neste — upeita yrityksiä kaikki, arvostan niitä. Mutta kyllä kasvun kannalta olisi kannattanut niitä tuhansia avoimia yhtiöitä, toiminimiä, pieniä osakeyhtiöitä tukea eikä näitä kaikista suurimpia Suomen yrityksiä. Mutta ymmärrän, että suuri raha on se, minkä äärelle kokoomus kumartaa.

Sen sijaan, arvoisa puhemies, kotitalousvähennys ollaan romutettu hyvin voimakkaasti tämän vuoden aikana. Mehän kuulumme jo kollega Mäkelältä, perussuomalaisten Jani Mäkelältä, että kotitalousvähennys on ihan tyhmä juttu ja sen saakin romuttaa. Keskusta on eri mieltä. Me parantaisimme kotitalousvähennystä. Kokoomus lupasi sitä vaaleissa mutta petti tässä lupauksen.

Mutta kysyisin nyt, arvoisa puhemies: Kun puhutaan tavallisista ihmisistä, valtiovarainministeri Purra, niin mikä tämä kiinteistöveropuhallus on, kun te olette kirjanneet sinne pöytäkirjaan, että kiinteistövero voi nousta kohtuullisesti, kolminkertaiseksi? [Puhemies koputtaa] Mitä te tällä tarkoititte? Kiinteistöveron korotuksillako [Puhemies koputtaa] maksetaan nämä pankkien veronalennukset? [Ben Zyskowicz: Se on se sama kiinteistöverouudistus, jota teidän aikianne valmisteltiin!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia, edustaja Kurvinen, aika on käytetty. — Edustaja Lindtman, olkaa hyvä.

15.45 Antti Lindtman sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! [Hälinää — Puhemies koputtaa] Sehän se tässä ihmetyttää, että kun tämä hallitus, pääministeri, nyt päätti sitten ryhtyä Suomen historian suurimman velkalaivan kippariksi ja päätti jakaa kolmatta miljardia euroa veronkevennyksiä — siis kolmatta miljardia euroa uusia veronkevennyksiä — niin miten on mahdollista, että tästä potista ei riittänyt keskituloiselle opettajalle, järjestäytyneelle opettajalle, kuin murusia. Kun tässä vielä otetaan huomioon ensi syksynä tu-

Pöytäkirja PTK 46/2025 vp

levat työttömyysvakuutusmaksujen nousut, joiden taustalla on teidän hallituksenne petetty työllisyyslupaus, Euroopan heikoin työllisyyskehitys, niin tähän tulee vetämään ison osan palkansaajista ensi vuonna miinuksien puolelle. Siitä palkasta jää kaikki nämä teidän kiristykset huomioiden [Puhemies koputtaa] vähemmän käteen, ja siitä huolimatta hallitus ottaa enemmän velkaa kuin edellinen hallitus. [Puhemies koputtaa] Pääministeri, kertokaa nyt, miten tämä on mahdollista.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia, edustaja Lindtman. — Edustaja Hopsu, olkaa hyvä.

15.46 Inka Hopsu vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kasvua saataisiin aikaan panostamalla koulutukseen, vihreään siirtymään ja luoviin ja muihin nouseviin aloihin sekä kasvattamalla työperäistä maahanmuuttoa. Nyt tällainen visio puuttuu kokonaan. Haetaan hyvin epävarmasti lisää kulutusta ja työntekoa satsaamalla veroporkkanaa korkeatuloisille.

Kysyin tietopalvelulta veromuutosten sukupuolivaikutuksia, ja heidänkin tekemänsä analyysi vahvistaa, että kokonaisuudessaan lähes kolmasosa veromuutoksista kohdistuu kaikkein ylimmän tulodesiilin miehille. Verotuottoihin syntyy hallituksen toimesta yli kahden miljardin aukko, jota rahoitetaan uusien leikkausten lisäksi ottamalla miljardin euron laina Valtion Eläkerahastosta. Asiantuntijoiden mukaan se tulee selvästi tavanomaista lainanottoa kalliimmaksi. [Vasemmalta: Laiton toimenpide!] Valtio kattaa velkoja yleensä lainaamalla markkinoilta, mutta nyt vipataan eläkevaroista. Miksi tehdään tällaista kikkailua?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Pekonen, olkaa hyvä.

15.47 Aino-Kaisa Pekonen vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kokoomus pyysi eilen anteeksi. Kokoomus pyysi anteeksi mainoskampanjaa, jossa mainostettiin, että ammattiliittoon kuulumattomien työntekijöiden verotus kevenee enemmän kuin liiton jäsenten. Tämä onkin yksi kehysriihen ideologinen hyökkäys ay-liikettä ja sopimusyhteiskuntaa vastaan, kun verovähennysoikeuden poiston tarkoitus on heikentää järjestäytymisastetta ja sitä kautta murentaa meidän pohjoismaista työmarkkinamallia.

Arvoisa puhemies! Olisin kysynyt teiltä, pääministeri Orpo: Mitä te oikein pyydätte itse asiassa anteeksi? Pyydättekö te anteeksi näiltä järjestyneiltä työntekijöiltä, että käynteillä tavalla heidän kukkarollaan? Jos teette näin, niin voisitteko perua tämän verovähennysoikeuden poiston? Vai pyydättekö te anteeksi vain sitä, että kerroitte tämän ideologianne ääneen?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Harakka, olkaa hyvä.

15.48 Timo Harakka sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Mietin vain sitä, että ihan aidosti monet ihmiset, ikäihmiset ja köyhätkin ihmiset, ovat huolissaan Suomen velkaantumisesta ja talouden tasapainosta ja ovat suostuneet siihen, että heiltä vähästäkin otetaan ja maksetaan vaikka enemmän lääkkeitä. Näille ihmisille tämä hallituksen toiminta on valtava pettymys ja itse asiassa suuri bluffi.

Täällä on puhuttu yhdeksän miljardin, jopa kymmenen miljardin, sopeutuksista. Valtiontalouden tarkastusviraston puolueeton tuomio on, että hallitus jää alle puoleenväliin

Pöytäkirja PTK 46/2025 vp

tästä lupauksesta, 4,4 miljardiin, kaikkien leikkausten jälkeenkin, ja nyt valtiovarainministeriökin sitten esittää, että vain 0,5 miljardia on lopputulos kaikesta tästä kärsimyksestä. Miksi? Ennen kaikkea siksi, että yhdeksästä miljardista peräti kaksi miljardia nojasi tähän työllisyyden laskennalliseen kasvuun. Sen sijaan olette saaneet aikaan sata uutta työtöntä joka ikinen päivä, mukaan lukien viikonloput, ja lähes kymmenen konkurssihakemusta [Puhemies koputtaa] joka päivä, mukaan lukien viikonloput. Arvoisa pääministeri ja arvoisa valtiovarainministeri, [Puhemies koputtaa] suostutteko nyt siihen, että tämä 9—10 miljardin väitteenne ei pidä paikkaansa?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia, edustaja Harakka. Pyydän edustajia kunnioittamaan minuutin aikarajaa. — Edustaja Zyskowicz, olkaa hyvä.

15.50 **Ben Zyskowicz kok** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, herra puhemies! Olen ollut tässä talossa noin 50 vuotta, mutta koskaan en ole kuullut SDP:n puhuvan näin paljon velkaantumisesta. [Naurua] Tämä on positiivista kehitystä tuossa puolueessa. Sitä en toki ymmärrä, miten velkaantumisen riski siitä pienenee, että nämä veronalennukset jaetaan eri tavalla.

Hallitus verottaa vähemmän työtä ja yrittämistä ja enemmän haittoja ja kuluttamista. Aikaisemmin vihreät kutsuivat tätä vihreäksi verouudistukseksi, mutta nyt se ei vihreille kelpaa.

Keskustan uutinen on se, että he ovat sitä mieltä, että on ihan oikein, että ihmisiltä otetaan noin 60 prosenttia heidän ansaitsemastaan lisäeurosta.

Joka tapauksessa pitää sanoa, että oppositio tarkastelee tätä ennen kaikkea tulonjakovaiikutuksena, mutta jos näin tehdään, niin pitkän päälle ei ole niitä tuloja eikä ole sitä jakoa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Viljanen, olkaa hyvä.

15.51 **Eerikki Viljanen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Täällä on paljon puhuttu veroista ja kohtuullisuudesta. Edustaja Kurvinen äsken jo viittasi hallituksen linjauksiin kiinteistöverouudistuksesta. Hallitus on linjannut, että se toteuttaa kiinteistöverouudistuksen, joka on kohtuullinen kiinteistönomistajille ja jossa voi vero nousta 20 prosenttia vuosittain seuraavan kahdeksan vuoden ajan, kuitenkin niin, että vero enintään kolminkertaistuu. Arvoisa hallitus, en ole vielä keksinyt, millainen on se kohtuullinen kiinteistöverouudistus, jossa kiinteistövero voi omistajalle kolminkertaistua. Toivon, että kuulen tämän tässä välittömästi. [Keskeltä: Tärkeä kysymys!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Juvonen, olkaa hyvä.

15.52 **Arja Juvonen ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Julkisen talouden tilaa ovat heikentäneet viimeisen 15 vuoden aikana väestön ikääntyminen, globaalit kriisit, Venäjän hyökkäyssodan vaikutukset ja vaimea kotimainen talouskasvu. Mutta ei väestön ikääntymisestä pidä väestöä syyttää. Kyllä poliitikkojen on pitänyt osata laskea jo 80-luvulta lähtien, että Suomi ikääntyy. Suomi ikääntyy, ja ikäihmiset tarvitsevat hyvät palvelut ja hyvän hoidon.

Keskusta, totesitte, että mitään hyvää ei tullut sotealueille [Antti Kurvinen: Ei!] — aivan uskomaton lause. Tuliko kuitenkin jotakin hyvää asukkaille, asiakkaille? Tuli työtulo-

Pöytäkirja PTK 46/2025 vp

verotuksen keventäminen, omaishoidon tuen alarajat, perhehoitoon panostetaan, saattohoitoa kehitetään ja tuodaan se lakiin, kotihoidon tuki. Ja terapiatakuu tulee — miten tärkeä asia. Tein vuonna 2020 toimenpidealoitteen ja kirjallisen kysymyksen aiheesta. Harmittaa, että te, edellinen hallitus, ette silloin sitä tuoneet. Kiitos tälle hallitukselle, että tuotte muun muassa terapiatakuun. [Antti Kurvinen: Vastauspuheenvuoro edelliselle hallitukselle! — Naurua]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lyly, olkaa hyvä.

15.53 Lauri Lyly sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Puutun nyt toiseen hallituksen päätavoitteeseen eli tähän työllisyyden hoitoon. Aloittaessaan hallitus lupasi 100 000 uutta työpaikkaa, ja nyt kun lukuja katsotaan, niin jokainen kuukausi on ollut huomoinnampi kuin edeltävän vuoden kuukausi niin työllisyydessä, työpaikkojen määrässä kuin muussakin. Tällä hetkellä on 320 000 työtöntä työnhakijaa, mikä on 34 000 enempi kuin vuosi sitten. Ja juuri nyt täällä, kun katsotaan näitä valtiovarainministeriön tilastoja vuodelta 2023, työllisyysaste on ollut 73,6, ja kun hallitus on luvannut 100 000 uutta työpaikkaa, niin tämän valtiovarainministeriön ennusteen mukaan 2029 päästään vasta tähän lähtötilanteeseen — 2029 päästään lähtötilanteeseen. Milloin tulevat ne 100 000 työpaikkaa, 2030-luvulla vai milloin, kysymys kuuluu.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ja pääministeri Orpo, neljä minuuttia, olkaa hyvä.

15.54 Pääministeri Petteri Orpo: Arvoisa puhemies! Ensinnäkin, ei meidän hallituksen politiikkaa tehdä missään umpiossa, eikä Suomen talous ole umpio. Opposition on helppo teeskennellä, että maailmantalouden tilanteella ei ole mitään tekemistä Suomen talouden ja sen kehityksen kanssa, mutta meillä ei ole sitä mahdollisuutta. [Aino-Kaisa Pekonen: Ei meilläkään ollut viime kaudella!] Maailman taloudellinen tila vaikuttaa tietenkin siihen toimintaympäristöön, mikä meillä on, meidän talouden kasvulukuihin, työllisyyslukuihin, mutta hallitus tarttuu tässä asiassa härkää sarvista ja tekee lisää toimia, yhä lisää toimia, talouskasvun aikaansaamiseksi. Me olemme toteuttamassa suuren osan Risto Murron asiantuntijatyöryhmän esityksistä, [Timo Harakan välihuuto] suurimman osan näistä esityksistä, ja me teemme näitä siksi, että me saamme Suomen talouden kestäväan kasvuun.

No, sitten tähän velkaantumiseen. Ilman niitä toimia, joita me olemme tehneet, me velkaantuisimme miljardeja enemmän. Ilman niitä rakenteellisia uudistuksia, tuottavuustoimia, joita me olemme tehneet julkiseen talouteen, velkaantuminen jatkuisi paljon korkeampana tulevana vuosina. Tämä on fakta, [Miapetra Kumpula-Nattrin välihuuto] ja olen aivan varma siitä, että ne toimet, joita me olemme tehneet Suomen kilpailukyvyn parantamiseksi, Suomen houkuttelevuuden lisäämiseksi investointiympäristönä, ja ne, mitä me teemme nyt riihen päätöksillä lisää, tulevat nostamaan Suomen talouden kasvuun. [Vasemmalta: Milloin?] Myöskin valtiovarainministeriön virkamiehet sanoivat omassa lausunnossaan, että he uskovat, että nämä päätökset tuovat kasvusysäyksen ja että ne ovat oikeasuuntaisia. Siksi he olivat mukana rakentamassa siltarahoitusta, joka mahdollisti tämän ratkaisun. [Miapetra Kumpula-Nattrin välihuuto]

Hyvä SDP, se tosiaan, että te olette huolissanne velasta, on uutinen. Se on hieno uutinen — hyvä, pitääkin linjanne. Mutta se, että SDP nyt tällä kertaa vastustaa palkansaajien ve-

Pöytäkirja PTK 46/2025 vp

ronkevennystä, nyt ei ole kyllä mikään uutinen. [Antti Lindtman: Ei, ei!] Te ennen vaaleja kannatatte veronkevennyksiä palkansaajille, mutta sitten vaalien jälkeen on taas paluu arkeen.

Hyvä keskusta, minä luulin, että enempää te ette enää vasemmalle pääse, [Naurua] mutta se linja, minkä te olette valinneet suhteessa hallituksen talous-, työllisyys-, yrittäjyys- ja veropolitiikkaan, vie teidät yhä syvemmälle vasemmiston kainaloon. Tulkaa pois sieltä. [Vasemmalta: Mitä vikaa meissä on?]

Se vaan on niin, että Suomen kestävä talous, suomalainen hyvinvointi, suomalaisten palvelut, suomalaisten tulevaisuus eivät voi rakentua mihinkään muuhun kuin työhön ja yrittämiseen — toistan tämän täällä aina: työn linjaan. Me uskomme siihen vakaasti, että jos me vähemmän verotamme työtä, niin tässä maassa tehdään enemmän työtä. Meidän mielestämme on täysin kohtuutonta, että joku joutuu maksamaan jopa 60 prosenttia tekemästään lisätyöstä. Onko se teidän mielestä oikein? [Miapetra Kumpula-Natri: Millä tulotasolla?] Ei ole, ja progressio takaa sen, että Suomessa hyvätuloiset osallistuvat, mutta pitää siinäkin joku tolkkua olla. Ja kyllä, tämä erottaa meidät, hallituksen, opposition linjasta. [Miapetra Kumpula-Natri: Sano se tulotaso!]

Ja me uskomme siihen, että jos yrittämistä ja investointeja verotetaan vähemmän, niin tässä maassa on enemmän investointeja, enemmän yrittämistä. [Eduskunnasta: Emme usko!] Jos te ette usko vaikka siellä keskustassa tähän, niin katsokaa, mitä on sanottu startupien suunnasta, mitä sanoo pk-yrityskenttä, mitä Suomen Yrittäjät, mitä on kertonut suomalainen teollisuus: kaikki kiittävät näitä päätöksiä. No, se voi harmittaa, että siellä ollaan tyytyväisiä, mutta kun siellä yrityksissä syntyvät ne suomalaiset työpaikat. [Timo Harakka: Ja osingot!] — Siellä syntyvät, kyllä, myöskin osingot, joita verotetaan, joilla rahoitetaan suomalaisten palvelut, ja, edustaja Harakka, te ette ole tätä koskaan ymmärtäneet [Hälinää — Puhemies koputtaa] ettekä näköjään ymmärrä vieläkään. [Naurua — Eduskunnasta: Tuo oli hyvä puhe!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Annan vielä vastauspuheenvuorot sellaista pyytäneille ministereille, Marttiselle ja Multalalle. — Työministeri Marttinen, kaksi minuuttia, olkaa hyvä.

15.58 Työministeri Matias Marttinen: Kiitoksia, herra puhemies! Jos edustaja Satosella oli tuolla vielä mikin kanssa hieman ongelmia, niin täälläkin vielä harjoitellaan, hyvät kollegat, toista päivää nyt valtioneuvoston jäsenenä. Toivon eduskunnan kanssa erittäin vahvaa, tiivistä yhteistyötä näiden teemojen parissa, joista vastaan, koska kuitenkin talouskasvu ja työllisyys ovat asioita, jotka meitä yhdistävät. Uskon, että olemme niistä kaikki samaa mieltä. Keinoista voimme olla eri mieltä, mutta joka tapauksessa toivon, että voimme tehdä vahvaa yhteistyötä kaikkien ryhmien kanssa, koska kuitenkin isänmaan asiallahan tässä me kaikki olemme.

Herra puhemies! Liittyen työllisyystilanteeseen ja työllisyyden kehitykseen on selvä asia, että nimenomaan kansainvälisen kaupan ja politiikan tilanne on osaltaan tuonut varjon myös Suomen ylle. Me tiedämme kaikki sen, että Suomi on erittäin vientivetoinen maa. Me elämme käytännössä täysin viennistä, ja tällä hetkellä epävarmuus on kansainvälisesti erittäin suurta. Tämän vuoksi maan hallitus päätti kevään kehysriihessä tehdä mittavan määrän uusia kasvua tukevia toimenpiteitä. Tänään on puhuttu paljon näistä muutamista suuremmista veroratkaisuista, mutta haluan kiinnittää huomiota myös siihen, että on sitten

Pöytäkirja PTK 46/2025 vp

kyse ollut rahoituksen saannista, työmarkkinakysymyksistä tai muista asioista, puhutaan siis kymmenistä uusista kasvua tukevista toimenpiteistä. Niin kuin tuotiin jo esille, nyt on olennaista saada myös palautettua suomalaisten luottamusta talouteen, ja siinä siis korkojen lasku, reaaliansioiden nousu, palkkaratkaisut ja veronkevennykset päälle antavat erittäin vahvan kasvusysäyksen meidän kotimarkkinaan ja ennen kaikkea palvelualojen yrityksille vahvaa näkymää tulevaisuuteen. Työllisyys on lähdössä liikkeelle ja vahvistumaan. Tämä on muun muassa VM:n uusimman ennusteenkin pohjalta jo siis todettua. Tällä hetkellä meidän oleellisin tavoite on siis kaikilla toimenpiteillä vahvistaa talouden kasvua ja Suomen tulevaisuutta sitä kautta.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Seuraavaksi ministeri Multala.

16.00 Ympäristö- ja ilmastoministeri Sari Multala: Arvoisa puhemies! Haluan nostaa täällä muutamia asioita esille JTS-päätöksistä, joita täällä ei muuten kuin ehkä välillisesti ole käsitelty. Meillä on paljon potentiaalia Suomessa talouskasvun vauhdittamiseksi puhdasta energiaa hyödyntävässä teollisuudessa ja toisaalta ihan puhtaassa energiantuotannossa. Tätä puhdasta siirtymää me haluamme vauhdittaa, ja näitä päätöksiä myös teimme puoliväliriihessä. Muun muassa täällä myös opposition peräänkuuluttama verohyvityksen jatko on tässä listassa tärkeä.

Myöskin tämä veropolitiikka, mitä teemme yhteisöverojen puolella, luo pitkäjänteistä näkymää, niin että Suomessa kannattaa yritysten panostaa, kannattaa myös tehdä voitollista toimintaa, ja sitä kautta tämäkin itsessään on asia, joka meillä luo edellytyksiä kannattavalle yritystoiminnalle myös energiantuotannossa ja teollisuudessa, joka koko ajan entistä enemmän siirtyy kohti fossiilivapautta.

Sitten muutama päätös, jotka haluan mainita: Meillä on yksi haaste ollut tässä taantumassa se, että asuntorakentaminen on ollut pitkään hyvinkin alhaisessa tilanteessa. Toki korkeat korot ovat siihen vaikuttaneet, ihmisten epävarmuus tehdä tämmöisiä suuria hankintoja kuin on vaikkapa sijoitus uuteen omaan asuntoon. No, nyt me tuomme siihenkin vauhtia. Teimme päätöksiä puoliväliriihessä asuntorahoituksen helpottamiseksi. Perumme joitakin edellisen hallituskauden kiristyksiä asuntorahoituksen saatavuuteen. Mahdollistamme muun muassa asuntolainojen pidennyksen 30 vuodesta 35 vuoteen ja sen lainaosuuden noston 90 prosentista 95 prosenttiin. Tämä on niille aivan tavallisille perheille, jotka haluavat investoida omaan asuntoon, merkittävä helpotus siihen. Kun lasketaan sitä kuukausittaista erää, mitä siitä oman asunnon lainanlyhennyksestä tulee, niin tämä varmasti on omiaan vahvistamaan uskoa siihen, että uskalletaan tehdä päätös esimerkiksi oman asunnon ostamisesta. Muitakin päätöksiä tällä puolella tehtiin, mutta nyt ei ole aikaa niitä luetella.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Seuraavaksi ministeri Purra, kolme minuuttia.

16.03 Valtiovarainministeri Riikka Purra: Arvoisa rouva puhemies! Muita huomioita ja vastauksia:

Pöytäkirja PTK 46/2025 vp

Sosiaalidemokraatit esittivät omassa vaihtoehdossaan tismalleen samanlaista pieni- ja keskituloisille painotettua työtulovähennystä, mutta huomattavasti vähemmän kuin mitä hallitus teki, eli sen vaikutus tässä tilanteessa olisi erilainen ja selvästi pienempi.

Keskusta esitti omassa vaihtoehdossaan yhteisöveron alennusta viisi prosenttiyksikköä, minkä staattinen vaikutus olisi kaksi miljardia euroa. [Antti Kaikkonen: Rakennemuutosta!] Nyt te puhutte, että te kritisoitte tätä hallituksen kahden prosenttiyksikön laskua, jonka rahoituksesta myös on huolehdittu.

Edustaja Räsänen, te viittasitte viime kauteen ja sen hallituksen velkaantumiseen. Tällä salissa ei viime kaudellakaan, kun puhuttiin koronaan liittyvistä menoista, energiakriisiin ja Venäjän hyökkäykseen liittyvistä menoista, hallitusta kritisoitu. [Timo Harakka: Eikö?] Tosin esimerkiksi koronatoimissa — nytkin voidaan niin arvioida — menttiin jossain määrin yli. Mutta se, mikä sen hallituksen virhe oli, mikä taas ei ole tämän hallituksen virhe, oli, että te lisäsitte miljardikaupalla myös muita menoja, osittain pysyviä menoja, ja toisekseen te ette säästäneet mistään. [Ben Zyskowicz: Juuri näin!] Kaikista, jotka vähänkään vaikuttivat säästöiltä, te peruutitte, ja tämä on se ero tähän hallitukseen.

Me emme voi sille mitään, että tälläkin hetkellä on lukuisia ulkoisia šokkeja, jotka vaikuttavat siihen, että meidän talouskasvu on heikkoa, työttömyys on lisääntynyt [Antti Lindtman: Enemmän velkaa!] ja joudumme ottamaan enemmän velkaa — joiden syyt edellisessä puheenvuorossani luetteloin, edustaja Lindtman. Nämä ovat samanlaisia ulkoisia vaikutuksia kuin myös korona ja energiakriisi. Sen vuoksi te voisitte erotella teidän kritiikisänne sen, mikä on aidosti hallituksen toimista johtuvaa ja mikä taas ei ole. [Antti Lindtman: Niin kuin te teitte viime kaudella!]

Arvoisa puhemies! Edustaja Räsänen kysyi kaavamaisesta työhuonevähennyksestä ja sen poistumisesta ja siitä, miten tämä vaikuttaa omaishoitajiin. Todellakin tämä muiden kulujen perusteella tehtävä vähennys edelleen säilyy, siis todellisten kulujen mukaan, mutta omaishoitajat ovat voineet saada tästä kaavamaisesta työhuonevähennyksestä puolikas-ta. Hallitus tekee tämän esityksen niin, että omaishoitajiin ei kohdistu minkäänlaisia leikkauksia. Päinvastoin puoliväliriihessä kykenimme omaishoidon palkkiota todellakin nostamaan ja tekemään hyviä päätöksiä tältä osin.

Arvoisa puhemies! Vielä lyhyesti näiden ylimpien marginaalien alentamisesta, joka täällä oppositiota kovasti puhututtaa. Todellakin sen kustannus, siis staattinen, samaan aikaan kun indeksikorotukset jätetään tekemättä, on noin 350 miljoonaa, mutta arvioiden mukaan tämä tulee itserahoitetuksi, jos ei kokonaan, niin ainakin osittain. Vastaava uudistus on tehty Ruotsissa sosiaalidemokraattien vaikutuksesta, ja siellä se on toiminut juuri sillä tavalla.

Vastaavasti kun verrataan ylimpiä marginaaleja Suomessa meidän oleellisiin verrokki-maihin, tämä ei ole missään nimessä radikaali teko. Tämä olisi pitänyt tehdä jo aiemmin, mutta suomalaista progressiota on edelleen kiristänyt se, että myös tämä hallitus on kohdistanut merkittävästi toimia nimenomaan pieni- ja keskituloisiin, kuten pitää ollakin. Se on suhdannepoliittinen toimi, se on palkansaajan ostovoimaa parantava toimi, mutta ylimpien marginaalien saaminen maltillisemmaksi, 52 prosenttiin, on arvioiden mukaan kasvu-toimi.

Ja kun siellä kysyttiin, mille tulotasolle tämä vaikuttaa, niin uskokaa tai älkää, kun luin taas noita verotaulukoita, mitkä saavat välillä suorastaan hien valumaan, [Vasemmalta: Niin meilläkin!] tässä maassa rajaveroaste on yli 52 prosenttia jo kuukausipalkalla 4 640

Pöytäkirja PTK 46/2025 vp

eli insinöörin keskipalkalla. Jo tällä tulotasolla joudutaan maksamaan korkeampaa rajave-roastetta. Oletteko te sitä mieltä, että tämä on oikein?

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Jatketaan debattia. — Seuraa-vaksi edustaja Hoskonen. — Mikrofoni. [Hannu Hoskonen: Anteeksi, yritän opetella, ku-ten tässä pari edeltäjää kertoi samalla tavalla.]

16.07 Hannu Hoskonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Todella-kin, jos me haluamme budjettia tasapainoon, pitää kiinnittää enemmän tuohon menopuo-leen huomiota. Meillä tällä hetkellä maksetaan valtavia kustannuksia näistä ilmastopoliti-iikan vääristä luvuista. Koettakaa nyt, hyvät ihmiset, ymmärtää se, mikä valtava määrä ra-haa me dumpataan tuommoiseen asiaan, joka on meille ihan turha, kun olemme hiilineut-raali maa.

Katsokaapa, hyvät ystävät, kun tällä hetkellä Metsäteollisuus ilmoitti tehtaiden lomau-tuksista: Rauman uusi saha menee seisokkiin. Uimaharjun sellutehdas seisoo — ei tarvitse tuommoista vanhaa tehdasta kovin pitkään enää seisottaa, kun se pistää lapun luukulle lo-pullisesti. Siinä menevät sahat ja monet muut, voimalaitokset, kaikki.

Samaan aikaan poltamme valtavat määrät arvopuuta kaasuna taivaalle. Joka ainoa motti tekee Suomen valtiolle tappiota. Vientitulot pienenevät, verotulot pienenevät, menot kas-vavat, kun työttömyys maksaa enemmän. Tällä menolla meillä on puoli miljoonaa työtön-tä kahden vuoden, kolmen vuoden kuluttua. Sitä me emme ollenkaan kestä. En halua ke-tään moittia, tässä olemme kaikki syyllisiä, mutta jos tosiasioita ei oteta todesta — meillä-hän on puhuttu, että tässä maassa on kohta vetytehtaita tai vaikka mitä vetyterästehtaita pil-vin pimein — täällä ei ole kohta kuin datakeskuksia ja valtavan kalliita sähkölaskuja. Tä-täkö me haluamme? Ei kai kukaan sitä halua.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Peltonen.

16.08 Eemeli Peltonen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallitus nostatti ku-luvan kevään aikana korkealle kansalaisten odotukset suuresta kasvuriihestä. Kasvua hal-lituksen puoliväliriihessä toden totta saatiinkin mutta väärään paikkaan, nimittäin valtion-velkaan. Nyt hallitus on ottamassa enemmän velkaa kuin yksikään hallitus aiemmin tässä maassa, ja se on kyllä melkoinen ennätys. Hallitus rahoittaa tekemänsä, etenkin suurituloi-simpia hyödyntävät veronkevennykset ennen kaikkea lisävelalla ja lisäleikkauksilla ja no-jautumalla horjuvalla pohjalla oleviin kasvuodotuksiin.

Pidän vastuuttomana myös sitä, että tässä suhdannetilanteessa hallitus lähti kehysriihes-sä tekemään lisää leikkauksia kunnilta, vain hetki kuntavaalien jälkeen. Nämä leikkaukset uhkaavat siirtyä kunnissa heikennyksiksi varhaiskasvatukseen, perusopetukseen ja jopa työllisyyspalveluihin, joita tässä työllisyystilanteessa todella paljon tarvittaisiin.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Harakka.

16.10 Timo Harakka sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Jokainenhan valitsee tyylilajinsa itse, joten en vastaa pääministerille menemällä henkilökohtaisuuksiin. Totean vain, että olen nostanut lähes 40 vuoden ajan omasta yrityksestäni osinkotuloja, tällä het-kellä varsin huojennettuun, noin seitsemän ja puolen prosentin verokantaan. Jos minua ei

Pöytäkirja PTK 46/2025 vp

uskota, niin ehkäpä sitten uskotaan valtiovarainministeriön asiantuntijoita, joista viimeksi 2017 vero-osaston ylijohtaja Terhi Järvikare satoi tämän korkeimpien ansiotulojen verotuksen nimenomaan osinkotulojen verotuksen kiristämiseen. Ja jo Etelärannassakin ihmetellään, miksi yhteisöveroa lasketaan ilman, että pääomatuloveroa kiristetään, kuten aina ennen on tehty. Risto Murron esityksessähän ei edes ollut tätä yhteisöveron alennusta kasvutoimena, joten se on aivan omaa keksintöä. No nyt jos yrityksestä saa rahaa 25 prosentin verokannalla, niin se asettaa investoinnin vastaavan tuotto-odotuksen aika kohtuuttomaksi, ja voi käydä niin, että tämä yhteisöveron alennus johtaa siihen, että investointien määrä laskee, toisin kuin te sanotte, eikä nouse.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Päivärinta.

16.11 Susanne Päivärinta kok (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Kyllä täytyy nyt ihmetellä tätä SDP:n veropopulismia. Tänään te olette tätä mieltä, viikko sitten olitte toista mieltä. [Sosiaalidemokraattien ryhmästä: Ei oltu!]

Täällä SDP:n edustaja Räsänen on puhunut kuukaudesta toiseen, viimeksi tänään vuorineuvoksista, miljonääreistä ja ökyrikkaista, joita tulisi veromoukaroida hengiltä. Minä haluaisin nyt kysyä teiltä, keitä nämä vuorineuvokset ja miljonäärit ovat ja montako heitä on Suomessa: 10, 20? Vaikka heidät verotettaisiin hengiltä, niin ei niillä tuloilla kustanneta Suomen hyvinvointivaltion menoja. Kyllä se on ihan tavallinen keskiluokka, joka kustantaa leijonanosan hyvinvointivaltiomme kustannuksista, [Timo Harakka: Nyt vielä enemmän!] ja yritykset, joita te haluaisitte myös veromoukaroida lisää. Hallituksen kevennykset työn verotukseen eivät teille kelpaa, vaikka ne painottuvat nimenomaan pieni- ja keskituloihin. [Antti Lindtman: No kun ei painotu!] Eivätkö he olekaan SDP:n mielestä niitä tavallisia suomalaisia, joista te täällä puhutte viikosta toiseen? Kuka on silloin tavallinen suomalainen?

Verojen keventäminen ei muuten ole antamista — te sanotte, että me annamme rikkaille ja otamme köyhiltä. [Timo Harakka: Kuka sanoi?] Veron keventäminen ei ole antamista vaan vähemmän ottamista palkansaajan omasta omaisuudesta, itse tienaamistaan rahoista. [Puhemies koputtaa] On se kumma, etteivät sosiaalidemokraattien mielestä [Puhemies koputtaa] työmies ja työntekijä ole palkkaansa ansainneet. [Puhemies: Aika!] Meidän mieltämme on.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Kemppi.

16.12 Hilkka Kemppi kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Hyvää on se, että vihdoinkin kahden vuoden jälkeen puhutaan kasvusta tässä salissa. Siitä olen erittäin ilahtunut. Huonoa on tietenkin se, että hallituksen puoliväliriihessä Suomen velkahuolet heitettiin romukoppaan. Kyllä minäkin varmaan pääministerinä huuttaisin, jos hallitukseni ainoa lupaus olisi heitetty romukoppaan.

Riihen veronkevennykset ovat liian kalliita ja väärin kohdennettuja, ja on uskomatonta, että talouspuolueena esiintyvä kokoomus on siunannut tällaiset velkaluvut ja perussuomalaiset ovat tätä tukeneet. Keskusta vaati talouskasvun tuplaamista, ja olemme esittäneet vaihtoehtomme.

Perussuomalaisten puheenjohtaja, valtiovarainministeri Purra tunnistaa — ja sanoititte selvästi — ratkaisun eli pienten yritysten tukemisen. Kuitenkaan tukea kokoomuksesta tä-

Pöytäkirja PTK 46/2025 vp

hän tavoitteeseen ei ole löytynyt. Teidän lupauksistanne löytyy maininta kiinteistöveron kolminkertaistamisesta. Kysyin pieneltä, keskisuurelta leipomolta, ja heillä on 8 000 euroa kiinteistövero, keskikokoisella matkailuyrityksellä 11 000 kiinteistöveroa. [Puhemies koputtaa] Voivatko nämä kolminkertaistua? Sekö on ennakoitavaa veropolitiikkaa, jolla saadaan investointeja?

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Vigelius.

16.14 Joakim Vigelius ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä parin vuoden aikana olen tottunut jo siihen, että opposition ratkaisu kaikkeen on lähinnä peruuttelu. Tämän kahden vuoden ajan oppositio on esittänyt hallitusta vähemmän säästöjä, hallitusta vähemmän työllisyystoimia, hallitusta vähemmän veronkevennyksiä [Miapetra Kumpula-Natri: Velkaa!] ja nyt hallitusta enemmän veroja suomalaisten maksettaviksi.

Se, mikä minua kuitenkin edelleen ihmetyttää, on se, että se samainen oppositio, joka viime hallituskautena peri Sipilän hallitukselta liki tasapainoisen valtiontalouden [Mikko Savola: Se oli hyvä hallitus!] ja sen hallituksen aikana jätti tälle hallitukselle kuitenkin kroonisen, yli kymmenen miljardia joka vuosi velkaantuvan valtiontalouden, [Antti Lindtman: Ja ennätystyöllisyyden!] kritisoi, että nyt otetaan velkaa. Hyvä nykyinen oppositio, edellinen hallitus, mikä tahansa hallitus Suomessa ottaisi tällä hetkellä paljon velkaa, koska te jätitte valtavasti velkaantuvan valtiontalouden Suomelle. Vaikka yhtäkään uutta poliittista päätöstä ei olisi tehty, nykyinen hallitus ottaisi valtavasti velkaa teidän talouspolitiikkanne jäljiltä. [Timo Harakka: Kyllä, paitsi olisi ennätystyöllisyys!]

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Hyrkkö.

16.15 Saara Hyrkkö vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ministeri Purra, te perustelitte tätä ylimpien marginaaliverojen alentamista sillä, että ne maksavat itsensä takaisin, mutta kertoisitteko vielä eduskunnalle, millä aikajänteellä tämä takaisinmaksu tapahtuu? Oma käsitykseni nimittäin on se, että parhaimmillaankin siinä puhutaan vuosikymmenistä. Se ei, ikävä kyllä, paljon lämmitä, kun rahat vaikkapa puolustusmenojen kasvattamiseen tai ikääntyneen väestön hoitamiseen, EU:n tarkkailuluokan välttämiseen täytyisi löytää jo paljon aikaisemmin. On erittäin poikkeuksellista, että veropäätöstenne pohjalle on valikoitu toiveikkainta mahdollista tutkimuskirjallisuutta senkin uhalla, että se ei kestä kriittistä tarkastelua. Kasvutoimenne, joiksi niitä kutsutte, perustuvat varsin hataraan tutkimusnäyttöön näiden kalliimpien päätöstenne osalta, jotka muuten eivät perustu Murren raporttiin, vaan ne ovat tulleet aivan jostain muualta, kenties kokoomuksen puoluetoimiston kirjureiden kynistä.

Pääministeri Orpo on luonnehtinut näitä julkisten alojen palkankorotuksia sanoilla ”haaste julkiselle taloudelle”, ja tätä minä kyllä syvästi ihmettelen, kun kyseessä ovat kuitenkin kriittiset alat, jotka pitävät meidän yhteiskuntamme pyörät pyörimässä. Miten voi olla, että suurituloisten veronalennukset [Puhemies koputtaa] menevät sukkana läpi mutta näiden ihmisten palkankorotukset ovatkin yhtäkkiä suuri haaste?

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Eskelinen.

Pöytäkirja PTK 46/2025 vp

16.16 Seppo Eskelinen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Hallituksen talouspolitiikka ja sopeutustoimet ovat epäonnistuneet, siitä ollaan ainakin tällä laidalla samaa mieltä. Velkaantuminen jatkuu hurjaa vauhtia. [Timo Harakka: Se on totta!] Siihen on kaksi syytä: epäonnistunut kasvupolitiikka sekä työllisyyspolitiikan täydellinen epäonnistuminen.

Ihmetystä erityisesti herättää, että kun EU-maiden työttömyysasteita vertailee, siellä ollaan edelleen historiallisen alhaisella tasolla ja monissa maissa jopa laskussa. Tästä kyllä voi aivan oikeutetusti arvioida, että todennäköisesti Suomen heikko työllisyyskehitys suu- relta osin johtuu hallituksen toimenpiteistä, samoin kasvupolitiikan puuttumisesta. Olette repineet työmarkkinat täysin hajalle. Reformi, jota teette, on epäonnistunut, ja sillä on vaikutusta myös työllisyyspolitiikkaan. Ei repien ja riidellen suomalaista työelämää rakenneta. Olemme kaksi vuotta puhuneet kasvusta ja työllisyydestä, mutta vaikka miten rautalan- gasta on väännetty, niin ei hallitus ole meitä kuunnellut.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Yrttiaho.

16.18 Johannes Yrttiaho vas (vastauspuheenvuoro): Puhemies! Hallitus alentaa siis yri- tysten voitosta perittävää yhteisöveroa 18 prosenttiin. Se on Kroatian taso. Alemmas pää- see enää kuusi EU-maata: Unkari, Bulgaria, Irlanti, Kypros, Liettua ja Romania. Veroalen myötä voitonjakoon omistajille jää enemmän. Hinta muille veronmaksajille, siis lähinnä pieni- ja keskituloisille kansalaisille, on liki miljardi euroa. Se maksetaan uusilla leikkauk- silla sosiaaliturvasta ja palveluista.

Kun yhteisöveroa viimeksi alennettiin, luvattiin investointeja ja työtä. Samaa luvattiin jo työnantajien Kela-maksun poistolla ja sitten kiky-sopimuksella. Kasvua ei tullut. Nyt tämä hallitus on leikannut jo miljardeilla ja purkanut työelämäoikeuksia. Kaikki nämä toimet on tehty isojen yhtiöiden ja työnantajien eduksi. Luvattiin työtä ja kasvua, mutta työttömyys ja konkurssit — ne kasvavat. Vielä linjaatte, että sotilasmenoja lisätään jopa yli kolme mil- jardia. Näemme, että pieni- ja keskituloiset maksavat tämänkin laskun, mutta oletteko miettineet, missä kunnossa on tämän laskun jälkeen meidän yhteiskuntamme?

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Kumpula-Natri.

16.19 Miapetra Kumpula-Natri sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kaikkein vaikeinta on ymmärtää se, kun tässä sanotaan, että pieni- ja keskituloisiin painottaen teh- dään tämä veroale. Minä en ymmärrä sitä, koska ajattelen, että 1 600 kuukaudessa tienaa- va on pienituloisen, ja hänelle tulee sataneljäkymppiä. Keskituloiselle — olisiko 3 600 — tulee kolmesataakuusikymppiä. Ja sitten täällä entinen toimittaja, joka osaa luvut, sanoo, että ei saa verottaa niitä suurituloisia. Jos on kymppitonnin tulot, jää jo 2 300, jos on 20 ton- nia, jää 9 250, ja silti kokoomuksen mainostoimisto keksi, että tämä on pieni- ja keskitu- loisiin painotettu työn verottamisen alennus. [Sinuhe Wallinheimo: Niitä on, katsos, enem- män Suomessa!] Tätä on ihan mahdotonta suomalaisten ymmärtää, kun samalla se suoma- lainen työntekijä, joka on maksanut inflaation myötä kalliimpia laskuja, on kohdentunut leikkausten kohteeksi, kun on ollut pakko leikata. Onko tällaiseen veroaleen varaa? Ehkä valtiovarainministeri, kun käynte Brysselissä meitä edustamassa, kerrotte jo nyt, miten aiotte vastata tuohon 90 prosentin velka-asteeseen, johon tämä valtiovarainministeriön ar- vion mukaan meidät vie.

Pöytäkirja PTK 46/2025 vp

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Hopsu.

16.20 **Inka Hopsu vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ennen puoliväliirihtiä 70 prosenttia kuntien talousjohtajista ennakoi kunnille heikkenemistä talousnäkyymiin, ja he arvioivat, että seuraavan 12 kuukauden aikana he ovat sopeutusten edessä palveluiden osalta ja palveluverkon osalta. Tällaisessa tilanteessa ei pitäisi heikentää kuntien taloutta leikkaamalla valtionosuuksista jopa yli 75 miljoonaa euroa, ja yhteisöveron lasku tuo kunnille myös noin 200 miljoonan euron leikkaukset lisää.

Olette luvanneet, että nämä kompensoidaan kunnille. Haluaisin tietää, miten tämä kompensointi aiotaan toteuttaa ja kohdentaa, ettei edessä ole merkittävä leikkaus perusopetukseen ja varhaiskasvatukseen. Oleellista olisi, että kunnille kompensoidaan se tulo, mitä he ovat menettäneet, kuntakohtaisesti katsotaan tämä. Onko tämä toteutumassa tällä tavalla, vai onko tämä kiinteistövero mahdollisesti osa tätä kompensatiota?

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Razmyr.

16.21 **Nasima Razmyr sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kasvu syntyy ennen kaikkea osaamisesta ja koulutuksesta ja siitä tärkeästä inhimillisestä pääomasta, mitä tällä kansalla ja maalla on. Te toisella kädellä kyllä annatte mutta toisella kädellä sitten otatte ihan kunnolla, eli kyllä tässä kehysriihessä nyt valitettavasti jälleen nähtiin koulutusleikkaus. Te leikkaatte korkeakouluilta, aivan kuten tästä kuultiin, ja leikkaatte myöskin kuntien valtionosuuksista 75 miljoonaa, ja se jos mikä kohdistuu suoraan koulutukseen, perusopetukseen sekä varhaiskasvatukseen.

Ja kyllä, arvoisa hallitus, niitä vaihtoehtoja on: luopumalla teollisuuden sähköistämisen tuesta, 150 miljoonaa. Tällä voisitte korvata esimerkiksi nämä 75 miljoonan leikkaukset. Sen lisäksi voitte korvata myös korkeakoulujen perusrahoitukseen kohdistuvat säästöt, jotka ovat erittäin lyhytnäköisiä eivätkä valitettavasti tätä maata, sen tulevaisuutta ja kasvua, vie eteenpäin. Vaihtoehtoja on, mutta olette tehneet selvästi oman arvovalinnan.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Kaikkonen.

16.23 **Antti Kaikkonen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Pari tarkennusta siihen, kun täällä keskustan linjojen väitettiin olevan sitä ja tätä. Emme ole esittäneet mitään kategorista yhteisöveron laskua vaikkapa 15 prosenttiin, vaan olemme esittäneet rakennemuutosta, että yhteisöverotusta viedään Viron veromallin suuntaan, jolloin yrityksen sisälle jätetyt voitot ovat kevyemmin verotettuja kuin sieltä ulos otetut, ja tämä kannustaa yrityksiä investoimaan ja kasvuun. Tämä ehdotus oli kyllä toimitettu hallitukselle, samoin kuin näkemyksemme korkeista marginaaliveroista. Niihinkin on perusteltua mielestämme puuttua, tähänkin me olemme tarjonneet omaa mallia hallitukselle. Mutta mitaluokasta ajattelempa, että ehkä kaikista suurituloisimmat saattaisivat pärjätä vähän pienemmilläkin veronkevennyksillä.

Arvoisa puhemies! Yksi kysymys hallituksen suuntaan. Tämä työhuonevähennyksen heikennys on jäänyt vaille perusteluja, ja niitä haluaisin kuulla. Mistä siinä on kysymys? Miksi olette tekemässä tähän näin ison heikennyksen? Onko teillä jotain etätyöntekijöitä vastaan, vai mistä on kysymys? [Antti Lindtman: Yrittäjiä!] Vaikkapa uusi työministeri voisi tähän kenties vastata.

Pöytäkirja PTK 46/2025 vp

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Valkonen. [Petri Honkonen aloittaa puheenvuoron] — Valkonen. [Petri Honkonen: Ai, anteeksi!] — Ote taanko sitten seuraavaksi Honkonen? Melkein sama. Mutta kuulkaas nyt: ensin Valkonen, sitten Honkonen, sitten Kosonen, ja sitten laitetaan Lindtman. [Naurua] — Valkonen.

16.24 Ville Valkonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kuin kaksi marjaa.

Suomi tarvitsee työtä ja yrittämistä. Mikään yhteiskunta ei voi vaurastua millään muulla kuin osaamiseen perustuvalla työnteolla. On surullista kuulla sitä ylenkatsetta erityisesti entiseltä työväenpuolueelta, sosiaalidemokraateilta, työntekoa kohtaan, suomalaisia ahkeria työntekijöitä kohtaan. Te puhutte vuorineuvoksista teidän värikkäissä populistisissa puheenvuoroissanne, mutta Suomessa ylimpään tulokymmenyksen kuuluu jo alle 6 000 euron kuukausituloilla. Siellä on insinöörejä, siellä on lääkäreitä, siellä on monia johtavia sairaanhoitajia, siellä on ihmisiä, jotka pitävät tämän yhteiskunnan pystyssä. Esimerkiksi henkilö, joka tienaa satatonna vuodessa, on toki suurituloinen, mutta hän maksaa 41 000 euroa veroja meidän yhteiseen pottiin joka vuosi. Siinä ei ole mitään pahaa, että me kannustamme ihan kaikkia suomalaisia tekemään lisää töitä, menemään uralla eteenpäin ja samalla osallistumaan tämän yhteiskunnan pystyssä pysymiseen. Se on myös aivan ehdoton edellytys velkaantumisen taittamiselle, että me saadaan talous aivan uudelleenlaiseen kasvuun. Veroja korottamalla, leikkaamalla se ei ikinä onnistu.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Honkonen.

16.25 Petri Honkonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Nyt kun tässä kuuntelee näitä kokoomuksen vastauksia ihan jo poistuneesta pääministeristä lähtien, niin kyllä herää kysymys, että oliko tämä nyt sittenkään kasvuriihi ja kasvupaketti vai oliko tämä kokoomuksen ideologinen veropaketti. Alan kallistua tämän jälkimmäisen puolelle, koska vaikka tässä pääministerikin puhui näistä Risto Murron työryhmän kasvutoimista, niin kyllähän nämä isot eurot, isoin potti, nyt tässä hallituksen rihipäätöksessä, JTS-päätöksessä, menevät ihan muihin kuin niihin asioihin, mitä Risto Murto esitti. Hän ei esittänyt tällaista yhteisöveroalea, vaan hän esitti siihen tk-komponenttia, jonka perusteella annettaisiin tätä — keskusta on esittänyt sitä, että jos sitä voittoa jätettäisiin sinne yritykseen, niin silloin verotus olisi keveämpää — ei tällaista totaalista buffaa, mikä nyt annetaan kaikista suurimmille yrityksille, ja on vaarana, että ne rahat valuvat ulkomaille eikä kasvua tule. Oikeastaan sama koskee vähän näitä muitakin veromuutoksia, mitä tässä esitettiin.

Miksi hallitus asetti tämän Risto Murron työryhmän, kun ei kerran sitten haluttu näitä kasvutoimenpiteitä vaan tulikin tämmöinen ideologinen veropaketti, puhumattakaan, että pienet yritykset unohdettiin?

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Kosonen.

16.27 Hanna Kosonen kesk (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Hallituspuolueet ovat kovasti tässä korostaneet, että pieni- ja keskituloiset tulevat hyötymään näistä veronkevennyksistä, mutta eiväthän he todellisuudessa tule hyötymään, varsinkin jos on ollut työhuonevähennys ja varsinkin jos on ollut sitten vielä esimerkiksi työsuhteipyörä.

Pöytäkirja PTK 46/2025 vp

Hallitusohjelmassa sanotaan kyllä, että hallitus edistää etätyön mahdollisuuksia, mutta eipä nyt sitten tässä takinkäntökasvuriihessä edistäkään, kun työhuonevähennys todella poistetaan. Hyvä kysymys edustaja Kaikkoselta: eli mitä teillä on etätöitä vastaan, etätyöntekijöitä vastaan? Tämähän osuu suoraan ihan niihin opettajiinkin, joista tässä on paljon keskusteltu jo tänään.

Sitten tämä työsuuhdepyörän poisto. Täytyykö nyt, jotta saa sitä työmatkakuluvähennystä, kaikkien ruveta autoilemaan? Siis hallitusohjelmassa on erittäin hyviä kirjauksia liikkunnallisesta elämäntavasta ja liikkumisen lisäämisestä, ja tämä työsuuhdepyörä on ollut juuri sitä järkevää ajankäyttöä ja järkevää liikkumista, kun on menty pyörällä töihin.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Lindtman.

16.28 **Antti Lindtman sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täällä on kuultu kauniita puheita työnteon merkityksestä ja siitä, kuinka pitää jäädä palkasta enemmän käteen työntekijälle. Nämä puheet voi kyllä allekirjoittaa. [Perussuomalaisten ryhmästä: Oho! Vau!]

Mutta, arvoisa hallitus, miten on mahdollista, että kun te kolmatta miljardia jaatte veronkevennyksiä, niin sille keskituloiselle järjestäytyneelle opettajalle, kun kaikki teidän päätöksenne otetaan huomioon — myös tämä hyökkäys, jonka te olette nyt käynnistäneet opettajia, tekniikan akateemisia ja muita kohtaan Petteri Orpon johdolla, ja tämä teidän epäonnistuneen työllisyyspolitiikkanne johdosta aiheutuva työttömyysvakuutusmaksu — näille keskituloisille suomalaisille jää ensi vuonna, näiden teidän päätöksenne kokonaisuuden jälkeen, vähemmän käteen kuin tänä vuonna, [Timo Harakka: Vähemmän!] jää vähemmän käteen. Verorasitus nousee, kun te otatte kaikki nämä päätökset huomioon. Miten tämä nyt sopii tähän työnteon ylistykseen täällä salissa?

Arvoisa puhemies! Vielä palaan tähän velkaantumiskysymykseen. Miten tämä on niin vaikeaa? En moiti, että pääministeri lähti salista, siellä on tärkeitä menoja, mutta noteeraan vaan, että hän ei vastannut tähän kysymykseen, miten on mahdollista, että se hallitus, jonka suuri lupaus oli lopettaa velkaantuminen, ottaakin nyt ennätysvelan ja jättää ennätyskellisen velkavuoren tuleville päättäjille. Miten se on mahdollista, ja miksi tähän on niin vaikea vastata?

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Edustaja Seppänen.

16.30 **Sara Seppänen ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Puoliväliriihen päätökset kertovat arvoista, siitä, että turvallisuus, kotitalouksien ostovoiman vahvistaminen ja velkasuhteen vakauttaminen ovat hallituksen tärkeimmät tavoitteet.

Iloitsen suuresti koko Suomen turvallisuutta ja huoltovarmuutta parantavan sotilaallisen megahankkeen Pohjolan radan nytkähtämisestä eteenpäin. Hallitus esittää 20 miljoonaa euroa hankkeelle, jossa aloitetaan suunnittelu eurooppalaisen raideleveyden ulottamisesta Ruotsista Suomeen lähtien liikkeelle pohjoisesta Tornio-Haaparannalta kohti Kemiä. Tämä on historiallinen päätös. Kyse on sotilaallisen liikkuvuuden kehittämisestä, Suomen huoltovarmuuden parantamisesta ja vahvasta kokonaisuuspuolustuksesta. On kyse myös merkittävästä kasvua ja työllisyyttä vahvistavasta suurhankkeesta. Lapin matkailu, metsäteollisuus ja malmiteollisuus kiittävät. Tässä maailmanpolitiikan tilanteessa turvallisuus on meidän kaikkein tärkein tehtävä.

Pöytäkirja PTK 46/2025 vp

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Räsänen, Joona.

16.31 **Joona Räsänen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Todella toivoisi, että tämä hallituksen huoli tavallisista suomalaisista keskitulolisista välittyisi jotenkin sitten käytäntöön, koska tosiasiahan on, että kun nämä kaikki teidän veropäätöksenne ynnätään yhteen, niin esimerkiksi sille neljä tonnia tienaa valvalla luokanopettajalle, jos hän on OAJ:n jäsen, jää alle vitonen kuussa, siis alle vitonen kuussa näiden kaikkien päätösten jälkeen. [Timo Harakka: Jos ei pyöri!] Ministeritason tuloilla olevalle henkilölle satakertainen veronkevennys tähän luokanopettajaan verrattuna. En usko, että siellä ministeritason tuloilla olevat ovat sata kertaa tärkeämpiä kuin tämä luokanopettaja.

Sitten vielä, kun tämä luokanopettaja odottaa, että mitäköhän siellä kulman takana koittaa, niin siellähän koittaa se, että tästä Euroopan surkeimmasta työllisyyskehityksestä johtuen työttömyysvakuutusmaksut uhkaavat nousta. Jos näin käy, niin sehän vetää tämän koko homman miinukselle. Eli tosiasiallisesti käy niin, että tämän hallituksen veronalennuksista hyötyy tämän jälkeen ainoastaan henkilö, joka tienaa yli yhdeksän tonnia kuussa. Kyllä nyt olisi pitänyt veronkevennyksissä olla tavallisten suomalaisten vuoro. Ministeritason tuloilla elävät voivat odottaa kyllä hetken. [Antti Lindtman: Mihin ne insinöörit nyt unohtui?]

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Kvarnström.

16.32 **Johan Kvarnström sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kilpailu on kovaa, mutta kaikkein käsittämättömin riiden ratkaisusta on hyvin mahdollisesti suuret koulutusleikkaukset. Jos leikataan koulutuksesta, niin ei voi olla kyse mistään kasvuriihestä. Hyvät ministerit, ettekö voisi edes harkita luopuvanne veronalennuksista omalle tuloluokallenne ja peruvanne koulutusleikkaukset? Ja oletteko kuulleet yhtäkään asiantuntijaa, joka suosittelisi korkeakoulujen perusrahoituksen leikkaamista kasvutoimena?

Ärade talman! Det är givet att högkvalitativ utbildning som är jämlikt tillgänglig upp till högsta nivå är ett trumfkort för Finland. Det är också klart att satsningar på utbildning är en tillväxtåtgärd och nedskärningar är motsatsen, och tyvärr väljer regeringen det senare.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Seuraavaksi edustaja Tynkkynen.

16.33 **Oras Tynkkynen vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Valtiovarainministeri Purra kuvasi hallituksen veropolitiikan linjaa sanomalla, että hallitus verottaa vähemmän sitä, mitä haluaa enemmän. No mitä hallitus tämän perusteella sitten haluaa enemmän? No selvästikin hallitus haluaa enemmän fossiilisia tuontipolttoaineita, vanhoja, paljon saastuttavia autoja ja oluen juomista. Vastaavasti hallitus verottaa enemmän muun muassa lääkkeitä, kirjoja ja joukkoliikennettä, jolloin on ehkä paikallaan kysyä, haluaako hallitus näitä sitten vastaavasti vähemmän.

Valtiovarainministeri Purra myös sanoi, että nyt painopiste siirtyy työn ja yrittämisen verotuksesta haittojen verotukseen, ja sehän on kannatettava yleinen linja, mutta on syytä kysyä, että kun nyt vaikka yhteisöveroa kevennetään kauttaaltaan kaikilta yrityksiltä, niin eikö tässä julkisen talouden tilanteessa, kun sitä kasvua nimenomaan haetaan, niitä veronkevennyksiä kannattaisi kohdentaa niin, että ne toimivat kannustimina nimenomaan inves-

Pöytäkirja PTK 46/2025 vp

tointeihin ja vaikka startup-yrityksille sen sijaan, että jaetaan veronkevennyksiä kaikille yrityksille.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Mäkinen.

16.34 Riitta Mäkinen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallitus on leikannut tähän mennessä kuntien valtionosuuksia noin 25 miljoonaa vuodessa. Kauden aikana tämä tekee 100 miljoonaa. Nyt te lisäätte kuormitusta 75 miljoonalla. Kuntatalous on suurissa vaikeuksissa jo nyt: suhdannetilanne ja kasvanut työttömyys kurittavat. Teidän on oltava tietoisia siitä, että nämä leikkaukset kohdistuvat suoraan varhaiskasvatukseen ja opetukseen, tukea tarvitsevien nuorten palveluihin ja työllisyyden hoitoon. Monin paikoin te pakotatte kunnat korottamaan veroja.

Hallitusohjelmassa lupaatte, että hallituksen veroperusteisiin tekemien muutosten verotuottovaikutus kompensoidaan kunnille. Nyt maininta yhteisöveron laskun kompensoinnista puuttuu. Mikäli näin ei tehdä, tämä tarkoittaisi satojen miljoonien lisäleikkausta kaiken päälle. Arvoisa pääministerin sijainen, voitteko luvata, että pidätte kunnille antamastanne lupauksesta kiinni?

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Antikainen.

16.36 Sanna Antikainen ps (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Näin pohjoiskarjalaisena kansanedustajana on kiitettävä hallituksen päätöksistä koskien Pohjois-Karjalaa, ja erityisesti kiitos valtiovarainministeri Purralle näiden edistämisestä. Fingridin 400 kilovoltin kantaverkkohanke käynnistyy Huutokosken—Kontiolahden osalta, ja kerrottakoon, että Pohjois-Karjalan maakuntaliiton ykköshanke menee nyt vihdoin eteenpäin. Sitähän yritettiin jo viime kaudellakin, vaan mitään ei tapahtunut.

Outokumpulaisena on mainittava Euroopanmittakaavassa ainutlaatuinen GTK Mintec. Se saa 37 miljoonaa. Viime vuoden osalta se sai 18 miljoonaa investointeihin, ja sitä kuvattiin meilläpäin jättipotiksi, joten nyt on varmaankin kyseessä tuplajättipotti. Lieksanjoen siltaakin yritettiin jo viime hallituskaudella saada eteenpäin. No nyt vihdoin sen korjaamiseen ja uusimiseen saadaan 20 miljoonaa. Lisäksi näin pohjoiskarjalaisena on pakko sanoa, että erityisesti Rajavartiolaitoksen rahoituksen turvaaminen [Puhemies koputtaa] sekä omaishoitajien tuen korottaminen [Puhemies koputtaa] ovat meille erittäin tärkeitä. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Kauma.

16.37 Pia Kauma kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensinnä on todettava, että vasemmisto-opposition retoriikka täällä on todella hämmentävää. Esimerkiksi kun kuuntelin edustaja Lindtmanin puheenvuoroa, niin välillä hän tuntuu vastustavan näitä veronalennuksia ja välillä kannattavan, enkä oikein osaa ottaa selvää, mikä se SDP:n kanta loppujen lopuksi näihin veronalennuksiin on. Mutta tosiasiahan on se, että Marinin vasemmistohallitus jätti Orpon hallitukselle huomenlahjaksi ennätysvelkaisen valtiontalouden, [Hälinää] ja sitä on ollut aivan pakko remontoida. Ja aivan niin... [Hälinää] — Jos saan jatkaa. — Remonteissahan on yleensä monta vaihetta. Tämä vastuullinen hallitus teki heti alkuun sopeutussäästöjä, leikkaustoimia, yhteensä peräti yhdeksän miljardin euron edestä,

Pöytäkirja PTK 46/2025 vp

[Timo Harakka: Ei pidä paikkaansa!] mutta koska mikään talous ei lähde kasvuun pelkäämään leikkaamalla, niin täytyy siirtyä remontin toiseen vaiheeseen, ja me olemme juuri nyt siinä. Eli olemme tehneet veronalennuksia sillä tavalla, että ne on kohdennettu pääasiassa pieni- ja keskituloisille. [Aino-Kaisa Pekonen: Ei pidä paikkaansa!] Ja toisin kuin täällä on todettu, niin esimerkiksi kahden opettajan kaksilapsiselle perheelle jää yli 1 000 euroa vuodessa käteen veronkevennysten ansiosta. [Aino-Kaisa Pekonen: Ai jos kuuluu liittoon?]

Arvoisa puhemies! On todella vaikea [Puhemies koputtaa] ymmärtää, miten tällaista voi vastustaa.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Räsänen, Hanna.

16.38 Hanna Räsänen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Se tiedotustilaisuus illalla, mitä hallitus piti riihen jälkeen, oli kyllä varsinaista ilosanoman julistusta, ja nyt vähän jälkitoimituksella on sitten tullut tietoa, että ei se nyt kovin iloinen varsinkaan keskiluokkaiselle suomalaiselle ja pienyrittäjälle ollutkaan.

Muutama kysymys:

Ministeri Essayah nosti tiedotustilaisuudessa esille tämän erityistalousalueen, ja vielä kun kaivelin sitten tuolta KD:n nettisivuilta, niin siellä luki, että uutena elinvoimaa vahvistavana toimenä ehdotetaan muun muassa erityistalousalueen perustamista. Tämä olisi kyllä tosi hyvä juttu. Keskusta sekä EK ovat molemmat ajaneet tätä, mutta en löytänyt sieltä riihen kirjauksista kyllä tätä erityistalousaluetta. Voisiko pääministerin sijainen valaista, onko se tulossa ja minne se on tulossa ja millä aikataululla?

Ja toisena nostan kyllä huolen kuntien tilanteesta ja myös tästä ristiriitaisuudesta. Eli sekä Kuntaliitto että hallituksen tiedotekin sanovat, että nämä päätökset kiristävät kuntataloutta, mutta silti ministeri toisensa perään kuitenkin julistaa julkisuudessa, että kuntatalous vahvistuu. Vahvistuuko se, vai kiristyykö se?

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Suhonen.

16.40 Timo Suhonen sd (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Hallituksessa on aloittanut uusi työministeri. Toivotan ministeri Marttiselle jaksamista haastavassa tehtävässä.

Eilissä STT:n uutisessa teidän ministeripestinne liittyen oli otsikko, joka kuului seuraavasti: ”Tuore työministeri lupaa kuunnella myös palkansaajia.” Arvoisa työministeri Marttinen, tarkoittaako tämä lupaus, että kuuntelette myös palkansaajia, sitä, että esimerkiksi nyt suureen kohuun noussut ammattiliittojen jäsenmaksun verovähennysoikeuden poistaminen olisi hallituksessa peruttavissa? Eilenhän saimme kokoomukselta jo anteeksi-pyyntöä tähän verovähennysoikeuden poistoon liittyvästä, palkansaajia loukkaavasta asiattomasta mainoksesta. Eli tarkoittaako, arvoisa työministeri, teidän palkansaajien kuunteleminen tulevia korjaavia toimenpiteitä, koska edeltäjänne ei ollut valmis älyttömiä päätöksiä korjaaviin toimenpiteisiin? — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Meriluoto.

16.40 Laura Meriluoto vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallitus on jo tähän mennessä leikannut 120 miljoonaa euroa ammatillisesta koulutuksesta ja nyt leikkaa

Pöytäkirja PTK 46/2025 vp

pysyvästi 65 miljoonaa euroa korkeakoulujen perusrahoituksesta. Tätä ei mikään kerta-luontoinen panostus paikkaa. Leikkaukset kuntien valtionosuuksista ovat leikkauksia kuntien sivistyspalveluista, sillä nämä palvelut muodostavat valtaosan kuntien menoista. Te siis heikennätte merkittävästi esimerkiksi varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja toisen asteen koulutuksen rahoitusedellytyksiä. Leikkauksenne myös vaarantavat yhden tämän kauden tärkeimmistä uudistuksista eli oppimisen tuen uudistuksen. Sitten kuitenkin toistelette täällä sitä, että perusopetuksesta ei leikata. Tosiasiassahan tässä on kyse vain siitä, että laittatte vastavalitut kuntapäätäjät siivoamaan omia sotkujanne ja tekemään nuo perusopetusleikkaukset puolestanne.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Mikkonen, Anna-Kristiina.

16.41 Anna-Kristiina Mikkonen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämän kevään aikana Itä-Suomi on ollut kaikkien puheissa johtuen lähinnä kelta-mustasta keväästä, kun koko Itä-Suomi on toki voittaja KalPan ja SaiPan rinnalla — huimaa yhteisöllisyyttä, positiivista menestystä. Ja tätä samaa me odotimme Itä-Suomessa surullisen kuuluisalle Itä-Suomi-ohjelmalle, sitä, että riihestä saataisiin siihen vihdoinkin jotain konkretiaa. Mutta näin eteläsavolaisena kansanedustajana täytyy hämmästellä koko maakunnan unohtamista jälleen kerran.

Puoliväliriihi paljasti muutenkin karulla tavalla sen, miten Orpon hallitus on valmis rikkomään kaikki antamansa lupaukset. Kaksi vuotta on täällä kuunneltu, miten on välttämättömyydestä säälimättä leikata pienituloisilta, lapsiperheiltä ja eläkeläisiltä ja kyykyttää tavallista palkansaajaa lukuisilla työelämän heikennyksillä. Rahat ovat loppu, ja vaihtoehtoja ei ole, näinhän me ollaan kuultu. Nyt sitä rahaa sitten kuitenkin on veronkevennyksiin, kun Eläkerahastosta vähän vipataan.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Savola.

16.43 Mikko Savola kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Myönteistä: panostukset turvallisuuteen ja puolustusmäärärahoihin. Tuo 3 prosenttia bruttokansantuotteesta on perusteltua. Toki on varauduttava siihen, että tuo summa voi olla vielä isompi, kun Naton huippukokouksen linjaukset tulevat.

Mutta sitten, arvoisa puhemies, tätä ongelmallisuutta: Sitä on tässä noussut esiin. Tuon työhuonevähennyksen poiston ongelmallisuudet nousivat jopa hallituspuolueista esiin. Sitten ovat nämä kasvuun ja työllisyyteen liittyvät tekijät, jotka koskettavat erityisesti pieniä yrityksiä. Veropolitiikka on kovin poukkoilevaa. Suomessa on nyt yksi Euroopan korkeimmista arvonlisäveroista, ja nyt tuo alempi arvonlisäverokanta, joka oli vielä viime vuonna 10 prosenttia, on tänä vuonna 14 prosenttia ja ensi vuonna 13,5 prosenttia. Miksi, arvoisa valtiovarainministeri, tämän teidän veropolitiikkanne pitää olla niin poukkoilevaa? Sama koskee suurituloisia eläkeläisiä. Siitä te teitte päätöksen, mutta nyt jo peruitte sen tai kenties perutte sen. Miksi myös tältä osin on niin poukkoilevaa ja näitä asioita ei voi selvittää etukäteen?

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Bergbom.

Pöytäkirja PTK 46/2025 vp

16.44 Miko Bergbom ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Ihmettelen, jos keskustaa nyt harmittaa todella se, että muun muassa ruuan alvi laskee 0,5:llä. [Välihuuto- ja vasemmalta ja keskeltä] Se 0,5 totta kai on pieni alennus, mutta toisaalta täytyy muistaa, että yleisen alvin korotuksen kohdalla te piditte sitä 0,5:tä veromoukarina ja liian korkeana korotuksena. Nyt tämä alennus ei sitten kelpaa. Minusta se on hyvä ratkaisu.

Pienemmälle huomiolle näissä veroalennuksissa ovat jääneet työssäkäyvät lapsiperheet, työssäkäyvät yksinhuoltajat. Itse asiassa tämän hallituskauden jälkeen lapsiperheille jää huomattavasti enemmän rahaa käteen, työssäkäyville lapsiperheille ja yksinhuoltajille myös. Ajatellaan, että lähtötaso on ollut se, että työtulovähennyksessä lapsiperheille on ollut nolla, kun tämä hallitus aloitti. Aiemmin korotettiin 50 euroon lapsiperheillä ja 100 euroon yksinhuoltajilla, ja nyt nämä summat tuplataan lapsesta. Eli hyvin merkittäviä alennuksia lapsiperheille, ja toivottavasti se auttaa heitä jaksamaan arjessa ja toisaalta myös luoda edellytyksiä ja kannusteita sille, että Suomessa kannattaa perustaa perhe. Erittäin positiivisia uudistuksia hallitukselta, ja haluan niistä kiittää erityisesti perussuomalaista valtiovarainministeriä.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Wallinheimo.

16.45 Sinuhe Wallinheimo kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensin pitää kysyä valtiovarainministeri Purralta sitä, olenko minä ymmärtänyt väärin sen, kun täällä on puhuttu vain muutaman euron kevennyksestä noin 2 000 tienaaavalle, että 2 000 tienaaavaan liittoon kuuluva saa kaikkien näitten hallituskauden veronalennusten jälkeen yli 400 euroa kuitenkin vuodessa enemmän käteen. Olenko ymmärtänyt oikein? [Jenna Simula: Demareille pikkuraha!] Hyvä.

Toisekseen itse asiassa mietin tätä ministeri Marttista. Itse asiassa uutinen tänään on se, että ministeri Marttista ei ole syytetty vielä tästä työllisyyden heikosta tilanteesta. [Naurua] Kaikesta muusta oppositio onkin suunnilleen hallitusta syyttänyt. [Eduskunnasta: Ei olla ehditty!] Älkää huoliko, ministeri Marttinen, sen aika voi tulla itse asiassa jo huomenna. Kun katsoo tätä opposition kritiikkiä, niin aikamoista on. [Timo Harakan välihuuto]

Me olemme tehneet [Timo Harakan välihuuto — Puhemies: No niin!] noin yhdeksän miljardin sopeutukset tällä hallituskaudella, ja nyt olemme sen jälkeen aloittaneet kasvu-toimet, joista tekin varmasti 90 prosenttia hyväksytte. Tietenkin käynteihin siihen 10 prosenttiin kiinni, mutta hiljaisesti 90 prosenttia hyväksytte. Seuraavassa puheenvuorossa aion listata ne kaikki, mitkä tulette hyväksymään.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Nikkanen.

16.46 Saku Nikkanen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tässä kun kohta kolme tuntia tätä keskustelua on tullut seurattua, niin kyllä nyt, hyvä hallitus ja sen edustajat täällä laajaltikin, kannattaisi keskittyä niiden omien puheiden ja tekojen epäjohtamukaisuuksiin, sillä kun te olette nyt hallitusvastuussa, turha sitä oppositioon tai edelliseen hallitukseen jatkuvasti on vedota. Te olette leikkauksillanne syöttäneet katkeraa kalkkia koko Suomen kansalle tässä viimeisen kahden vuoden aikana sillä verukkeella ja syyllä, että nyt on aika lopettaa velaksi eläminen. Katkeraa kalkkia saatiin eri puolilla Suomea, kun leikattiin yöpäivystyksistä, hoitopääsystä, koulutuksesta, kaikesta tästä. Miltä mahtaa nyt näistä ihmisistä tuntua, kun te yhtäkkiä viittaatte kintaalla velanhoidolle, vip-

Pöytäkirja PTK 46/2025 vp

paatte Eläkerahastosta ja annatte suurimmat verohelpotukset niille, joilla on jo kaikkein eniten? Samalla teette suomenennätyksen velanotossa. Eikö tämä nyt ole pahinta laatua vaalilupauksen pettämisessä? Te, hyvä hallitus, olette selityksen velkaa Suomen kansalle.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Sitten otetaan edustaja Kallio.

16.48 **Vesa Kallio kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Hallitus osoittaa Savon radan kehittämiseen 42 miljoonan euron valtuuden. Hallitusohjelmassa tämä kyllä jo oli, ja se oli 50 miljoonaa, elikkä 8 miljoonaa on kadonnut johonkin. Myös Karjalan rata mainitaan hallitusohjelmassa, 215 miljoonaa. Voi kysyä, mitä sille nyt kuuluu — näitä rahoja ei myöskään näy. Kirjaukset itäisen Suomen investointien tunnistamisesta ja edistämisestä jäävät myös aika köykeiksi, kun olisi erityisesti tarve pk-yritysten rahoituksille ja vakuuksille ja työvoiman saannille, Venäjästä johtuen aika pitkälti. Matkailu oli vahvasti mukana itäisen Suomen ohjelman valmistelussa, mutta se on pudonnut käytännössä pois. Siellä on pieni maininta Metsähallituksen luontomatkailun tukemisesta.

Täällä tulikin jo aiemmin esille, että ministeri Essayah totesi puoliväliriihen tiedotustilaisuudessa, että on tulossa itäiseen Suomeen tämmöinen erityistalousalue, ja kukaan ei kuitenkaan tunnu tietävän tästä sen enempää. Onko sellainen konkreettisesti tulossa? Milloin se tulee, mille alueelle ja mitä se tarkoittaa käytännössä?

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Otetaan vielä edustaja Piisinen ja sitten edustaja Harakka, ja sen jälkeen sitten kahdelle ministerille vastauspuheenvuorot. Sitten mennään hetkeksi aikaa puhujalistalle. Palataan debattiin, jos tarve vaatii. Ministeri Purra joutuu lähtemään, ja siitä syystä kiirehdin tässä nyt sitä, että hän saa puheenvuoron. — Siellä oli Piisinen.

16.49 **Jorma Piisinen ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Oppositiossa arvostellaan hallitusta ilman varteenotettavia vaihtoehtoja. Suomen talous ei ole kasvanut liki 20 vuoteen. Tämä hallitus asetti tavoitteekseen velkaantumisen vakauttamisen, keinoina neljällä miljardilla sopeutusta ja kahdella miljardilla kasvutoimia. Viime keväänä lisätoimista päätettiin kolmella miljardilla. Tämä ei kelvannut oppositiolle. Sitä vastustettiin voimakkaasti.

Nyt kun puoliväliriihessä panostettiin veronkevennyksiin suomalaisen työntekijän ja yritysten hyväksi, sekään ei kelvannut. Moitittiin, että verotusta ei voida keventää vaan yritysten on kannettava enemmän vastuuta, vaikka yritykset ovat kamppailleet olemassaolossaan.

Arvoisa puhemies! Suhdanteille hallitus ei mahda mitään, mutta on ymmärrettävä, että jos Suomen asiat saataisiin verottamalla kuntoon, niin eläisimme jo nyt paratiisissa. Sen vuoksi kasvua haetaan nyt työnteon ja yrittämisen kannusteilla.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Ja sitten vielä edustaja Harakka ja sen jälkeen ministeri.

16.50 **Timo Harakka sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minä pitäisin todella tärkeänä sitä, että tämä meidän keskustelu perustuisi samoihin lukuihin ja erityisesti niihin, jotka siis tämä sali on yksimielisesti hyväksynyt. Eli kun Valtiontalouden tarkastusvi-

Pöytäkirja PTK 46/2025 vp

rasto teki eduskunnan pyynnöstä tarkastusvaliokunnalle arvion tästä kuuluisasta 9 miljardin sopeutuslupauksesta, joka on nyt kasvanut 10 miljardiin, niin se tuomio oli enintään 4,4 miljardia. Kun me olemme sen tässä salissa yksimielisesti hyväksyneet, niin miksi me emme puhuisi tästä luvusta?

Voimme toki puhua myöskin valtiovarainministeriön uudesta ennusteesta, joka päättyi siihen, että JTS-kauden lopussa 29 se lopputulos onkin vain 0,5 miljardia — eli 5 prosenttia siitä, mitä täällä nyt kovasti lupaillaan sitä sopeutusta ja mihin nyt juuri äänestäjät ovat luottaneet, että sillä tämä hallitus kääntää velkaantumisen ja tasapainottaa talouden ja olisi siihen pystynyt.

Sitten meidän pitäisi puhua enemmän [Puhemies koputtaa] pääomatulojen saajista, niistä kaikkein varakkaimmista suomalaisista eikä ainoastaan niistä suuripalkkaisista suomalaisista, sillä heidät on vapautettu näistä talkoista. Olisiko heidän aika tulla mukaan?

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Ministeri Purra, viisi minuuttia, ministeri Marttinen, kolme minuuttia.

16.52 Valtiovarainministeri Riikka Purra: Arvoisa rouva puhemies! Yritän poimia niin paljon kysymyksiä kuin mahdollista.

Ensinnä keskustalle tästä kiinteistöverouudistuksesta, jota te olette nyt kaksi viikkoa esittäneet, tätä röyhkeää populistista väitettänne, joka on jo aiemmin korjattu. Ei, hallitus ei tule kolminkertaistamaan kiinteistöveroja. Kyseessä on fiskaalisesti neutraali uudistus, joka on ollut teidänkin hallituksenne aikaan siellä valtiovarainministeriön pöydällä. Kyse on siitä, että maapohjien kiinteistöveroja oikeudenmukaistetaan kuntien sisällä, eli kuntalaisten tasavertaisuus kasvaa ja paranee niin, että maapohjien arvostus, tämä verotusarvo, saadaan vastaamaan nykypäivän muuttuneita kustannuksia ja hintatasoa. [Timo Harakka: Oikein!] Esimerkiksi täällä pääkaupunkiseudulla verotus kyllä todennäköisesti tulee kiristymään sellaisilla alueilla kuin Westend ja Eira. Toisaalta joillakin muilla alueilla sen lasku mahdollistetaan. Kyse on tästä, ja toivon nyt todella, että minun ei tarvitse tätä teille enää korjata, kun olen tehnyt sen jo moneen kertaan, myös tuolla median kautta.

Edustaja Hyrkkö, kysyitte, millä aikataululla erilaiset kasvutoimet tulevat vaikuttamaan. Kyllä, se tästä tekee poliittisesti monille hallituksille vaivalloista, että näiden hyvien päätösten vaikutuksethan eivät näy välittömästi. Mikäli kärsitään vaikeasta suhdanteesta kuten nyt, niin monien rakenteellisten toimien ja kasvutoimien tulokset viivästyvät. Siitä, millä aikataululla esimerkiksi veronalennusten positiiviset toimet tulevat näkyviin, valtiovarainministeriö on julkaistuissa dokumenteissaan arvioinut näitä haarukoita, mutta ne tietenkin ovat epävarmoja. Jos katsotaan esimerkiksi Ruotsissa tapahtunutta ylimpien marginaalien alentamista, niin siitä alkoi vaikutuksia näkyä varsin nopeasti. — Palaan tuohon siltaratkaisuun tuon Valtion Eläkerahaston kautta vielä lopussa. [Vasemmalta: Hyvä!]

Ostovoiman paraneminen: Täällä kysyttiin, onko julkisen puolen palkkaratkaisu kallis. No, onhan se kallis, jos sitä katsotaan sieltä julkisen talouden puolelta, mutta samaan aikaan työntekijä on ehdottomasti palkkansa ansainnut, ja juuri sen takia tällä hetkellä se ostovoima paranee, koska palkat nousevat reippaasti, joillakin sektoreilla todella reippaasti. Verotus alenee, korot ovat edelleen laskussa, ja inflaatio on tahtunut, ja se takaa sen, että me nousemme, kuten olemme itse asiassa koko hallituskauden nousseet, sieltä ostovoimakuopasta, mutta nyt me nousemme entistä nopeammin.

Pöytäkirja PTK 46/2025 vp

Edustaja Kumpula-Natri, sanoitte, että ette ymmärrä tätä painotusta, miten pieni- ja keskituloisten veroale on näin painotettu verrattuna ylimpiin marginaaleihin. No, minä vielä yritän tätä selittää. Jos katsotaan näitä staattisia kustannuksia, niin pieni- ja keskituloisille tämä hallitus painottaa veronalennuksia 3,6 kertaa, jopa nelinkertaisesti enemmän kuin mitä menee näiden ylimpien marginaalien laskemiseen. Jos sitten arvioidaan maltillisten dynaamisten vaikutusten kannalta, niin me keskitämme pieni- ja keskituloisille kymmenkertaisesti, jopa 12-kertaisesti enemmän veronalennuksia kuin mitä menee ylimpien marginaalien laskemiseen. Samaan aikaan pitäisi ehkä tästä pöntöstä... [Välihuuto] Toivon kuitenkin, että tässä salissa ymmärretään, miten meidän progressiivinen verotus toimii. Vastaavasti korkeammista tuloista se vero on aika paljon korkeampi kuin matalammista tuloista. 1 600 euroa kuukaudessa tienaa maksaa kuussa veroa 181 euroa, siis ennen näitä alennuksia, eli hän saa pitää noin 90 prosenttia omasta rahastaan. Vastaavasti 3 000 euroa kuukaudessa tienaa maksaa veroa jo lähes 800 euroa kuukaudessa ja saa pitää omasta rahastaan 75,6 prosenttia, kun taas 5 000 euroa kuukaudessa tienaa maksaa veroa jo niin paljon, että palkasta jää käteen vain 65,7 prosenttia. Tällä tavalla toimii meidän progressiivinen verojärjestelmä, [Timo Harakka: Kannattaa perustaa firma!] joten luonnollisesti veronalennuksetkin suhteutuvat siihen.

Oli paljon puhetta liiallisen alijäämän menettelystä, EDP:stä. Kuten moneen kertaan on tuotu ilmi, tämä hallitus tekee jo suurempia sopeutustoimia kuin tässä alijäämänmenettelyssä tarvittaisiin.

Edustaja Tynkkynen, olen ymmärtänyt, että te ette taida pitää oluesta, kun sen veroista niin usein täällä mainitsette, mutta alkoholin verotus kaikkineen kiristyy, ja nyt uusina päätöksinä alkoholivero sidotaan myös indeksiin, joten myös oluen vero kiristyy. [Petri Honkonen: Se on hyvä päätös!]

Kuntatalous, joka on parhaiten voiva julkinen sektori: Meillä on tavoitteena tasapainoinen tai lievästi alijäämäinen kuntatalous vuonna 27. Uudet tehtävät kompensoidaan täysimääräisesti, mutta kuntien välillä on voimakasta eriytymistä. Hallituksen toimet vahvistavat kuntataloutta keskimäärin 300 miljoonaa euroa vuodessa.

Ja vielä lopuksi, edustaja Wallinheimo: Minäkin tiedän, että oppositio ei oikeasti voi vastustaa veronalennuksia. Minä tiedän sen. Aikuisten oikeasti oppositio ei vastusta sitä, että palkansaajalle jää enemmän rahaa käteen. Yleensä ihmiset pitävät veronalennuksesta, ja sitten kaiken lisäksi, kun me löysimme näille vielä rahoituksen, se on aika hyvä kokonaisuus.

Mutta, arvoisa puhemies, jos vielä tähän Valtion Eläkerahastoon, josta tuli useampi kysymys: [Puhemies: Olkaa hyvä!] — Kiitos. — Eli tämä siltaratkaisu, jolla varmistetaan se, että meidän alijäämät eivät nouse liikaa näiden kasvutoimien osalta. Valtion Eläkerahastosta todellakin tehdään tämä siltaratkaisu. Sieltä voidaan ottaa varoja budjettitalouden käyttöön, sillä nimestään huolimatta tämä Valtion Eläkerahasto on taloudellisessa mielessä puhdas valtion budjettitalouden puskurirahasto. Hallitus esittää sen varojen ylimääräistä hyödyntämistä kertaluontoisesti vuonna 27 hieman yli miljardilla eurolla. Ja, hyvä eduskunta, tätä valtion tasetta on tosiaan hyödynnetty aiemminkin budjettitalouden menojen kattamisessa, ja nyt teemme sen siltarahoituksena, jotta nämä veronalennusten dynaamiset vaikutukset ehtivät kuromaan valtiontalouden alijäämää kiinni. Kysehan on väliaikaisratkaisusta. — Kiitoksia.

Pöytäkirja PTK 46/2025 vp

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Ja sitten ministeri Marttinen, kolme minuuttia.

16.58 Työministeri Matias Marttinen: Kiitoksia, arvoisa rouva puhemies! Täällä edustaja Suhonen kysyi antamistani haastatteluista, että mitä tämä palkansaajien kuuntelu sitten merkitsee. Kyllä se tarkoittaa sitä, että olen jo itse asiassa tällä hetkellä, ennen kuin otin ministerin tehtävät vastaan, käytännössä hyvin laajasti tavannut palkansaajaliittojen johtoa, käynyt hyvin laajasti keskustelua heidän kanssaan eri toimialoja koskevista kysymyksistä. Voitte, monet hyvät kollegat, minut myös jo tuntea siitä, että olen tämänkin kauden aikana hakenut myös hyvin vaikeista, eri ryhmiä koskevista kysymyksistä laajasti kompromisseja. Koen olevani hyvin pragmaattinen myös päätöksentekijänä, elikkä aina vain, kun löytyy tapoja siihen, millä tapaa palkansaajaliikkeen kanssa voidaan löytää yhteinen ratkaisu, olen valmis kuulemaan ehdotuksia ja löytämään tietä eteenpäin. Samaan aikaan pidän täysin selvänä ja välttämättömänä, että jatkettuja työmarkkinauudistuksia tullaan viemään eteenpäin sillä tapaa, miten ne ovat hallitusohjelmassa taas vastaavasti sovittuja, mutta sielläkin on äärimmäisen tärkeää, että näitä asioita valmistellaan kolmikantaisesti, koska niin kuin tiedätte hyvin, niin sitähän kautta saadaan se hyvin tarkka työelämän ja kentän tuntemus kummaltakin puolelta ja voidaan taas vastaavasti katsoa sitten siinä lainvalmistelun yhteydessä, onko joitain muutos- tai täsmennystarpeita niitten ehdotusten mukaisesti. Totta kai tätä viestiä kuulen myös hyvin vahvasti.

Arvoisa rouva puhemies! Nostan kaksi asiaa vielä hyvin lyhyesti esille:

Ensinnäkin vielä korostan sitä, että tälle hallitukselle olennaista on huolehtia siitä, että jokaisen palkansaajan ostovoima kehittyy myönteisesti kaikilla tulotasolla, koska sillä on myös erittäin vahvat vaikutukset meidän omaan talouteemme.

Nostan vielä loppuun, rouva puhemies, esille hallintoedustuksen vahvistamisen, josta hallitus teki päätöksen tämän kevään kehysriihessä. Elikkä lähdemme nyt valmistelemaan lainsäädännön muutosta, jolla jatkossa vähintään 100 henkeä työllistävissä yrityksissä henkilöstön edustajalle täytyy varata paikka joko yhtiön johtoryhmästä tai hallituksesta. Ajattelen itse niin, että tämä on tärkeä osoitus siitä, että meidän työelämän kulttuuri muuttuu. On tärkeää, että työntekijöiden vaikutusmahdollisuuksia niissä omissa yrityksissä voidaan taas vastaavasti vahvistaa. Tämä on nyt semmoinen konkreettinen ja selkeä ensimmäinen asia, millä päästään eteenpäin, ja uskon, että tämä nauttii tässäkin salissa laajaa yhteistä kannatusta ja luottamusta.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Ja nyt sitten ollaan siirtymässä puhujalistaan. — Elikkä varsinainen puheenvuoro, edustaja Päivärinta, olkaa hyvä.

17.01 Susanne Päivärinta kok: Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Onhan se varsin karu fakta, ettei Suomen talous ole kasvanut reaalisesti yli 17 vuoteen. Miettikää: kokonainen sukupolvi on kasvanut maassa, joka ei ole vaurastunut, pelkästään velkaantunut. Orpon hallitus ei aio jäädä odottelemaan hetkeä, jolloin meillä ei enää ole valinnanvaraa, jolloin meiltä viedään oma päätösvalta. Siksi me panostamme kasvuun, osaamiseen ja nuoriin. Me haluamme, että yritykset kasvavat Suomessa eivätkä muualla. Neljän miljardin investioiohjelma, työmarkkinauudistukset, luvituksen sujuvoittaminen ja veroporkkanat vihreän siirtymän investointeihin ovat kaikki osa meidän kasvustrategiaamme, kuten on myös verotuksen keventäminen kaikissa tuloluokissa, jotta työnteosta jää enemmän käteen, jotta

Pöytäkirja PTK 46/2025 vp

ihmiset ottavat vastuuta ja rakentavat tätä maata. Se on selvä. Ja kyllä me toki teemme myös säästöjä, ei siksi, että me haluaisimme leikata, vaan siksi, että jollemme nyt laita talouttamme kestäväälle pohjalle, emme voi tulevaisuudessa rahoittaa yhtäkään niistä asioista, joita suomalaiset pitävät tärkeinä.

Arvoisa puhemies! Eihän meillä olisi nykyistä velkataakkaa, jos yksi maailman kireimmistä verotuksista olisi riittänyt rahoittamaan meidän palvelumme. Vaikka verokarhu on kahmaissut lähes 60 prosenttia tienatuista lisäeuroista, ei sekään ole riittänyt. Himoverotamalla ja leikkaamalla Suomea ei todellakaan saada kukoistamaan. Me tarvitsemme kasvua. Siksi Orpon hallitus on ryhtynyt nyt rohkeisiin toimiin Suomen pelastamiseksi, vaikka oppositio on kyllä tehnyt kaikkensa, jotta hallituksen tekemät kasvutoimet ja uudistukset viskattaisiin tekemättömien poliittisten päätösten roskakoriin. Suomen on kyettävä vastaamaan globaaliin kilpailuun, jota käydään investoinneista, tuotannoista, raaka-aineista ja osaajista. Emme voi rakentaa tulevaisuuttamme, jos meiltä puuttuu investointeja. Liian usein parhaat yhtiömme myydään ennen kuin ne ehtivät kasvaa globaaleiksi. Samalla myydään kotimainen päätösvalta ja verotulot. Hallitus laskee nyt yhteisöveroa kahdella prosenttiyksiköllä. Näin juuri me vahvistamme kaikenkokoisten yritysten kykyä investoida, kasvaa ja palkata uutta työvoimaa. Kilpailukyky ja Suomen vetovoima myös näin lisääntyvät.

Arvoisa puhemies! Tänään on puhuttu paljon valtion velkaantumisesta tässä salissa. Mutta voin kyllä sanoa sen, että valtionvelan korkomenot eivät olisi tällä hetkellä niin järeät, jos edellinen hallitus olisi leikannut edes jostakin, edes yhdestä asiasta. [Aino-Kaisa Pekosen välihuuto] Mutta kuulemma edellisen hallituksen tekemisistä ei saa puhua, sitä ei saa kuulemma edes mainita. Vuonna 2022, miettikää, korkomenot olivat vielä alle miljardi euroa. Nyt valtionvelan korkomenot ovat jo neljänneksi suurin menoerä budjetissamme, 3,2 miljardia euroa. Miettikää. Mutta tämä on kuulemma asia, jota ei saa mainita, jos oppositiolta kysyy. Suomessa julkisen velan suhde bkt:hen huitelee jo siis yli 80 prosentissa, kun Ruotsissa ja Tanskassa se on noin 30 prosenttia. Noissa maissa työmarkkinauudistukset, rakenteelliset uudistukset, on tehty jo aikaa sitten.

Tuoreen Elinkeinoelämän keskusliiton yrityskyselyn mukaan valtaosa yrityksistä arvioi toisin kuin oppositio, että hallituksen päätöksellä keventää työn verotusta on myönteinen vaikutus talouskasvuun, kun palkansaajan ostovoima paranee, ja se luo positiivista uskoa siihen, että arjen työ kannattaa, ja sehän on aivan selvä asia. Hallituskauden aikana työnteon verotus kevenee siis vuositason yli puoleltoista miljardilla, ja tästä 1,2 miljardia kohdistuu nimenomaan pieni- ja keskituloisiin — pieni- ja keskituloisiin, juuri heihin, joista SDP on tänään toittanut niin, että he haluavat puolustaa tavallista ihmistä. Pieni- ja keskituloinen jos joku on tavallinen suomalainen. On vähintäänkin myös oikeus ja kohtuus, että ylin marginaalivero lasketaan 59 prosentista 52 prosenttiin. Ja haluan vielä sanoa senkin, että Ruotsissa demarihallitus teki tämän, laski ylintä marginaaliveroa jo vuonna 2020. Ja kun nyt sieltä SDP:stä sanotaan, että kun me teemme samoin, niin marginaaliveron alennus vähentää työnteon ja lisää loikoilua, niin se kertoo tietenkin enemmän SDP:stä kuin ahkerista suomalaisista. Kerrottakoon, että Ruotsin valtiontalouden tarkastusviraston mukaan tuo veronkevennys rahoitti itsensä pitkällä aikavälillä jopa 120-prosenttisesti, eli se vahvisti julkista taloutta, ja sen myös me teemme. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Simula.

Pöytäkirja PTK 46/2025 vp

17.07 Jenna Simula ps: Arvoisa puhemies! Suomi, jota me perussuomalaiset rakennamme, on turvallinen kaduilla, kouluissa ja päiväkodeissa. Se on turvallinen itärajalla, turvallinen maalla, merellä ja ilmassa. Ilman sisäistä ja ulkoista turvallisuutta meillä ei ole mitään. Meidän Suomemme on suomalaisten turvapaikka. Panostamme turvallisuuteen ennennäkemättömällä tavalla tiukasta taloustilanteesta huolimatta. Toiset sen sijaan haluaisivat sokeasti syleillä maailmaa, jakaa tolkkottomasti suomalaisten verovarjoja kehitysapuna ympäri maailman, ja onpa rahaa riittänyt aiemmin jopa italialaisten keittiöremontteihin. Me emme sellaista tuhlailua hyväksy. Me haluamme turvata suomalaisten ja Suomen tulevaisuuden.

Tämä hallitus on tehnyt ja tekee sopeutuksia, jotta voimme turvata hyvinvointia myös tuleville sukupolville. Sopeutuksia tehdään esimerkiksi valtionhallinnosta, kehitysavusta, kotouttamisesta ja monista muista äärimmilleen paisutetuista kohteista. Heikoimpien turva on vahva julkinen talous, ja sitä me olemme koko kauden rakentaneet opposition haukuista huolimatta. Todellakin edellisen hallituksen jäljiltä riittää tehtävää. Kun Suomi viime vaalikaudella sukelsi kriisistä toiseen, silloinen hallitus ei reagoinut, ei peruuttanut niin kutsutuista tulevaisuusinvestoinneista tai muista menolisäyksistä, ei tehnyt minkäänlaisia säästötoimia, menoja ainoastaan lisättiin entisestään. Me toimimme toisin, nimittäin vastuullisesti. Kuuden miljardin euron sopeuttamistoimien lisäksi hallitus päätti kolmesta lisämiljardista. Sitä voidaan pitää poikkeuksellisenä tekona suomalaisten palveluiden ja elämänmuodon turvaamiseksi. Leikkaamme pöyhöttynyttä hallintoa, mutta panostamme esimerkiksi peruskouluun, oikeudenhoitoon ja poliisiin. Kiristämme maahanmuuttopolitiikkaa pohjoismaiseen malliin. Me panostamme ja keskitymme perusasioihin ja pidämme huolta siitä, että tässä maassa kannattaa tehdä työtä ja yrittää.

Arvoisa puhemies! Oppositiota kuunnellessa ei voi välttyä ajatukselta, että te ette todellakaan tiedä, mitä te tekisitte, mikäli olisitte hallituksessa. Samaan aikaan kun huudatte, että valtio velkaantuu, peruisitte ainakin puheidenne perusteella kaikki hallituksen kasvu-toimet ja leikkaukset. Hyvä oppositio, talouden sopeuttaminen ja velkasuhteen hoito jatkuvat ensi kaudellakin. Miten te hallituksessa sen tekisitte? Samalla tavoin kuin viime kaudella, eli rahaa on ja muusta viis. Tosiasiassa ette edes vaihtoehtobudjeteissanne ole peruuttaneet kaikista tämän hallituksen toimista, koska teidän ”reilumpi vaihtoehtonne” on vaihtoehtottomuus, tyhjät lupaukset ja vastuun pakoilu — onpa kerrassaan reilua. Otatte kansalaisilta äänet, heittelette tyhjiä papereita ja pakenette vastuuta jopa kuntavaaleissa. Te olette kuin maanpaossa sopeutuksilta nyt, mutta vastuunkannon aika tulee teillekin. Tiedätte sen itsekin, ettekä te peru ainoatakaan tekemäämme toimea, katsotaanpa vain. Historian valossa voi nimittäin arvata, että teidän vaihtoehtonne olisi ruokkia entisestään lempieläintänne verokarhua, nostaa työssäkäyvien verotusta ja kiristää autoilun kustannuksia muka ilmaston nimissä.

Me laskemme työnteon verotusta, jotta suomalaisella jäisi enemmän rahaa käyttöönsä ja jotta työnteke olisi kannattavampaa. Duunari on palkkansa ansainnut. Jo aiemmin tällä kaudella olemme esimerkiksi laskeneet autoilun kustannuksia selvästi muun muassa polttoaineveroa keventämällä ja jakeluvelvoitetta maltillistamalla. Olemme tähän mennessä tehneet päätöksiä tiehankkeista jo 1 500 miljoonalla eurolla, mikä on tuplat siihen nähden, mitä Marinin—Saarikon hallitus teki koko kaudella.

Arvoisa puhemies! Edelliskauden vihervasemmistohallituksen suomalaisten arkea kurjistavaan linjaan ja autoilijan rankaisemiseen on tullut siis selkeä muutos, ja sekös duunari-ripuoluetta harmittaa.

Pöytäkirja PTK 46/2025 vp

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Merinen.

17.12 Ville Merinen sd: Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Tänään taas ajattelin pitää vähän erilaisen puheenvuoron pitkästä aikaa. Ajattelin, että kuinka te täällä pitempään olleet kansanedustajat olette jaksaneet tätä, kun meidän retoriikka on aina se, että teillä paha, meillä hyvä, te teette kaiken väärin, me tehdään kaikki oikein. Eikö se ole vähän tylsää jo? Ainakin minulla on kahdessa vuodessa jo alkanut tuntumaan, että voisipa olla jotenkin vähäsen monipuolisempaa tämä meidän keskustelu tässä Suomen eduskunnassa. [Aino-Kaisa Pekonen: On se ollut aikaisemmin! — Sinuhe Wallinheimo pyytää vastauspuheenvuoroa]

Tässä on minulla paperillinen taas tätä samaa, mutta minä ajattelin, että antaa sen nyt olla. Lähinnä vain tuli mieleen taas tämän päivän keskustelun perusteella, että meidän pitäisi kyllä jotenkin monipuolistaa tätä touhua ihan oikeasti, vaikka se kuuluu talon tapoihin. Ja sitten minä rupesin miettimään heti, että no, miten minä voisin esittää tämän minun asiani silleen, että se olisi jotenkin erilaista — ainakin jättämällä nämä minun puheeni pois. Ehkä minä ajattelen silleen niin kuin kansalaisen kannalta, että se, mikä tämän päivän tai tämän kevään erikoisuus on ollut, on se, että meidän hallituksellahan oli tosi vahva linja, ja ihmiset näkivät varmaan, että valtiovarainministeri on semmoinen tiukka leikkaaja, ja häntä ehkä arvostettiin siinä. Ainakin minun sukulaiseni ovat sanoneet, että no, se on kova mutta se on reilu. Mutta nyt yhtäkkiä se sama kaava muuttuikin yön yli, ja nyt ei ole ihan sama puhe enää. Minä ymmärrän, että teidän tehtävänänne on nyt kieltää se, mutta oli tosi tiukkaa. Meidän oli pakko sulkea sairaaloiden päivystyksiä — ihan pakko, siis vielä muutama kuukausi takaperin, ja puhuttiin kymmenistä miljoonista euroista. Se oli vaikka Oulaskankaan ihmisille äärettömän kova paikka, ja edelleenkin ne ihmiset keräävät adressia, ja tuolla minun pöydälläni on uusia viestejä heiltä monia. Hoitajamitoitusta oli aivan pakko kiristää, ja nyt yhtäkkiä sitä rahaa on tämmöisiin tosi isoihin muutoksiin. — Tuossa on varmaan tiivistettynä se ongelma, mistä tänään me monet puhutaan täällä.

Tästä tulee paljon viestiä ihmisiltä, että miten se yhtäkkiä muuttui niin isosti. Ovatko ne aikaisemmat ”pakko tehdä leikkauksia”, ”pakko kiristää” edelleen voimassa, ja miten ne voivat olla voimassa, jos meillä on yhtäkkiä varaa tämmöisiin muutoksiin, mitä nyt tapahtuu? Niin kuin minä otin tuohon retoriikkaan kantaa aluksi, niin eihän niihin ikinä tule vastauksia tällä eduskunnan keskustelutyylillä, mutta tuossa on semmoinen peruskansalaisen huoli.

Ehkä minä en jatka tuota räntäystä, niin tästä ei tule samanlaista puheenvuoroa kuten aina. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kalli.

17.15 Eeva Kalli kesk: Arvoisa rouva puhemies! Keskustalle selvää on, että Suomi ei nouse eikä palveluita pelasteta pelkillä veronkiristyksillä ja leikkauksilla. Näillä toimin Orpon hallituksen aikana ovat nimittäin kasvaneet vain työttömyys, konkurssit, velka ja verot. On siis hyvä, että hallitus viimein heräsi kasvun merkitykseen, mutta kysymys kuuluu: miten riihen päätökset lopulta vaikuttavat? Palautuuko luottamus tulevaisuuteen? Uskaltavatko perheet ja yritykset riihen päätösten jälkeen investoida?

Arvoisa puhemies! Haluaisin vastata kysymyksiin ”kyllä”, mutta valitettavasti joudun toteamaan, että hyvin epävarmalta näyttää. Miksi?

Pöytäkirja PTK 46/2025 vp

Aloitetaan ensin työn verotuksesta, joka oikein kohdennettuna on kyllä tehokas väline työn ja kasvun vauhdittamiseen, mutta valitettavasti Orpon hallitus toteuttaa nyt miljardin euron veronkevennyspaketin tavalla, jossa keskituloinen suomalainen ei nyt näytäkään juuri hyötyvän. Me keskustassa kysymme, onko tämä oikein, onko tämä järkevää. Meidän mielestämme ei. Kyllä tämän mittaluokan toimien pitäisi hyödyttää enemmän tavallisia työtä tekeviä ihmisiä. Pahimmillaan keskituloiselle palkansaajalle saattaa hallituksen päätösten jälkeen jäädä jopa nykyistä vähemmän käteen. Mikä kasvupaketti se sellainen on? Eikö tätä kannattaisi nyt arvioida uudelleen?

Arvoisa puhemies! Entä sitten yrityksille ja yrittäjille kohdennetut veroratkaisut? Hallitus esittää kahden prosenttiyksikön kevennystä yhteisöveroon ja käyttää siihen lähes miljardi euroa. Valittu linja on erittäin kallis ottaen huomioon, että sen vaikuttavuus on myös asiantuntijoiden toimesta kyseenalaistettu. Suurimmat hyödyt kerää kourallinen isoja yrityksiä. Kyseessä onkin siis valtiontalouden näkökulmasta melkoinen uhkapeli.

Vaihtoehtoja kyllä olisi. Keskustan oma malli yritysverotuksen uudistamiseen olisi sekä kustannustehokkaampi että vaikuttavampi. Olisimme verottaneet yrityksen sisään jätettäviä voittoja huomattavasti kevyemmin kuin ulos jaettavia. Tämän lisäksi me parantaisimme myös yrittäjävähennystä, koska suurin osa yrittäjistä jää nyt täysin yhteisöveroalennuksen ulkopuolelle johtuen yhtiömuodosta.

Suuri pettymys on myös se, että hallitus ei peruuttanut aiemmasta kotitalousvähennyksen leikkauksesta, joka osuu suoraan arjen työhön ja yrittämiseen, esimerkiksi rakennus-, siivous-, hoiva- ja hoitoalan yrittäjiin. Kotitalousvähennys lisäisi työn kysyntää ja laskisi sitä hyödyntävien ihmisten verotusta. Se olisi varsin järkevää. Keskustan mielestä kotitalousvähennystä pitäisikin parantaa, ei heikentää.

Arvoisa puhemies! Hallitus jättää myös mielellään kertomatta, miten tämä paketti rahoitetaan. Koulutuksesta ja kunnilta leikataan lisää, vaikka perusopetuksen ja koulutuksen piti olla erityissuojeluksessa. Käytännössä hallitus ajaa kuntia, kyllä, verojen kiristämiseen. Kiinteistöveron osalta hallitus väläyttää jopa kolminkertaistamista eli todella rajua veronkorotusta kotitalouksille. [Antti Kaikkonen: Voiko olla totta!] Onko tämä kohtuullista ja oikein? Keskustan mielestä ei.

Vastuuton on myös hallituksen suunnitelma ottaa miljardin euron pikavippi Valtion Eläkerahastosta. Tämä on velanoton kiertämistä ja kalliiksi tulevaa tilastojen kaunistelua. Kärsittämätöntä. [Antti Kaikkonen: Vippaskonsti!] — Vippaskonsti, kyllä. — Kun tähän lisätään hallituksen jo aiemmin päättämät toimet valtion omaisuuden mittavasta myynnistä sekä ARAn tyhjentämisestä, näyttäytyvät kokoomuksen muutaman vuoden takaiset arvostelut kehysten kiertämisestä hyvin kyseenalaisessa valossa.

Arvoisa puhemies! Lopulta kysymys kuuluu: oliko tämä kasvuriihi vai sittenkin velkariihi? Sillä jos kasvua ei synnykään, olemme keventäneet veroja velkarahalla ja tulemme maksamaan siitä kovan hinnan. Mielestäni maan hallitus ei voi suhtautua talouspolitiikkaan kuin lapset hiekkalaatikolla. Sieltä meille kaikille tuttu loruhan kuuluu: ”Älä tule paha kakku, tule hyvä kakku.” Hallitus siis toivoo hyvää kakkua mutta pelaa samalla kovaa uhkapeliä julkisella taloudella ja siten nyt hiekkalaatikolla oikeasti leikkivän sukupolven kustannuksella.

Arvoisa puhemies! Jotta loppuun jotain hyvääkin: Haluan kiittää hallitusta viisaista päätöksistä Satakunnan liikenneyhteyksien parantamiseen liittyen. Maakuntalentojen turvaaminen ja rahoituksen osoittaminen henkilöjunaliikenteen käynnistämiseksi Rauma—Ko-

Pöytäkirja PTK 46/2025 vp

kemäki-välillä ansaitsevat kiitoksen. Toivottavasti tulevissa budjettineuvotteluissa rahoitusta osoitetaan viimein myös Satakunnan tiestön kehittämiseen. Tarpeita on.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Tynkkynen.

17.21 Oras Tynkkynen vihr: Arvoisa puhemies! Julkisen talouden suunnitelma tarjoaa hyödyllisen ja havainnollisen katsauksen julkisen talouden tilaan ja näkymiin, ja valitettavasti se tila ja ne näkymäthän eivät ole erityisen ruusuiset, niin kuin täältä suunnitelmasta voi lukea. Monet keskeiset, liki kaikki, julkiselle taloudelle asetetut tavoitteet uhkaavat nykyменolla jäädä hallitukselta saavuttamatta. Merkille pantavaa on myös se, että tämä synkkä kuvakin perustuu osittain ehkä katteettoman toiveikkaille oletuksille. Täällä suunnitelmassa todetaan, että oletuksena näissä laskelmissa on se, että kauppasota ei yllä ja toteudu nyt kaavaillussa laajuudessa vaan että se saadaan jollain konstilla ratkeamaan. Tästä tähän ei ole meillä valitettavasti vielä mitään takeita. Samoin täällä suunnitelmassa oletetaan, että palkankorotukset jäävät kohtuullisen alhaiselle tasolle. Sitä, miten nyt hiljattain tehty palkkaratkaisu tähän vaikuttaa, ei tietenkään tässä suunnitelmassa ole vielä pystytty avaamaan.

Valitettavasti näitten julkisen talouden tavoitteiden saavuttamista vaikeuttaa aivan olennaisesti se, että hallitus omalla politiikallaan heikentää julkisen talouden tilaa monilta osin, ja sekin täältä julkisen talouden suunnitelmasta on luettavissa. Täällä muun muassa todetaan, että valtionhallinnon alijäämää heikentävät puoliväliiriihen päätökset. Eli hallitus tietoisesti omilla päätöksillään hankaloittaa julkisen talouden ennestään tukalaa tilannetta.

Pidän kuitenkin tässä julkisen talouden suunnitelmassa mielenkiintoisena sitä, mikä ei oikeastaan tässä edeltävässä monituntisessa keskustelussa näytä vielä nousseen alkuunkaan esille, että siinä käsitellään paitsi näitä talouden kovia lukuja myös meidän hyvinvointiyhteiskunnan ja kestävyyskannalta olennaisia tietoja. Täältä julkisen talouden suunnitelmasta löytyy oma osio, jossa tarkastellaan hallituksen politiikan vaikutuksia hiilineutraaliuteen ja vihreään siirtymään, ja hallitus itse tässä JTS:ssä toteaa, että monet hallituksen omat päätökset kasvattavat Suomen päästöjä ja hankaloittavat vihreän siirtymän edistämistä.

Vastaavasti täällä on hyvin mielenkiintoinen osio, jossa tarkastellaan hyvinvointialueiden taloustilannetta. Sinänsähän tässä salissa on moneen otteeseen keskusteltu, miten tukala tilanne monilla hyvinvointialueilla tällä hetkellä on, mutta on erittäin havainnollista ja hyödyllistä, että myös hallitus toteaa sen nyt tässä asiakirjassa ääneen. Hallitus täällä muun muassa toteaa, että selvityksen mukaan kaikilla hyvinvointialueilla ja Helsingin kaupungilla on kuitenkin todennäköisesti yksittäisiä lakisääteisiä sosiaali- ja terveyspalveluja, joiden järjestäminen on ilmeisen vaarantunut suhteessa lainsäädäntöön. Vastaavasti hallitus täällä myöntää, että alijäämien kattaminen hyvinvointialueilta edellytetyssä aikataulussa edellyttää useilla alueilla sopeutustoimenpiteitä, jotka saattavat vaarantaa lakisääteisten sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämisen. Ja vieläpä: ”On olemassa riski, että yksittäisillä alueilla sopeutusvaade muodostuu liian kovaksi ja valtion rahoitus ja lakisääteiset tehtävät eivät olisi kehyskaudella yhteensovittavissa.” Tämä, kuten sanottu, on ollut sinänsä hyvin tiedossa, koska niin moni asiantuntija ja niin moni hyvinvointialue on tilanteesta toistamiseen varoittanut ja me oppositiossa tätä huolta olemme tänne eduskuntaan tuoneet, mutta on myös hyvä, että hallitus sen omassa asiakirjassaan näin selvästi toteaa.

Pöytäkirja PTK 46/2025 vp

Arvoisa puhemies! Halusin ehkä vielä loppuun kiinnittää huomiota siihen, minkä takia jälleen kerran hallitus ja oppositio ovat niin eri linjoilla näistä veronkevennyksistä. Toki kyse on puhtaasta sisällöllisestä ja ihan arvoerostakin, mutta tätä keskustelua hankaloittaa se, että tässä salissa puhutaan hyvin eri luvuista. Kun puhutaan veronkevennysten kohdentumisesta eri ihmisryhmille, niin hallitus puhuu kokonaissummista valtiontalouden kannalta, oppositio taas tarkastelee asiaa yksittäisten palkansaajien käteen jäävän summan kannalta, ja näistä kahdesta eri näkökulmasta päätyy erilaisiin johtopäätöksiin. Vastaavasti hallitus haluaa laskea koko hallituskauden aikaisten veropäätösten yhteenlasketun vaikutuksen, kun taas oppositio on tällä kertaa puhunut puoliväliriihen veropäätösten vaikutuksista. Jälleen kerran tulos riippuu tästä tarkastelutavasta. Sitten jos vielä tähän kuvioon laskee mukaan erilaisten verovähennysten vaikutuksen tai, niin kuin osa oppositiosta tänään on tehnyt, tiedossa olevien työttömyysvakuutusmaksujen muutokset tulevaisuudessa, tulee yksi vaikeuskerros lisää. Ehkä sellainen toive meille kaikille tässä salissa on se, että yrittäisimme löytää yhteisen kielen, jolla puhua näistä päätöksistä, koska muuten vaarana on, että puhumme toistemme ohi.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Pekonen.

17.26 Aino-Kaisa Pekonen vas: Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Täytyy todeta tuohon edustaja Merisen puheenvuoroon, kun hän kysyi, miten täällä pidempään olleet edustajat jaksavat tätä keskustelua: Itse täällä olen 14 vuotta ollut, ja ainakin itsestäni tuntuu, että keskustelukulttuuri on muuttunut. Kyllä aikaisemmin tuntui siltä, että niin oppositio- kuin hallituspuolueidenkin kansanedustajat pystyivät keskustelemaan, kuuntelemaan ja kuulemaan, mitä muut puhuvat, mutta kulttuuri on tällä kaudella muuttunut niin täällä täysistuntosalissa kuin myöskin tuolla valiokunnissa.

Arvoisa puhemies! Mutta kun tätä julkisen talouden suunnitelmaa katsoo, niin voittajat ja häviäjät ovat selvästi näkyvillä. Terveysjättien voittoihin valuviin Kela-korvauksiin pumpataan lisää verorahoja. Osinkoja jaellaan, ja omistajat kiittävät. Nyt tämä hallitus leikkaa vammaisilta, vanhuksilta, lastensuojelusta ja sosiaalihuollosta. Jälleen kerran myöskin sote-järjestöiltä leikataan, ja tämä tehdään samalla, kun köyhyys, asunnottomuus, ruoka-avun tarve ja erilaiset sosiaaliset ongelmat on käännetty ihan tietoisella politiikalla kasvuun, ja vielä isketään siihen viimeiseen henkireikään, jonka järjestöt nimenomaan tarjoavat monille vaikeimmassa asemassa oleville ihmisille.

Näiden uusien järjestöleikkausten taustalla on tietysti perussuomalaisten vihamielinen suhtautuminen näihin järjestöihin ja myöskin kansalaisyhteiskuntaan. Se ei ole uutta, mutta jossain määrin uutta on se, kuinka nykyinen perussuomalaisten puolue-eliitti suhtautuu pienituloisiin suomalaisiin. Kun ministerin avustaja haukkuu köyhiä luusereiksi ja toteaa, että se on ”omaa tyhmyyttä”, jos ei ole ruokaa, niin jokin on kyllä tässä suomalaisessa yhteiskunnassa muuttunut.

Arvoisa puhemies! Tämä hallituksen sote-politiikka on katastrofaalista sekoilua, jota leimaavat jatkuva tempoilu ja myöskin epätietoisuus siitä, mitä seuraavaksi leikataan tai mitä hyvinvointialueilta seuraavaksi vaaditaan. Sosiaalihuoltoon kohdistuvista 100 miljoonan leikkauksista ei ole nyt yli vuodenkaan jälkeen kyetty edelleenkään sanomaan mitään. Miten tässä tilanteessa voidaan ylipäättään uudistaa palveluita pitkäjänteisesti?

Pöytäkirja PTK 46/2025 vp

Tämän velkariihen — tai miksi sitä nyt sitten kutsutaan — suurimmat voittajat olivat tietenkin miljonäärivuorineuvokset, mutta nyt nämä voittajatkaan eivät ole tyytyväisiä. Tällä viikolla nimittäin mediassa eräs vuorineuvoksista jyrähti, kuinka nämä rikkaiden veronalennukset ovat aivan liian pieniä. Näin siis hallituksen taustajoukot todellakin ajattelevat. Mikään määrä uusia työttömiä, köyhiä tai asunnottomia ei ole liian suuri, sillä ainoastaan rikkaiden rikastumisella on merkitystä, ikään kuin rikkaat olisivat tässä yhteiskunnassa jonkinlainen vainottu ryhmä. Tämä on ihan käsittämätön ajattelutapa, ja tällaista röyhkeyttä hallitus päätti lähteä jälleen palkitsemaan.

Puhemies! Vielä tähän loppuun en malta olla mainitsematta: Luin uutisista eiliseltä päivältä siitä, kuinka pääministeri Orpo kommentoi julkisen sektorin työntekijöiden palkkaratkaisua, ja hän totesi, että hoitajien palkankorotukset ovat kova haaste julkiselle taloudelle ja ”siitä täytyy vain selvitä”. Siis pääministeri ajattelee, että täytyy nyt vain selvitä siitä, että julkisen sektorin erittäin matalapalkkaiset hoitajat, opettajat, lastenhoitajat, poliisit, palomiehet saavat nämä palkankorotukset. Minusta nimenomaan nämä ammattiryhmät ovat palkankorotukset ansainneet. Mutta nämä veronalennukset, joita tämä velkariihi päätti, sen sijaan eivät olleet minkäänlainen uhka tai haaste julkiselle taloudelle pääministeri Orpon mielestä. Tätä, puhemies, ihmettelen.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Löfström.

17.31 Mats Löfström r: Ärade fru talman! Finland måste få fart på tillväxten. Det är en ödesfråga för hela vårt välfärdssamhälles överlevnad. Besluten från regeringens halvtidsgranskning är väl avvägda och det som Finland behöver. De följer reformer som bland annat Sverige gjort redan för snart 20 år sedan och som vi också borde ha gjort tidigare.

Finland har ökat statsskulden i över 15 år och har saknat tillväxt lika länge. Vi gick in i finanskrisen 2008—2009 tillsammans, sida vid sida med Sverige. Nu är läget ett helt annat. Sverige har haft tillväxt och har kunnat amortera på statsskulden till skillnad från oss. Det här gör att utrymmet i Finlands offentliga ekonomi är mycket snävt och att budgeten därför fortfarande är på minus. Att genomföra tillväxtåtgärder som kostar med den här bakgrunden får därför kritik från vissa håll. Samtidigt hade regeringen fått minst lika mycket kritik om man inte hade gjort någonting. Om man inte hade gjort någon större kursändring hade det slagit fast Finlands väg på ytterligare nedskärningar och skattehöjningar för att trygga den offentliga ekonomin, vilket skulle behövas på grund av den demografiska utvecklingen då vår befolkning åldras samtidigt som alldeles för få finländare bildar familj och skaffar flera barn.

Att vi skulle få ett mer familje- och barnvänligt samhälle skulle också vara nödvändigt, något riksdagen är ett bra exempel på, där det inte är helt enkelt att kombinera att skaffa barn med att vara riksdagsledamot ifall den andra partnern inte stannar hemma då barnen är riktigt små. Det finns mycket i Finland som samhället kunde göra för att bli mer barnvänligt, och mycket handlar också om samhällets attityder för att kunna kombinera arbete med att skaffa barn och bilda familj. Det här är viktiga saker också för Finlands ekonomi på sikt.

Ärade fru talman! Finland behöver tillväxt och få kakan att växa, vilket de andra nordiska länderna har lyckats med, för att komma ur den negativa spiralen med nedskärningar och skattehöjningar. Därför var besluten från regeringens halvtidsgranskning så viktiga. Regeringen sänker skatten på arbete för låg- och medelinkomsttagare. Det här stärker köpkraften, eftersom alla som arbetar får mer pengar kvar i plånboken. Det bör stärka förtro-

Pöytäkirja PTK 46/2025 vp

endet för ekonomin, stärka köpkraften samt skapa ett incitament att arbeta mera. Allt det här har positiv betydelse för ekonomin.

Det går att ideologiskt argumentera att denna sänkning är fel, men Sverige har goda exempel av att sänka skatten på arbete, och deras högsta marginalsatt är samma som regeringen nu föreslår att den sänks till. Sveriges skattesänkningar under Sveriges regering, under Reinfeldts tid som statsminister, visade att skattesänkningarna på arbete kunde ge större intäkter än de kostade att genomföra. Därför har de socialdemokratiska regeringarna efteråt i Sverige inte höjt dem tillbaka.

Sverige har också länge sedan, under Göran Perssons socialdemokratiska regering, slopat arvs- och gåvoskatten för att i stället gå in för en överlåtelseskatt. Jag är säker på att en sådan förändring också skulle betala sig tillbaka i Finland och hoppas ännu få se en sådan ändring någon gång, även om den inte kommer nu.

Osäkerheten är i dag stor på grund av det turbulenta världsläget. Det går att argumentera att man då måste vara extra försiktig och bara vänta och se. Jag tror att det skulle vara fel. Det är i tider av omvälvning man måste ha självförtroende och mod att göra något man tror och hoppas kommer sätta fart på tillväxten och för att skicka en signal att vi tror på arbete, på företagande och på Finland. Vi har mer än 18 år utan tillväxt, och någonting måste göras. Finland måste få i gång tillväxten, det är en ödesfråga.

Arvoisa puhemies! Suomi tarvitsee kasvua ja kakun kasvattamista. Muut Pohjoismaat ovat niissä onnistuneet ja päässeet ulos leikkausten ja veronkorotusten negatiivisesta kierteestä. Hallituksen puoliväliriihen päätökset olivat siksi välttämättömiä.

Hallitus laskee pieni- ja keskituloisten työn verotusta. Tämä tukee ostovoimaa, sillä kaikki työtä tekevät saavat enemmän rahaa lompakkoonsa. Se vahvistaa uskoa talouteen, tukee ostovoimaa ja luo kannustimen tehdä enemmän töitä. Kaikki nämä vaikuttavat myönteisesti talouteen.

Ideologisesti voidaan argumentoida, että tämä veronalennus on väärin. Ruotsista on kuitenkin saatu hyviä esimerkkejä siitä, että lasketaan työn verotusta. Ruotsissa korkein marginaaliveroaste on sama kuin mihin hallitus nyt esittää sitä laskettavan myös Suomessa. Ruotsin veronalennukset, jotka tehtiin pääministeri Reinfeldtin hallituksen aikana, osoittavat, että työn verotuksen alentaminen saattoi kasvattaa tuloja enemmän kuin veronkevennykset niitä vähensivät. Ruotsin sosiaalidemokraattiset hallitukset eivät tämän takia ole sittemmin nostaneet veroja takaisin. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Partanen, poissa. — Edustaja Mäenpää.

17.36 **Juha Mäenpää ps:** Arvoisa rouva puhemies! Hyvät naiset ja miehet! Minulla on täällä kirjoitettuna puhe, mutta minä ehkä ensin edustaja Merisen puheenvuoroa voisin kommentoida, että pikkasen arvostan sitä puhetta, minkä hän piti. Hän kertoi siitä ja hämmästeli sitä, onko takkia käännetty tai jotakin, kun on pakko säästää ja on ollut pakko leikata, ja nosti Oulaskankaan siinä esimerkkinä. Hän jotenkin toi esille, että on vain leikattu ja nyt sitten yhtäkkiä olisi suunta muuttunut ja nyt jaetaankin vain veronkevennyksiä, vaikka niihin ei olisi varaa. Minä itse arvostan näitä hallituksen ratkaisuja ehkä vielä enemmän kuin sitä, että Merinen sen puheenvuoronsa käytti eikä lähtenyt heittämään sitä lokaa, mitä tuolta oppositiosta on heitetty.

Pöytäkirja PTK 46/2025 vp

Kuitenkin meillä on 18 vuotta talous ollut erittäin heikossa tilassa, ja me ei olla saatu kasvua, ja nyt kun me tehdään sitten tämmöisiä veronkevennysratkaisuja, joilla haetaan sitä kasvua, niin nekin ovat huonoja. Se on minun mielestäni ihmeellistä, että kuitenkin talousoppien mukaan yritetään tehdä Suomen hyväksi näitä ratkaisuja, että kulutus lisääntyisi ja kulutus kasvaisi. Ne ovat siinä mielestäni syynä. Voi olla, että kaikki ei onnistu, mutta se on tärkeintä, että ainakin tehdään joitain muutoksia, ja sinänsä ihmettelen sitä... Ruotsissa sosiaalidemokraatit ovat itse tehneet tällaisia samanlaisia ratkaisuja, mitä me nyt tehdään täällä Suomessa. Mutta menen tähän puheeseen.

Arvoisa puhemies! Hyvät naiset ja miehet! Meillä on täällä lähetekeskustelussa valtioneuvoston selonteko julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 26—29 eli niin sanottu JTS. Kyse on reilun 130 sivun mittaisesta tuhdistä paketista, joten pituudesta ja eduskunnan puolustusvaliokunnan jäsenyydestäni johtuen ajattelin lähinnä keskittyä julkisen talouden suunnitelman puolustus- ja turvallisuuskohtiin.

Ennen varsinaiseen asiaan menemistä haluaisin ottaa kuitenkin esimerkin maailmalta. Intian kerrotaan iskeneen myöhään tiistai-iltana 6.5. Suomen aikaa yhdeksään kohteeseen Pakistanissa ja Kashmirin alueella. Pakistan taas väittää pudottaneensa yöllä viisi Intian hävittäjää. Intian ja Pakistanin välit ovat kiristyneet äärimmilleen sen jälkeen, kun Kashmirissa Intian puolella tehtiin 26 turistia tappanut terroristi-isku huhtikuun lopulla. Tapah- tumien välitön vaikutus suomalaisiin on se, että lentoyhtiö Finnair reitittää Aasiaan suun- tautuvia lentojaan osin uudelleen kärjistyneen konfliktin takia.

Arvoisa puhemies! Nostin Intian ja Pakistanin konfliktin keskusteluun muistuttaakseni, että kahakat, yhteenotot, selkkaukset, taistelut ja jopa sodat ovat edelleen laajassa mitta- kaavassa tarkasteltuna keskeinen osa ihmiskunnan arkea, elettiin sitten Euroopassa, Aa- siassa, Afrikassa tai muualla. Kyse ei ole vain Venäjän viimeisimmästä hyökkäyksestä Uk- rainaan vaan siitä, että sotiminen on ihmisille ja kansoille ilmiönä jatkuva riesa. Joskus voi olla rauhallisempiakin aikoja, mutta yleensä jonkin ajan kuluttua jossain leimahtaa. Kuten edellä mainitun ymmärtää, ymmärtää myös sen, miksi Suomessakin pitää varautua riippu- matta siitä, näyttäytykö esimerkiksi itänaapurimme juuri sillä hetkellä uhkatekijänä.

Arvoisa puhemies! Julkisen talouden suunnitelmassa tämä varautumisen merkitys on ymmärretty. JTS:ssä pelkästään sana ”puolustus” ilman taivutusmuotoja mainitaan 94 ker- taan. Puolustusministeriön pääluokan määrärahoja korotetaan kehyskauden alun 6,3 miljar- dista eurosta vuoteen 29 mennessä 8,5 miljardiin euroon. Puolustusvoimien henkilöstöli- säyksiin kohdennetaan lisämäärärahaa 18,5 miljoonaa euroa vuodelle 28 ja 37 miljoonaa euroa vuodelle 29. Naton läsnäolon vahvistamiseen Suomessa kohdennetaan lisämäärära- hoja yhteensä 72,5 miljoonaa euroa jakautuen vuosille. — Arvoisa rouva puhemies, luulin, että tämä on seitsemän minuutin puheenvuoro. Saanko jatkaa tämän loppuun? Ei tässä pit- kälti ole.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: No, jos ei mene kovin pitkään.

Lisäksi määrärahoihin sisältyy uusina menoina lisätalousarvioiden yhteydessä tehtyjä päätöksiä Ukrainaan luovutetun materiaalin kompensoimisesta Puolustusvoimille yhteen- sä 662 miljoonaa euroa vuosina 26—29. Puolustusministeriön hallinnonalan tk-toimin- taan esitetään pysyvää lisärahoitusta yhteensä 3 miljoonaa euroa. Huomionarvoista on myös se, että niin ikään sisäministeriön hallinnonalalla varautumisen vahvistamiseksi lisä- resursseja kohdistetaan poliisiin, Rajavartiolaitokseen sekä suojelupoliisin suorituskyvyn

Pöytäkirja PTK 46/2025 vp

nostoon ja strategisen suorituskyvyn turvaamiseen. Rajavartiolaitokselle osoitetaan noin 13 miljoonaa euroa pysyvää lisäystä toimintakyvyn turvaamiseen, suorituskyvyn vahvistamiseen, materiaalihankintoihin ja tietojärjestelmän menoihin. Poliisin valmiusyksikön suorituskyyä vahvistetaan nostamalla tähän kohdennettua rahoitusta kehyskaudella siten, että se on noin 5 miljoonaa euroa vuodelle 26 ja nousee asteittain 8 miljoonaan euroon vuoteen 29 mennessä. Poliisin erikoisjoukkotoiminnan suorituskyvyn tulee vastata muuttuneen toimintaympäristön vaatimuksia. Valtiovarainministeriön hallinnonalaan kuuluvan Tullin toimintamenoihin osoitetaan kehyskaudella vuotuinen 1,1 miljoonan euron lisäys Virve 2 -järjestelmän käyttöönottoon ja operointiin.

Edellä mainitut turvallisuuspanostukset ovat tarpeellisia. Erityisesti meille perussuomalaisille puolustus- ja turvallisuusasiat ovat aina olleet keskiössä. Haluaisin tähän lopuksi kiittää puolueemme ministereitä väsymättömästä työstään isänmaamme turvallisuuden hyväksi sekä kaikkien muiden puolueiden edustajia puolustusvaliokunnassa. — Kiitoksia.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Nikkanen.

17.44 Saku Nikkanen sd: Arvoisa rouva puhemies! Viimeiset kaksi vuotta olemme eläneet Suomessa, jota on johtanut pääministeri Orpon hallitus. Viime eduskuntavaaleissa he kovaan ääneen lupasivat, että kaikki muuttuu. Velkaantumisen piti loppua, verojen piti alentua, palvelujen piti parantua ja uusia työpaikkoja piti syntyä 100 000. Todellisuudessa työllisten määrä on tippunut tällä hallituskaudella 76 000:lla. On myös luvattu, että julkisen talouden tasapainottamisessa ei pienituloisilta leikata, koulutus olisi erityissuojeluksessa ja ettei keneltäkään vaadittaisi kohtuuttomuuksia. Oppositio on peräänkuuluttanut hallitukselta kasvutoimia. Hallitus on kertonut, ettei tällaisiin toimiin ole varaa, koska velanotto pitää keskeyttää, mutta nyt velanotolla ei sitten olekaan enää niin väliä.

Pääministeri Orpo julisti kovin sanoin ennen eduskuntavaaleja, että nyt on oikea aika lopettaa velkaantuminen. Todellisuudessa Suomi velkaantuu tällä hetkellä nopeimmin koko EU:ssa. Valtiovarainministeri Purra jopa myönsi, että tämä hallitus velkaantuu enemmän kuin sen jatkuvasti haukkuma edellinen, Sanna Marinin hallitus. Kokoomus onkin osoittautunut velkarallin pitkässä sarjassa ykkösajajaksi, samalla kun perussuomalaiset ovat kartanlukijan paikalla lukeneet jatkuvasti erikoiskokeiden nuotteja väärinpäin. Näyttää kuitenkin siltä, että valitettavasti tämän rallisarjan voitto ei mene Suomeen — siitä kertovat kasvava velka, kasvava työttömyys ja kasvava julkisen talouden alijäämä. Viimeisin valtiovarainministeriön ennuste kertoo karua kieltä, että velkaantuminen tulee edelleen pahenemaan. Suurista puheista huolimatta pääministeri Orposta ja kokoomuksesta on tullut todellinen velkarallin mestari.

Hallituksella oli puoliväliriihessään mahdollisuus muuttaa politiikan suuntaa. [Sinuhe Wallinheimon välihuuto] Puoliväliriihestä piti tulla kauan kaivattu kasvuriihi, mutta siitä tulikin todellinen jakovarariihi, jossa hallitus tuttuun tapaan tehtaili uusia etuja yhteiskunnan kaikista rikkaimmille. Moni myönteinenkin hallituksen päätös jää sen jalkoihin, että jälleen kaikista suurimman hyödyn saavat he, joilla on jo valmiiksi kaikista eniten, ja jälleen kaikista vähiten saavat he, joilla on valmiiksi kaikista vaikeinta. Tämä ei ole oikein, tämä ei ole reilua. Tämä on arvovalinta, jota on hyvin vaikea käsittää.

Hallituksen kehysriihessä päättämät uudet veronkevennykset tarkoittavat esimerkiksi ministerien tuloluokassa vuosittain useita tonneja rahaa käteen, kun keskituloinen saa tyytyä huomattavasti pienempiin veronkevennyksiin. Ei ole oikein, että yhteiskunnan varak-

Pöytäkirja PTK 46/2025 vp

kaimmille tulee yli kymmenkertainen veronkevennys keskituloisiin verrattuna. Näyttää myös siltä, että tuleva työttömyysvakuutusmaksujen korotuspommi nolaa lähes kaikkien alle 9 000 euroa kuukaudessa tienavien veroalen.

Kasvutoimissa voisimme helpottaa yritysten aitoja investointeja tuntuvalla investointikannustimella. Voisimme myös helpottaa pienten yritysten tilannetta, jotta konkurssien uhka hälvenisi. Nyt esimerkiksi ruuan arvonlisäveron 0,5 prosentin lasku tuo kaupalle enemmän uudelleenhinnoittelun haittaa kuin se tuo kuluttajalle hyötyä ruokalaskuna.

Myös koronan jälkeen alamaissa ollut ravintola-alaa ja suomalaista ruokakulttuuria olisi voinut tukea. Valitettavasti kaiken tulonsa kuluttamiseen laittavat pieni- ja keskituloiset hyötyvät hallituksen veroalesta niin vähän, ettei siitä riitä kulutukseen asti, samalla kun poistettiin esimerkiksi ay-jäsenmaksun verovähennysoikeus ja oikeus työhuonevähennykseen. Ei siitä sitten enää riitä kulutukseen laitettavaksi.

Petteri Orpon hallitus päätti kehysriihessä, että yritysten maksama yhteisövero laskee nykyisestä 20:stä 18 prosenttiin vuonna 27. Tavoitteena on saada lisää talouskasvua sekä yritykset investoimaan. Sen myötä valtion tuloihin tulee iso lovi. Verotulot pienenevät laskennallisesti noin 830 miljoonaa euroa. Yritysten maksaman yhteisöveron lasku ei ole tehokas tapa lisätä investointeja ja talouskasvua, sanovat myös useat taloustieteilijät. On suuri riski, että verotuloja tullaan menettämään lyhyellä aikavälillä todella merkittävästi. Yhteisöveron alennuksen tuomiin toivottuihin investointivaikutuksiin liittyy hyvin suurta epävarmuutta. Tehokkaampi keino olisi voinut olla kohdistetumpi tuki, esimerkiksi verovähennys investointeja tekeville yrityksille. Näin ei menetettäisi niin merkittävästi verotuloja.

Arvoisa rouva puhemies! Suomi tarvitsee nyt suunnanmuutoksen. Se ei tule onnistumaan hetkessä, mutta yhdessä tehden se on mahdollista. Meidän yhteinen tehtävämme tulee nyt olla se, että palautamme Suomeen luottamuksen siitä, että kaikki tehdään jatkossa reilummin ja että elämme yhteiskunnassa, jossa kaikki suomalaiset halutaan pitää mukana.

Nyt esitellyn puoliväliriihen toimista osa on oikeansuuntaisia ja jotkut ihan kannatettaviakin, mutta isossa kuvassa ne jäävät valitettavasti huonojen, epäoikeudenmukaisten ja tehottomien toimien jalkoihin.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Viljanen.

17.49 Eerikki Viljanen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Olemme tänään puhuneet täällä kokonaisvaltaisesti taloudesta. Tässä puheenvuorossa nostan esille yhden kehysriihessä linjatun sektorin: suomalaisen ruuan ja maatalouden.

Hallituksen julkaisemissa kehysriihelinjauksissa toistettiin hallitusohjelman kirjauksia kotimaisen ruuantuotannonkin osalta, ja valtiovarainministerikin nosti tänään esittelypuheenvuorossaan politiikan agendan kärkeen suomalaisen ruuantuotannon ja maatalouden kannattavuuden tärkeyden. Hyviä kirjauksia ja kauniita puheita onkin tällä vaalikaudella maatalouden osalta riittänyt, mutta toimia ja esityksiä näiden tahtotilojen toteuttamiseksi ei juuri ole hallitukselta näkynyt eikä kuulunut. Kysyä sopiikin: Milloin hallitus siirtyy puheista tekoihin kotimaisen ruuan ja kotimaisen maatalouden kannattavuuden parantamiseksi ja tuotannon jatkuvuuden turvaamiseksi? Milloin hallitukselta tulee esityksiä maa-seutua ja ruuantuotantoa koskevista hallitusohjelmansa kirjauksista?

Arvoisa puhemies! Kehysriihen saavutuksena siis uutisoitiin jo maaseudun osalta samoja asioita, jotka on uutisoitu ja luvattu jo hallitusohjelmassa. Mutta ainakin yksi muutos

Pöytäkirja PTK 46/2025 vp

hallituksen kehysriihen linjauksissa hallitusohjelmaan verrattuna on. Kehysriihen kirjauksissa ei enää näy hallitusohjelmaan kirjattua kilpailulain uudistamista tuottajan aseman vahvistamiseksi elintarvikeketjussa. Hallitusohjelmassa tuottajan aseman vahvistamiseksi linjataan tarkasteltaviksi ja muutettaviksi niin elintarvikemarkkinalakia, hankintalakia kuin kilpailulakiakin. Nyt hallituksen puoliväliriihen uutisoinnissa ja kirjallisessa aineistossa kilpailulain uudistamista ei enää mainita, siis sitä uudistusta, jota hallitusneuvotteluissakin mukana olleet suomalaisen ruuan tulevaisuudesta huolissaan olleet neuvottelijat pitivät täysin välttämättömänä. Tätä välttämätöntä uudistusta ei siis enää hallituksen pape-reissa mainita, ja lieneekin selvää, ettei hallitus ole puuttumassa suomalaisen eli maailman kannattavimman elintarvikekaupan asemaan eikä siten ole tasapainottamassa elintarvikeketjua eikä ole merkittävästi vahvistamassa tuottajan asemaa.

Arvoisa puhemies! Valtiovarainministeri oli tänään esittelypuheenvuorossaan huolissaan kauppojen nyt tyhjänä ammottavista jauhelihahyllyistä. Huoli on aivan oikea. Mutta ikävä kyllä hallitus ei nyt tee toimia kotimaisen ruuantuotannon, myöskään sen jauhelihan tarjonnan, turvaamiseksi. Hallitus ei ole saanut aikaiseksi esityksiä elintarvikeketjun tasa-painottamiseksi, eivätkä hallitusohjelman hyvät kirjaukset niin sanotun kolmannen tarjo-ajan synnyttämiseksi markkinoille eli ruokaviennin lisäämiseksi ole edenneet. Eli kaupan ylivalt maassamme näyttää jatkuvan. Se puristaa elintarvikejalostajille ja sitä kautta tuot-tajille maksettavat eurot minimiin, alle tuotannon kannattavuusrajojen. Kaupan ylivallan takia nyt jauhelihahyllyt ammottavat tyhjinä, eikä tähän tilanteeseen näytä tulevan halli-tuksen suunnalta mitään helpotusta.

Arvoisa puhemies! Jotain positiivistakin sektorille, maatalouteen, kehysriihestä tuli eli linjaus erillisen salmonellarahaston perustamisesta, ja tämä on hyvä päätös. Mutta kehys-riihen päätöksessä todetaan myös: ”Hallitus aikoo omistajaohjauksen keinoin varmistaa, että kotimaisen ruuan osuus kasvaa julkisen sektorin hankinnoissa.” Eli kotimaisten elin-tarvikkeiden osuutta halutaan kasvattaa julkisissa hankinnoissa, joita tekevät etenkin kun-nat ja hyvinvointialueet. Tämähän on sinänsä kannatettava linjaus. Mutta kun nyt hallitus jättää vahvistamatta hyvinvointialueiden taloutta ja jättää antamatta lisääntymistä hyvinvointi-alueille oman taloutensa tasapainottamiseen ja samalla leikkaa kuntien valtiolta saamaa ra-hoitusta, herää väistämättä kysymys, miten kotimaisen ruuan osuutta julkisissa hankin-noissa aiotaan vahvistaa. Tämä puheiden ja tekojen ristiriita on ammottava. Siihen odotam-me hallitukselta vastausta. Ja vastausten lisäksi odotamme hallitukselta myös toimia. Maa-ja metsätalouden osalta riittäisi se, jos hallitus vihdoinkin alkaisi toteuttamaan omaa ohjel-maansa ja tekisi sen mukaisia päätöksiä ja esityksiä eduskunnalle.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Hopsu.

17.55 Inka Hopsu vihr: Arvoisa puhemies! Hallituksen kasvuriihi osoittautui suureksi pettymykseksi. Suomen talouden vahvistumisen arviot ovat vähintäänkin epävarmoja. Hallituksen päättämät toimet tulevat talouskasvun sijaan johtamaan eriarvoisuuden kasvuun sekä Suomessa että globaalisti suurten kehitysyhteistyöleikkausten myötä, jotka tun-tuvat kuuluvan hallituksen valikoimaan joka kerta. Jopa valtiovarainministeriö itse toteaa, että kasvuriihessä päätetyt toimet parhaimmillaankin johtavat tilanteeseen, jossa vaikutuk-set talouden tasapainoon ovat plus miinus nolla. Talousosaajana esiintyvä hallitus ei vali-tettavasti saanut merkittäviä eikä liian uskottavia kasvutoimia aikaan.

Pöytäkirja PTK 46/2025 vp

Verohelpotuksia kattamaan tarvitaan lisää leikkauksia ja kallis miljardivippi valtion eläkerahastoista. Julkisen talouden kestävyys kannalta eläkevaroihin kuuluvan sijoitusomaisuuden myyminen ei ole sen parempi ratkaisu kuin velanotto. Velan korkoa ja eläkevarojen sijoitustuottoa vertaamalla markkinoilta otettu laina näyttäisi halvemmalta. Kokonaisuuden kannalta pitkällä aikajänteellä pitäisi hakea parasta ratkaisua, ei vain hallituksen omien merkkipaalujen täyttämistä.

Debattikeskustelussa äsken hyvin todettiin, että mikä ihmeen kasvuriihi se sellainen on, jossa koulutuksesta leikataan. Suomi on pieni maa, jonka kasvu ja menestys ovat nojanneet koulutukseen, vahvaan osaamiseen jo pitkään. Koska kävin debatissa läpi jo kuntien haasteita, niin nyt muutama sana korkeakouluista.

Arvoisa puhemies! Korkeakoulujen perusrahoitukseen osoitettiin puoliväliriihen päätöksissä keskeisimmät koulutusleikkaukset. Tämä vaikeuttaa väistämättä yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen mahdollisuuksia tarjota korkeatasoista koulutusta. Korkeakouluihin jo aiemmin kohdennetut resurssileikkaukset viimeisen 15 vuoden ajalta tarkoittavat sitä, että ammattikorkeakoulut järjestävät tutkintokoulutuksen jo nyt noin puolet pienemmällä rahoituksella ja yliopistot kolmanneksen pienemmällä rahoituksella kuin vuonna 2011. Korkeakoulujen rahoitustilanne opiskelijamääriin suhteutettuna jo nykyisellään jää muista Pohjoismaista lähes kolmasosan, ja näiden uusien leikkausten jälkeen tilanne on entistä huonompi.

Hallitusohjelmassakin on tavoitteena nostaa korkeakoulutettujen nuorten aikuisten osuus Suomessa 50 prosenttiin, mikä vastaisi OECD-maiden keskitasoa, vuoteen 2030 mennessä. Päätetyt leikkausratkaisut haastavat tämän tavoitteen aivan merkittävästi. Meidän pitäisi päästä vähintään tähän 50 prosentin tasoon, omasta mielestäni tavoitella niitä koulutuksen huippumaita ja 60 prosentin tasoa korkeakoulutetuista. Mutta jotta päästäisiin edes tähän 50 prosenttiin, tarvittaisiin selkeä ylivaalikautinen suunnitelma, kuinka koulutustason nostoon päästään.

Arvoisa puhemies! Hallituksen ehdottamat avoimen korkeakoulun maksulliset tutkinnot ovat iso periaatteellinen muutos koulutusjärjestelmäämme. En tiedä, onko hallitus tätä aivan näin vakavasti ja syvällisesti riihessä edes käynyt läpi ja pohtinut. Koulutuksen maksuttomuus on turvannut kaikille yhdenvertaiset mahdollisuudet kouluttautua, ja näin soisin kyllä olevan jatkossakin. Hyvä avaus nopeuttamaan opiskeluihin pääsyä on avoimen korkeakoulun seteli, jota me vihreät olemme pitkään ehdottaneet ilman opiskelupaikkaa jääneille. Se pitäisi vain nyt sitten turvata rahoituksen puolesta, ettei se ole jälleen leikkaus perusrahoituksesta. Koulutustason nostoa ei saa tavoitella oppimistasoa madaltamalla. Se ei tuo Suomelle minkäänlaista kasvua ja menestystä.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Yrttiaho.

17.59 Johannes Yrttiaho vas: Arvoisa puhemies! Orpon ja Purran oikeistohallituksen politiikka on ollut yllätyksetöntä. Työnantajien, omistajien ja muiden suurituloisten asemaa parannetaan, pieni- ja keskituloisille on tarjolla leikkauksia, toimeentulon kiristymistä, työntekijöiden aseman heikentämistä. Valtiontaloutta heikentää veronalennusten ohella valtaviin mittasuhteisiin yltävä asevarustelu.

Tämä politiikka on jo ajanut Suomen talouden kierteeseen, josta sitä ei hevin ylös saa. Hallitus ei näytä edes yrittävän. Se jatkaa valitsemallaan linjalla ja entistä kovemmalla vauhdilla. Hallitus alentaa nyt yritysten voitosta perittävää yhteisöveroa 18 prosenttiin eli

Pöytäkirja PTK 46/2025 vp

Kroatian tasolle. Alemmas pääsee enää kuusi EU-maata: Unkari, Bulgaria, Irlanti, Kypros, Liettua ja Romania. Veroalen tavoite on, että voitonjakoon omistajille jäisi enemmän. Hinta muille veronmaksajille, siis lähinnä pieni- ja keskituloisille kansalaisille, on liki miljardi euroa. Lisäksi hallitus alentaa myös ansiotuloveroja miljardilla. Suuria hyötyjiä tästäkin ovat valmiiksi kovatuloiset. Veronalennukset maksetaan leikkauksilla sosiaaliturvasta ja palveluista ja muun muassa ay-jäsenmaksun verovähennyksen poistolla.

Kun yhteisöveroa viimeksi alennettiin, luvattiin investointeja ja työtä, dynaamisia vaikutuksia. Samaa oli luvattu jo työnantajien Kela-maksun poistolla ja sitten kiky-sopimuksella. Kaikki nämä toimet tehtiin etenkin isojen yritysten ja työnantajien eduksi. Kasvua ei tullut, mutta yhtiöt ja omistajat ovat saaneet vuosien kuluessa kymmenien miljardien edun.

Tämä hallitus on leikannut palveluita ja sosiaaliturvaa jo miljardeilla ja purkanut työelämäoikeuksia. Taas on luvattu talouskasvua, mutta vain työttömyys ja konkurssit ovat kasvaneet.

Puhemies! Työttömyysturvan, asumistukien ja muun sosiaaliturvan leikkaukset sekä terveysasemien, hoivakotien ja päivystysten lakkautukset — julkisten menojen leikkaukset on tehty, jotta omistajille ja suurituloisille jäisi enemmän jaettavaa. Leikkaukset ovat myös suoraa seurausta jättimäisistä sotilasmenojen lisäyksistä. Niiden kattamiseksi myös pienituloisten maksurasitusta, asiakasmaksuja ja arvonlisäveroja, on korotettu. Rahat on laitettu aseisiin. Suomen sotilasmenot olivat vielä viisi vuotta sitten noin kolmen miljardin euron tasolla. Nyt ne ovat yli kaksinkertaistuneet seitsemän miljardin euron tasoon. Suurin yksittäinen menoerä on F-35-hävittäjät. Ilman sotilasmenojen rajua kasvua monet leikkaukset olisi vältetty.

Puhemies! Suomi tähtää jo Naton uuteen sotilasmenojen tavoitteeseen, jonka arvioidaan asettuvan jopa 3,5 prosenttiin bkt:stä nykyisen kahden prosentin sijaan. Puoliväliriihessään ja tässä julkisen talouden suunnitelmassa hallitus linjaa tavoitteeksi vähintään kolmen prosentin tason. Tavoitteet tarkoittavat Suomen vuosittaisten sotilasmenojen nostamista jopa yli kymmeneen miljardiin lähitulevaisuudessa. Kysyn, millä kaikki tämä maksetaan ja kuka sen maksaa ja missä kunnossa on sen laskun jälkeen tämä maa.

On selvää, että velkaantuminen vauhdittuu, leikkaukset ja valtion omaisuuden myynnit jatkuvat, mutta se ei menojen katteeksi vielä riitä. Rahat nykyinen ja tulevat hallitukset polttavat nopeasti aseostoihin, jotka siis hyppäävät aivan uudelle tasolle. Siksi uudelle tasolle viedään myös leikkauspolitiikka.

Puhemies! Hallitus itse asiassa osoitti jo puoliväliriihessä ja nyt tässä julkisen talouden suunnitelmassa, mistä kaiken maksaja tulevaisuudessa löytyy ja mistä rahat otetaan. Hallitus nimittäin on päättänyt ottaa Valtion Eläkerahastosta miljardi euroa uusiin veronalennuksiin ja menolisäyksiin. Pelkään, että tämä on vasta alkua. Valtion Eläkerahasto on pieni osa Suomen eläkejärjestelmää ja 275 miljardin euron eläkevaroja, jotka siis työntekijät ovat palkoistaan kartuttaneet.

Kun Suomen julkinen talous ajetaan entistäkin heikommalle mitään tuottamattomilla sotilasmenojen lisäyksillä ja valtavilla veronalennuksilla omistajille ja suurituloisille ja velka kasvaa vauhdilla, on ilmeinen ja koko ajan kasvava riski, että valtio kahmaisee jatkossakin eläkevaroista ja aina vain syvemmältä. Varustelumenojen kasvun tiellä olemme ehkä piankin tilanteessa, jossa kymmeniä vuosia työtä tehneiden suomalaisten vanhuudenturva, palkoista maksetut eläkevarat, katoaa sodan susien nälkäiseen kitaan. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Wallinheimo.

Pöytäkirja PTK 46/2025 vp

18.04 Sinuhe Wallinheimo kok: Arvoisa puhemies! Tänään puhumme julkisen talouden suunnitelmasta, emme siis pelkistä numeroista vaan myös hallituksen linjasta, jolla rakennamme kestäväää kasvua, työtä ja yrittäjyyttä ja siten koko hyvinvointiyhteiskuntamme rahoituspohjaa. Tämän hallituksen kasvuriihen päätökset eivät ole sattumanvaraisia yksityiskohtia vaan osa johdonmukaista talouspolitiikkaa. Me ymmärrämme, että ilman kestäväää kasvua ei ole hyvinvointia ja ilman investointeja ei ole kasvua.

Arvoisa puhemies! Tämän hallituksen linjassa näkyy selvästi yrittämisen, työnteon ja osaamisen arvostus. Tässä muutamia konkreettisia toimenpiteitä: Yhteisöveroa alennetaan 20 prosentista 18 prosenttiin vuoden 27 alusta. Tämä tuo Suomea lähemmäs kilpailijamaiden tasoa ja parantaa investointien houkuttelevuutta. Avainhenkilöiden lähdevero alennetaan 25 prosenttiin. Nimittäin osaajapula ei ratkea ilman rohkeita avauksia kansainvälisen työvoiman suuntaan. Paluumuuttajille luodaan verokannustin, jotta maailmalla hankittu osaaminen palaa takaisin Suomen hyödyksi. Yritysten tappioiden vähennysoikeus pidentetään 25 vuoteen. Tämä tuo ennakoitavuutta ja vakautta erityisesti kasvuyrityksille. Sukupolvenvaihdoshuojennuksia laajennetaan, jotta perheyrittäjien jatkuvuus turvataan myös alaikäisille perillisille. YEL-järjestelmää kehitetään, jotta maksut vastaavat yrittäjien todellisia tuloja ja yrittäminen on reilumpaa. Pääomasijoitustoimintaa ja rahoitusmarkkinoita arvioidaan kokonaisuutena, jotta kotimainen kasvu ei jää kiinni pääoman puutteesta.

Arvoisa puhemies! Veropolitiikka on keskeinen osa julkisen talouden suunnitelmaa. Hallitus keventää nyt ansiotuloverotusta 525 miljoonalla eurolla vuonna 26 ja 650 miljoonalla vuodesta 27 alkaen. Marginaaliverotuksen yläpää lasketaan 52 prosenttiin. Tämä on selkeä viesti. Työnteosta pitää jäädä enemmän käteen. Samalla hallitus toteuttaa tarkkarajaisia muutoksia, jotka tasapainottavat kokonaisuutta. Perintöveron alarajaa nostetaan 30 000 euroon ja lahjaveron alarajaa 7 500 euroon. Asuntolainakattoa nostetaan ja laina-aikaa pidennetään, jotta omistusasuminen on saavutettavampaa etenkin nuorille.

Arvoisa puhemies! Tulevaisuuden osaaminen varmistetaan nyt. Korkeakoulutettujen osuutta nostetaan kohti 50 prosenttia ja aloituspaikkoja lisätään erityisesti aloille, jotka tukevat talouskasvua. Kansainvälisten osaajien maahanmuuttoa sujuvoitetaan. Tämä ei ole ainoastaan koulutuspolitiikkaa, se on julkisen talouden kestävyysvahvistamista. Lisäksi hallitus käynnistää elinvoimakeskusten kokeilun, kohdentaa 30 miljoonan valtuuden pk-yritysten t&k-toimintaan ja laajentaa investointiohjelman 300 miljoonalla. Fingridin 5,2 miljardin investointiohjelma ja Gasgridin kansallinen vetyverkko rakentavat energia- ja teollisuusinfrastruktuuria vuosikymmeniksi eteenpäin.

Arvoisa puhemies! Tämä suunnitelma on rohkea. Se ei tyydy paikkailemaan vaan uudistaa rakenteita ja kannustaa kasvamaan. Hallitus on valinnut linjan, joka tukee yrittäjyyttä, osaamista ja työtä ja turvaa siten myös hyvinvointiyhteiskunnan rahoituksen pitkällä aikavälillä. Tämä on julkisen talouden suunnitelma, joka kantaa tulevaisuuteen.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Strandman.

18.09 Jaana Strandman ps: Arvoisa rouva puhemies! Talouspolitiikan suunnitelma vuodelle 2026 osoittaa, että hallitus on ottanut vahvoja askelia Suomen taloudellisen tulevaisuuden ja turvallisuuden takaamiseksi. Julkisen talouden suunnitelma heijastaa sitä arvoa maailmaa, jota perussuomalaiset ajavat, ja vastaa suomalaisten huoliin taloudellisesta tulevaisuudesta sekä huolenpidosta.

Pöytäkirja PTK 46/2025 vp

Arvoisa rouva puhemies! Turvallisuus on kaiken perusta. Hallitus nostaakin puolustusmenoja 3,6 miljardilla eurolla vuoteen 2029 mennessä ja nostaa puolustusbudjetin vähintään kolmeen prosenttiin bruttokansantuotteesta. Tämä on vahva viesti siitä, että Suomi pitää huolta ulkoisesta turvallisuudesta ja ottaa vallalla olevan geopoliittisen tilanteen vakavasti. Samalla sisäisen turvallisuuden resurssit, kuten poliisin ja Rajavartiolaitoksen rahoitus, turvataan. Perussuomalaiset ovat laki- ja järjestyspuolue, ja nämä panostukset ovat välttämättömiä aikana, jolloin Eurooppa on entistä epävakampi niin sisäisesti kuin ulkoisesti.

Tämä hallitus on myös työntekijöiden edunvalvoja. Työn verotuksen keventäminen noin miljardilla eurolla on suomalaisen kannalta oikeudenmukainen päätös. Tehdystä työstä pitää jäädä merkittävästi suurempi osa käteen ja erityisesti pienituloisille suomalaisille, jotka pitävät yhteiskunnan pyörät pyörimässä. Alempien veroluokkien madaltamisen lisäksi yhteisöverokannan alentaminen 18 prosenttiin ja korkeimpien marginaaliveroasteiden lasku 52 prosenttiin tukevat yritteliäisyyttä ja työntekoa ja luovat uusia työpaikkoja. Nämä toimet ovat linjassa perussuomalaisten pitkäaikaisen tavoitteen kanssa, joka on, että ahkeruudesta tulee palkita. Tulevaisuuden osaamista vahvistetaan monilla koulutuksen ja t&k-panostuksilla. Perusasioihin paneutuminen on tärkeää, jotta perusta, jolle tulevaisuutta voidaan rakentaa, on kunnossa.

Arvoisa rouva puhemies! Valtion menojen hillintä osoittaa myös sitä vastuuta, jota tämä hallitus kantaa. Vuonna 2026 budjettitalouden alijäämä tulee olemaan seitsemän miljardia euroa ja valtionvelka nousee 191 miljardiin euroon, joka on noin 64 prosenttia bruttokansantuotteesta. Vaikeita päätöksiä on tehtävä, jotta vältämme velkakierteen sekä pohjoismaisen Kreikan tien. Hallitus on onnistunutkin leikkaamaan menoja samalla turvaten perusturvan sekä välttämättömät palvelut. Viime hallituksen sosialistinen jakopolitiikka on tullut tiensä päähän.

Lopuksi haluan tuoda esiin yleiseurooppalaisen ongelman. Vakausohjelma ja EU:n finanssipoliittiset puitteet rajoittavat liikaa kansallista päätösvaltaa, ja merkittävä osa Suomen lainsäädännöstä sekä talouteen vaikuttavista päätöksistä tehdään Euroopan unionissa. Brysselin sanelu erityisesti energiapolitiikan osalta ja yhteisvaluutan jäykkyys eivät palvele Suomen etua ja kurittavat tavallista suomalaista tavoilla, jotka usein jäävät pimentoon. Suomen tulee ensisijaisesti pitää kiinni omista eduistaan aivan kuten muutkin Euroopan valtiot.

Arvoisa rouva puhemies! Hallituksen talouspolitiikka luo perustan turvalliselle ja työntekoa arvostavalle Suomelle. Perussuomalaiset tukevat hallituksen vastuullisia päätöksiä, jotka pitävät huolta tämän kansakunnan eduista ja tulevaisuudesta. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Suhonen.

18.14 Timo Suhonen sd: Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Hallituksen kasvu- ja työllisyyspolitiikka on täydellisesti epäonnistunut. Ensimmäisen kahden vuoden aikana kasvussa ovat olleet vain köyhyys, työttömyys, konkurssit ja velka. Nyt kun keskustelussa on hallituksen selonteko julkisen talouden suunnitelmasta 2026—2029, on hyvä pohtia sitä, mitkä ovat jo tehtyjen päätösten vaikutukset esimerkiksi juuri suunnitelmavuosina ja millä perusteella päätöksiä on tehty ja mikä odotusarvo päätöksillä on tulevaisuudessa.

Hallitus on perustellut päätöksiään esimerkiksi työelämäuudistuksissaan tällä kaudella työllisyys- ja talousvaikutuksilla. Valtiovarainministeriö ei ole kaikkiiin keskeisiin päätök-

Pöytäkirja PTK 46/2025 vp

siin kuitenkin voinut edes arvioida konkreettisia työllisyys- ja talousvaikutuksia. Toki valtiovarainministeriö on perustellut niin, että arkijärjellä voi olettaa, että talous ja työllisyys lisääntyvät, kun työntekijöitä koskevia lakimuutoksia hyväksytään reippaanlaisesti. Köyhyyden, kurjuuden ja työttömyyden lisääntyessä lakimuutosten myötä on toimia hallitus perustellut myös pakolla ja sillä, että valtionvelka pienentyisi. Tämäkään perustelu ei sitten pidä paikkaansa, kuten olemme huomanneet. Velka tällä hallituksella itse asiassa vain kasvaa, ja siinä rinnalla hallitus tekee miljardin pikavipin Valtion Eläkerahastosta.

Arvoisa rouva puhemies! Lukuisia päätöksiä myös perustellaan sitten niillä kuuluisilla dynaamisilla vaikutuksilla. Itseäni askarrutti tämä dynaamisuus, ja halusin tarkistaa, mitä dynaamiset vaikutukset päätöksissä tarkoittavat eli mitkä ovat käytännössä ne konkreettiset dynaamiset vaikutukset Orpon hallituksen työmarkkinauudistuksissa. ChatGPT eli tekoäly antoi seuraavat vastaukset työelämäuudistusten dynaamisille vaikutuksille:

”Orpon hallituksen työmarkkinauudistuksilla, kuten paikallisen sopimisen lisäämisellä, lakko-oikeuden rajaamisella, työttömyysturvan heikennyksillä ja yt-lain muutoksilla, on useita dynaamisia vaikutuksia, jotka voivat ilmetä ajan kuluessa. Keskeiset mahdolliset vaikutusketjut ovat:

1. Työmarkkinoiden epätasapaino ja luottamuksen rapautuminen. Lyhyellä aikavälillä työntekijäpuolen epäluottamus kasvaa, työrauhahäiriöt ja konfliktit voivat lisääntyä. Pitkällä aikavälillä työmarkkinaosapuolten välinen yhteistyö heikkenee, mikä voi vaikeuttaa myös tulevia uudistuksia ja vähentää työmarkkinoiden joustavuutta.

2. Yritysten kilpailukyky ja investointihalukkuus. Hallituksen mukaan työmarkkinajäykkyyksien purku voi lisätä yritysten halua investoida ja työllistää. Dynaaminen vaikutus voi olla: lisääntynyt paikallinen sopiminen tuo joustavuutta, mutta ilman tasapainoista neuvotteluasemaa voi syntyä työehtojen polkemista, mikä voi heikentää tuottavuutta ja sitoutumista.

3. Työn tarjonta ja työvoiman liikkuminen. Työttömyysturvan porrastus ja tiukennukset voivat lyhyellä aikavälillä lisätä työn vastaanottamista. Dynaamisesti tämä voi johtaa heikommin koulutetun väestön siirtymiseen heikompiin töihin, mikä voi kasvattaa työssäkäyvien köyhien määrää ja lisätä tarvetta muulle sosiaaliturvalle.

4. Osaamistason kehitys ja tuottavuus. Jos työelämän turvaverkot heikentyvät, ihmiset saattavat välttää koulutusta tai riskinottoa työpaikan vaihtamisessa. Dynaamisena vaikutuksena ja seurauksena voi olla osaamistason jumiutuminen ja hitaampi tuottavuuden kasvu, mikä vaikeuttaa Suomen kilpailukykyä pitkällä aikavälillä.

5. Alueellinen eriarvoistuminen. Paikallisen sopimisen vaikutukset voivat korostua eri tavoin suurissa kasvukeskuksissa ja pienillä työmarkkinoilla esimerkiksi Itä- ja Pohjois-Suomessa. Dynaaminen seuraus voi olla työehtojen eriytyminen ja alueellisen veto- ja pitovoiman heikkeneminen tietyillä alueilla.”

Arvoisa rouva puhemies! Edellä kuultiin siis tekoälyn tekemä arvio, mitä tarkoittavat köyhyys, työttömyys ja kurjuutta aiheuttavien päätösten dynaamiset vaikutukset. Toki tekoälyä emme edes tarvitse, kun katsomme meidän yhteiskunnallista tilaamme tällä hetkellä. Kaksi vuotta yhteisiä välttämättömiä palveluita ja pienituloisten lapsiperheiden, eläkeläisten ja työntekijöiden toimeentuloa on hallitus saksinut säälimättä, välillä jopa kameralle virnistellen. Kaikki tämä oli hallituksen mukaan välttämätöntä, ja sanottiin, että vaihtoehtoja ei ole ja että rahat ovat loppu.

Pöytäkirja PTK 46/2025 vp

Arvoisa rouva puhemies! Näiden päätösten jälkeen on selvää, että hanskat ovat tippuneet ja hallitus ei tule saavuttamaan tavoitteitaan velkaantumisen taittamiseksi tai työllisyyden vahvistamiseksi — valitettavasti.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Wallinheimo, vastauspuheenvuoro.

18.18 Sinuhe Wallinheimo kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täytyy edustaja Suhoselle hieman antaa esimerkkiä dynaamisista vaikutuksista. Vuonna 2014 Suomi viimeksi laski yhteisöveroa 24:stä 20:een, silloinen sosiaalidemokraattien valtiovarainministeri Urpilainen sen teki. Ja mitä tapahtui? Se maksoi silloin 870 miljoonaa Suomelle saman tien, mutta samalla Suomen houkuttelevuus parantui muihin kilpailijamaihin katsottuna, ja sitä kautta itse asiassa saimme kahdessa vuodessa enemmän yhteisöveroa takaisin kuin sitä ennen. Eli me kahdessa vuodessa saatiin nämä dynaamiset vaikutukset takaisin siitä uudistuksesta, että kyllä näillä, esimerkiksi yhteisöveron laskulla on ihan oikeasti dynaamisia vaikutuksia, niin kuin monella muullakin toimella, mutta tietenkään me emme tiedä, missä taloudellisessa tilanteessa tai globaalissa suhdanteessa me tällä hetkellä olemme, mutta selvää on, että oikeissa olosuhteissa tämäntyyppisillä veroratkaisuilla on dynaamisia vaikutuksia, kuten kävi viimeksikin.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lyly, vastauspuheenvuoro.

18.20 Lauri Lyly sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tässä on vanhoja muisteltu. Muistan, kun Kela-maksut poistettiin yrityksiltä 2010: miljardi euroa. Tämä yhteisöveron lasku, mihin edustaja Wallinheimo viittasi, neljä prosenttiyksikköä, oli noin miljardi euroa suuruusluokaltaan. Sitten kilpailukyky sopimuksen myötä maksuja siirrettiin yrityksiltä palkansaajille noin kahden miljardin euron edestä, ja on puhuttu, että nämä dynaamiset vaikutukset tuovat tähän kasvua. Tässä on nyt 16 tai 17 vuotta ollut niin, että kasvua ei ole ollut, ja nämä kaikki neljän miljardin toimenpiteet, jotka on tehty yritysten tilanteen parantamiseksi, eivät ole tuoneet sitä kasvua, mitä me tässä yritämme koko ajan perustella, ja tämä on se, joka näissä dynaamisissa vaikutuksissa aina jää huomiotta. Me ollaan jo kokeiltu näitä toimenpiteitä. Olisin kohdistanut tämän yhteisöveron laskun toisenlaisiin toimenpiteisiin: pienten ja keskisuurten yritysten toimintaedellytyksiin ja investointien tukemiseen. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Hoskonen, vastauspuheenvuoro.

18.21 Hannu Hoskonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Pieneltä osalta otan osaa tähän keskusteluun liittyen näihin dynaamisiin vaikutuksiin.

Sen olen elämäni aikana oppinut ja tuolla avoimilla työmarkkinoilla toimineena ja myös ammattiyhdistysliikkeessä osaltani toimineena, että se on ainakin varmaa, että verojen kiristäminen on kaikkein huonointa työllisyyden hoitoa. Jos veroja kiristetään, niin se iskee kaikista ikävimmän juuri siihen työllisyyteen, ja sitten jos veroja alennetaan — hyvä — se on asia, joka varmasti näkyy markkinoilla: ostovoima lisääntyy, ja rahaa käytetään. Tyyppillinen ilmiöhän nähdään ennen joulua, kun ostetaan lahjoja. Jos veronpalautuksia tulee ja on rahaa liikkeellä, niin kyllä kauppa käy.

Pöytäkirja PTK 46/2025 vp

Mutta tietysti pitää muistaa, että jos on kriisitilanne maassa, niin kuin nyt melkein on semmoinen tilanne, niin siinä tilanteessa verohelpotuksen antaminen totta kai auttaa niitä kriisissä olevia, mutta ei se sanottavasti lisää tätä talouden dynamiikkaa. Tässä on pieni riski, mutta ymmärrän toki, että se iso totuus on, että verojen kiristäminen heikentää talouden tilannetta ja sitten verojen helpottaminen pikkuisen auttaa taloutta eteenpäin, mutta se riippuu niistä olosuhteista sillä hetkellä. [Puhemies koputtaa] Tärkeintä on, että pidetään Suomi kunnossa.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Suhonen, vastauspuheenvuoro, ja sen jälkeen mennään puhujalistaan.

18.22 Timo Suhonen sd (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Tässä kun viittasin omassa puheenvuorossani näihin dynaamisiin vaikutuksiin, niin on totta, että ne vaikutukset ovat arvioita, ja joillakin voi olla myönteisiä vaikutuksia, joillakin valitettavasti ei sitten voi ollakaan.

Sitten myös se on tärkeitä havainnoida tässä vaiheessa, että hallitus on tehnyt valtavasti työmarkkinauudistuksia eli heikennyksiä, ja millekään näille heikennyksille ei ole tosiasiallisesti hallitus pystynyt edes laskemaan konkreettisia työllisyys- ja talousvaikutuksia.

Ja sitten kun puhutaan vielä kustannuskilpailukyvyistä tällä hetkellä Suomessa, niin jos yhteisöveron laskulla haetaan kustannuskilpailukykyyn parempaa tilannetta, niin onhan se vähän erikoista. Herää kysymys, minkälainen kustannuskilpailukykyongelma meillä tällä hetkellä Suomessa on, vai onko lainkaan. — Kiitos. [Lauri Lyly: Ei ole!]

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Hoskonen, varsinainen puheenvuoro.

18.23 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Julkisen talouden tilanne on todella huono. Mitä nyt tämä valtioneuvoston ja hallituksen pitämä puoliväliriihi kertoo, niin totta kai sen, että siihen tilanteeseen reagoidaan. Sitten on eduskunnan arvio ja valiokunnissa tapahtuva arvio siitä, onko tämä teko miten positiivinen tätä tarkoitusta eli talouden parantamista varten vai heikentääkö peräti tilannetta.

Joka tapauksessa meidän on kiinnitettävä tulevana kahtena vuotena tähän huomiota. Tulojen lisäämiseen ei liene mahdollisuuksia tässä maailmantilanteessa. Sota Ukrainassa jatkuu, Euroopan tilanne on epävarma edelleen. Mitä tapahtuu itärajan takana, kukaan ei tiedä, ja mitä tapahtuu rapakon takana tuolla Yhdysvalloissa — siitä varsinkaan ei kukaan tiedä mitään. On niin paljon epävarmuutta, että sen varaan en kyllä rakenna, että Suomen talous lähtisi hurjaan kasvuun juuri nyt. Markkinoilla ei semmoisia odotuksia ole.

Huolestuttavinta meillä on se, että meillä investoinnit Suomessa heikkenevät, ja ennen kaikkea yrityksiä menee konkurssiin. Suurten investointien pitäisi lähteä liikkeelle. Muun muassa tähän maahan ollaan rakennettu jo monta vetytehdasta ja valtavia vihreän teräksen tehtaita, ja vedyllä tehdään terästä. Muutahan meillä on, mutta meillä ei ole sähköä, millä tehdään vetyä. Ei ole siirtolinjoja, millä sitä sähköä siirretään, eikä ole niitä investoijia, jotka sen tehtaan panevat pystyyn, eli olemme rakentaneet tulevan kasvun pilvilinnojen varaan. Nämä mainitut tehtaat toki tulevat 20 vuoden kuluttua, mutta nykyhinnoilla ja näillä tekniikoilla ei tule. Niistä puhuminen on ihmisten harhaan johtamista.

Pöytäkirja PTK 46/2025 vp

Meidän on saatava menotaloutta kuriin, ja paras keino saada menotaloutta kuriin ovat nämä ilmastonmuutoksen takia käyttöön otetut valtavat päästökaupan väärät luvut, jotka rasittavat meidän taloutta viidestä kymmeneen miljardia joka vuosi. Maksamme turhia päästökauppamaksuja joka vuosi niin paljon ja poltamme tilalla vielä — kun ei turvetta saa enää käyttää, se tahallaan tehtiin tietoisesti valheellisilla tiedoilla fossiiliksi — nyt tukki-puuta ja kuitupuuta hurjat määrät voimalaitoksissa.

Tällä hetkellä isot metsäteollisuuden yhtiöt, kuten eilen saimme tietää: Metsä Group on pistämässä ilmeisesti Rauman sahaa seisomaan. Uutta valtavaa investointia seisotetaan sen tautta, kun ei sahaaminen enää kannata. Sama koskee montaa muutakin tehdasta. Ne ovat harkitsemassa, että ihmiset pannaan kilometritehtaille, lomautetaan, ja sitten tehtaat seisovat sen ajan, minkä yhtiö katsoo, onko kannattavaa käynnistää uudelleen tehdasta vai eikö ole.

Tilanne on äärimmäisen huolestuttava. Yli 20 prosenttia meidän vientiteollisuuden tuloista tulee metsäteollisuuden tuotteista, ja sitten kylkiäisenä metalliteollisuus, energiateollisuus, kemianteollisuus ja moni, moni muu teollisuuden ala elää sillä, että metsäteollisuus toimii. Suomi pelaa nyt sellaista rulettia, mitä ei pitäisi pelata.

Nämä päästökaupan väärät luvut on oikaistava heti — eihän se voi olla niin — kun nyt tulevana vuosina lasketaan päästökaupalle uusia ulottuvuuksia, muun muassa liikennepolttoaineisiin, mitä tulee vuoteen 28 mennessä, ja moneen muuhun asiaan. Kaikki nämä energian hinnannousun kustannukset tulevat suoraan kaikkiin palveluihin ja kaikkiin tavaroihin. Joka ainoaan tuotteeseen, joka ainoaan palveluun, mitä te, arvoisat kollegat ja arvoisat suomalaiset, käytätte, nostaa nouseva energian hinta takuuvarmasti niiden hintaa, ja markkinoilla hiljenee.

Kävin viime viikonloppuna eräessä kunnassa ja tapasin pienyrittäjiä, joilla on muutamia ihmisiä töissä, ja kaikki sanoivat, että heillä on markkina täysin seis. Asiakkaita ei ole, ja tuloja ei tule. Elikä pahoin pelkään, että niistäkin yrityksistä moni pistää työntekijät pakolomalle, ja se on sillä selvä.

Suomi köyhtyy, jos me emme puutu tähän köyhyysautomaattiin. Meidän on se itse tehtävä. Jos emme itse tätä ala tehdä, sen tekevät sitten markkinat kovimman kautta eli työttömyyden kautta. Ja tällaisen turhan kustannuksen, mitä me väärän ilmastopolitiikan takia maksamme, korjaaminen ei maksa mitään. Turhien kulujen poisto valtion budjetin menopuolelta on ilmaista korjaamista. Siinä ei tarvita mitään lisämenoja, vaan poistetaan ne väärät menot sieltä ja aletaan elää normaalia elämää. Annetaan metsäteollisuuden käydä, annetaan metalliteollisuuden kohota, annetaan energian hinnan laskea.

Muuankin yritys — ihan kaksi päivää vanha juttu — meni nurin sen tautta, kun energialasku nousi niin valtavasti. Yritys meni nurin, ja työntekijät ovat kilometritehtaalla. Vieläkö me haluamme tätä arvotonta ilmastonäytelmää leikkiä?

Ihmettelen, että demarit ovat tästä asiasta olleet ihan hiljaa. Pahoin pelkään, arvoisat rakkaat demarit, että meillä lähiaikoina isoja metsäteollisuuden yhtiöitä pannaan kiinni, koska meidän kaikkien edustajien kannattaa muistaa se, että metsäteollisuus ja metsäteollisuustuotteiden tuottaminen tässä maailmassa on jo kansainvälistä bisnestä. Meillä ei ole mitään etulyöntiasemaa enää. Me kilpailemme erittäin kovia vastustajia vastaan, ja meidän on oltava joka päivä hereillä. Jos turhia kustannuksia teemme, joudumme markkinoilta pois, ja sinne pääsy takaisin on lähes mahdotonta. Toivon, että metsäteollisuus voi hyvin ja tuottaa suomalaisille lisää kasvua. [Puhemies koputtaa] Se on se ainoa, oikea, kestävä tie.

Pöytäkirja PTK 46/2025 vp

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Elo.

18.28 Tiina Elo vihr: Arvoisa puhemies! Pääministeri Orpon kasvuriihestä tulikin eriarvoisuusriihi. Velkaantumisen taittamisen sijaan riihen seurauksena kasvaa yhteiskunnan eriarvoisuus. Samalla rapautetaan sitä luottamusta, jolle suomalainen yhteiskunta on rakennettu.

Hallituksen leikkaukset osuvat erityisesti niihin, joilla on jo valmiiksi vaikeaa. Koulutusleikkaukset ovat paitsi epäoikeudenmukaisia myös lyhytnäköisiä. Osaamiseen panostaminen on ainoa kestävä tie ulos kriiseistä. Ilman vahvaa koulutus pohjaa ei synny kestäväää kasvua.

Hallitus on kahden vuoden ajan kertonut, että on pakko leikata. Nyt yllättäen löytyikin rahaa veronkevennyksiin, jotka on kohdistettu keventämään erityisesti kaikista rikkaimpien ja yritysten verotusta. On otettu rankalla kädellä köyhimmiltä ja annetaan avokätisesti rikkaimmille. Tämä ei herätä luottamusta vaan vahvan epäoikeudenmukaisuuden tunteen.

Paitsi että hallitus leikkaa sosiaali- ja terveyspalveluista sekä koulutuksesta, leikataan samalla myös sosiaali- ja terveysjärjestöiltä sekä kehitysyhteistyöltä, eli niiltä toimijoilta, jotka tukevat heikoimmassa asemassa olevia sekä kotimaassa että globaalisti. Kehitysyhteistyöltä viedään näillä leikkauksilla pohja pois. Tämä on vakava signaali kansainväliselle yhteistyölle ja Suomen luotettavuudelle kumppanina globaaleissa kriiseissä ja niiden ratkaisemisessa.

Täällä kotimaassa asunnottomuus lisääntyi vuonna 2024 ensimmäistä kertaa yli vuosikymmeneen. Hallitus tiesi asunnottomuuden, häätöjen ja muiden epävarman asumisen indikaattoreiden kasvusta valmistellessaan tätä julkisen talouden suunnitelmaa. Silti puoliväliriihessä ei tehty päätöksiä, joilla pysäytettäisiin asunnottomuuden lisääntyminen. Esimerkiksi asumisneuvonnan tai yleisen asumistuen leikkauksia ei peruttu.

Orpon hallitus rikkoo perustavalla tavalla myös suomalaista sopimussyhteiskuntaa. Meillä on pitkään vallinnut sopimiseen ja oikeudenmukaisuuteen perustuva järjestelmä, jota nyt romutetaan. Esimerkiksi ay-jäsenmaksujen verovähennysoikeuden poisto ja vieläpä siihen liittyvä mainoskampanja osoittavat syvää ymmärtämättömyyttä siitä, mitä järjestäytyminen ja sopimussyhteiskunta merkitsevät suomalaiselle työelämälle ja hyvinvointivaltiolle.

Olen myös erityisen surullinen ja pettynyt siihen, että julkisen talouden suunnitelma ei tarjoa juuri lainkaan ratkaisuja aikamme suurimpiin ongelmiin, ilmastokriisiin ja luonnon köyhtymiseen. Tämä on hälyttävää, kun tiedämme, että ilman monimuotoista ja elinvoimaista luontoa meillä ei ole taloudellisen kasvun eikä hyvinvoinnin edellytyksiä. Tältä hallitus sulkee silmänsä.

Pieni valopilkku on, että kaivosveroa nostetaan. Sen taso jää kuitenkin edelleen riittämättömäksi. Ei ole mitään järkeä siinä, että myymme arvokkaat kriittiset mineraalimme pilkkahintaan. Sen sijaan kaivosyhtiöille on asetettava tiukat reunaehdot, jotta ympäristöhaitat pystytään minimoimaan.

Samoin kiertotalouden edistäminen matelee. Jäteveropohjan laajentaminen on oikeasuuntainen askel, mutta mahdollisuuksia olisi ollut tehdä paljon enemmän. Esimerkiksi kierrätysteollisuus puhuu nyt päätetyn kymmenen miljoonan sijaan 200 miljoonan tasosta.

On onnetonta, että hallitus jatkaa haitallisten ja säilyttävien yritystukien maksamista, vaikka vihreä verouudistus olisi avain kestävämpään talouspolitiikkaan. Vihreiden vaihto-

Pöytäkirja PTK 46/2025 vp

ehtobudjetissa olemme esittäneet kestäväan tuotantorakenteen muutokseen ohjaavia lisäveroja ympäristöhaitoille ja -päästöille.

Yhdestä päätöksestä haluan kiittää hallitusta. Kymmenen miljoonan euron panostus ruuantuotannon uusiin arvoketjuihin on äärimmäisen tervetullut. Niin solumaataloudessa kuin kasvipohjaisessa ruuantuotannossa on paljon myös vientipotentiaalia. Tässä toivottavasti päästään nyt rivakasti eteenpäin.

Samaan aikaan hallituksella riittää kuitenkin rahaa myös ekologisesti ja eläinten hyvinvoinnin kannalta ongelmallisen ja kestävämmän sika-alan tukemiseen. Hallitus aikoo antaa kymmenen miljoonan euron tuen sika-alan salmonellarahastolle.

Arvoisa puhemies! Tämä julkisen talouden suunnitelma ei vie Suomea kohti kestävää tulevaisuutta. Se murentaa yhteiskunnan oikeudenmukaisuutta, kansalaisten luottamusta ja mahdollisuuksiemme selviytyä tulevista ympäristökriiseistä, tai oikeastaan jo täällä olevista ympäristökriiseistä. Vastuu vahinkojen korjaamisesta ollaan työntämässä seuraavalle hallitukselle. Me vihreät jatkamme toisenlaisen vaihtoehdon tarjoamista: vaihtoehdon, joka sovittaa toimintamme planeetan ekologisiin rajoihin ja on sosiaalisesti oikeudenmukainen.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Fagerström.

18.33 Noora Fagerström kok: Arvoisa puhemies! Suomen talous ei ole kasvanut reaalisesti noin 17 vuoteen. Tämän vuoksi hallitus on ryhtynyt määrätietoisin toimiin talouskasvun vauhdittamiseksi ja julkisen talouden pelastamiseksi. Nykyinen hallitus tekee sen, mitä aiemmat jättivät tekemättä. Yhdeksän miljardin euron sopeutustoimet ja kasvuihin historialliset toimenpiteet on tehty siksi, että tulevilla sukupolvilla olisi laadukas koulutus ja toimivat sosiaali- ja terveyspalvelut. Suomen on pidettävä huolta omasta taloudestaan ja panostettava työhön, yrittäjyyteen ja kasvuun. Kaikkein emme voi vaikuttaa, mutta teemme sen, mikä on omissa käsissämme, eli huolehdimme siitä, että suomalainen hyvinvointiyhteiskunta on olemassa nyt ja tulevaisuudessa.

Arvoisa puhemies! Hallituksen kasvutoimenpiteet ovat vertaansa vailla. Hallitus alentaa työn verotusta hallituskauden aikana yhteensä noin 1,6 miljardilla eurolla painottaen pieni- ja keskituloisia. Ylimpiä marginaaliveroja lasketaan 59 prosentista 52 prosenttiin. Marginaaliverojen laskemisen hyödyt tulevat työnteon lisääntymisen kautta. Siksi kyseessä on kasvutoimi. Marginaaliveroasteen laskeminen voi rahoittaa itse itsensä jopa yli sataprosenttisesti. Kun työnteon kokonaisuudessaan lisääntyy, myös valtion kassaan tulee lopulta enemmän rahaa. Näin on tehty naapurimaassamme Ruotsissa jo vuonna 2020, ja tulokset ovat puhuneet puolestaan. Näiden päätösten myötä kaikkien ihmisten palkasta jää enemmän käteen ja suomalaisten ostovoima paranee. Ahkeruudesta palkitaan, ja työnteosta tulee entistä kannattavampaa. Hallituksen linja on työn linja, ja työn verotusta alentamalla tämä linja näkyy suoraan ihmisten arjessa.

Arvoisa puhemies! Kestävä kasvu syntyy yksityisiin yrityksiin. Nykyinen hallitus on hyvin yrittäjämystein, mikä näkyy konkreettisesti tehdyissä päätöksissä. Yksi suurimmista hallituksen tekemistä kasvutoimenpiteistä on yhteisöveron alentaminen kahdella prosenttiyksiköllä 18 prosenttiin. Aiemmin yhteisövero on laskettu esimerkiksi vuonna 2014, kun verokantaa laskettiin neljällä ja puolella prosenttiyksiköllä 20 prosenttiin. Nyt tehty päätös laskee Suomen yhteisöveron kansainvälisesti kilpailukykyiselle tasolle ja keventää yritysten verotaakkaa. Koska Suomessa on jo muutenkin hyvin korkea verotus, on

Pöytäkirja PTK 46/2025 vp

tämä uudistus yritysten kannalta elintärkeä. Kilpailukykyämme on laahannut verrokkimaihinkin nähden, joten nyt on korkea aika muuttaa suuntaa ja kääntää Suomi kasvun tielle. On olemassa näyttöjä siitä, että yhteisöverokannan alentaminen vauhdittaa erityisesti pienten yritysten toimintaa ja aktiivisuutta. Lisäksi hallitus on myös valmis asettamaan YEL-tarkistuksille uuden siirtymäajan ja korjaamaan YEL-maksujen määrätymisperiaatteita vastaamaan paremmin yrittäjän todellisia tuloja. Myös yritysten tappioiden vähennysoikeuden pidennys 25 vuoteen 10 vuoden sijasta on tärkeä kasvutoimi, ja erityisesti startup-yhteisö on tätä asiaa pitänyt esillä jo pidemmän aikaa. Itse yrittäjänä iloitsen suuresti näistä päätöksistä, joilla kannustetaan yrityksiä investoimaan ja kasvamaan. Hallitus ei toteuta näitä kasvutoimia velaksi. Pidämme kiinni julkisen talouden kestävydestä. Osa veroratkaisuista rahoitetaan huomioimalla toimien dynaamiset vaikutukset ja osa sopeutustoimilla.

Arvoisa puhemies! Hallitus tekee kaikkensa, jotta Suomen talous saadaan kasvuun ja kestäville urille. Siksi on ensiarvoisen tärkeää tehdä muun muassa näitä edellä mainittuja toimenpiteitä. Ilman niitä Suomi näivettyy ja jää jälkeen kansainvälisessä kilpailussa. Emme voi jäädä odottamaan. Kasvun aika on nyt.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Nieminen poissa. — Edustaja Mäkinen.

18.38 Riitta Mäkinen sd: Arvoisa rouva puhemies! Käsittelemme tänään hallituksen selontekoa julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 26—29. Näkymä vuosikymmenen vaihteeseen saakka näyttäytyy monella mittarilla tarkasteltuna synkältä. Velka kasvaa ensi vuodesta vuosikymmenen loppuun mennessä 43 miljardilla. Syitä tähän on etsitty niin yleisestä suhdanteesta kuin Ukrainan sodasta. Niiden taakse ei Suomen kansallista tilannetta tarkastellessa voida kuitenkaan paeta. Tosiasia on, että kuluneen kahden vuoden aikana maassamme on tietoisin politiikkapäätöksiin syvennetty taantumaa ja kasvatettu työttömyyttä Euroopan huippulukemiin ja myös köyhyyttä.

Te syvensitte omilla päätöksillänne lamaa, kun annoitte sen levitä rakennusaltalta. Leikkasitte työttömyysturvaa aikana, jolloin työtä ei yksinkertaisesti ole, ja te romutitte kotimaista kysyntää. Mikä tähän johti? Hallituksen harjoittama talous- ja työllisyyspolitiikka unohtamatta eriarvoistavaa sosiaali- ja terveystaloutta. On todella sääli, että myös hyvät päätökset jäävät tämän tosiasian varjoon.

Nyt kurjistamisen kierre on valmis. Velkaantuminen ei taitu, aitoihin kasvutoimiin ei ole panostuksia. Hallitus jakaa kansakuntaa voimakkaasti voittajiin ja häviäjiin romuttaen ihmisten luottamusta yhteiskuntaan. On käynyt selväksi, että tosiasiallisesti hyvinvointivaltiota ajetaan alas. Tämä tarkoittaa, että rikkaat rikastuvat ja köyhät köyhtyvät. Se tarkoittaa satojen, jollei tuhansien, työpaikkojen menetystä. Se tarkoittaa, että terveyserojen kasvua, osaamistason laskua ja huono-osaisuuden periytymistä. Tätä ei voida hyväksyä, sillä se on taloudellisesti ja inhimillisesti yhteiskunnan vakauden näkökulmasta täysin kestäväntöntä politiikkaa. Jos oikeistohallitus kuvittelee, että se on edes yhteiskunnan varakkaimpien etu, se on vakavalla tavalla väärässä.

Arvoisa puhemies! Suomessa on nyt 320 000 työtöntä, yli 320 000. Heikompi tilanne on vain Espanjassa. 100 000 suomalaista tippuu köyhyyteen viimesijaisen toimeentulotuen varaan, ja tähän mennessä 13 000 uutta lasta ja nuorta joutuu kasvamaan lapsiperheköyhyydessä. Hyvä hallitus, Suomen tilanne on kansainvälisesti vertailtuna poikkeuksellisen

Pöytäkirja PTK 46/2025 vp

huono, vaikka suhdanne Euroopassa on ollut kaikkialla sama. Tämä kertoo sen raadollisen tosiasian, että teidän talous- ja työllisyyspolitiikanne on epäonnistunut.

Arvoisa puhemies! Puoliväliriihen piti olla kasvuriihi, mutta mitä tapahtui? Nyt pelataan kansantaloudella uhkarohkeaa rulettia. Valtion asuntorahasto on ajettu alas, ja esimerkiksi täysin vastikkeeton, yleisen, suhdanneriippuvaisen yhteisöveron alennus rahoitetaan pikavippaamalla eläkkeistä. Minä ymmärtäisin toimet, jos ne saisivat tukea Valtiontalouden tarkastusvirastolta tai taloustieteen asiantuntijoilta, mutta kun eivät saa. Yhteisövero oli jo lähtökohtaisesti kilpailukykyinen, alempi kuin Ruotsissa. Veronalennuksesta saatava hyöty valuu pääosin suuryrityksille ja osinkojen kautta ulkomaille. Toimi olisi edes jotenkin puolustettavissa, jos se olisi sidottu esimerkiksi tk-toiminnan lisäämiseen tai investointeihin. Tällaisenaan yhteisöveron alennus jättää valtion kassaan lähes miljardin loven, mutta sitä paljon tarvittavaa kasvua se ei tuo.

Huomioitakoon, että Suomessa on alennettu osinkoverotusta, alennettu yhteisöverotusta ja tehty kilpailukykysovimuksia. Ne eivät ole tuottaneet toivottua tulosta. On pakko kysyä: miten ihmeessä te, hyvä hallitus, kuvittelette, että tällä kertaa tilanne olisi toinen? Suositelliko Murron työryhmä, jota te niin painotitte, tätä toimea? Ei suositellut.

Arvoisa puhemies! Vetoan hallitukseen, että se käyttäisi valtaansa tämän katastrofikursin kääntämiseen. Teiltä vaikuttaa puuttuvan täysin itseään korjaavat mekanismit. Hyvä hallitus, ottakaa se vastuu, mikä teillä on, vakavasti. Muuttakaa politiikanne suuntaa. Se olisi oikea, isänmaallinen teko, josta myös tulevat sukupolvet kiittävät.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Honkonen poissa. — Edustaja Hänninen.

18.43 Juha Hänninen kok: Kunnioitettu rouva puhemies! Suomen talouden tilanne ja tila on vakava. Tämä ei ole pelottelua, vaan tosiasia. Suomen velkaantumista ei käännetä hetkessä, se vaatii vuosien työn. Tällä hallituskaudella aloitettua työtä on jatkettava myös tulevaisuudessa ja vähintään seuraavan hallituskauden verran. Meidän on katsottava peiliin. Velkaantuminen on ollut liian pitkään liian suurta. Nyt korot ovat nousseet ja velan hinta iskee kovaa. Pelkästään valtion korkomenot ovat neljässä vuodessa nelinkertaistuneet. Ne vievät jo liian suuren osan koko valtion budjetista.

Arvoisa rouva puhemies! Tämä hallitus ei ole jäänyt toimeettomaksi. Olemme tehneet historiallisen sopeutuskokonaisuuden yhdeksän miljardin edestä. Se on päätös, jonka jokainen euro on punnittu ja perusteltu. Ilman sitä velka kasvaisi tälläkin hetkellä täysin hallitsemattomasti.

On kuitenkin selvää, että sopeutukset yksin eivät riitä. Suomi ei nouse leikkaamalla vaan kasvamalla. Siksi hallitus on päättänyt tehdä rohkeita kasvutoimia. Näitä ei rahoiteta velalla vaan sopeutuksilla ja talouden paremmalla kasvulla. Me kevennämme työn verotusta 1,6 miljardilla. Yli miljardi tästä menee suoraan pieni- ja keskituloisille ihmisille. Tämä vahvistaa ihmisten ostovoimaa ja kannustaa tekemään työtä. Yhteisövero lasketaan 18 prosenttiin. Näin suomalaisille yrityksille jää enemmän varoja investointeihin ja työllistämiseen. Tämä tuo työtä, tuloja ja uskoa ja toivoa tulevaan.

Arvoisa rouva puhemies! Kansainvälinen tilanne on muuttunut perusteellisesti. Nato-jäsenyyden myötä olemme osa lännen turvallisuusyhteisöä, ja se tarkoittaa myös vastuuta. Puolustusmenojen taso on nyt yli kaksi prosenttia bkt:stä, ja puoliväliriihen päätöksen mukaisesti nostamme sen kolmeen prosenttiin vuoteen 2029 mennessä. Kyse on pitkäjänteisestä investoinnista kansalliseen turvallisuuteen. On tärkeää ymmärtää, että jokainen euro

Pöytäkirja PTK 46/2025 vp

puolustuskykyyn on sijoitus vakauteen. Vakaus on taas perusedellytys talouskasvulle, investoinneille ja työpaikoille. Siksi puolustusmenojen kasvu ei ole talouden ongelma vaan osa ratkaisua. Se tuo työtä kotimaasta ja vahvistaa Suomen kansainvälistä asemaa.

Arvoisa rouva puhemies! Maailmantalous ei juuri nyt tarjoa turvaa. Sota Ukrainassa ja kauppasodan uhka vaikuttavat vientiin, jonka varassa Suomi elää. Maailmanpoliittinen tilanne ei tarjoa Suomelle vakautta, jonka perustalle talouskasvu ja parantunut työllisyystilanne voisivat asettua. Siksi on tärkeää, että laitamme oman taloutemme kuntoon. Emme voi jäädä vain odottamaan parempia aikoja. Talous on onneksi jo kääntynyt kasvuun. Ennusteiden mukaan kasvu jatkuu, joskin hyvin hitaasti. Investoinnit ovat lisääntymässä, työllisyys on tasaantunut, suunnanmuutos on alkanut.

Arvoisa rouva puhemies! Tämä hallitus uskalttaa tehdä sen, mitä aiemmat eivät tehneet. Me emme ole väistelleet vaikeita päätöksiä. Emme tee tätä omaksi iloksemme. Tämä tehdään siksi, että Suomi ja suomalaiset ansaitsevat talouden, johon voi luottaa. Meidän vastuullamme on rakentaa vakaampi tulevaisuus ei vain tätä vaalikautta varten vaan seuraavia sukupolvia varten ja heidän vuokseen. — Kiitos, arvoisa puhemies.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Peltonen.

18.48 Eemeli Peltonen sd: Arvoisa puhemies! Kokoomuksen johtaman neljän puolueen hallitus on ollut vallassa pian jo kaksi vuotta. Vaalikauden puoliväli mahdollistaa hallituksen politiikan arvioimisen suhteessa hallituksen itselleen asettamiin tavoitteisiin. Hallituskauden puolivälin rajapyykki kasvatti odotuksia myös hallituksen puoliväliiriihen, jossa perinteisesti hallitus arvioi sitä suuntaa, johon se on Suomea politiikallaan viemässä. Ennakolta hallitus pohjusti kevään kuluessa odotuksia suuresta kasvuriihestä. Kasvua sieltä saatiinkin, mutta valtionvelkaan.

Hallitus aloitti kautensa kaksi vuotta sitten tekemällä kovia lupauksia. Ensi töikseen hallitus lupasi laittaa kautensa aikana valtion velkaantumisen kuriin ja luoda Suomeen 100 000 uutta työpaikkaa kautensa aikana. Moni kansalainen varmasti muistaa kokoomuksen viime eduskuntavaalien vaalipäivän suuret lehti-ilmoitukset, joissa luki: ”Nyt on oikea aika lopettaa velaksi eläminen.” Päivä päivältä on käynyt yhä selvemmäksi, että hallituksen asettamat tavoitteet ovat kaikkea muuta kuin toteutumassa. Velkaantuminen jatkuu ennätyskorkealla, ja työttömyydessä Suomi on tehnyt Euroopan ennätyksen. Työttömyys on pahentunut pääministeri Orpon hallituksen vahtivuorolla jopa yli 60 000 työttömällä.

Velkaantumisen ja työttömyyden kasvaessa hallitus on pitänyt jääräpäisesti kiinni niistä lukuisista heikennyksistä, jotka se on jo tehnyt muun muassa peruspalveluihin, koulutukseen ja perusturvaan. Hallitus ei ole perääntynyt, vaikka lapsiperheköyhyys ja jopa asunnottomuus ovat lähteneet näiden leikkausten siivittämänä nousuun. Nämä ovat huolestuttavia tosiasioita hallituskauden varrelta.

Hyvinvointivaltiomme kaksi kantavaa kivijalkaa, julkiset sosiaali- ja terveystaloudet sekä koulutus, on nekin hallituksen toimesta laitettu kahdessa vuodessa todella koviin. Hallitus on vähentänyt hyvinvointialueiden rahoitusta pidentämällä hoitotakuuta ja leikkaamalla ympärivuorokautisen hoivan hoitajamitoitusta. Samalla tärkeää työtä tekeviltä sotejärjestöiltä on leikattu tuntuvasti rahoitusta. Hallituksen tekemiä koulutusleikkauksia on erityisen vaikea ymmärtää, kun Suomen osaamistasoa pitäisi vahvistaa kasvun vauhdittamiseksi. Ammatillisen koulutuksen 120 miljoonan euron rahoitusleikkaus on näkynyt eri

Pöytäkirja PTK 46/2025 vp

puolilla Suomea koulutuksen järjestäjien yhteistoimintaneuvotteluina, jotka ovat johtaneet jopa irtisanomisiin.

Arvoisa puhemies! Hallituksen julkisen talouden suunnitelman käsittelyn yhteydessä on jälleen syytä todeta, että Suomen talouden isosta kuvasta olemme kaikki tässä salissa hyvin yksimielisiä. Valtion velkaantumista pitää hillitä ja taloutta tasapainottaa, mutta ne keinot, joilla esimerkiksi me sosiaalidemokraatit puuttuisimme valtion velkaantumiseen ja julkisen talouden pitkäaikaiseen epätasapainoon, poikkeavat merkittävästi hallituksen neljän puolueen tekemästä talouspolitiikasta. Me emme jaa hallituksen tekemiä arvovalintoja. Poliitikassa on aina kyse arvovalinnoista. Erityisen tärkeitä arvovalinnat ovat silloin, kun taloudessa on tiukkaa ja ajat ovat vaikeita. Kun julkista taloutta pitää laittaa kuntoon, tärkein mittatikku on tehtyjen päätösten oikeudenmukaisuudessa. Vaikeat päätökset on helpompi hyväksyä ja ymmärtää niitä, jos ne tehdään reilusti. Moni odottikin, että pääsiäisen jälkeisessä puoliväliriihessään hallitus tekisi suunnanmuutoksen kohti oikeudenmukaisempaa talouspolitiikkaa. Näin ei kuitenkaan käynyt. Hallitus on viimeiset kaksi vuotta todistellut, että rahaa ei ole ja siksi esimerkiksi peruspalveluista, koulutuksesta ja kunnilta pitää leikata. Nyt hallituksen puoliväliriihessä rahaa sitten löytyikin etenkin suurituloisimpia hyödyttäviin veronkevennyksiin. Veronalennuksensa hallitus rahoittaa lisävelalla, lisäleikkauksilla ja hataralla perustalla olevilla kasvuodotuksilla, joiden toteutuminen jää sitten nähtäväksi.

Arvoisa puhemies! Sosiaalidemokraatit olisivat toimineet toisin. Meidän vaihtoehtosamme olisimme esimerkiksi vahvistaneet työllisyyttä ja pienten yritysten asemaa korkeammalla kotitalousvähennyksellä ja nostamalla arvonnäköverovelvollisuuden alarajaa. Näitä toimenpiteitä Suomi tarvitsisi tässä ja nyt. Myös me keventäisimme pieni- ja keskituloisten tavallisten suomalaisten verotusta, institutionaaliset sijoittajat laittaisimme verolle, ja tehottoman yhteisöveroalennuksen sijaan rakentaisimme yrityksille aitoja kannustimia investoida. Myös listaamattomien yhtiöiden osinkoverotus odottaa yhä uudistamista, jota on jo pitkään kaivattu myös asiantuntijoiden suunnalta.

Aika näyttää, kuinka suuren loppulaskun hallituksen holtiton talouspolitiikka ja kehysriihen anti jättävät seuraavan hallituksen hoidettavaksi. Kyllä nyt tarvittaisiin suunnanmuutos, jotta tämä loppulasku ei lankeaisi tulevan eduskunnan selviteltäväksi.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Sammallahti, poissa. — Edustaja Rintamäki.

18.54 Anne Rintamäki ps: Arvoisa puhemies! Keskustelemme julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2026—2029. Suunnitelma ulottuu jo siis kauas seuraavan hallituskauden puolelle. Nyt kun hallituskauden puoliväli on ohitettu ja katseet kääntyvät kohti kauden ehtoopuolta, on aika pohtia tulevaisuutta myös pidemmälle. Päälimmäisenä minut valtaa huoli. Millaista politiikkaa seuraava hallitus tekee? Mikä on seuraava hallituskokoonpano? Nämä ovat isoja ja merkittäviä kysymyksiä Suomen kansan tulevaisuuden kannalta.

Myöskään seuraava hallitus ei pääse lepäämään laakereillaan, mitä tulee velkaantumisen taistamiseen. Seuraavan hallituskauden sopeutustarve saattaa olla jopa kymmenen miljardia euroa, siis jo suunnitellun yhdeksän miljardin päälle. On turha kuvitellakaan, että tuleva hallitus pystyisi palaamaan siihen samaan tilanteeseen julkisen rahan käytössä kuin mitä se oli viime hallituskauden aikana.

Pöytäkirja PTK 46/2025 vp

Ennen kunta- ja aluevaaleja kuultiin puheita palveluiden pelastamisesta ja heitettiin ilmaan väitteitä siitä, että hyvinvointivaltiota ollaan romuttamassa. Palveluiden reilut pelastajat ovat olleet melko hiljaa vaalipäivän jälkeen, koska poppaskonsteja ei ole olemassa.

Arvoisa puhemies! Opposition vastaus on ollut aikaisemminkin, että sopeuttaa ei tarvitse niin rajusti, jos saamme kasvua aikaan. Herää vain kysymys, millä sitä kasvua saadaan aikaiseksi. Se on selvää, että sitä ei verottamalla eikä nettonegatiivista maahanmuuttoa kiihdyttämällä saada aikaiseksi. Sen sijaan on helppo seistä uusien palkkaverotukseen liittyvien kevennysten takana. Ajatelkaa, yhteensä hallitus on nyt tehnyt päätökset, joilla pieni- ja keskituloisten veroja kevennetään 1,25 miljardilla eurolla. Tästä syystä on vähintäänkin erikoista, että tässä salissa ja toki mediassakin syytetään duunarien unohtamisesta, vaikka käymme sopeuttamistarpeista huolimatta viime hallitusta merkittävästi vähemmän työntekijän kukkarolla. Veronkevennykset juuri pieni- ja keskituloisille ovat edustamani puolueen tavoitteiden mukaisia. Oppositioistakin on kuulunut vaatimuksia palkkojen verotuksen alentamisesta, mutta nyt ilmeisesti tulipalo on väärin sammutettu. Ei veronalennuksia velaksi, kuuluu huuto. Maamme tilanne on se, että elämme sen 12 miljardia vuodessa velaksi ihan ilman näitäkin toimia.

Arvoisa puhemies! Kerrataan vielä, mitä toimia on tehty polttoaineiden hintojen hyväksi. Tämä hallitus kevensi sekä polttoaineverotusta että jakeluvelvoitteen tasoa Marinin hallituksen hintapommin mitätöimiseksi. Kun tankkasin maanantaina auton bensa maksassa euro kuusikymmentä senttiä litralta, muistelin aikaa, jolloin bensa hinta oli yli kaksi euroa. Minulla on tuolta ajalta tallessa kuitti, kun tankkasin dieseliä Land Cruiserin tankkiin ja hinta oli 165 euroa — ei naurattanut. Mutta maanantaina kieltämättä hymyilytti.

Viime vuonna hallitus kertoi ottavansa raskaan liikenteen ammattidieselin käyttöön korvatakseen päästökaupan aiheuttamaa hinnannousua ammattiautoilijalle. Nyt tehtiin päätös, että ETS 2 -hyvitysjärjestelmää lähdetään valmistelemaan, jotta hyvitystä saataisiin myös tavalliseen autoiluun. Euroopan unionin yhteisen päästökaupan kokonaisuus ja sen kustannukset arvioitiin viime hallituskaudella, ja silloin oli vaikuttamisen paikka. Arvoisa oppositio, mitä te teitte silloin?

No sitten, kenen eduksi nämäkin päätökset menevät? Aivan takuuvarmasti sen pienituloisen haja-asutusalueen ihmisen, jonka pitäisi päästä töihin, kauppaan, postiin ja pankkiin. Nämä ovat juuri niitä asioita, jotka vaikuttavat suoraan tavallisen kansalaisen arkeen. En hyväksy kritiikkiä tästä asiasta, vaan mielestäni olisi hyvä kuulla, mitä aiotte itse ensi kaudella tehdä polttoaineiden hinnoille. Palaatteko vanhalle tai vielä kunnianhimoisemmalle uralle jakeluvelvoitteen kanssa? Aloitetaanko maailman kunnianhimoisimmat ilmastotoimet, jotka käyvät tavallisen veronmaksajan kukkarolle?

Elämme maailmanlaajuisesti herkkiä aikoja, mistä kertoo se, että uusia väkivaltaisia selkkauksia syntyy lähes viikoittain — viimeisin uutinen tältä aamulta. Sen vuoksi maamme puolustukseen on tärkeää satsata. Myös hallituksen tekemät päätökset turvallisuusviranomaisten resurssien vahvistamisesta ovat erittäin tarpeellisia. Omavaraisuus ruuantuotannossa pitää varmistaa, ja siksi hallitus huolehtiikin alkutuotannon toimintaedellytyksistä. Huoltovarmuudenkin kannalta tärkeä väyläverkon ylläpito on hallituksen prioriteettitallalla.

Huolimatta kritiikistä tämä hallitus tekee toimia, mitkä on tehtävä tässä talouden tilanteessa. Emme tee tätä suosionkalastelumielessä, vaan siksi, että lapsillamme ja lastemme lapsilla olisi turvallinen ja vakaa maa. — Kiitos.

Pöytäkirja PTK 46/2025 vp

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Hiltunen.

19.00 Pia Hiltunen sd: Arvoisa rouva puhemies! Pääministeri Orpo kertoi täällä salissa aiemmin hallituksen tehneen kasvuriihessään rytmin muutoksen ja vetosi leikkauksissa jälleen välttämättömiin toimiin. Selkeä muutos onkin nähtävissä: Talouden tasapainottamisen tavoitteista on luovuttu, tuntuvat veronkevennykset velaksi nimenomaan rikkaimmille, leikkaukset korkeakouluille ja kunnille sekä muun muassa yhteisöveron alennus isoimmille yrityksille. Hyvinvoinnin edistämistä työmatkapyöräilyn suhteen ei myöskään jatkettu, työhuonevähennyksestä luovuttiin osittain ja ruuan hintaan tehtiin aiemman korotuksen päälle mitätön kevennys, jonka vaikutus kauppalaskuissakin jää erinäisten laskelmien mukaan minimaaliseksi.

Puhemies! Suomen julkisen talouden tila on yhteinen asia, josta olisi hyvä kansalaisten eduksi löytää parlamentaarinen ja pidempi linja. Poukkoilu ei lisää kansalaisten uskoa eikä luo vakautta suunnitella tulevaa.

Ikäväkseni joudun toteamaan kuitenkin, että hallituksen kasvun keinot ovat nyt olemattomat ja päätetyt toimet vievät Suomea valitettavasti väärään suuntaan. Siitä kertovat velan ja työttömyyden kasvu, jotka ovat ennätyskorkealla tällä hallituskaudella.

Arvoisa puhemies! Yhteisöveron alennus on malliesimerkki päätöksestä, jonka hyödyt ovat erittäin epävarmat mutta haitat sitäkin varmemmat. Kuntien jo nyt tiukka talous nojaa merkittävästi yhteisöveroon. Kun tätä tulonlähdettä heikennetään, kunta- ja hyvinvointialueiden palvelut kärsivät. Varhaiskasvatus, perusopetus ja terveydenhuolto ajetaan entistä ahtaammalle, ja samalla peruspalveluiden heikentyminen osuu suoraan ihmisten arkeen.

On vaikea saada kiinni ajatuksesta, mitä pääministeri tarkoittaa tulevaisuuskon ja edellytysten luomisesta tuleville sukupolville leikatessaan koulutuksesta ja nuorten toimeentulosta. Ihmettelen, eikö hallitus ymmärrä kasvun, koulutuksen ja osaamisen yhteyttä ja näe sitä inhimillistä pääomaa, mitä koulutus yksilöille tarjoaa. Suomi on menestynyt aina korkealla osaamisella, ja jo tehtyjen ammatillisen koulutuksen yli 100 miljoonan euron leikkausten lisäksi hallitus päätti nyt korkeakoulujen rahoituksen 120 miljoonan euron leikkauksesta sekä kuntien 75 miljoonan euron leikkauksesta. Koulutus on Suomen kilpailukyvyyn ja kasvun ydin, ja korkeaan osaamiseen investoiminen on tehokkain tapa vahvistaa talouskasvua pitkällä aikavälillä kestävästi.

Arvoisa puhemies! On totta, ettei kasvua ole ollut lähes 20 vuoteen. Oppimistulokset laskevat, lapsiperheköyhyys ja eriarvoisuus lisääntyvät, eikä osaamistason laskun syyksi tunnuta silti nyt keksivän juuri muuta kuin kännykät.

Olen aidosti huolissani tästä kehityssuunnasta. Missä on se yhteistyö ja aito halu luoda kaikille ihmisille parempaa arkea ja toimivampaa yhteiskuntaa? Moni ihminen kokee tyytymättömyyttä hallituksen päätöksiin oikeutetusti. Veronkevennykset hyödyttävät eniten niitä, joilla menee jo muutenkin hyvin. Olen samaa mieltä työhön kannustamisesta ja verojen kohtuullistamisesta, mutta mielestäni kevennysten olisi pitänyt kohdistua vahvemmin pieni- ja keskituloisille, jotta ostovoiman kasvu näkyisi kulutuksessa. Mikäli työpaikkoja ei ole riittävästi, on hankala käskää ihmisiä töihin. Kohtaanto-ongelma haastaa meitä siis edelleen.

Samaan aikaan kuitenkin palveluiden heikentäminen ja koulutusleikkaukset osuvat erityisesti lapsiin, nuoriin ja tavallisiin työssäkäyviin ihmisiin. Se on hallituksen arvovalinta. Tällainen kehitys uhkaa jakaa yhteiskuntaa yhä syvemmin eikä turvaa tulevaisuudenkaan kasvun edellytyksiä. Panostuksia olisi kaivattu myös enemmän pienten ja keskisuurten yri-

Pöytäkirja PTK 46/2025 vp

tysten kasvun tukemiseen, sillä Suomessa 95 prosenttia yrityksistä kuuluu tähän kategori-
aan.

Arvoisa puhemies! Todellinen kasvu ei synny veronalennuksista vaan vahvasta osaami-
sesta, yrittämisestä, työstä, hyvinvoinnista ja laadukkaista peruspalveluista. Suomen me-
nestys on aina perustunut kansalaisten yhtenäisyyteen ja siihen, että mahdollisuudet ovat
olleet jokaisen ulottuvilla. Suomalaiset ansaitsevat päätöksiä, jotka katsovat pidemmälle
kuin seuraavaan budjettivuoteen, ja päätöksiä, jotka luovat mahdollisuuksia, vahvistavat
luottamusta ja rakentavat yhteistä tulevaisuutta oikeudenmukaisesti, jokaiselle.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Paasi poissa. Edustaja Seppänen poissa.
— Edustaja Mikkonen, Anna-Kristiina.

19.05 Anna-Kristiina Mikkonen sd: Arvoisa rouva puhemies! Puoliväliriihi paljasti ka-
rulla tavalla jälleen sen, miten Orpon hallitus on valmis rikkomaan kaikki antamansa lu-
paukset. Me olemme kaksi vuotta täällä kuunnelleet, miten on välttämätöntä säälimättä lei-
kata pienituloisilta, lapsiperheiltä, eläkeläisiltä ja kyykyttää tavallista palkansaajaa lukui-
silla työelämäheikennyksillä. Rahat on loppu, vaihtoehtoja ei ole. Tätä mantraahan me
olemme kuulleet.

Nyt rahaa sitten kuitenkin on, ja sitä löytyy jopa kaksi miljardia veronkevennyksiin Elä-
kerahastosta otetulla pikavipillä ja kasvavalla velkaantumisella. Hallitus puhui itse kasvu-
riihestä, mutta kasvutoimiksi keksittiinkin kummallinen veroale suurituloisille, jonka jäl-
leen kerran maksavat pienituloiset ja keskiluokka. Hallituksen epäonnistuneen talouspoli-
tiikan sekä rikkaiden ja yritysten veroalen maksajiksi löytyi tavallinen suomalainen pal-
kansaaja. Hallituksen politiikan surullisena tuloksena on siis jälleen uusi aukko julkiseen
talouteen ja tulevaisuudessa tarve lisäsäästöille, joilla heikennetään entisestään palveluja ja
sosiaaliturvaa. Mikään muu ei kasva kuin velka, työttömyys ja konkurssit.

Arvoisa puhemies! Hallitus heikentää työntekijöiden edunvalvontaa poistamalla vero-
vähennysoikeuden jäsenmaksuista luoden lisää epävarmuutta ja painaen työehtoja alas-
päin. Tällaisena kauppasodan uhkan ja yleisen epävarmuuden aikana meidän pitäisi vah-
vistaa turvaverkkoja ja panostaa työllisyyteen, ei heikentää niitä. Palkansaajaa, työläistä,
on kyllä tällä hallituskaudella mätäkitty ennennäkemättömällä tavalla. Hallitus on toimil-
laan aiheuttanut työmarkkinakaaoksen, jonka loppua ei näy: paikallinen sopiminen, vien-
tivetoinen palkkamalli, lakko-oikeuden rajoittaminen, ansiosidonnaisen porrastaminen,
työttömyysturvan suojaosan poistaminen, irtisanomisen helpottaminen ja muut työelämän
heikennykset. Tämä hengästyttävä lista työelämän heikennyksiä tavalliselle palkansaajal-
le ja historiallisia muutoksia Suomen työmarkkinapolitiikassa on tämän kahden vuoden ti-
linpäätös.

Kaikkein ristiriitaisin näistä puoliväliriihen ratkaisuista lienee kuitenkin nämä suuret
koulutusleikkaukset. Kenen mielestä koulutusleikkaukset ylipäättään ovat kasvutoimi?
Koulutukselle luvattiin erityistä suojaa, mutta nyt leikataan rajusti sekä varhaiskasvatuk-
sesta että peruskoulusta valtionosuusleikkauksin ja korkeakouluilta. Tällä kaudella halli-
tus on jo aikaisemmin leikannut ammatillisesta koulutuksesta. Koulutus jos mikä olisi tu-
levaisuusinvestointi ja kasvun edellytys.

Arvoisa puhemies! Hallituksen kasvuriihestä odotettiin myös viimein ratkaisua Itä-Suo-
mi-ohjelman rahoitukseen, jota on jo vuositolkulla hinkattu ja papereita pyöritelty. Taas
saimme ymmärrystä Itä-Suomen muuttuneeseen tilanteeseen ja toteamuksen ohjelman toi-

Pöytäkirja PTK 46/2025 vp

meenpanon aloittamisesta. Johan tässä on jo kaksi vuotta Orpon hallituksen aikana odotettu, että rahoitusta ja toimia alettaisiin alueellemme osoittamaan. Näin eteläsavolaisena kansanedustajana ei voi maakuntamme puolesta iloita, sillä mitään konkretiaa ei meille ole ohjelmaan löytynyt. Hallituksen aluepolitiikkaa kokonaisuudessaan voi kyllä hämmästelä. Siinä tuntuu olevan kompassin viikset sekaisin aikaisemmissakin budjeteissa, mutta Etelä-Savon alue loistaa hallituksen kartoissa edelleen mustana aukkona. Tänä keväänä Itä-Suomi on kyllä muutoin ollut kaikkien huulilla johtuen tästä kelta-mustasta keväästä, jossa koko Itä-Suomi on KalPan rinnalla voittajana. Huimaa yhteisöllisyyttä, yhdessä tekemisen meininkiä ja positiivista menestystä luova kevät tuo Itä-Suomeen ennennäkemättöntä eloa, jonka jatkumista soisi Orpon hallituksenkin tukevan pikimmiten toimeenpannessaan Itä-Suomi-ohjelmaa.

Arvoisa puhemies! Perusväylänpidon lisärahoitus laskee ensi vuonna 80 miljoonaa, ja korjausvelka kasvaa 5 miljardiin vaalikauden lopussa hallituksen päätöksillä. Orpon hallitus siirtää vastuun seuraavalle hallitukselle Liikenne 12:n päivityksen myötä. Hallituksen 4 miljardin investointiohjelma paisuu, vaikka ei ole mitään tietoa tai näyttöä, miten hallitus aikoo sen rahoittaa valtion omaisuustuloista.

Arvoisa puhemies! Julkisen talouden suunnitelma ei ole kestäväällä pohjalla, ja kaiken voisi tehdä reilummin.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kallio.

19.10 Vesa Kallio kesk: Arvoisa rouva puhemies! Pari sanaa äsken perussuomalaisten edustajan käyttämästä puheenvuorosta polttoaineen hintaan liittyen. Tuntuu olevan hie-man vajavainen käsitys siitä, mitä esimerkiksi jakeluvelvoite tarkoittaa. Jakeluvelvoite yksinkertaisuudessaan tarkoittaa sitä, käytämmekö fossiilisia tuontipolttoaineita vai käytämmekö kotimaista uusiutuvaa polttoainetta ja mikä tämä suhde tulee olemaan. Ja mitä hitaammin saamme kotimaista uusiutuvaa polttoainetta liikenteeseen, sitä todennäköisemmin myös se uusiutuva jae tulee sitten ulkomailta, ja sitä ei varmaan kukaan toivo. Mitä enempi ollaan ulkomaisen polttoaineen, oli se fossiilista tai uusiutuvaa, varassa, sitä todennäköisemmin se hinta määräytyy muualla kuin Suomessa ja varsinkaan tässä salissa.

Arvoisa puhemies! Varsinaiseen aiheeseen: Hallitus osoitti puoliväliriihessään Savon radan kehittämiseen 42 miljoonan valtuutta. Tämä toimenpide tosin löytyi jo hallitusohjelmasta, jossa summa oli 50 miljoonaa, eli kahdeksan miljoonaa euroa katosi aiemmasta. Tämän Etelä- ja Pohjois-Savoa koskehtavan radan saaman rahoituksen lisäksi Pohjois-Savo sekä muut naapurimaakuntamme menestyivät tiehankkeiden osalta varsin hyvin puoliväliriihessä. Mutta entäpä Etelä-Savo, jolla on Pohjois-Savon tavoin yksi ministeri ja vieläpä päähallituspuolueesta? Saldo oli pyöreä nolla, ei mitään: ei yhtään euroa hallitus löytänyt Etelä-Savon tiehankkeisiin.

Arvoisa puhemies! Osana itäisen Suomen ohjelmaa hallitus osoitti Kuopioon poikkiallinnollisen toksikologisen osaamisen keskuksen. Kuulitte aivan oikein. Aivan ei agronominen tietämys riitä siihen, mistä on kyse, mutta kuulostaa joka tapauksessa toimenpiteeltä, joka hallituksen olisi pitänyt hoitaa aivan normaalina toimintanaan eikä myydä sitä meille osana itäisen Suomen ohjelmaa. Hallituksen lupaukset itäisen Suomen investointien tunnistamiseksi ja edistämiseksi ovat myös keveitä kirjauksia ilman yhtään euroa, kun tarve olisi erityisesti pienten ja keskisuurten yritysten tarvitsemalle rahoitukselle ja niiden vaatimille vakuuksille sekä työvoiman saannin turvaamiselle. Matkailu oli vahvasti muka-

Pöytäkirja PTK 46/2025 vp

na itäisen Suomen ohjelman valmistelussa, mutta sekin kuihtui virkamiesvalmistelussa ja hallituksen riihessä Metsähallituksen luontomatkailun tukemiseksi. Kaiken tämän jälkeen voidaan perustellusti kysyä ja suorastaan ihmetellä, miksi hallitus ei toteuta itäisen Suomen maakuntien ja esimerkiksi Elinkeinoelämän keskusliiton perusteltuja esityksiä itäisen Suomen ohjelman toteuttamiseksi. Tosin kasvava epäily on ollut pitkin talvea, ettei EK:kaan ole sitoutunut omaan ohjelmaansa.

Arvoisa puhemies! Hallituksen tekemän ansiotulojen veronkevennyksen vaikutusten yhdessä samanaikaisesti vähennykseen kohdistuvien leikkausten kanssa on jo monessa palkansaajataloudessa laskettu olevan joitain euroja ja nekin pahimmillaan jopa negatiivisia. Erityisen harmillista varsinkin meidän harmaan siirtymän maakuntien osalta oli, että hallitus ei löytänyt mitään kannustimia esimerkiksi työssäkäyvien eläkeläisten verotukseen tai ylipäättään parantanut eläkeläisten asemaa ja erityisesti pieneläkeläisten — arvovalinta sekin. Kun tähän lisätään hallituksen toimet kuntatalouden heikentämiseksi, on seurauksena monessa kunnassa kunnallisveron ja kiinteistöverojen nostaminen sekä leikkaukset peruskoululaisten ja varhaiskasvatuksessa olevien lasten palveluista. Ne viimeistään estävät hallituksen laskennallisten veronkevennysten paljon puhutut dynaamiset vaikutukset ja ylipäättään kuvitelmat veronkevennyksistä, jotka maksaisivat itse itsensä takaisin.

Puoliväliriihessä nähtiin, että kokoomus sai läpi perussuomalaisten tuella kaikki pitkään ajamansa veropoliittiset tavoitteet. Tästä on tulossa jopa kahden miljardin aukko valtion kassaan. Lukuisat asiantuntijat ovat todenneet, että tähän veropolitiikkaan nojaava talouskasvu on enemmän kuin epävarmaa. Toki kaikki toivomme, että talouskasvu vauhdittuu.

Arvoisa puhemies! Keskusta ei mittaa ihmisen arvoa hänen veronmaksukykynsä, koulutuksensa, asuinpaikkansa, ammattinsa tai minkään muun ihmistä hänen ulkopuoleltaan määrittävän seikan perusteella. Jokainen ihminen on lähtökohtaisesti arvokas. Tässä on iso ero meidän ja hallituspuolueiden välillä. Me keskustassa lähdemme siitä, että Suomessa on tehtävä politiikkaa, joka on jokaisen alueen ja jokaisen ihmisen asialla, ei vain suurten kaupunkien ja pääväylien varrella asuvien tai sinne ajettujen asialla tai vain suuryritysten etujen ajamista hallituksen tavoin. Ihmisellä on oikeus asua siellä, missä hän kokee olevansa kotonaan. Myös pienemmillä yrityksillä on merkitystä, koska ne mahdollistavat erityisesti itäisen Suomen ja Etelä-Savon kaltaisten alueiden selviytymisen ja olemassaolon.

Yhteiskunnan tehtävä ei ole osoittaa ihmisille tämän asuinpaikkaa eikä hänen paikkaansa muutenkaan. Yhteiskunnan tulee auttaa ihmisiä löytämään paras paikka asua. Yhteiskunnan tulee luoda puitteet, joissa maailman onnellisimmaksi kansaksi vuosi toisensa jälkeen valittu kansa pystyy itsekkin uskomaan omaan onnellisuuteensa. Tämä edellyttää nykyistä merkittävästi parempaa politiikkaa, parempaa ja oikeudenmukaisempaa politiikkaa, kaikilla politiikan osa-alueilla, koska jokainen poliittinen päätös vaikuttaa aina lopulta jossain kohtaa yksittäiseen ihmiseen, ja politiikassa on aina kyse ihmisistä. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Garedew.

19.15 Kaisa Garedew ps: Arvoisa puhemies! Hallitus on laatinut julkisen talouden suunnitelman vuosille 2026—2029. Tätä suunnitelmaa, kuten edellisiäkin, päivitetään aina vuosittain. Käytännössä julkisen talouden suunnitelma tehdään EU:n määräämänä. Suomi

Pöytäkirja PTK 46/2025 vp

on kyllä osannut harjoittaa monivuotista taloussuunnittelua ihan ilman Brysselin määräyk-
siäkin, mutta silti EU:n piti päästä puuttumaan siihenkin.

Hallituksen fokus on suunnitelman päivittämisestä riippumatta säilynyt samana: tehdä toimia, jotka tähtäävät valtiontalouden tervehdyttämiseen, luoda edellytykset kasvuille ja vahvistaa ostovoimaa. Näiden myötä hyvinvointi lisääntyy ja julkiset palvelut saadaan turvattua tulevaisuudessakin. Yksi merkittävimmistä kehysriihessä sovituista kokonaisuuksista on työn verotukseen liittyvät kevennykset. Perussuomalaiset ovat aina vaatineet, että työllä on tultava toimeen ja että työn tekemisen on oltava kannattavaa. Tämän tavoitteen eteen nyt tehdään noin miljardin euron veronkevennykset, joihin sisältyy myös perheellisiä hyödyttävän työtulovähennyksen lapsikorotuksen tuplaaminen. Eli jos olet työssäkäyvä vanhempi, sinulle tulee jäämään nykyistä enemmän palkasta käteen.

Toinen erityisen tärkeä kokonaisuus liittyy turvallisuuteen. Se on koko ajan ollut hallituksen prioriteettilistan kärjessä. Tulevinakin vuosina jatketaan siis samalla linjalla: sisäiseen turvallisuuteen ja rajaturvallisuuteen panostetaan, rikollisuuteen, erityisesti jengirikollisuuteen, puututaan tehokkaammin, maahanmuuttopolitiikkaa kiristetään väärinkäytösten ja kulujen hillitsemiseksi, ja puolustusmenojen osuus bruttokansantuotteesta nostetaan kolmeen prosenttiin. Näihin satsaaminen on äärimmäisen tärkeä arvovalinta. Suomi, itsenäisyys ja suomalaiset ovat hallitukselle tärkeitä, ja niiden edun on mentävä muiden edelle.

Tähän suomalaisten edun ensisijaisuuteen liittyy myös se, että hallitus on edelleenkin sitoutunut hallitusohjelmakirjaukseen siitä, ettei se omilla päätöksillään tai politiikkatoimillaan nosta kansalaisten arjen kustannuksia tai heikennä elinkeinoelämän kilpailukykyä tavoitellessaan tätä päähkähullua hiilineutraalisuutta. Tämän varmistamiseksi kehysriihessä tehtiin päätös toteuttaa selvitys ilmastolain vaikutuksista muun muassa Suomen kilpailukykyyn. Selvitys tulee sisältämään päästövähennystoimien kustannustehokkuuden sekä vertailun verrokkimaihin. Tämä selvitys on erittäin tärkeä, sillä ilmastotoimien kustannuksia ei olla koskaan laskettu. Tämä on tärkeä askel sitä kohti, että Suomessa voitaisiin käydä avointa taloudellista keskustelua ilmastotoimien järkevyydestä, ja etenkin niiden järjettömyydestä. Selvityksen valmistumista odotellessa hallitus jatkaa väyläverkoston kunnostamista, jotta kansalaiset pääsevät autoilemaan turvallisesti ja sujuvasti koko maan pituudella.

Arvoisa puhemies! Moni ulkoinen tekijä on vaikeuttanut Suomen taloustilannetta. Näitä ovat esimerkiksi Venäjän brutaali hyökkäyssota Ukrainassa, epäselvä tilanne kauppali-
lien kanssa sekä tärkeän vientimaamme Saksan taantuminen. Näistä ei kuitenkaan kannata lannistua. Varmaa on, että luovuttaminen ja peruutteleva eivät koskaan tuo voittoa. Siksi ainoa suunta on eteenpäin ja laittaa suomalaiset etusijalle. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Siponen poissa, edustaja Sillanpää pois-
sa. — Edustaja Werning.

19.20 Paula Werning sd: Arvoisa rouva puhemies! Julkisen talouden suunnitelma vuo-
sille 2026—2029 määrittää hallituksen linjan siihen, miten tämä maa varautuu tulevaan ta-
loudellisesti ja toiminnallisesti. Samalla se määrittää, millaisia painotuksia hallitus tekee
sisäisestä turvallisuudesta.

Nostan esiin erittäin vakavan epäkohdan: palo- ja pelastustoimen sekä väestönsuojelun
jäämisen kehityslinjausten ulkokehälle. Nämä sisäisen turvallisuuden kannalta aivan kes-

Pöytäkirja PTK 46/2025 vp

keiset toiminnot eivät saa ansaitsemaansa painoarvoa tässä julkisen talouden suunnitelmassa.

Puhemies! Sisäministeriön pääluokan määrärahoista vain kuusi prosenttia kohdentuu pelastustoimeen ja hätäkeskustoimintaan. Tämä on hälyttävän vähän. Vastaavasti esimerkiksi poliisitoimi saa lähes 60 prosenttia hallinnonalan rahoituksesta. Poliisin ja suojelupoliisin toiminnan vahvistaminen on toki perusteltua, mihin myös me sosiaalidemokraatit olemme sitoutuneet, mutta ei voi kuitenkaan olla niin, että samalla toinen keskeinen turvallisuuspalvelu jää toistuvasti ilman riittävää huomiota ja resursointia.

Pelastustoimi ei ole pelkästään tulipaloja sammuttava viranomainen. Se on kriittinen osa kansallista kokonaisturvallisuutta. Se on ensimmäisenä paikalla, kun sattuu suuronnettomuus. Se vastaa väestön varautumisesta, evakuoinneista, pelastustyöstä ja vaarallisten aineiden torjunnasta. Se ylläpitää valmiutta esimerkiksi metsäpalojen, myrskyjen, tulvien tai laajojen liikenneonnettomuuksien varalta. Se myös toimii osana kansainvälistä pelastuspalvelua ja huolehtii väestönsuojelusta yhdessä muiden viranomaisten kanssa.

Arvoisa puhemies! On sanottava selkeästi: kun puhumme kokonaisturvallisuudesta, pelastustoimen rooli ei ole vähemmän tärkeä kuin poliisin tai Rajavartiolaitoksen, mutta sitä kohdellaan kehyslinjauksissa toissijaisena. Tämä on rakenteellinen epäkohta, joka hallituksen tulee korjata.

Nyt hallitus esittää väestönsuojelun kehittämiseen noin 14 miljoonan euron investointia vuosille 2028—2029. Tätä sinänsä tervetullutta panostusta on kuitenkin tarkasteltava suhteessa kokonaisuuteen. Mitä tämä tarkoittaa käytännössä? Kaksi vuotta ennen kehyskauden päättymistä, kun turvallisuusuhat ovat jo muuttuneet pysyviksi, panostetaan väestönsuojeluun mutta ei esimerkiksi pelastajien koulutusmääriin, ei varustetasoon, ei operatiiviseen valmiuteen.

Sisäministeriön selvitys vuodelta 23 nostaa esiin suuria rakenteellisia haasteita pelastustoimessa. Pelastajien lisätarve on merkittävä, eikä koulutuskapasiteetti riitä, ei edelleenkään. Kustannuspaineita aiheuttavat varautuminen, väestönsuojelu, kansainvälinen yhteistyö ja teknologian kehittäminen. Ict-järjestelmät ovat osin vanhentuneita. Pelastusopiston tilanne on yhä vaikea, eikä siihen ole osoitettu uutta rahoitusta kehyskaudella.

Kaikki tämä tarkoittaa, että hyvinvointialueilla pelastustoimen taso ja toimintakyky ovat vaarassa rapautua. Hallitus on siirtänyt vastuun pelastustoimesta hyvinvointialueille mutta ei ole varmistanut sitä, että alueet todella kykenevät tehtävänsä hoitamaan. Tällainen ratkaisu altistaa kansalaiset alueelliseen eriarvoisuuteen, ja se on vastoin koko hyvinvointivaltion perusajatusta.

Arvoisa puhemies! Yhdenvertaisuus turvallisuudessa on kansalaisoikeus. Siksi pelastustoimea ei voida kohdella hallinnollisesti kulueränä vaan keskeisenä yhteiskunnan tukipilarina aivan kuten terveydenhuoltoa tai koulutusta. Meillä on jo nyt nähtävissä, että pelastustoimen kuormitus kasvaa. Ilmastomuutoksen myötä ääriololiimiot yleistyvät, väestön ikääntyminen lisää riskejä kodeissa, kybervaikuttaminen asettaa uusia haasteita yhteiskunnan varautumiselle. Emme voi jäädä odottamaan seuraavaa kriisiä ennen kuin reagoimme. Ennakoiva turvallisuus maksaa vähemmän kuin korjaava reagointi.

Vielä nostan esille sen, että pelastusalan koulutus on kriisissä ja myös päällikkökoulutuksen jatkuvuus uhattuna. Pelastusopistolla on käynnissä yt-neuvottelut, ja säästöpaineeet uhkaavat toimintaa. Pelastusopisto on jo nyt vähentänyt keskeisiä koulutuksia kuten vesisukellus- ja alipäälystökoulutusta. Nyt leikkaukset kohdistuvat opettajakuntaan, mikä uhkaa ennestään opetuksen laatua ja käytännönläheisyyttä.

Pöytäkirja PTK 46/2025 vp

Myös sopimuspalokuntien koulutustarve kasvaa jatkuvasti. Johtamiskoulutus on edellytys operatiivisen toiminnan sujuvuudelle ja turvalliseen johtamiseen vaativissa tilanteissa. Pääliikkekoulutuksen puute on vakava riski pelastusjärjestelmän toimivuudelle. Ilman osaavaa johtoa myös avunsaanti voi viivästyä, ja se heikentää kansalaisten turvallisuutta.

Aika rientää, jotenka totean tähän lopuksi sen, että Pelastusopiston rahoitus on ehdottomasti turvattava. Etäkoulutuksen ja alueellisen yhteistyön mahdollisuuksia tulisi hyödyntää, ei ajaa alas elintärkeää koulutusta. Hallitus tekee tässä kohtaa hölmöjä säästöjä leikkaamalla Pelastusopiston rahoitusta, sillä hintalappu tulevaisuudessa tulee olemaan säästöä korkeampi. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Riipi poissa, edustaja Kokko poissa. — Edustaja Mehtälä.

19.26 Timo Mehtälä kesk: Arvoisa puhemies! Kun hallitus kaksi vuotta sitten aloitti toimintansa, monella suomalaisella oli suuret odotukset. Hallitusohjelman 55 000 sanaa sisälsi hyviä kirjauksia ja tavoitteita. Hallituksen punainen lanka perustui siihen, että maahan saadaan talouskasvua, satatuhatta uutta työpaikkaa ja että velkaantuminen lopetetaan. Nämä olivat hienoja tavoitteita, joihin yhdyin täysin. Hallitusohjelmassa myös luvattiin tehdä merkittäviä parannuksia maatalouden tilanteeseen. Suora lainaus hallitusohjelmasta: ”Suomalainen maaseutu, maatalous ja metsät turvaavat kansalaisten hyvinvointia ja ovat koko yhteiskunnan peruspilareita.”

Hyvä hallitus, nyt tilannetta peilataan niihin tavoitteisiin, joita te itse asetitte itsellenne, ja valitettavasti joudumme toteamaan, että julki lausutuista tavoitteista yksikään ei ole onnistunut. Ensimmäisenä, talouskasvua ei ole. Toisena, työttömyys on lisääntynyt, ei ole vähentynyt. Kolmantena, konkurssreja on tehty ennätysmäärä. Neljäntenä, velkaantuminen kiihtyy koko ajan. Viidentenä, maatalouden osalta ei ole saatu aikaan yhtään mitään. Ja kuudentena, yrittäjien elämää on vaikeutettu.

Minä tiedän, että ajat ovat vaikeat. Säästöjä on pitänyt etsiä, mutta millaisia ovat valinnat? Esimerkiksi lapsiperheiltä on leikattu useita erittäin tärkeitä etuisuuksia, kuten omistusasujien asumistuki, mikä osuu varsinkin lapsiperheisiin. Toisaalta soteleikkaukset ja varsinkin yöpäävystysten sulkeminen esimerkiksi Oulaskankaalla vaikeuttavat oleellisesti ihmisten, varsinkin lapsiperheiden ja vanhusten, elämää maakunnassa. Aluepolitiikassa pohjoinen ja itäinen Suomi ovat saaneet kauniita kirjauksia, mutta todellisuudessa palveluita karsitaan ja keskitetään. Nämä päätökset eivät vastaa kansalaisten oikeustajuun, varsinkaan nyt, kun hallitus on päättänyt tehdä yli kahden miljardin euron veronkevennykset.

Arvoisa puhemies! Hallituksessa on kuitenkin yksi puolue, kokoomus, joka on merkittävällä tavalla hyötynyt tehdystä politiikasta. Kokoomus on saanut läpi liudan tärkeitä tavoitteita alkaen työmarkkinoista ja päätyen verotukseen, mutta mikä on perussuomalaisten rooli? Se näyttää olevan se, että kunhan maahanmuuttoon saadaan kiristystä, kaikessa muussa voidaan antaa kokoomukselle myöten.

Arvoisa puhemies! Tarvitaan vaihtoehto, jolla saadaan talouskasvua ja toivoa koko maahan. Ensinnäkin investointeihin pitää kannustaa. Keskusta esittää investointiverohyvityksen laajentamista myös pienille ja keskisuurille yrityksille sekä mallia, jossa yrityksen sisään jääviä voittoja verotetaan kevyemmin kuin ulos jaettavia, niin sanottu Viron malli. Lisäksi työllistävän yrittäjän sivukuluja pitää alentaa ja veroluontoisia maksuja keventää, erityisesti nyt, kun Työllisyysrahasto ennakoi lisäkorotuksia maksuihin. Toiseksi, meidän

Pöytäkirja PTK 46/2025 vp

on tehtävä arjesta helpompaa niille, jotka kantavat vastuuta. Esitämme vanhempainvapaiden verovapautta, kotitalousvähennyksen parantamista ja eläkkeellä työskentelevien verotuksen keventämistä. Tällaiset toimet ovat paitsi oikeudenmukaisia myös kasvua tukevia. Ja kolmanneksi, alueellinen eriytyminen pitää pysäyttää. Keskusta esittää kymmenen vuoden erityistalousaluetta Itä-Suomeen ja asettaa tavoitteeksi Euroopan nopeimman luvitusprosessin vuoteen 2027 mennessä. Luvituksen pitää olla kilpailuetu, ei este uudelle työlle.

Arvoisa puhemies! Maatalouteen on hallitus esittänyt määrärahoja ilmastotoimiin, luontotyyppi- ja ekosysteemitiedon menetelmien kehittämiseen. Kuulitte aivan oikein: siis ilmastotoimiin, luontotyyppi- ja ekosysteemitiedon menetelmien kehittämiseen, ei sanallaakaan ruoantuottajien tukemiseen osoitettuja määrärahoja. Tätä olisin viimeistään odottanut hallitukselta, kun kaupan hyllyt ovat tyhjinä. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Rantanen poissa, edustaja Gebhard poissa, edustaja Razmyar poissa, edustaja Haatainen poissa, edustaja Viitala poissa, edustaja Mäkynen poissa, edustaja Lindén poissa. — Edustaja Lyly, paikalla, olkaa hyvä.

19.31 Lauri Lyly sd: Arvoisa rouva puhemies! Muutamia talouden ja työllisyyden näkymiin liittyviä lukuja, jotka kuitenkin ovat hallituksen keskeisimpiä tavoitteita olleet tässä viimeisenä parina vuotena. Hallitus lupasi aloittaessaan 100 000 uutta työpaikkaa. Tällä hetkellä työttömiä työnhakijoita on 320 000, avoimia työpaikkoja 46 000, pitkäaikaistyöttömiä 115 000. Työttömyys on kasvanut vuoden takaisesta yli 30 000:lla, avoimien työpaikkojen määrä on vähentynyt, pitkäaikaistyöttömien määrä on kasvanut yli 23 000:lla. Kaikki menevät väärään suuntaan, kun puhutaan, että 100 000 uutta työpaikkaa pitäisi tulla.

Nyt kun katsotaan, hallitus aloitti sellaisesta työllisyysasteesta kuin 73,6, ja tällä hetkellä liikumme työllisyysasteessa, joka on 71,7, eli pudonnut pari prosenttiyksikköä, ja nyt tässä kuopassa olemme vielä useita vuosia. Hallituksen ja valtiovarainministeriön suunnitelman ja ennusteiden mukaan hallitus tavoittaa sen työllisyysasteen, jonka se sai, kun lähti toteuttamaan tätä politiikkaansa, 2029. Silloin päästäisiin siihen tilanteeseen, jossa hallitus on aloittaessaan ollut, eli 73,6:een—73,7:ään. Mitään 100 000:ta työpaikkaa ei ole näkynyt, vaan työttömyyttä on ollut todella paljon.

Näitä työmarkkinaleikkauksia on tässä todella paljon tehty. Ne ovat olleet voimassa useimmat jo puolitoista vuotta, vuosi sitten poistettiin lapsikorotukset ja eräitä muita tekijöitä, ja syksyllä poistettiin 20—25 prosenttia työttömyysturvan tasosta. Eli monia työttömyysturvaleikkauksia on tehty ja myös työttömyysturvaa on vaikeutettu, ja tällä perusteltiin, että useita kymmeniätuhansia työpaikkoja tulee näillä leikkauksilla. Ei ole tullut — ei ole tullut, eikä ole edes näkyvissä uusia työpaikkoja. Tämä tavallaan on tämä tilanne. Olisi pitänyt tehdä toisenlaisia toimenpiteitä.

Sitten kun tämä liittyy myös valtiontalouteen, niin tälle 100 000 työpaikalle, joka tässä luvattiin, on laskettu kahden miljardin vaikutus talouden tasapainottamisessa. Tästä kuulusasta yhdeksästä miljardista kaksi miljardia piti tulla tätä kautta. Ei tule tällä hallituskaudella, eikä taida tulla seuraavallakaan hallituskaudella. Siellä on jo yksi iso aukko, ja tämä tässä pitää todeta.

Hallitus puhuu työn linjasta. Minusta hallituksen pitäisi puhua työttömyyden linjasta, koska se on tässä kokonaisuudessa näkyvissä. Kasvua ei enää kyllä rajoita työvoimapula.

Pöytäkirja PTK 46/2025 vp

Täällä on työvoimaa kyllä tarjolla, kun vain olisi niitä avoimia työpaikkoja. Siksi politiikkaa pitäisi tehdä toisella tavalla.

Nyt hallitus alensi yritysten veroja, yhteisöveroa kahdella prosenttiyksiköllä vuodesta 27 alkaen, ja laskee sille dynaamisia vaikutuksia aika isosti. Niitä laskuja on ollut aiemminkin, ja kasvua ei ole siitäkään ratkaisusta tullut 17 vuoden aikana. Eli tästäkin on kokemuseräistä tietoa, miten se on toteutunut. Kela-maksun poisto, yhteisöveron lasku, sosiaalimaksujen siirto: yhteensä neljä miljardia tehtiin tässä 17 vuoden aikana, ja se ei ole tuonut kasvua. Nyt taas kokeillaan samaa lääkettä ja ei päästä eteenpäin.

Arvoisa rouva puhemies! Tämä työllisyyskehitys on siis mennyt huonosti, ja puhutaan, että tämä on suhdannetekijä. Eikö kotimaiseen suhdanteeseen, rakentamiseen tai muuhun tällaiseen tekijään olisi voinut tehdä suhdannepolitiikkaa, niin että työllisyys olisi parantunut? Sellaisia toimenpiteitä ei ole näkynyt. On vain leikattu asuntorahastoja, sopeutetaan valtion budjettiin niin, että vain erityisryhmien asumista tai kohtuuhintaista asumista ei rakennettaisi. Tämä politiikka on ollut todella huonoa, ja se näkyy meillä työttömyytenä ja monen ihmisen kotitaloudessa ja niin sanottuina dynaamisina vaikutuksina negatiiviseen suuntaan. Sen takia talous ei kasva ja kotimainen kulutus ei kasva. — Kiitoksia.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Eskelinen poissa, edustaja Bergbom poissa, edustaja Reijonen poissa, edustaja Eerola poissa, edustaja Ketunen poissa. — Eskelisen juuri sanoin poissa olleeksi, mutta jospa Eskelinen tulisi sieltä nyt kipin kapin.

19.37 Seppo Eskelinen sd: Arvoisa rouva puhemies! Tämä lista menikin aika äkkiä ohi. [Puhuja on hengästynyt] Yritetään tasata hengitystä.

Arvoisa rouva puhemies! Suomen talouskehitys on ollut huonoa jo pitkän aikaa, ja erityisesti nyt tällä hallituskaudella taantuma on ollut päällä. Julkisen talouden suunnitelma osoittaa, miten heikkoa talouskasvua hallituksen politiikalla saadaan aikaan. Kaksi vuotta olemme esittäneet — ja olisi perusteltua niitä tehdä — nopeavaikutteisia, jopa väliaikaisia, toimenpiteitä kasvun ja työllisyyden matalapaineen kääntämiseksi. Nyt sitten yritetään poukkoilemalla ja hyvin epäoikeudenmukaisella veropolitiikalla saada aikaan näitä elvytystoimia, jotka tulevat kyllä auttamattomasti jälkijunassa ja kohdentuvat monelta osin hyvin epäoikeudenmukaisesti. Suomi velkaantuu EU:n ennätysvauhtia ja on menossa EU:n liiallisen alijäämän menettelyn piiriin. Hallitus on jättämässä tulevalle eduskunnalle ennätysellisen velkaperinnön.

Veroratkaisuiden vaikutukset talouteen ovat monet talousasiantuntijat tyrmänneet, erityisesti epäuskottavan itserahoitusasteen osalta. Lisäksi taas tulevien lisäleikkausten negatiivisia dynaamisia vaikutuksia ei ole huomioitu. Nyt käsittelyssä oleva julkisen talouden suunnitelma on peilikuva hallituksen talouspolitiikasta, ja se ajaa Suomeen ennätysvelkaa, lähes 90 prosentin velkaa bkt:stä.

Hallituksen työllisyystavoitteet ovat karanneet jo ajat sitten eivätkä ole toteutumassa miltei osin. Tällä hallituskaudella työllisyys ja työttömyys ovat jäämässä alemmalle tasolle kuin hallituksen aloittaessa kautensa. Työllisyyskehitykseen on luvattu käännettä hallituksen taholta, mutta työllisyystilanne heikkenee edelleen, ja avoimia työpaikkoja on ennätysvähän. Suomalaisten miesten työttömyysaste nousi alkuvuodesta Euroopan maiden korkeimmalle tasolle. Suomen työttömyysaste on OECD-maiden kolmanneksi korkein. Lukuina ilmaistuna työllisten määrä on pudonnut yli 50 000 ja työttömien määrä noussut

Pöytäkirja PTK 46/2025 vp

yli 60 000. Lisäksi hallitus lupasi 100 000 uutta työpaikkaa. Vaikka taloussuhde ei ole suotuisa, se ei selitä poikkeuksellisen heikkoa kehitystä, sillä samaan aikaan EU-maiden työttömyysaste on edelleen historiallisen alhainen ja monissa maissa jopa laskussa. Tästä voi kyllä oikeutetusti arvioida, että todennäköisesti Suomen heikko työllisyyskehitys suurelta osin johtuu hallituksen toimista, epäonnistuneesta kasvupolitiikasta sekä epäonnistuneesta työllisyyspolitiikasta.

Olemme esittäneet esimerkiksi nopeavaikutteisia toimenpiteitä ja niitten tuomista jo hallituksen alkukaudella, investointeja, erityisesti rakentamisen ja rakennusteollisuuden puolelle, jossa työllisyysvaikutus alihankintaketjuineen on merkittävä. Hallitus ei ole halunnut kuunnella opposition ehdotuksia, ja nyt olemme tässä tilanteessa.

No, sitten Itä-Suomeen. Missähän mahtavat ne toimenpiteet Itä-Suomen hyväksi tässä riihiesityksessä olla? Kun luet tuota toimenpideohjelmaa ja vertaat riihiesitykseen, vaikea sieltä on löytää erityisiä toimenpiteitä, mitä ohjelmaan on kirjoitettu. On muutama pieni tierahoitus ja Savon rata, jotka olivat Väylän listoilla jo aiemminkin — sinänsä hyvä, että ne ovat tulleet rahoituksen piiriin, mutta ne ovat Väylän esityksenä olleet jo aikaisemmin.

Lentoliikenteestä ei ota kyllä selvää ollenkaan. Perussuomalainen liikenneministeri puhuu aivan toista kieltä kuin pääministeri maakunnassa liikkueensa, ja liikenne- ja viestintäministeriltä ei ole tullut esitystä maakuntalentojen jatkorahoituksesta eikä mallista.

Myöskään Fingridin osalta ei löydy mainintaa siitä, mitä täällä edustaja Antikainen tänään totesi erityisesti Joroinen—Joensuu-välistä. Uskotaan, että se tulee, ja onhan siihen nyt sentään nimetty Itä-Suomi-lähettiläs, joka ei itsekään tällä hetkellä tiedä toimenkuvaansa. Toivottavasti toimenkuva jossain vaiheessa kirkastuu, kun riihessä puhutaan kumminkin Itä- ja Pohjois-Suomen ohjelmien toimeenpanon käynnistämisestä — mutta en tiedä, millä tavalla ne käynnistyvät ja millä ohjelmalla.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Piisinen.

19.43 Jorma Piisinen ps: Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Teen tässä muutaman noston liikenne- ja viestintäministeriön alalta.

Hallituksen investointiohjelmassa osoitetaan perusväylänpitoon 118 miljoonan euron lisämääräraha korjausvelan vähentämiseen vuodelle 2026. Investointiohjelmassa osoitetaan Savon radan nopeuden ja kapasiteetin noston toteutukseen 40,8 miljoonan euron valtuus vuodelle 26 ja vastaavat määrärahat vuosille 26—29.

Liikennehankkeiden rahoitusta aikaistetaan yhteensä 190 miljoonalla eurolla vuodelle 2025 eli tälle vuodelle vuosilta 26 ja 27.

Henkilöjunaliikenteen käynnistämiseksi Tampereen ja Rauman välillä osoitetaan kahden ja puolen miljoonan euron vuotuinen määräraha vuosina 2027—2029.

Lisäksi hallitus käynnistää neuvottelut kaupunkien kanssa maakuntalentojen jatkosta.

Arvoisa rouva puhemies! Vaikeista ajoista huolimatta hallitus pitää huolta koko valtakunnan väylistä ja liikenteestä, ja nämähän ovat myös niitä toimia, joilla vahvistetaan työllisyyttä. Kiitos, hallitus ja ministeri Ranne.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Norrback poissa. — Edustaja Suhonen, olkaa hyvä.

Pöytäkirja PTK 46/2025 vp

19.45 Timo Suhonen sd: Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Puoliväliriihessä hallitus ilmoitti ammattiyhdistysliikkeen jäsenmaksun verovähennysoikeuden poistamisesta. Tämä on aiheuttanut kuohuntaa laajasti, ja minua lähestyi pitkäaikainen pääluottamusmies Itä-Suomesta, ja hän laittoi painavat terveiset seuraavasti:

”Pitkäaikainen pääluottamusmies Pohjois-Karjalasta ihmettelee: Kuten me kaikki tiedämme, perussuomalaisen puolueen alla on valtakunnallinen palkansaajajärjestö Peruspuurijat. Ja nyt tämä ammattiyhdistysaktiivien puolueosasto on vedonnutkin voimakkaasti hallitukseen ja eritoten perussuomalaisiin saksikäsiministereihin ja kansanedustajiin sanoilla ’älkää poistako ammattiyhdistysliikkeen jäsenmaksujen verovähennysoikeutta’. Onhan tämä nyt todella erikoista seurattavaa, kun puolueen sisältä tulee erittäin voimakkaasti eriäviä lausuntoja kuin mitä julkisuuteen annetaan. [Miko Bergbomin välihuuto] Outoa veivaamista kaikkiaan, vai onko tarkoitus näpäyttää omiakin siinä samassa leikkauksessa?

Peruspuurijat toteavat kuitenkin viisaasti, että perussuomalaisen pitäisi puolustaa järjestäytyneitä työmarkkinoita eikä pyrkiä heikentämään tilaisuuden tullen. Perussuomalaiset lähtivät kuitenkin jälleen kokoomuksen tukipuolueeksi ja elinkeinoelämän heittopussiksi heikentämään ammattiyhdistysliikettä sekä näin ollen menettävät yhteytensä omaan kenttäänsä ja tavan kansalaisiin. Kunta- ja aluevaalitulos oli todella näyttävä myrskyvaroitus, josta ei Purra ottanut näköjään mitään opikseen, ja oikeastaan hyvä niin. Ajakoot perussuomalaiset kiville. Sitä tässä mietin, että onko lähihistoriassa ollut jotakin tuttua elementtiä, jota nyt on ilmassa. Siis pakitetaan taaksepäin Sipilän aikaan ja tarkastellaan sen aikaisia tekoja. Sipilä uhrasi sumeilematta perussuomalaisen Jari Lindströmin silloin, ja nyt tässä hetkessä taitaakin olla niin, että Orpo vastaavasti uhraa yhden toisen henkilön, joka on sokaistunut vallanhimolle ja vähät välittää omistaan ja puolueestaan. Onkohan pääluottamusmies osunut oikeaan ihmettelyissään?”

Voin todeta, että kyseinen pääluottamusmies on osunut oikeaan ihmettelyissään ja moni muukin duunari, joiden puolella perussuomalaiset ovat väittäneet olevansa. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Nieminen.

19.47 Mira Nieminen ps: Arvoisa rouva puhemies! Petteri Orpon hallitus on sopinut julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2026—2029. Olemme hallituksessa tehneet linjauksia, jotka eivät ole helppoja mutta joita nykytilanne edellyttää. Meidän on katsottava eteenpäin, rakennettava vahvempaa Suomea, turvallisempaa, vakaampaa, kasvuhaluista yhteiskuntaa.

Päätöstemme ytimessä on kaksi keskeistä tavoitetta: Suomen talouskasvun vahvistaminen ja kansallisen turvallisuuden takaaminen. Samalla huolehdimme siitä, että julkinen taloutemme pysyy kestäväällä pohjalla nyt ja tulevaisuudessa.

Hallitus on sitoutunut siihen, että julkisen talouden alijäämä pysyy alle kolmessa ja puolessa prosentissa suhteessa bruttokansantuotteeseen jo vuonna 2025. Tämä tavoite viestii vastuullisuudesta ja vakaan talouspolitiikan jatkumisesta. Tavoitteena ei ole vain säästö vaan ennen kaikkea uudistaminen ja parempien edellytysten luominen yrittäjyydelle, investoinneille ja työnteolle kaiken sen geopolittisen jännitteen keskellä, jossa kauppasodat saattavat olla jo osa tulevaisuutta.

Pöytäkirja PTK 46/2025 vp

Tämä hallitus tekee sen, mitä edelliset eivät uskaltaneet. Se vakauttaa julkisen talouden ja luo perustan kestäväälle kasvulle. Haluamme antaa vahvan viestin markkinoille ja tuleville sukupolville. Me emme jätä laskua muiden maksettavaksi.

Arvoisa rouva puhemies! Verotuksen saralla hallitus on tehnyt merkittäviä linjauksia. Työn verotusta kevennetään noin miljardilla eurolla, mikä parantaa kannustimia työntekoon, tukee ostovoimaa ja lisää työllisyyttä. Samalla yhteisöverokantaa alennetaan 18 prosenttiin, mikä tekee Suomesta entistä houkuttelevamman investointiympäristön ja vahvistaa yritysten kasvun mahdollisuuksia. Me otamme suunnan, jossa aidosti työn tekemisestä ja yrittämisestä palkitaan. Työn verotuksen keventäminen lisää tosiaan ostovoimaa ja kannustaa opiskelemaan ja työllistymään jatkossa Suomessa. Ansiotulojen huippuverojen alentaminen tekee Suomesta houkuttelevamman korkean osaamisen ja investointien näkökulmasta. Ansiotuloverotuksen korkeimpia marginaaliveroasteita lasketaan myös 52 prosenttiin, ja tämä luo selkeyttä ja ennustettavuutta verotukseen ja luo kannustimia myös korkeasti koulutetuille ja asiantuntijatyötä tekeville osaajille.

Arvoisa rouva puhemies! Nämä veropoliittiset ratkaisut eivät ole irrallisia toimenpiteitä vaan osa hallituksen kokonaisstrategiaa, jolla pyritään vahvistamaan talouden kestävyyttä ja kasvupohjaa. Niitä täydentävät panostukset puolustukseen: 3,6 miljardin euron lisäys vuoteen 2029 mennessä. Puolustusmenojen nosto on valinta, se on välttämättömyys tässä ajassa. Se on viesti, että Suomi kantaa vastuuta muuttuvassa turvallisuusympäristössä. Samalla sisäisen turvallisuuden resursseja parannetaan merkittävästi. Panostamme sisäiseen ja ulkoiseen turvallisuuteen, ja haluamme pitää kansalaiset turvassa rajojemme sisällä ja ylläpitää luottamusta oikeusjärjestelmään.

Lisäksi haluamme tukea kasvua. Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoitusta lisätään merkittävästi. Tavoitteena on nostaa rahoitus 1,2 prosenttiin suhteessa bruttokansantuotteen vuoteen 30 mennessä. Vuonna 26 t&k-panostukset ovat yhteensä lähes 3,2 miljardia euroa. Hallitus panostaa tulevaisuuteen.

Arvoisa puhemies! Lopuksi: Suomi tarvitsee samanaikaisesti sekä vakautta että uudistuksia. Tämä selonteko on vastaus siihen tarpeeseen. Lista on todella kattava, ja se kannattaa myös opposition lukea ajatuksella. Meidän tehtävämme on katsoa yli horisontin. Päätökset, joita teemme nyt, eivät ole hetken ratkaisuja, ne ovat sijoituksia tulevaisuuteen — Suomeen, joka syntyy työstä, hyvinvoinnista ja turvaa meitä kaikkia. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Kallio.

19.52 Vesa Kallio kesk: Arvoisa rouva puhemies! Maataloudesta joku sana, mutta sitä ennen liikenteestä, kun se nousi tässä esille. Viikonloppuna Väyläviraston edustaja kertoi, mitenikä itäisestä Suomesta voidaan siirtää kunnossapidon rahoja muualle Suomeen, koska Venäjän tilanteen takia liikennemäärät ovat vähentyneet, mutta hän lupasi kyllä, että turvallisuuden kannalta ihan pahimmat reiät ehkä paikataan. Näin ainakin Väylävirasto suhtautuu meidän puolen Suomeen, niin kuin on koko hallituksen suhtautuminen.

Sitten tämä on ihan totta, että niin kuin kaikkien hallituskausien alussa, niin ensimmäisenä ja toisena vuonna panostetaan enempi niihin peruskorjauksiin, niin kuin nytkin, mutta sitten kahdelle viimeiselle vuodelle rahaa juurikaan ei ole. Ongelma on myös se, että ne viime kesänä ajatut kolmen sentin liurut ja luirot sinne pintaan ovat nyt jo ensimmäisen talven jälkeen rikki. Olisi tullut kaikkien kannalta edullisemmaksi ajaa sitä pelkkää hajua sinne, mistä niin paljon on puhuttu.

Pöytäkirja PTK 46/2025 vp

Arvoisa puhemies! Maa- ja metsätalousministeri on pitänyt vahvasti oman maakuntansa puolta muun muassa infrahankkeissa, mutta oman hallinnonalansa osalta varsin mittavat vaalilupaukset ovat lunastamatta. Maatalouden kannattavuus heikkenee entisestään, tilojen lopettamisvauhti ei osoita hidastumisen merkkejä, tuotanto keskittyy länteen ja siirtyy pois itäisestä Suomesta. Tukimaksatusten aikataulujen osalta kädet on nostettu pysyyn. Tilojen tarvitsemaan rahoitukseen tai vakuuksiin ei ole välineitä löytynyt. Petoihin ja valkoposkihanhiin liittyvä kansallinen valmistelu junnaa paikallaan ministeriöiden riidellessä keskenään. Perinnebiotooppialat ja luonnonlaitumet ovat hallinnon päätöksillä romahtaneet, eikä elintarvikemarkkinoiden tasapainottaminen ole edennyt puhumattakaan edelleen epäselväksi jäävästä hallituksen linjasta metsäpolitiikassa.

Arvoisa puhemies! Hallitus on tehnyt useita kyseenalaisia valintoja. Yksi niistä oli se, ettei kumpikaan päähallituspuolueesta uskaltanut ottaa maa- ja metsätalousministerin tehtävää, ja se kyllä näkyy nyt tässä. Niin perussuomalaisille kuin kokoomukselle ja myös KD:lle maatalous onkin ollut vain politiikan tekemisen väline, ei sen kohde. Sitä käytettiin äänien keräämiseen, ja ei ollut aikomustakaan tehdä aitoja toimenpiteitä maatalouden hyväksi. Se on kyllä käynyt tässä kahden vuoden aikana selväksi.

Arvoisa puhemies! Hallituskaudesta on alle puolet jäljellä. Täällä nyt ministereitä ei ole enää pitkään aikaan ollut paikalla, mutta kysymys silti ministerille: onko odotettavissa jokinlainen loppukiri, ja milloin se alkaa?

Ja vielä yksi kysymys: miksi hallitusohjelmassa olevaa kilpailulain avaamista ei ole tehty? Ilman kilpailulain avaamista ei ole edes teoreettista mahdollisuutta päästä vaikuttamaan siihen, että tuottajahinnoista voitaisiin puhua avoimesti. On kestämaton tilanne, että viljelijät eivät voi keskustella siitä heille tärkeimmästä asiasta ilman, että siinä on tällöinen sanktiouhka päällä. Olisi hyvä, että edes tästä hallitusohjelmakirjauksesta saataisiin joitakin tuloksia aikaiseksi. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Mikkonen, Anna-Kristiina.

19.55 Anna-Kristiina Mikkonen sd: Arvoisa rouva puhemies! Jatkan vielä hetken liikennepolitiikasta.

Perusväylänpidon lisärahoitus laskee ensi vuonna 80 miljoonaa, ja korjausvelka kasvaa viiteen miljardiin vaalikauden lopussa tämän hallituksen päätöksillä. Orpon hallitus siis siirtää vastuun seuraavalle hallitukselle Liikenne 12 -päivityksen myötä. Hallituksen neljän miljardin investointiohjelma paisuu, vaikka ei ole mitään tietoa tai näyttöä, miten hallitus aikoo sen rahoittaa valtion omaisuustuloista.

Talouden ennusteet ovat jo nyt synkistyneet muun muassa Trumpin tulliesitysten myötä. Mitään takeita ei ole, että vuonna 2026 valtionyhtiöiden kassasta, osingoista tai osakkeiden myynnistä saisimme mitään järkeviä tuloja. Vaihtoehdot hallituksen investointiohjelman neljän miljardin rahoitukselle ovat velkaantuminen tai näennäinen pikavippi jostain valtion säästöpossusta. Tämä ei ole fiksua taloudenpitoa hallitukselta, joka on tehnyt kehyspäätökset pysyvästä puolittamisesta tulevien hallitusten uusien hankkeiden kehittämisrahoihin talouden tasapainottamiseksi.

Arvoisa puhemies! 200 miljoonan osuus tulee jo kehyksessä olevasta rahoituksesta, käytännössä hallituksen julkaisemasta listasta, joka koostuu perusväylänpidon rahoituksella tehtävistä pienistä alueellisista hankkeista, joiden päätösvalta on normaalisti Väyläviras-

Pöytäkirja PTK 46/2025 vp

tolla, sekä pienistä kehittämishankkeista, joista tehdään varsinaiset budjettipäätökset myöhemmin talousarviokäsittelyn yhteydessä. Osa hankkeista on Väyläviraston Liikenne 12-suunnitelman pohjalta tärkeitä arvioimia, osassa on hieman riihestä sulle—mulle-ratkaisujen makua, vaikka arvokkaita hankkeita kaikki ovatkin.

Kustannustason nousu ja pysyvän rahoituksen riittämättömyys ovat edelleen epätasapainossa huolimatta ministeri Ranteen iloitsemasta tieverkon päällysteiden korjausvelan kasvun hetkellisestä pysähtymisestä. Ilmeisesti näissä investoinneissa on panostettu asfaltin tuoksuun.

Arvoisa puhemies! Yksi suosiotaan kovasti kasvattanut työsuhdemat-kailun muoto on nykyään työsuhdepyöräily, jonka veroedun hallitus poisti riihessään. Hallitus uskoo veroedun poistamisen lisäävän 47 miljoonaa euroa verotuloja vuonna 2026. Vaikka ei uskoisi työsuhdepyörinä matalalla kynnyksellä hankittavien sähköpyörien tukevan kansanterveyttä tai siirtävän työmatkaliikennettä pois auton ratista, niin ainakin polkupyöräkaupan se on pysäyttänyt juuri kesäsesongin alkaessa ja aiheuttanut näin ollen markkinahäiriön, joka ei tue talouskasvua alalla.

Hallituksen puoliväli-riihi ylipäätään oli hallituksen talouspolitiikan konkurssihakemus. Viimeisetkin velkatavoitteet heitettiin romukoppaan. Velkasuhteen kasvu ei taitu luultavasti edes vuodeksi. Alijäämät jatkavat tarkkailuluokkasella niin pitkälle kuin ennusteita riittää. Tärkein syy on hallituksen kasvu- ja työllisyyspolitiikan epäonnistuminen. Ensimmäisen kahden vuoden aikana kasvussa ovat olleet vain työttömyys, konkurssit ja velka. Hallitus laittaakin jälleen kerran pienituloiset ja keskiluokan maksamaan tämän epäonnistuneen talouspolitiikkansa sekä rikkaiden ja yritysten ison veroalen.

Arvoisa puhemies! Jos tuntuu talouden ja työllisyyden kasvua ei tule, puolustusmenojen kasvattaminen tarkoittaa joko uusia säästöjä, veronkiristyksiä tai velanottoa. Tämä rahoitus tulee toteuttaa oikeudenmukaisesti siten, että maanpuolustustahto ei heikenny esimerkiksi sosiaali- ja terveyspalveluiden tai sosiaaliturvan jatkuvilla leikkauksilla. Meidän on syytä joka tapauksessa käydä keskustelua mahdollisista rahoituskeinoista, ja se keskustelu olisi syytä jo aloittaa, sillä valtavien menolisäysten rahoittaminen on jo itsessään suuri ongelma. Vielä suurempi ongelmahan siitä tulee, jos emme edes aloita keskustelua.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Mehtälä.

20.00 Timo Mehtälä kesk: Arvoisa puhemies! Tässä julkisen talouden toimintasuunnitelmassa on hyvä ajatella sitä, mitä hallitus on tehnyt näiden kahden vuoden aikana. Nostan nyt esille kolme meille tärkeää asiaa: polttoaineen hinta, kotimaisen biokaasun kysyntä ja sitten maa- ja metsätalousasiat.

Kun hallitus aloitti työnsä, oli lähtökohtana, että lasketaan polttoaineen hintaa, toiseksi edistetään kotimaisen biokaasun kysyntää ja kolmanneksi ei lisätä kustannuksia maa- ja metsätalouteen. No, nyt kun ollaan kaksi vuotta kuljettu ja ollaan suunnittelemassa jatkoa, niin mihin me olemme päätyneet?

Ensinnäkin tämän polttoaineen hinnan osalta hallitus päätti luoda jakeluvetoiteelle epätasaisen nousu-uran, mikä vaikuttaa siten, että vuonna 2028 jakeluvetoite nousee yhdellä kertaa 37 prosenttia. [Miko Bergbomin välihuuto] Kun uusi hallitus aloittaa, niin on tällainen pommi odottamassa. No, polttoaineen hintaa ei ole laskettu. Tosiasiassa polttoaineen hinta on suhteessa korkeampi kuin kesäkuussa 2022, milloin se oli kalleimmillaan

Pöytäkirja PTK 46/2025 vp

kaksi ja puoli euroa litra. Jos maailmanmarkkinahintoja verrataan tällä hetkellä, niin tämän hetken suhteutettu hinta on 1,20 euroa per litra.

No, sitten tähän biokaasuun. Hallitus on päättänyt alentaa uusiutuvien polttoaineiden lisävelvoitetta, mikä heikentää dramaattisesti biokaasun kysyntää, ja samalla vetypolttoaineita ajetaan kuin käärmettä pyssyyn. Siinä mielessä minä ihmettelen tätä, että meillä olisi mahdollisuus tällä hetkellä tuottaa maatiloilla biokaasua, mikä ei vaadi minkäänlaisia ympäristöinvestointeja, ja tämä vaikeuttaa heikentävästi sen kysyntää. Ruotsalainen biokaasuala kiittää. Tällä hetkellä haapavetinen yritys tekee Ruotsiin biokaasulaitoksia kovaa tahtia ja suomalainen kärsii samalla tilanteessa.

No, sitten näihin maa- ja metsätalouden asioihin. Tähän jakeluvelvoitteeseen liittyi tämä joustomekanismi, mikä tarkoitti sitä, että maanviljelijä voisi saada tuloja siitä, että tekee toimia, joita katsotaan maankäyttösektorin hyödyksi. No, ainoastaan prosentin verran — vaikka mahdollisuus on viiteen prosenttiin helpostikin — hallitus hyväksyi näitä toimia. Sitten tästä päästään vähän suurempaan ongelmaan: siihen, että viljelijä joutuu tekemään nämä toimenpiteet kaksinkertaisina. Kun normaalitilanteessa me voimme näistä toimista saada yksi yhteen -hyödyn, niin viljelijä joutuu tekemään ne tuplaten, ja tätä kerrointa kaksi ei valiokunnassa saatu muutettua, vaikka kovasti yritin perustella.

Toinen asia on se, että kun nyt meillä nestekaasua korvataan joissakin teollisissa yrityksissä biokaasulla, niin sama tilanne sielläkin: joutuu tuplamäärän laittamaan biokaasua tähän nestekaasun korvaamiseen. Minusta tämä on terveelle järjelle täysin käsittämätön asia.

No, sitten metsätalospuolelle vielä. Jos siellä tehdään vastaavia toimenpiteitä, hiilensidonnahan hyöty joudutaan laskemaan myös tuplana eli kaksinkertaisena työnä, vaikka todellinen vaikutus olisi mitattu ja todennettu.

Minusta hallitusohjelma oli erittäin hyvä, ja julkisen talouden suunnitelmakin on hyvä, mutta sitten kun mennään näihin toimenpiteisiin, niin näissä on jotain ihmeellistä. Ei haluta nähdä sitä kokonaisuutta, ja sitten nämä toimet ovat monesti ristiriidassa hallitusohjelman kanssa. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Bergbom.

20.05 Miko Bergbom ps: Arvoisa rouva puhemies! Nyt on tosiaan käsittelyssä hallituksen välitilinpäätös, niin kuin ainakin oppositio on sen täällä ristinyt. Palautin mieleeni oikein katsomalla, mitä ensimmäisessä eduskuntapuheessani totesin täällä salissa. Käsittelin siinä itse asiassa laajemminkin meidän hyvinvointivaltion, hyvinvointiyhteiskunnan tulevaisuutta, sitä, kuinka on eletty velaksi, kuinka vaarallista se on ja kuinka yksittäiset leikkaukset aina yksitellen ammutaan alas sillä perusteella, että eihän tämä yksin riitä pelastamaan hyvinvointivaltiota. Totesin myös, että tämä sosialismin syöpä pitää tästä maasta leikata vihdoinkin irti ja veroja pitää lähteä alentamaan.

Nyt jos palataan sinne hallitusohjelmaan, niin sen tavallaan runko rakentui sen varaan, että me ei voida jatkaa tätä velaksi elämistä, sen täytyy loppua. Me ei voida rahoittaa meidän hyvinvointiyhteiskunnan tärkeitä palveluita — peruskoulua, vanhustenhoivaa, sosiaali- ja terveyspalveluita laajemmin, tieverkon kunnossapitoa, Puolustusvoimia, poliisia — velaksi ikuisuuteen. Tilanne on, että olen itse ollut ala-asteella, kun viimeksi Suomi on saanut ylijäämäläisen budjetin ja oikeastaan nauttinut pitkäaikaisesta talouskasvusta. Finanssikriisin jälkeen kaikki on ollut poissa, ja sitten ovat valheellisesti päättäjät vuodesta toiseen täällä käytännössä velaksi rahoittaneet kaikkia palveluita ja antaneet lupauksia suomalais-

sille. Tämän pitää loppua. Sen takia tehtiin merkittävä kuuden miljardin euron säästöohjelma, joka sisälsi hyvin vaikeita päätöksiä. Sen jälkeen, vuosi siitä eteenpäin, tehtiin kolmella miljardilla eurolla lisää toimia, jotta saataisiin taloutta vakautettua, ja nyt ollaan puoliväliriihessä, jossa entisestään haetaan uusia kasvutoimia, joilla saadaan talouskasvua tähän maahan, joilla saadaan pitkällä aikavälillä meidän hyvinvointiyhteiskunnan aivan keskeiset palvelut rahoitettua, koska ilman talouskasvua tämä peli on täysin menetetty. Me tiedetään se, kuinka haastava tilanne maailmalla tällä hetkellä on: on kauppasodan uhkaa, on Venäjän hyökkäys Ukrainaan, on itäraja kiinni. Nämä kaikki yhdessä vaikuttavat merkittävästi meidän talouteen.

Nyt jos katsotaan näitä kokonaisuuksia, niin jos me ajatellaan, että meillä on yli yhdeksän miljardin euron sopeutusohjelma ja siihen päälle näitä tehtyjä toimia, niin isossa kuvassa siellä on kyllä kuitenkin löydetty tärkeisiin kohteisiin rahaa. Ajatellaan vaikka peruskoulua, 200 miljoonaa euroa sinne. No, lasten ja nuorten terapiatakuu, mistä viime hallitus paljon puhui, mutta ei pystynyt tekemään sitä: tämä hallitus teki sen. Poliisin määrärahoja lisätään, suojelupoliisin määrärahoja lisätään, Rajavartiolaitoksen rahoja lisätään, Puolustusvoimien rahoja lisätään. Ja mitä verotuksen puolella tehdään? On totta, että kulutusverojen puolelle on tullut korotuksia, mutta toisaalta, jos katsotaan, työn verottamisessa pieni- ja keskituloisten verotusta alennetaan hallituskauden aikana yli 1 200 miljoonalla eurolla eli 1,2 miljardilla eurolla, mikä tulee viimeisenä vuotena olemaan merkittävä vaikutus tavalliselle suomalaiselle palkansaajalle, useita satoja euroja enemmän käteen.

No, sitten liikenteen puoli. Tässä maassahan on ollut trendinomaista, oikeastaan se on ollut vähän niin kuin hallitusneuvotteluitten lähtökohta, että bensaveroon korotus. Tämä hallitus ei tehnyt näin, vaan laittoi polttoaineveroon alennuksen ensimmäistä kertaa tietojeni mukaan tässä maassa, koskaan sen historiassa. Kukaan ei ainakaan pystynyt todistamaan, että näin olisi aiemmin toimittu. Eikä siinä vielä kaikki, myös ajoneuvoveron perusveroa laskettiin 50 miljoonalla eurolla. Eikä siinäkään vielä kaikki, 100 miljoonalla eurolla tulee sinne hiilidioksidiveroon alennusta, jota ei muuten vielä ole edes toimeenpantu. Eli autoilun hintaa on pyritty pitämään maltillisena, eikä autoilijaa ole laitettu maksumieheksi, kun julkista taloutta lähdetään vakauttamaan. Tärkeä toimi, joka tukee toisaalta myös tavallista palkansaajaa erityisesti maakunnissa tilanteissa, joissa pitää käyttää sitä autoa kulkeakseen töihin, ja tilanteissa, joissa ei ole varaa esimerkiksi ostaa sitä uudenkarheata sähköautoa tai Teslaa, joka nykyään on itse asiassa myös kielletty — ilmeisesti vasemmistoliiton mielestä niitä ei pitäisi tänne Eurooppaan tulla. Mutta joka tapauksessa merkittäviä toimia.

No sitten marginaaliveroista. Ilmeisesti se on nyt ollut se kaikista kamalin asia. Kun puhuin aiemmin siitä, että se sosialismin syöpä pitää tästä maasta leikata irti, niin ajattelen niin, että on se kyllä perin kummallista, jos kaikista suurin kiukku syntyy siitä, että maan suurituloisilta viedään tienatusta eurosta enää vain vähän yli puolet pois. Onko se edes moraalisesti oikein, että yli puolet verotetaan jonkun ihmisen tuloista? Sitäkin sopii kysyä. Niin kuin täällä aiemmin kävi ilmi, IMF taitaa suositella, että 44 pitäisi olla tason. Nyt lasketaan 52:een, eli yli puolet viedään edelleen tienatuista rahoista. Hyvä kysymys — itse pidän sitä ehkä ihan järkevänä toimenä. Vastaavan toimenhan ovat tehneet Ruotsin sosiaalidemokraatit, ja Tanskassakin alennettiin aiemmin marginaaliveroja, 2009 muistaakseni.

Yhteisöveroalennus: Totean vain sen, että sosiaalidemokraatit ovat tehneet saman ratkaisun ollessaan hallituksessa Jutta Urpilaisen aikana ja keskusta omassa paperissaan esitti viiden prosenttiyksikön laskua yhteisöveroon. Nyt tämä hallitus esitti kahden prosenttiyksik-

Pöytäkirja PTK 46/2025 vp

sikön veronalennusta, ja se on järkevä toimi. Se kyllä sataa meidän koko talouskasvuun, koska kun yritykset pääsevät investoimaan tähän maahan, siitä hyötyvät myös pienyritykset, jotka työskentelevät alihankintaketjussa koko tämän maan elinkeinoelämässä. Nämä toimet vahvistavat talouskasvua. Nämä toimet tukevat sitä, että meillä on hyvinvointiyhteiskunta myös tulevaisuudessa, ja kiitän hallitusta siitä, että näitä ratkaisuja on nyt löytynyt. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Piisinen.

20.10 Jorma Piisinen ps: Arvoisa rouva puhemies! Jatkan tuosta Bergbomin erinomaisesta puheesta, mitä tulee Suomen turvallisuuteen.

Poliisille kohdennetaan lisäresursseja harmaan talouden ehkäisyyn, koulupoliisitoimintaan sekä nuoriso- ja jengirikollisuuden torjuntaan yhteensä 10,5 miljoonaa euroa vuosittain. Poliisin valmiusyksikön suorituskykyä vahvistetaan nostamalla tähän kohdennettua rahoitusta kehyskaudella siten, että lisäys on noin 5 miljoonaa euroa vuonna 2026 ja nousee asteittain 8 miljoonaan euroon vuoteen 2029 mennessä. Suojelupoliisin rahoitusta lisätään vuosittain noin 10 miljoonalla eurolla strategisen toimintakyvyn turvaamiseksi.

Arvoisa rouva puhemies! Vaikeasta taloudellisesta tilanteesta huolimatta hallitus ei leikkaa vaan panostaa lisää suomalaisten ja erityisesti koululaisten ja nuorison kasvatukseen ja turvallisuuteen, ja kiitos tästä kuuluu hallitukselle sekä ministeri Rantaselle.

Kun täällä ei taida puheita olla enää minun jälkeeni, niin jatkan tästä seuraavalla:

Nimittäin, arvoisa rouva puhemies, oikeusministeriön hallinnonala saa merkittäviä lisäpanostuksia suomalaisten turvallisuuden lisäämiseen niin ikään. Aserikosten rangaistuksia kovennetaan ja ehdottomien vankeusrangaistuksien ennakoidaan tällä tavoin lisääntyvän. Tämän johdosta Rikosseuraamuslaitokselle osoitetaan 8 miljoonaa euroa vuodelle 2026, 19,6 miljoonaa euroa vuodelle 2027 ja 24,1 miljoonaa euroa vuodesta 2028 alkaen. Lisäksi ehdonalaista vapautumista koskevia säännöksiä muutetaan siten, että henkilö voi olla ensikertalainen vain yhden kerran. Lähisuhdeväkivallan sovittelun kieltämiseen kohdennetaan tuomioistuimille ja syyttäjille yhteensä 2,2 miljoonaa euroa vuodessa.

Arvoisa rouva puhemies! Vaikka vankien määrä näiden toimenpiteiden kautta epäilemättä lisääntyy jonkun verran, toivon kuitenkin, että tuomioiden koventuminen ja sovittelun kieltäminen omalta osaltaan myös ennaltaehkäisevät väkivaltaa ja rikoksia.

Kiitos, hallitus ja ministeri Meri: olette tehneet merkittäviä päätöksiä suomalaisten turvallisuuden eteen, ja myös nämä taloudelliset panostukset ovat tarpeellisia ja perusteltuja.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Bergbom.

20.13 Miko Bergbom ps: Arvoisa rouva puhemies! Vielä kun on käyty keskustelua siitä, millä näitä erilaisia toimia rahoitetaan, niin muistutan siitä, että puoliväliriihen yhteydessä hallitus teki päätöksen, itse asiassa jo kolmatta kertaa, kasvattaa sopeutustoimia kehitysavun puolelle. Eli kehitysapuun tuli jälleen kerran lisäleikkauksia 50 miljoonaa euroa varsinaisen kehitysavun momentille, ja siitä suuri kiitos hallitukselle. Itse asiassa näiden päätösten seurauksena hallituskauden aikana kehitysavusta otetaan jo yli 1 300 miljoonaa euroa. Se on muuten valtava raha, jos ajatellaan, että jos tätä kehitysavun sopeutusta ei tehtäisi, niin mistä otetaan 1 300 miljoonaa. Tätä muuten on kritisoitu demareista, tätä on kritisoitu vihreistä ja vasemmistoliitosta eritoten. No, keskustastakin käytiin jo kertomassa

Pöytäkirja PTK 46/2025 vp

eräässä keskustelussa, että on kauheata, kun kehitysavusta perussuomalaiset leikkaavat. Mutta kysyn: mistä, jos ei sieltä? Sen pitäisi olla ensimmäinen kohde, mistä leikataan, aivan ensimmäinen. Kaiken rahan, joka menee tästä maasta ulos, pitäisi olla ensisijaisesti, ekana, leikkauskohteena lähtökohtaisesti, ja sen jälkeen vasta katsotaan, mitä otetaan kotimaasta, suomalaisilta.

Tämän takia onkin tarpeen jatkaa näitä kehitysavun leikkauksia myös seuraavassa hallituksessa, koska me kaikki tiedetään se, että leikkaukset eivät tule tähän jäämään ja sopeutustoimet eivät tule jäämään tähän, joten on syytä katsoa kehitysapua myös seuraavina hallituskausina. Kun kehitysapuun on tosiaan tehty nämä yli miljardin euron leikkaukset, niin eihän se siihen jää. Siellä on tehty myös muita periaatteellisia päätöksiä. Esimerkkinä: jos maa ei ota omia kansalaisiaan vastaan, niin kehitysavun maksattaminen voidaan lopettaa. Tästä esimerkkinä: Somalian maaohjelman keskeyttäminen — erinomainen päätös ministeri Taviolta — aivan ja ainoastaan siitä syystä, että Somalian on ollut kovin vaikea ottaa heidän omia kansalaisiaan vastaan. Sitten lähtivät maaohjelmalta rahat. Ne ovat jäissä sen aikaa, että alkavat omat kansalaiset kiinnostamaan. Tai se, että kehitysapua ei makseta Venäjän liittolaisille, on myöskin erinomainen päätös hallitukselta. Toki nämä ovat myös päätöksiä, joiden olisi pitänyt olla aina, jo ennen tätä hallitusta, voimassa, mutta parempi myöhään kuin ei milloinkaan, ja nyt se tapahtuu perussuomalaisten vahtivuorolla.

Mutta kuten aiemmin sanoin puheessani, niin kun aina yksittäisen leikkauskohteen kritisointi on niin helppoa, niin totean vain, että kun näitä kehitysapuleikkauksia on kritisoitu aika paljon ja nyt me tiedetään, että hallituskauden aikana kumulatiivisesti nämä säästöt ovat yli miljardi euroa, niin se on hyvin iso raha. Mistä se otetaan? Mistä otetaan yli miljardi euroa? Eipä tule heti mieleen kovin helppoja toimia, ei yksinkertaisesti tule. Todella hyvä leikkaus hallitukselta kaiken tämän synkkyuden keskelle.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Piisinen.

20.16 Jorma Piisinen ps: Arvoisa rouva puhemies! Osana hallitusohjelman mukaista investointiohjelmaa ehdotetaan Kela-korvausten uudistamiseen vuosille 26—27 valtionosuutena yhteensä 102 miljoonaa euroa. Kela-korvauksia voisi saada myös suuhygienistin ja fysioterapeutin suoravastaanotoista sekä hedelmöityshoidoista.

Lisäksi yli 65-vuotiaiden Kela-korvauksiin perustuvaan valtakunnalliseen valinnanvapauskokeiluun ehdotetaan vuosille 26—27 valtionosuutena yhteensä 124 miljoonaa euroa. Kyseiseen ikäryhmään kuuluvat pääsisivät yksityisen yleislääkärin vastaanotolle omavastuulla, joka olisi julkisen terveydenhuollon asiakasmaksujen suuruisen. Valinnanvapauskokeilussa on tarkoitus parantaa palveluiden saatavuutta sekä keventää julkisen perusterveydenhuollon kuormitusta.

Arvoisa rouva puhemies! Hallitus tekee hyvää työtä suomalaisten terveyden eteen. Uskon, että kansalaiset ottavat etenkin valinnanvapauskokeilun hyvin vastaan.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Bergbom.

20.17 Miko Bergbom ps: Arvoisa rouva puhemies! Vielä muutama sana yhteisöverosta, jonka laskua nyt on myös hyvin voimakkaasti kritisoitu sillä perusteella, että se valuu muun muassa pankkisektorilla toimiville yrityksille. Yllätys yllätys, se valuu suomalaisille yrityksille, mukaan lukien pankit, kaikkienkokoisille yrityksille.

Pöytäkirja PTK 46/2025 vp

Mutta jos me ajatellaan yhteisöveroa, jota siis myös sosiaalidemokraatit ovat laskeneet ja myös keskusta omassa kasvupaperissaan laskisi, niin Suomihan on ollut aika kilpailukykyisessä asemassa siinä: ei se ollut mitenkään suhteellisesti hirveästi heikompi kuin monilla meidän kilpailijamailla. Mutta tässä analyysissä unohdetaan yksi keskeinen asia, nimittäin se, että meidän ollaan käytännössä kuin saari. Täällähän puhuttiin tänään muun muassa, että yhteisöveron lasku valuu Nesteelle. Se oli hyvä huomio, mutta mietitäänpä, että kun Neste viimeksi teki päätöksiä siitä, mihin investointi tehdään, niin hups vaan, sehän meni Rotterdamiin, eikös näin? Totta kai näissä yhtiöissä otetaan huomioon se kustannus, mitä syntyy, kun se tehdas perustetaan Suomeen tai se perustetaan Saksaan tai Ruotsiin tai Tanskaan. Kun ajatellaan vaikka Keski-Euroopan maita, niin eivät ole niin suuret kustannukset logistiikassa, kun ei tarvitse mennä meriteitse vaan voidaan viedä suoraan siellä, joten sen yhteisöveron on ihan syystäkin hyvä olla Suomessa pikkuisen alhaisemmalla tasolla, jotta me ollaan kilpailukykyinen maa suhteessa meidän kilpailijamaihin. Meillä täytyy olla silloin alempi yhteisövero käytännössä.

Sitten jos se yhteisövero laskee ja investointien kannattavuuslaskelmat alkavat näyttämään paremmilta ja tänne maahan tehdään investointeja, niin niitä investointeja on silloin tekemässä myös alihankintaverkosto, jossa on pk-sektorin toimijoita, jotka automaattisesti hyötyvät siitä. Silloinhan se raha joka tapauksessa jää tähän maahan kierto. Se menee sitten joko osinkotuloina, sitten se investoidaan johonkin muualle, tai sitten se menee näihin investointeihin, joista pk-sektori hyötyy. Parempi se raha on laittaa sinne markkinoille kierto. Kun pitää täällä valtion taskussa — ellei lähtöajatus ole se, että valtio osaa käyttää sen rahan tehokkaammin kuin suomalaiset yritykset, suomalaiset työntekijät ja suomalaiset markkinat. Itse luotan tässä tapauksessa suomalaisiin yrityksiin enemmän kuin Suomen valtioon, ja sen takia tervehdin ilolla tätä yhteisöveron laskua. Siitä hyötyy koko suomalainen yrityskehitys.

Keskusta on myös voimakkaasti kritisoinut sitä, että pienet yrittäjät ja mikroyrittäjät on täysin unohdettu. En pysty yhtymään tähän kritiikkiin. Jos katsotaan laajasti palautetta, joka on tullut sieltä kentältä, niin oliko esimerkiksi mikroyrittäjät, jotka kiittelivät sitä, että hallitus lähtee tekemään korjaustoimia tähän YEL-uudistukseen, jonka viime hallitus loi katastrofaalisella tavalla ja jossa esimerkiksi yksi mittari on ollut aiemmin liikevaihto. Jatkossa se korjataan niin, että ne YEL-maksut vastaisivat niitä yrittäjien todellisia tuloja. Tämä on fiksua. Toisaalta startup-kentälle 25 vuoden tappioiden vähentämisaajan muuttaminen — todella positiivinen uudistus. Ja sitten nämä palkkaverojen laskemiset yhdessä vaikuttavat myös suoraan sinne pk-sektorille, koska moni yrittäjä nostaa myös ihan ansiotuloina sen palkkansa. Eli kyllä näistä hallituksen ratkaisuista hyötyy myös suomalainen pienyrityskenttä yhdessä kaikkien muiden kasvutoimien kanssa, mitä on tehty niin Tesiin, työmarkkinoiden joustavoittamiseen, investointien vauhdittamiseen — paljon, paljon uudistuksia.

En lähtisi ihan hirveästi huutelemaan entisen hallituspuolueen edustajina, jos ainoat kasvutoimet ovat olleet elpymispaketti, eli italialaiset ikkunaremontit, ja bensaveron korottaminen. Tässä on vähän enemmän toimia.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Nieminen.

20.21 Mira Nieminen ps: Arvoisa rouva puhemies! Palaan vielä tuohon työnteon kannustavuuteen, joka on vakavassa ristiriidassa nykyisen verotusjärjestelmän kanssa.

Pöytäkirja PTK 46/2025 vp

Progressiivinen tuloverotus, joka nostaa marginaaliveroasteen korkeimmillaan yli 50 prosenttiin, ei pelkästään rankaise ahkeruudesta vaan myös vähentää kiinnostusta koulutautua, tehdä lisätunteja tai ottaa vastaan vaativampia tehtäviä. Yhä useampi korkeasti koulutettu suomalainen, etenkin nuori, suuntaa jo ulkomaille parempien ansaintamahdollisuuksien ja matalamman verotuksen vuoksi. Tämä aivovuoto on todellinen ja vakava uhka paitsi työmarkkinoiden dynamiikalle myös Suomen osaamispohjalle ja kilpailukyvyllle. On kestäväntöntä, että yhteiskunta panostaa koulutukseen ja hyvinvointiin mutta ei pysty tarjoamaan riittäviä kannustimia pitää osaajat maassa.

Hallituksen linjaukset, jotka painottavat työnteon kannustavuutta ja julkisen talouden vakauttamista, ovat oikeansuuntainen vastaus tähän haasteeseen. Tarvitsemme nämä verouudistukset, jotka eivät rankaise työnteosta vaan tosiaan palkitsevat siitä. Samalla on huolehdittava, että julkinen sektori pysyy tehokkaana ja kestävästi rahoitettuna ilman, että työn verotus karkottaa tekijänsä. Yli 50 prosentin verotus ei ole kohtuullista eikä kannustavaa, ja se on selkeä viesti työn ja yrittämisen arvostuksen puutteesta. Jos haluamme, että Suomi houkuttelee osaajia ja pitää kiinni omista kyvyistään, meidän on uskallettava tarkastella myös verotusta uudelta ja rohkealta pohjalta. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Piisinen.

20.22 Jorma Piisinen ps: Arvoisa rouva puhemies! Valtiovarainministeriö arvioi talouskasvun olevan 1,3 prosenttia vuonna 2025 ja noin 1,5 prosentin tuntumassa vuosina 26—29. Geopoliittinen epävarmuus ja kauppapoliittiset jännitteet ovat kuitenkin lisänneet huomattavasti epävarmuutta tulevaisuudennäkymiin.

Julkisen talouden alijäämä syveni 4,4 prosenttiin suhteessa bkt:hen vuonna 24. Talouden elpyvä suhdanne ja hallituksen päättämät sopeutustoimet pienentävät alijäämää vuodesta 2025 eli tästä vuodesta lähtien. Julkisen talouden tilaa ovat viimeisen noin 15—17 vuoden ajan heikentäneet väestön ikääntyminen, globaalit kriisit, Venäjän hyökkäyssodan vaikutukset sekä vaimea kotimainen talouskasvu. Viime vuosina julkista velkaa ovat kasvattaneet myös suuret puolustushankinnat ja korkotason nousu, joka onneksi on nyt lähtenyt laskemaan. Valtiovarainministeriön kansantalousosasto ennustaa julkisyhteisöjen velan suhteessa bkt:hen olevan vuoden 29 lopussa lähes 90 prosenttia, kun se vuonna 2008 oli noin 35 prosenttia.

Hallitus on hallitusohjelmassa ja keväällä 2024 päättänyt julkista taloutta yhteensä yhdeksällä miljardilla eurolla vahvistavista toimenpiteistä, joiden toimeenpanoon hallitus on sitoutunut. Julkisiin menoihin ja tuloihin suoraan vaikuttavien toimenpiteiden ohella on tärkeää huolehtia talouden kasvuedellytyksistä. Vahvempi talouskasvu hillitsee julkisen talouden velkaantumista, lisää velkakestävyyttä ja helpottaa väestön ikääntymisestä aiheutuvien menopaineiden sekä toimintaympäristön muutoksen vuoksi kasvavien puolustusmenojen rahoittamista pidemmällä aikavälillä. Hallitus tukee talouskasvua monin jo aiemmin päätetyin toimin, kuten toteuttamalla työllisyyttä lisääviä rakenteellisia uudistuksia, kohdentamalla t&k-rahoituslain mukaiset panostukset talouskasvun edellytyksiä tukeviin kohteisiin sekä toimeenpanemalla määräaikaisen investointiohjelman. Näiden lisäksi hallitus päätti puoliväliriihessään merkittävistä uusista toimista, jotka parantavat työnteon kannustimia, vahvistavat suomalaisten ostovoimaa sekä tukevat investointien ja yrittämisen edellytyksiä.

Pöytäkirja PTK 46/2025 vp

Arvoisa rouva puhemies! Nämä toimet eivät kuitenkaan vielä riitä. Talouden kasvun ennakoidaan pysyvän tulevina vuosikymmeninä vaimeana, kun tuottavuuden kasvu pysyy vaimeana ja työvoiman määrä vähenee. Ennusteeseen pohjautuvan tarkastelun perusteella voidaan päätellä, että Suomen velkasuhteen kehityksen kääntyminen alenevalle uralle ilman lisätoimia on epätodennäköistä. Julkisessa taloudessa on mittava kestävyysvaje ilman tehokkaita toimia, jotka hidastaisivat menojen kasvua tai kasvattaisivat tulopohjaa. Nykyinen kokonaisveroaste ei riitä rahoittamaan menoja tulevaisuudessa. Julkisen talouden tulojen ja menojen välinen pysyvä epätasapaino uhkaa kasvattaa velkaantumisen hallitsemattomaksi pitkällä aikavälillä. Tämän välttämiseksi julkista taloutta tulee vahvistaa rakenteellisin uudistuksin, jotka kohentavat työllisyyttä ja talouskasvua lisäämättä julkisen talouden menoja, ja sitä juuri nyt tehdään.

Arvoisa rouva puhemies! Oppositio on pitänyt kovaa meteliä jo päätetyistä uudistuksista ja vastustanut niistä monia kiivaasti, mutta kuten julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2025—29 voidaan havaita, toimet ovat olleet välttämättömiä ja niitä tarvitaan vielä lisää. Toivotan hallitukselle ja ennen kaikkea valtiovarainministeri Purralle voimia jatkaa uudistuksia ja erityisesti taloutta ja talouskasvua vahvistavia toimia. Työllisyys ja yrittäjyys on saatava kasvuun. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Bergbom.

20.27 Miko Bergbom ps: Arvoisa rouva puhemies! Nyt on tosiaan tehty hyvin merkittäviä kasvutoimia sekä lähtien jo sieltä hallitusohjelmasta ja viime riihestä että nyt puoliväliriihessä, ja nyt on toisaalta myöskin sitten alennettu yritysten verotusta yhteisöveron puolella, minkä valtiontaloudellinen vaikutus kiistatta on aika merkittävä. Nämä ovat myös semmoisia toimia, mitä julkisuudessa elinkeinoelämän eri tahot ovat hyvin voimakkaasti pyytäneet. Nyt hyvin nöyrästi pyydän, että myös elinkeinoelämä tekee kaikkensa sen eteen, että tähän maahan syntyy investointeja.

Päätöksentekijät voivat luoda vain puitteita ja olosuhteita hieman paremmaksi sille, että tässä maassa voi syntyä työtä ja yrittämistä, mutta ei täältä eduskunnasta käsin rakenneta tehtaita, ei täältä eduskunnasta käsin tehdä innovaatioita, vaan ne syntyvät siellä markkinoilla, yrityksissä ja yliopistoissa. Eli nyt kannustan kyllä jokaista isänmaallista yritystä investoimaan ja luomaan kasvulle mahdollisuuksia. Tiedän, että maailmanmarkkinatilanne on haastava, tiedän, että se on riskinottoa, mutta ilman riskiä ei synny voittoa eikä synny kasvua, ja näin se vaan on.

Nyt olisi tosi tärkeätä, että myös siellä tehdään kaikki tämän kasvun eteen, koska siinä on muutama pointti:

Ensimmäinen on se, että jos me ei saada sitä talouskasvua, niin me ollaan todella suurissa vaikeuksissa. Sen jälkeen joudutaan tekemään huomattavasti ja vielä paljon vaikeampia toimia kuin nyt.

Toiseksi siinä on semmoinen negatiivinen puoli, että silloin eritoten vasemmistolaiset toimijat pääsevät sanomaan, että veronalennuksista ei ole mitään hyötyä, vaan päinvastoin ne ovat aiheuttaneet sen, että tähän maahan ei synny talouskasvua. Ette tekään varmaan elinkeinoelämässä sitä halua, ja sen takia nyt kannustan, että nyt jokainen vielä kaivaa itsestään sen, mitä kaivettavissa on siellä yritysten johtoportaisissa. Jos mietitään sitä, onko se investointi kannattavaa tehdä Suomeen vai tehdäänkö se jonnekin muualle, niin tehkää se Suomeen. Luottakaa siihen, että tähän maahan kannattaa tehdä investointeja, että tämä säi-

Pöytäkirja PTK 46/2025 vp

lyy vakaana ympäristönä. Täällä maassa on päätöksentekijöitä, jotka haluavat huolehtia siitä, että teillä on mahdollisimman hyvät puitteet investoida tähän maahan, koska jos me emme saa talouskasvua, kuten totesin, me menetetään meidän hyvinvointiyhteiskunnan rahoituspohja ja sitä kautta niin paljon tärkeitä asioita, jotka ovat sekä palkansaajapuolelle että elinkeinoelämän puolelle ja eläkeläisille, lapsille, nuorille, vanhuksille tärkeitä. En usko, että siitä hyötyy sitten kukaan, joten tehkää kaikki, mekin tehdään sitten.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Piisinen.

20.30 Jorma Piisinen ps: Arvoisa rouva puhemies! Hallitus panostaa vahvasti suomalaisten turvallisuuteen. Puolustusvoimille osoitetaan merkittävä määrä lisää varoja. Hallitus tavoittelee sitä, että Naton laskentatavan mukaiset puolustusmenot nousevat vuoteen 2029 mennessä vähintään kolmeen prosenttiin suhteessa bruttokansantuotteeseen. Aiemmin päätettyyn tasoon nähden tämä tarkoittaa puolustusmenojen kasvua noin 600 miljoonalla eurolla vuoteen 2028 ja kolmella miljardilla eurolla vuoteen 29. Määrärahojen lisäykset mahdollistavat maavoimien kehittämisen ja Naton puolustus suunnittelun edistämisen. Lisäksi kompensoidaan Ukrainalle luovutettua materiaalia yli 600 miljoonalla eurolla neljän vuoden aikana.

Vaikeista taloudellisista ajoista huolimatta hallitus ei tingi Suomen sotilaallisesta maanpuolustuksesta, ja vaikka olemme opposition kanssa täällä monesta asiasta eri mieltä, perusasioiden tulee olla kunnossa, ja niitä ovat itsenäinen Suomi ja vapaa Suomen kansa. Tästä olemme varmasti kaikki yhtä mieltä.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin valtiovarainvaliokuntaan, jolle muut valiokunnat voivat antaa lausunnon viimeistään 23.5.2025.

7. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ulkomaalaislain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 11/2025 vp

Valiokunnan mietintö HaVM 12/2025 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 8.5.2025 pidettävään täysistuntoon.

8. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi valtion vientitakuista annetun lain 10 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 23/2025 vp

Valiokunnan mietintö TaVM 6/2025 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 8.5.2025 pidettävään täysistuntoon.

Pöytäkirja PTK 46/2025 vp

9. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta ja eräiksi muiksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 205/2024 vp

Valiokunnan mietintö HaVM 11/2025 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 8.5.2025 pidettävään täysistuntoon.

10. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi asuntosäästöjärjestelmästä ja siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 7/2025 vp

Valiokunnan mietintö YmVM 7/2025 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 8.5.2025 pidettävään täysistuntoon.

11. Seuraava täysistunto

Eduskunnan seuraava täysistunto on torstaina 8.5.2025 klo 16.00. Täysistunto lopetettiin klo 20.32.

Pöytäkirjan vakuudeksi: